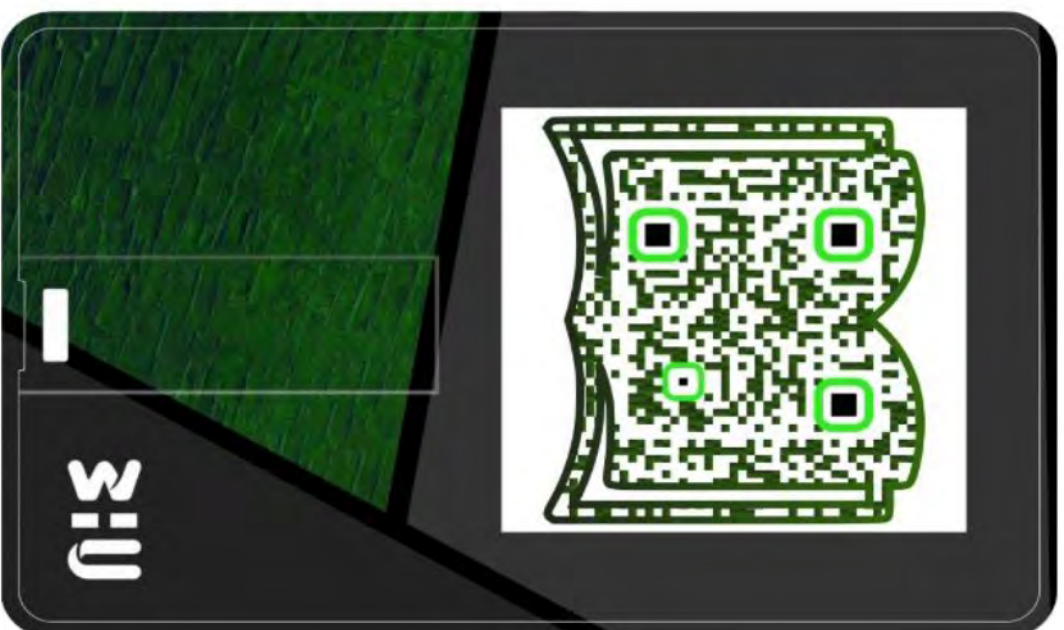

ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Крисоватий А. І.,
Панасюк В. М.,
Мельничук І. В.

БУХГАЛТЕРІЯ — ТРІУМФ
МАТЕМАТИКИ НАД
РОЗУМОМ

Затверджено

*вченою радою Західноукраїнського національного університету
(протокол № 4 від 16 грудня 2022 р.)*

Рецензенти:

Рудницький Василь Степанович – доктор економічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри облікових технологій та оподаткування Львівського національного університету імені Івана Франка;

Іванов Юрій Борисович – доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, м. Харків;

Гринчишин Петро Семенович – керівник Головного управління Державної казначейської служби України у Тернопільській області.

Крисоватий А. І., Панасюк В. М., Мельничук І. В.

Основи обліку і оподаткування: підручник (е-видання). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 565 с.

Підручник розкриває основи обліку та оподаткування через призму історичного осмислення і до сучасного трактування економічного змісту об'єктів, а також визначення їх складових для потреб обліку, звітності, контролю, аналізу та управління.

Підручник містить дві частини: основи обліку та основи оподаткування, в яких узагальнені методи, елементи і прийоми бухгалтерського обліку, проведене дослідження історії виникнення та розвитку обліку і системи податків. У підручнику виклад матеріалу базується на відповідності чинному законодавству, нормативним документам та обґрунтуванню технології формування обліково-аналітичної і звітної інформації відповідно до діючої методики обліку та оподаткування.

У підручнику змодельовані типові господарські операції, наведені приклади із розрахунками, текст візуалізований рисунками і таблицями, вміщені список рекомендованої літератури, додатки, глосарій. Підручник оцифрований, використані такі функціональні текстові навігації, як гіперпосилання та гіфи (GIF), що дозволяють в інтерактивній формі засвоїти нові категорії та поняття.

Підручник буде цікавим для тих, хто самостійно вивчає сучасну систему обліку та оподаткування, для студентів економічних спеціальностей, аспірантів, викладачів, керівників і працівників економічних служб підприємств та установ, що прагнуть розширити економічний світогляд в сфері обліку і оподаткування.

ISBN 978-966-654-690-9

© Крисоватий А. І., Панасюк В. М., Мельничук І. В., 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
ЧАСТИНА I. ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	12
ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	12
ЛУКА ПАЧОЛІ	25
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЙОГО ПРЕДМЕТ І МЕТОД	30
1.1. Поняття обліку, його види, функції, завдання та вимоги, що до нього ставляться	31
1.2. Користувачі інформації та облікові вимірники	40
1.3. Основні принципи бухгалтерського обліку	42
1.4. Предмет і метод бухгалтерського обліку	44
1.5. Класифікація активів і пасивів підприємства	47
1.6. Факти господарської діяльності як основа обліку	59
РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС ЯК МЕТОД ВІДОБРАЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ФАКТІВ	61
2.1. Сутність бухгалтерського балансу, балансове рівняння та його модифікації	62
2.2. Методика побудови балансу та характеристика статей активу і пасиву балансу	64
2.3. Типи змін в балансі, що зумовлені впливом господарських операцій	68
РОЗДІЛ 3. РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС	71
3.1. Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст та будова	72
3.2. Структурна побудова бухгалтерських рахунків за двоїстим (балансовим) принципом: активні і пасивні рахунки	74
3.3. Сутність подвійного запису та його значення	78
3.4. Методика аналітичного та синтетичного обліку та їх взаємозв'язок	81
3.5. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку	86
3.6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку	89
3.7. План рахунків бухгалтерського обліку	94

РОЗДІЛ 4. ОЦІНКА ТА КАЛЬКУЛЯЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	97
4.1. Оцінка як інструмент грошового вираження фактів	98
4.2. Види оцінок в обліку та їх характеристика.....	99
4.3. Поняття про калькуляцію, її види та методи калькулювання	100
РОЗДІЛ 5. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ОБЛІКОВИХ ДАНИХ В ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТАХ. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ.....	104
5.1. Поняття про первинне спостереження в обліку. Роль облікових документів	105
5.2. Вимоги до змісту і оформлення документів	106
5.3. Класифікація документів	109
5.4. Організація документообігу та архівного збереження документів	112
5.5. Інвентаризація: суть, види, порядок проведення.....	117
РОЗДІЛ 6. ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ І ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	123
6.1. Поняття про облікові реєстри, їх види та призначення	124
6.2. Способи виправлення помилок в облікових документах	128
6.3. Форми бухгалтерського обліку та перспективи їх розвитку	129
РОЗДІЛ 7. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	137
7.1. Правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні	138
7.2. Національні і міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	140
7.3. Обліковий апарат, його структура та функції	144
7.4. Організація облікової політики підприємства.....	146
РОЗДІЛ 8. БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ	150
8.1. Поняття про бухгалтерську звітність	151
8.2. Види, форми та зміст звітності	153
8.3. Принципи та вимоги до формування звітності. Склад фінансової звітності	156
8.4. Порядок складання і подання фінансової звітності за таксономією у форматі XBRL	162
ЧАСТИНА II. ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ	168
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ОПОДАТКУВАННЯ.....	168

ВІЛЬЯМ ПЕТТІ	188
РОЗДІЛ 9. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ	192
9.1. Традиційні та цікаві податки України.....	193
9.2. Оподаткування в Австрії	202
9.3. Традиційні та особливі податки Болгарії.....	207
9.4. Традиційні та курйозні податки Великої Британії	211
9.5. Система оподаткування Греції	217
9.6. Традиційні та особливі податки Грузії	221
9.7. Традиційні та цікаві податки Данії	225
9.8. Оподаткування в Естонії.....	229
9.9. Традиційні та особливі податки Іспанії	233
9.10. Традиційні та курйозні податки Італії	241
9.11. Традиційні та незвичні податки Німеччини	245
9.12. Традиційні та цікаві податки Нідерландів	253
9.13. Традиційні та особливі податки Норвегії	257
9.14. Оподаткування в Латвії.....	261
9.15. Оподаткування в Польщі	265
9.16. Традиційні та курйозні податки Португалії.....	269
9.17. Традиційні та цікаві податки Словаччини	274
9.18. Традиційні та особливі податки Франції	278
9.19. Традиційні та незвичні податки Фінляндії	284
9.20. Традиційні та дивні податки Швеції	290
9.21. Оподаткування в Швейцарії	294
9.22. Традиційні та цікаві податки Чехії.....	298
РОЗДІЛ 10. ПОДАТКИ АМЕРИКИ	302
10.1. Традиційні та дивні податки Аргентини.....	303
10.2. Оподаткування в Бразилії	307
10.3. Традиційні та курйозні податки США	311
10.4. Традиційні та незвичні податки Мексики.....	318
10.5. Традиційні та цікаві податки Канади.....	321
РОЗДІЛ 11. ПОДАТКОВА СИСТЕМА АВСТРАЛІЇ	325

11.1. Традиційні та курйозні податки Австралії	326
РОЗДІЛ 12. ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ АФРИКИ	336
12.1. Традиційні та незвичні податки Єгипту	337
12.2. Традиційні та дивні податки Ефіопії.....	342
12.3. Традиційні та курйозні податки Марокко.....	346
12.4. Традиційні та цікаві податки Тунісу	351
РОЗДІЛ 13. ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ АЗІЇ.....	355
13.1. Традиційні та особливі податки Китаю	356
13.2. Традиційні та цікаві податки Дубаї, ОАЕ.....	361
13.3. Традиційні та незвичні податки Японії.....	368
13.4. Традиційні та дивні податки Ізраїлю	373
13.5. Традиційні та курйозні податки Індії.....	377
МАПА СТАВКИ ПДВ В КРАЇНАХ СВІТУ.....	382
Професійний глосарій термінів і понять та їх трактування за нормативно-правовими документами «ОСНОВИ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ» ...	386
Список використаних і рекомендованих джерел нормативно-правового забезпечення в сфері обліку і оподаткування	513
Сленговий глосарій з обліку і оподаткування.....	515
Перелік літератури за рівнями нормативно-правового регулювання та засвоєння знань з обліку і оподаткування від сучасності до першоджерел	523
ДОДАТОК А	529
ДОДАТОК Б.....	536
Мультфільм про облік та податки.....	562

«Уява – велика сила, але тільки не в бухгалтерії»

Чарльз Скотт

«Податки – це ціна цивілізованості суспільства»

Олівер Венделл Голмс-молодший

ПЕРЕДМОВА

Об'єктивними передумовами подальшого розвитку обліку та оподаткування є системні перетворення економічних відносин в Україні, а саме: глобалізаційні та євроінтеграційні процеси в економіці, наближення і використання засад МСФЗ, постійні зміни в законодавчій базі, нормативному регулюванні у сфері обліку і податків, розірвання партнерських відносин, переорієнтування ланцюгів постачання і збуту багатьох підприємств. На зміни в обліку і оподаткуванні, з однієї сторони, впливають розвиток інтернет-торгівлі і світових мереж доставки товарів, створення нових безконтактних платіжних систем, а, з іншої, особливості періоду специфічних умов ведення бізнесу під час пандемії COVID-19 та воєнного стану. Все це обумовлює узагальнення концептуальних основ та обґрунтування нових наукових підходів до трактування основних засад обліку і оподаткування у відповідності з економічно-соціальними викликами сьогодення. У цих умовах особливо актуальним є освоєння основ обліку, який сам по собі є інформаційною моделлю господарської діяльності, а також вивчення системи оподаткування, що має фіскальну і контрольну функції в частині дотримання чинного законодавства і повноти сплати податків. Тому особливої актуальності набуває формування відповідних компетентностей в процесі вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік і оподаткування» для спеціалістів у сфері економіки і управління, обліку та фінансів з метою забезпечення ефективного управління, контролю та аналізу фінансово-економічної діяльності. Засвоєні компетентності сприятимуть ефективному вирішенню проблем щодо розуміння фінансового становища

підприємства та його господарських процесів з метою зміцнення конкурентних позицій в надзвичайних умовах воєнного стану в Україні, пошуку шляхів підвищення інвестиційної привабливості та виходу на нові міжнародні ринки для забезпечення сталого розвитку в умовах світової інтеграції.

Підручник розкриває основи обліку та оподаткування через призму історичного осмислення і до сучасного трактування економічного змісту об'єктів, а також визначення їх складових і класифікації для потреб обліку, звітності, контролю, аналізу та управління. Підручник містить дві частини: основи обліку та основи оподаткування, в яких узагальнені методи і прийоми обліку, проведене дослідження історії виникнення та розвитку обліку і системи податків.

Перша частина «Основи обліку» узагальнює як теоретичні засади бухгалтерського обліку, так і організацію та методику обліку його окремих об'єктів і господарських процесів відповідно до останніх законодавчих змін. Таким чином, проаналізовано створення ефективної системи збору та використання обліково-аналітичної інформації на основі науково-обґрунтованих методів та прийомів бухгалтерського обліку. Крім того, згідно з останніми змінами чинного законодавства, нормативних документів, положеннями НП(С)БО та МСФЗ, що регулюють сферу обліку і оподаткування, подається за сучасними вимогами узагальнений підхід з представленням відповідних додатків щодо складання і подання фінансової та управлінської звітності у відповідності до масштабів суб'єкта господарювання і напряму його діяльності через електронну систему та з використанням правил таксономії.

У другій частині «Основи оподаткування» подано систему традиційних, особливих, цікавих та курйозних податків у загальносвітовому масштабі. Теорія обліку і податків подана від історичних першоджерел і до сучасності, що дасть змогу розширити економічний світогляд та застосовувати ці наукові знання в практичній діяльності майбутніх фахівців економічного спрямування.

Структура даного підручника в логічній послідовності містить систематизоване викладення теорії обліку і оподаткування. Навчальний

теоретичний матеріал підкріплено ілюстративним, змодельовані типові господарські операції, наведені практичні приклади з розрахунками, візуалізовано рисунками і таблицями, вміщені список рекомендованої літератури, додатки, професійний та сленговий глосарій. Підручник оцифрований, використані такі функціональні текстові навігації, як гіперпосилання та гіфи (GIF – Graphics Interchange Format), що дозволяють в інтерактивній, ігровій формі засвоїти нові категорії та визначення.

Запропонований навчальний підручник буде цікавим як початківцям, так і досвідченим професіоналам в сфері обліку та оподаткування. Читач може дізнатись багато нового, що стосується характеристики сучасних процесів формування обліково-аналітичної інформації за традиційними і новими об'єктами та господарськими процесами, а також у підручнику узагальнено модель складання і подання звітності відповідно до масштабів та напрямів діяльності суб'єктів господарювання. Також систематизовано єдині глобальні стандарти фінансової звітності та запропоновано узгодження і використання управлінської інформації суб'єктів звітування та представлення Звіту про управління з метою прийняття відповідних управлінських рішень щодо бізнес-партнерства, оцінки виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності, ймовірних перспектив і можливостей розвитку компанії під впливом цих рішень. До того ж, навчальне видання відповідає встановленим вимогам щодо організації навчального процесу в ЗУНУ, є актуальним і необхідним для підготовки кваліфікованих фахівців економічних спеціальностей денної, заочної та дистанційної форм навчання, дає можливість закріпити відповідні компетентності, набути теоретичні знання та практичні навички з обліку і оподаткування.

Сподіваємось, що цей підручник буде цікавим для тих, хто самостійно вивчає сучасну систему обліку і оподаткування, корисним для студентів при вивченні обліку та оподаткування, а також для загального економічного розвитку науковців, практиків та інших осіб, які цікавляться історією та сучасною побудовою системи обліку і оподаткування України.

ОСНОВИ

ОБЛІКУ

ЧАСТИНА I ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

*«Дату виникнення світу здатні
встановити лише бухгалтери»*

Станіслав Єжи Лець

Бухгалтерський облік – це мова, яку люди використовують тисячі років у багатьох частинах світу. Найдавніші свідчення використання обліку походять від цивілізацій Месопотамії понад 7000 років тому.

Жителі Месопотамії зберігали найдавніші записи про торгівлю товарами. Ця діяльність пов'язана з раннім веденням записів стародавніх єгиптян і вавилонян. Жителі Месопотамії використовували примітивні методи обліку, ведучи записи, де докладно описувалися операції з тваринами, худобою та посівами.

У Месопотамії облік вівся шляхом запису майна на товстих глиняних цеглах

Перші письмові свідчення про існування бухгалтерів були знайдені в Єгипті: ще в IV-III століттях до нашої ери писарі записували майно на сувої папірусу.

Збирали інформацію про зміни матеріальних цінностей і відображали норматив витрат матеріалів.

В Індії філософ і економіст Чанак'я написав «Артхашастру» під час імперії Маур'їв приблизно у другому столітті до нашої ери. Книга містила поради та подробиці щодо ведення книг обліку рахунків.

У Персії (I ст. до н. е.) заробітна плата виплачувалася продуктами харчування та грошима. Працівники отримували накази-вимоги у своїх кабінетах і подавали їх до казначейства, де вони оформляли їх у платіжні відомості та записували відомості про виплату заробітної плати

Існує безліч підходів до періодизації розвитку бухгалтерського обліку. Узагальнивши, можна виділити 4 основні періоди розвитку бухгалтерського обліку

Періоди розвитку бухгалтерського обліку

З моменту виникнення товарно-грошових відносин - до кінця XVIII ст.

З кінця XVIII ст. - до кінця XIX ст.

Кінець XIX ст. - початок XX ст.

З XX ст. - по теперішній час

Перший етап

- характеризується появою різноманітних способів фіксації фактів в облікових регістрах (журналах, відомостях тощо) у вигляді систематичних і хронологічних записів. Кульмінацією періоду становлення бухгалтерського обліку стало широке поширення подвійної бухгалтерії

Другий етап

- відповідає революційним змінам у сфері виробництва, розвитку фінансових форм товарних відносин, збільшенню обсягів торгівлі, фінансів і інших операцій не тільки в окремих країнах, але й в усьому світі. У цей період було опубліковано велику кількість праць з бухгалтерського обліку, виникли різноманітні теорії: права – у Франції, матеріалізму (економіки) – в Італії, торгово-промислової – у Німеччині тощо. Історичне значення цього періоду полягає в тому, що саме тоді визначилися основні напрямки науки «бухгалтерський облік» і отримали відповідний подальший розвиток

Третій етап

- становлення бухгалтерського обліку як наукової галузі знань. Зусилля більшості авторів цього періоду були спрямовані виключно на встановлення теоретичних основ бухгалтерського обліку для визначення обсягу явищ, які є об'єктом вивчення цієї науки

Четвертий етап

- Четвертий період поділяють на дві основні стадії.
- Перша стадія охоплює часовий період до середини ХХ ст. Він характеризується розробкою основоположних засад об'єктивної оцінки майнового та правового стану суб'єктів самоврядування, розгалуженим напрямом побудови системи бухгалтерського обліку, розширенням державного нагляду за національною системою обліку та звітності.
- Друга стадія розпочалась в середині ХХ ст. і продовжується дотепер, характеризується розробкою принципів оцінки майнового та правового стану суб'єктів господарювання в контексті зовнішньої ринкової кон'юнктури і є актуальним для отримання майбутніх економічних вигод шляхом ефективного прийняття економічних рішень.
- Бухгалтерський облік у Стародавньому світі (облік фактів) зазвичай був статичним. Він заснований на безпосередньому обліку товарно-матеріальних цінностей і майна. Пряма реєстрація означає вказівку на конкретний об'єкт. Непряма реєстрація з'явилася пізніше, через те, що бухгалтери записували не конкретні об'єкти обліку, а так звані вихідні ваучерні дані. З цього моменту таких фактів стає не достатньо

Характерною рисою елліністичного обліку було прагнення враховувати все і нічого не залишати поза увагою. Це стало передумовою для суворого нормативного обліку. Такі поняття, як матеріальна відповідальність і інвентаризація, вперше з'явилися в Греції. Виникли перші принципи класифікації рахунків: матеріальні, особисті та фінансові.

У Стародавньому Римі завершився розвиток античної бухгалтерії. Римська система бухгалтерського обліку перейняла позитивні риси грецького та східного бухгалтерського обліку опосередковано, відповідно до власних умов господарювання та інтересів. Виникали такі реєстри, як книга обліку доходів і витрат та книга обліку клієнтів. Обидві книги велися в бухгалтерії банку. Звіт про доходи використовувався як в торгівлі, так і в побуті

У Середні віки бухгалтерський облік мав дві сфери:

- Камеральна бухгалтерія. Об'єкт обліку: каса, майбутні надходження і виплати з них.
- Проста бухгалтерія. Об'єкт обліку: майно, включаючи касу, доходи і витрати.

В імперії інків XI-XVI ст. існували рахівники – Кіпукамайокі. Також є підтвердження того, що вони внесли в бухгалтерію – подвійний запис.

Термін «бухгалтер» (нім. Buchhalter, Buch – книга, Halter – тримач) з'являється наприкінці Середньовіччя. В Австрії у 1498 році імператор Священної Римської імперії Максиміліан I призначив Крістофера Стехеля «бухгалтером».

В епоху раннього Відродження подвійна бухгалтерія зародилася в Італії і поширилася в усіх країнах Європи, включаючи Київську Русь. Під час будівництва собору Святої Софії (XI ст.) монахи вели облік використаних матеріалів, кількості відпрацьованих людино-днів тощо.

Першими автором всесвітньо відомих бухгалтерських книг є Бенедетто Котрульї та Лука Пачолі

Лука Пачолі вважається батьком бухгалтерського обліку. Після публікації ілюстрованого фоліанта Леонардо да Вінчі «Сума арифметики, геометрії, вчення про пропорції і відношення» він присвятив себе математиці. Фоліант містить розділ про подвійну бухгалтерію під назвою «Про рахунки та записи». Це перша публікація на тему бухгалтерського обліку, яка розкриває зміст облікових записів, з поясненнями, які стосуються навіть нашого часу.

Трактат «Про рахунки і записи» розкриває «венеціанську» форму бухгалтерії. Описує три необхідні купецькі книги - реєстри:

Меморіал:

- чорнова (пам'ятна) книга, записи в яку робили «учні прикажчики» з усіма подробицями описання проведених операцій

Журнал:

- для хронологічного запису статей під «дати» і «мати», тобто для розміщення операцій, які відображалися за рахунками, що дебетувалися і кредитувалися. Записи в журналі здійснювали на підставі Меморіалу

Зошит:

- охоплював усі рахунки. Рахунки на певну дату сальдувалися і слугували підставою для складання балансу – на вигляд складений у довжину папір, на якому з правого боку перелічені всі довірители, а з лівого - всі боржники

Бухгалтерський облік набув літературної форми в XV ст., коли система бухгалтерського обліку розвивалася в окремих підприємствах. Першою літературною працею з бухгалтерського обліку був трактат «Про торгівлю та досконалого купця» Венедикта Котруллі, написаний в Неаполі у 1458 році, хоча він був надрукований лише у 1573 році. Робота присвячена організації та технології торгівлі. Бухгалтерський облік у ньому розглядається як один із інструментів управління окремим підприємством

Наймогутнішою країною світу у XVII ст. стає Франція, і саме там виникає афоризм: «Облік – це функція управління», він вважався невід’ємною частиною науки про управління бізнесом. Бельгійська форма рахівництва (М. Баттайл) стала однією із різновидів французької. Згідно з нею журнал розділявся на чотири окремі реєстри: 1) купівля; 2) продаж; 3) каса; 4) фінансові результати. Їх обороти в кінці місяця переносилися в Головну книгу

Герб бухгалтерів був створений французьким вченим Жаном Батистом Дюмарше (1874 - 1946 рр.). На ньому зображувалося: сонце – означає, що бухоблік висвітлює господарську діяльність; ваги – символізують баланс; крива Бернуллі – є ознакою символізму, що виникнувши одного разу, облік буде здійснюватися вічно

Іспанія першою в XIII ст. почала здійснювати регулювання бухгалтерського обліку на державному рівні.

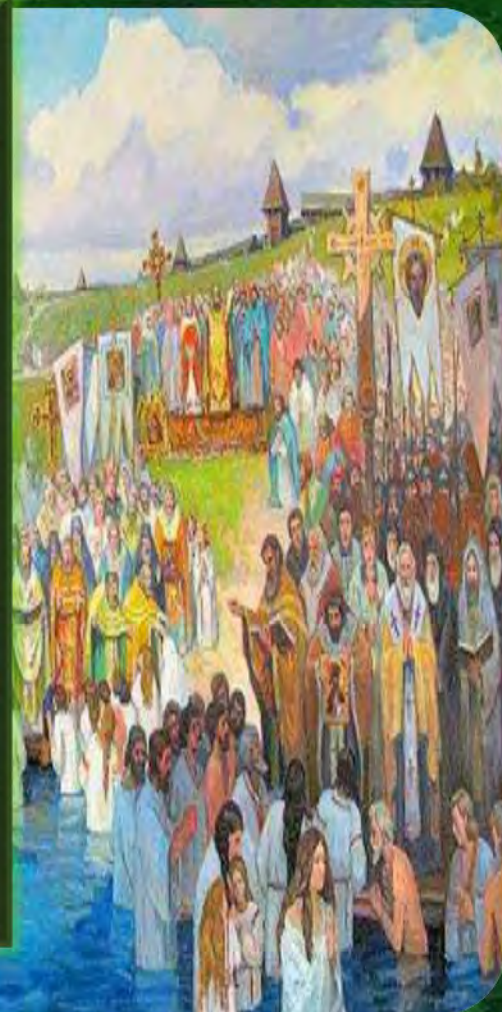
Математик і юрист XV ст. Дієго дель Кастільо тлумачив кожен факт економічного життя – купівлю, продаж – як договір. Він підтвердив договір як предмет бухгалтерського обліку, що значно розширило коло об'єктів обліку.

Наприклад, замість того, щоб просто реєструвати надходження товарів, бухгалтер повинен спочатку показати надходження товарів згідно з договором, а потім показати їх виконання.

Гаспар де Техада продовжує юридичну галузь бухгалтерського обліку. Він запропонував принципи річної звітності, в основі якої лежить баланс. Правове регулювання бухгалтерського обліку призвело до розвитку вчення про звітність

У праслов'янській Україні територія була заселена різними народами і племенами. Точних відомостей про облік у трипільської культури (2500 – 2000 рр. до н. е.), греків на Причорномор'ї (з VIII ст. до н. е.), племені скіфів (VIII-IX ст. до н. е.) майже немає. Але на певному рівні цивілізації розвивалися види ремесел, тому господарство було змушене мати відповідний облік майна

У VII—IX ст. н. е. утворився союз племен під назвою Руська земля з центром у Києві. Київська Русь як держава виникла в IX ст. Близько півтора століття на її території використовувалися спрощені методи обліку, пов'язані зі збором данини та розрахунками торгівлі. Християнство дало також великий поштовх розвитку бухгалтерської науки

У XVI-XVII ст. економіка, торгівля, грошовий обіг, фінансова система та облік в Україні були організаційно пов'язані з Польщею. Господарство мало чітко виражений аграрний, а згодом і агроіндустріальний характер. У другій половині XIX ст. велике значення надавалося економічній стороні життя: створювалися кооперативні кредитні товариства і кредитні товариства.

У другій половині XIX ст. бухгалтерський облік разом з веденням торгівлі активно застосовувався в поміщицьких маєтках. На початку XX ст. створювалися інститути, здійснювалася наукова робота, у якій видатний український економіст Михайло Іванович Туган-Барановський брав активну участь. В бухгалтерському обліку домінували ідеї німецької бухгалтерської школи

Протягом усього існування радянської влади, бухгалтерський облік базувався не на економічній, а на суто політичній та ідеологічній централізації. Сферою бухгалтерського обліку вважалася уся національна економіка, а не окреме підприємство.

За останні 30 років Україна перейшла від планової економіки до системи ринкових відносин і прийняла низку законів, що регулюють бухгалтерський облік. Стандарти бухгалтерського обліку відповідають чинним міжнародним стандартам

«Той, хто нічого не робить, той не помиляється. А хто не помиляється, той нічому не навчиться»

Лука Пачолі

Лука Пачолі (близько 1445 – 1517 рр.) – італійський математик, засновник принципів сучасного бухгалтерського обліку, чернець.

Л. Пачолі слід розглядати як людину, яка поставила дві облікові цілі:

- отримувати інформацію про стан справ, адже бухгалтерський облік повинен вестися так, «щоб всю інформацію про борги та претензії можна було отримати без затримок»;
- розрахунок фінансових результатів, оскільки мета будь-якого комерсанта – отримати відповідний відсоток у своєму бізнесі.

Життя і життєдіяльність. Він народився у 1445 р. в містечку Борго-Сан-Сеполько, що на території міської республіки Флоренції, в сім'ї поважного бюргера Бартоломео Пачолі. Пізніше батько віддав його вчитися до відомого італійського художника і математика П'єтро делла Франческа. До дев'ятнадцяти років Л. Пачолі працював і навчався в учительській майстерні, потім переїхав до Венеції, однієї з тодішніх столиць культурного світу. У цьому місті Л. Пачолі став вихователем трьох синів багатого купця Антоніо де Ромпіазі

У 1470 р. він закінчив перший підручник з комерційної арифметики.

Л. Пачолі, перервавши кар'єру педагога, переїхав до Риму, а згодом до Неаполя, щоб розпочати свою справу. В 1475 р. у віці 30 років Л. Пачолі вирішив стати ченцем. Монаше життя дало йому певні переваги: познайомило його з культурним середовищем, відкрило можливості для наукової роботи, подальшої освіти та самоосвіти, надало матеріальну допомогу, підпорядкувало його церковній, а не світській юрисдикції, надало доступ до професорського звання.

Подальші події засвідчили, що Л. Пачолі правильно оцінив свої шанси і перспективи. У жовтні 1477 р. отримав посаду професора в університеті Перуджі. Перебуваючи в Перуджі, Л. Пачолі склав докладні конспекти лекцій, які вийшли окремими рукописами. Пізніше основа цієї роботи стане частиною його першої великої праці.

У червні 1480 р. педагогічна діяльність Л. Пачолі була перервана. Вісім років він вивчатиме філософію, теологію та вдосконалюватиме математику

У 1487 р. Пачолі знову запросили вчитися в університеті в Перуджі, але через кілька місяців його ввели в штат єпископа П'єтро Валлетарі і перевели в Рим. 10 листопада 1494 року багаторічна праця була опублікована. Вона називається «Summa de Arithmetica, Geometria, Proportioni et Proportionalita» – «Сума арифметики, геометрії, вчення про пропорції та співвідношення». Весь матеріал поділений на дві частини, перша присвячена арифметиці та алгебрі, а друга – геометрії.

Включаючи до складу математики прикладні методи, автор у першій частині виділяє спеціальний розділ IX, присвячений питанням застосування математики в комерційній справі. В цей розділ входять дванадцять трактатів: I – про товариства, II – про оренду, III – про обмін і обмінні операції, IV – про векселі і вексельні операції, V – про процентні обчислення, ... XI – про рахунки і записи, XII – про міри, ваги і монети, про торгові звичаї і міста, з якими Італія знаходиться в торгових стосунках. Трактат XI, який безпосередньо відноситься до бухгалтерського обліку, включає в себе 36 глав.

У 1504 р. у Венеції вийшов окремим виданням «Трактат про рахунки і записи» під назвою «Досконала школа торгівлі».

У цілому праця Л. Пачолі поділяється на дві частини, першу з яких названо «Інвентар», а другу – «Диспозиція»

У першій частині Л. Пачолі зазначає, що спочатку купець повинен зробити детальний опис майна та інвентаря на окремих аркушах або в окремій книзі. В описі повинно бути як рухоме, так і нерухоме майно. Усе майно обліковується в описі за один конкретний день (число). Книга містить зразок опису з усіма відповідними процедурними формальностями. Характерно, що в цьому описі описується не тільки майно, призначене для торгівлі, а й особисте майно купця.

У другій частині книги розкривається як вести бухгалтерський облік за усіма операціями. Описаний інвентар визначає об'єкт розрахунку – усе, що належить купцеві. Л. Пачолі справедливо розширює тему, додаючи, що купець реєструє всі свої справи, великі й малі, у тому порядку, в якому вони відбуваються. Отже, під предметом тогочасного обліку автор трактату розуміє капітал та його кругообіг в економіці.

Друга частина містить опис трьох книг – меморіалу, журналу та зошита (головна книга). У журналі (який є таємною книгою) мали місце записи про списання або кредитування рахунку. Найважливішою тут є характеристика векселів: один рахунок отримує і винен (отже, дебет), інший – видає і є винуватцем (отже, кредит). У цей час Л. Пачолі ще не проводить ніякої класифікації рахунків, але мав їх повне групування

Насамперед створюється група рахунків для обліку грошей, речей, товарів і розрахунків, а також капіталу. Пізніше була представлена група ефективних рахунків, яка включає собівартість товарів, грошові витрати торговця та звіт про прибутки та збитки. Звідси і поділ рахунків на рахунки запасів та рахунки виконання.

Книга Л. Пачолі «Трактат про рахунки і записи» була широко розповсюджена по всій Європі і перевидавалася в 1534, 1539 і 1558 роках.

У 1510 р. він повернувся на батьківщину і став пріором абатства Сан-Сеполькро, згодом його запросили на посаду професора математики в Римській академії наук.

Л. Пачолі помер у 1515 р. і був похований на цвинтарі Сан-Сеполькро в Італії

*«Бухгалтерський облік - це філософія всього бізнесу,
його мова»*

Р.А. Фаулкі

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЙОГО ПРЕДМЕТ І МЕТОД

Питання для теоретичної підготовки

- 1.1. Поняття обліку, його види, функції, завдання та вимоги, що до нього ставляться.
- 1.2. Користувачі інформації та облікові вимірники.
- 1.3. Основні принципи бухгалтерського обліку.
- 1.4. Предмет і методи бухгалтерського обліку.
- 1.5. Класифікація активів і пасивів підприємства.
- 1.6. Факти господарської діяльності як основа обліку.

1.1. Поняття обліку, його види, функції, завдання та вимоги, що до нього ставляться

Облік – це кількісне відображення і якісна характеристика господарської діяльності з метою контролю та управління нею

Розрізняють інше визначення обліку

ОБЛІК

– це система спостереження, вимірювання, реєстрації, обробка і передача інформації про факти і явища господарської діяльності з метою прийняття управлінських рішень

Розвиток обліку та його вдосконалення пов'язані зі суспільним процесом, тобто облік є історично обумовленим

Види обліку

оперативний

статистичний

бухгалтерський

Оперативний облік:

- швидкість одержання інформації
- різні способи одержання інформації
- різні види облікових вимірників
- слугує прийняттю оперативних рішень

Статистичний облік (статистика):

- для вивчення й узагальнення даних про масові соціально-економічні явища в їх кількісному вираженні з якісною характеристикою
- використовує спеціальні методи збору та обробки інформації: суцільне й вибіркоче спостереження, групування даних, визначення середніх і відносних величин, індексів, побудова динамічних рядів та ін.

Бухгалтерський облік - система безперервного, взаємопов'язаного, документально обґрунтованого відображення господарської діяльності підприємств, організацій з метою контролю та управління нею. Бухгалтерський облік характеризується:

- послідовністю спостереження
- неперервністю спостереження
- суворою документальністю
- обов'язковим використанням грошового вимірника

Показники діяльності господарського суб'єкта

кількісні

якісні

Показники діяльності господарюючого суб'єкта, за допомогою яких визначається обсяг виконаних операцій

Показники, що характеризують економічну ефективність процесів, операцій

Прибуток
Витрати
Фонд оплати праці

Рентабельність
Платоспроможність
Продуктивність праці

Натуральні (для відображення об'єктів у натуральному вираженні, кг, см, м і т.д.)

Облікові вимірники

Трудові (для обліку робочого часу, продуктивності праці. Ефективності трудових витрат. Контролю фонду оплати праці; год., дні)

Вартісні (для узагальнення облікових даних по підприємству, галузі, країні)

В Законі України
«Про бухгалтерський облік та
фінансову звітність в Україні»
виділяють наступні складові обліку:

Бухгалтерський
облік

Внутрішньо-
господарський
(управлінський)

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК – процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень

ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ (УПРАВЛІНСЬКИЙ) ОБЛІК – система збору, обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством

В умовах ринкових відносин *бухгалтерський облік диференціюється* за сферами діяльності та за обліковими функціями

Різновиди бухгалтерського обліку:

Фінансовий облік — комплексний системний облік майна, господарської діяльності підприємства через суцільне, повне й безперервне відображення господарських процесів за звітний період. Його ведуть відповідно до законодавства країни та міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку. Здійснюється для формування вартісних показників діяльності підприємства і виявлення зовнішніх зв'язків із постачальниками, покупцями, банками, інвесторами, акціонерами

Управлінський облік — процес підготовки інформації, необхідної керівництву для потреб внутрішнього менеджменту поточної виробничої діяльності підприємства. Здійснюється для формування показників всередині підприємства за центрами відповідальності

Облік податкових розрахунків (податковий облік) — окремий функціональний облік з метою посилення контрольної-аналітичної функції обліку правильності нарахувань та сплати податків. Здійснюється для формування показників доходу і витрат з метою обчислення прибутку та податку

Порівняльна характеристика фінансового і управлінського обліку

№ з/п	Критерій	Фінансовий	Управлінський
1	2	3	4
1	Головні користувачі інформації	Менеджери і зовнішні користувачі	Менеджери різних рівнів
2	Обмеження	Загальноприйняті принципи (стандарти) і нормативні акти	Без обмежень
3	Використання вимірників	Єдиний грошовий вимірник	Різні, у тому числі якісні
4	Об'єкт аналізу і обліку	Господарська одиниця в цілому	Структурні підрозділи (центри відповідальності) або окремі види діяльності
5	Націленість	Оцінка минулого	Прогноз на майбутнє
6	Відкритість даних	Більшість даних доступна всім	Комерційна таємниця
7	Ступінь надійності	Інформація має оперативний характер і піддається перевірці	Інформація має ймовірнісний і суб'єктивний характер, може містити комерційну таємницю
8	Групування затрат	За елементами затрат	За статтями калькуляції
9	Періодичність складання звітів	Регулярна щорічна або щоквартальна звітність	Змінний інтервал (оперативна інформація)
10	Обов'язковість ведення	Обов'язково	Необов'язково

1.2. Користувачі інформації та облікові вимірники

Користувачі облікової інформації

зовнішні

внутрішні

Розвиток господарських зв'язків в умовах прийнятої моделі національної економіки України в напрямку діджиталізації, модернізації суспільного розвитку та оптимізації ресурсного потенціалу підприємств значно розширює кількість користувачів обліковою і звітною інформацією. Ними є не тільки працівники управління, безпосередньо пов'язані з підприємництвом, а й зовнішні користувачі інформації, які мають непрямий фінансовий інтерес

Внутрішні
користувачі

Власники

Управлінський персонал

Працівники підприємства

Керівники підрозділів

Банки — при вирішенні питання про надання кредитів;
постачальники — при укладенні договорів на поставку товарно-матеріальних цінностей;
інвестори, засновники, акціонери, яких цікавить рентабельність вкладеного капіталу і можливість одержання доходів (дивідендів).
Значний інтерес облікова інформація має також для працівників податкових і фінансових служб, органів державної статистики й управління

1.3. Основні принципи бухгалтерського обліку

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

Принципи	Характеристика
Автономність	кожне підприємство розглядається як юридична особа, що відокремлена від власників; тому особисте майно і зобов'язання власників не повинні відображатись у фінансовій звітності підприємства
Безперервність	оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати й надалі
Нарахування	доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів. Означає, що витрати й доходи відображаються в обліку в тому періоді, у якому вони були нараховані (тобто відбулися), незалежно від того, коли фактично отримано кошти від покупця
Повне висвітлення	фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі. Означає, що результати господарювання та використання власного і залученого капіталу ґрунтуються на застосуванні суцільного документування всіх господарських операцій на підприємстві. При цьому первинні документи, в яких зафіксовано факт здійснення господарської операції відповідно до нормативно-правових актів, повинні мати обов'язкові реквізити, які підтверджують їх юридичну доказовість

Послідовність	<p>постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики.</p> <p>Означає застосування в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності протягом тривалого часу (як правило, звітного року) обраних методів визначення доходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> * нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів, * зношування малоцінних і швидкозношуваних предметів, * створення резервів, * обліку та калькуляції собівартості продукції (робіт, послуг тощо)
Превалювання сутності над формою	операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми
Єдиний грошовий вимірник	вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюються в єдиній грошовій одиниці
<p>Інші принципи, визначені міжнародними стандартами або НП(С)БО, або НП(С)БО в державному секторі залежно від того, які з наведених стандартів застосовуються підприємством</p>	
<p>НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» доповнює перелік принципів наступними:</p>	
 <p>Періодичності</p>	<p>припускає розподіл діяльності підприємства на певні періоди з метою складання фінансової звітності.</p> <p>Означає поділ безперервної господарської і діяльності підприємства на звітні періоди (місяць, квартал і т.д.) для виявлення результатів цієї діяльності за певні проміжки (періоди) часу</p>
Історичної (фактичної) собівартості	<p>визначає пріоритет оцінки активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання.</p> <p>Означає, що сировина, матеріали, засоби праці, вироблена продукція відображаються у бухгалтерському обліку за вартістю їх придбання або виробництва, тобто за фактичними витратами</p>
Обачності	<p>методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства.</p> <p>Означає, що витрати й доходи повинні відображатись у бухгалтерському обліку на основі достовірно обґрунтованих первинною документацією господарських операцій. Обачність і обережність мають на меті запобігання збільшенню витрат виробництва</p>

1.4. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Предмет бухгалтерського обліку – це господарські засоби (активи) та джерела їх утворення (пасиви)

Предметом бухгалтерського обліку є сукупність його об'єктів

Все те, що відображається в обліку (господарська діяльність)

ОБ'ЄКТИ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ОБЛІКУ

Господарські засоби
(активи)

Джерела формування
господарських засобів (пасиви)

Господарські процеси (створення,
постачання, виробництво,
реалізація, ліквідація)

Метод бухгалтерського обліку – це сукупність способів і прийомів, за допомогою яких відображається предмет бухгалтерського обліку

Елементи

Документація та інвентаризація

Оцінка і калькуляція

Рахунки і подвійний запис

Бухгалтерський баланс і звітність

Первинне спостереження

Вартісне вимірювання

Поточне групування

Узагальнення

Способи відображення господарських процесів

Документація – це спосіб первинного спостереження та відображення господарських операцій в первинних документах

Інвентаризація – це підтвердження достовірності шляхом зіставлення фактичних даних з даними, які відображаються в документах

Оцінка – це спосіб грошового вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку

Калькуляція – це метод обчислення собівартості виготовленої продукції

Рахунки - це спосіб поточного групування у встановленому порядку активів і пасивів

Подвійний запис – це метод відображення на рахунках бухгалтерського обліку господарських операцій

Бухгалтерський баланс – це спосіб групування господарських засобів і джерел їх утворення на певну дату та в грошовій оцінці

Бухгалтерська звітність – це метод підсумкового узагальнення та одержання підсумкових показників за звітний період

1.5. Класифікація активів і пасивів підприємства

Для здійснення діяльності підприємства, тобто для його функціонування, необхідно мати в наявності майно (ресурси, активи), власний і/або залучений капітали (пасиви)

Майно підприємства – це оборотні і необоротні засоби, що належать підприємству і їх вартість відображається в балансі

Активи – це ресурси, які отримуються підприємством в результаті діяльності минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до одержання економічних вигод

Пасиви – це джерела за рахунок яких поповнюються активи

Основне рівняння бухгалтерського обліку полягає в тому, що **активи = пасиви**

$$A = BK + PK$$

$$A = BK + \text{Зобов'язання}$$

$$A - \text{Зобов'язання} = BK$$

*А – активи

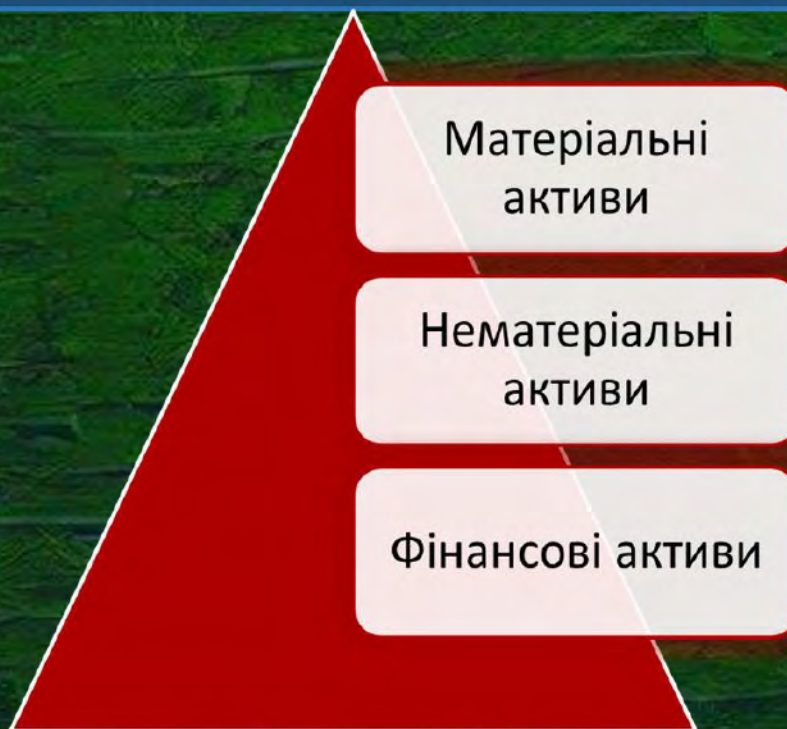
*ВК – власний капітал

*ПК – позичений капітал

Активи класифікуються за наступними ознаками:

Господарські засоби за формами функціонування:

Матеріальні активи — це засоби підприємства, які мають матеріально-речову форму. До групи матеріальних активів підприємства включають:

Основні засоби

Запаси

Незавершене виробництво

Будівлі

Машини

Устаткування

Споруди

Обладнання

Основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)

Запаси – це активи, які утримуються з метою подальшого продажу, споживання під час виробництва продукції (сировина, матеріали, паливо, готова продукція)

Незавершене виробництво – це продукція, яка не пройшла всіх стадій обробки неприйнята відділом технічного контролю (ВТК) і є непридатною для продажу

Нематеріальні активи – це об’єкти довгострокового вкладення (більше року), що мають вартісну оцінку, але не є речовими цінностями

До нематеріальних активів згідно з Податковим кодексом України та Планом рахунків відносяться:

Право користування природними ресурсами
(право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища)

Права користування майном
(право користування земельною ділянкою, будівлею, право на оренду приміщень тощо)

Права на комерційні позначення
(права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні найменування та ін.)

Права на об’єкти промислової власності
(право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, комерційні таємниці та ін.)

Авторське право та суміжні з ним права
(право на літературні, художні, музичні твори, комп’ютерні програми та ін.)

Інші нематеріальні активи
(право на ведення діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо)

Ноу-хау (інновації)

Фінансові активи – це група господарських засобів у формі грошових коштів та фінансових інвестицій. Сюди належать:

Готівкові
кошти в касі

Фінансові
інвестиції

Цінні папери

Дебіторська
заборгованість

Гроші на рахунках в банках

Джерела формування господарських засобів (пасиви)

класифікуються з наступних позицій:

Власний капітал підприємства визначається вартістю його майна — тобто чистими активами, що обчислюються як різниця між вартістю майна (активів) і залучених коштів

Власний капітал – це різниця між активами і зобов'язаннями підприємства

ЗАРЕЄСТРОВАНИЙ КАПІТАЛ

Класифікація пасивів	Види
<p style="text-align: center;">Стосовно відображення в балансі</p>	<p>Власний капітал (зареєстрований капітал, капітал в дооцінках, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал)</p>
	<p>Довгострокові зобов'язання та забезпечення (довгострокові кредити банку, відстрочені податкові зобов'язання, довгострокові забезпечення і цільове фінансування та ін.)</p>
	<p>Поточні зобов'язання та забезпечення (короткотермінові позики, векселі видані, кредиторська заборгованість, поточні забезпечення, ін.)</p>
	<p>Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття</p>

Кредити — це позики у грошовій або товарній формах на умовах повернення, що їх надають банки чи інші кредитні установи позичальникові (фізичній або юридичній особі). За користування кредитом сплачують відсоток. Залежно від терміну повернення кредити поділяють на довгострокові (понад рік) і короткострокові (до року)

Кредиторська заборгованість — це тимчасово залучені підприємством кошти від фізичних та юридичних осіб, тобто заборгованість підприємства перед іншими фізичними та юридичними особами за отриману від них продукцію, надані ними послуги чи виконані роботи, заборгованість за нарахованими але не сплаченими податками та іншими платежами. Кредиторську заборгованість у межах нормативних термінів оплати рахунків чи зобов'язань вважають нормальною, а в разі порушення термінів платежів — простроченою

Зобов'язання — це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій, погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди

Концепція утворення активів на підприємстві

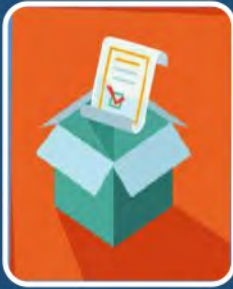

Господарські засоби за участю в обороті

необоротні

- Основні засоби
- Інші необоротні матеріальні активи
- Нематеріальні активи
- Інші необоротні активи

оборотні

- Грошові кошти
- Запаси
- Поточна дебіторська заборгованість

Необоротні активи

Основні засоби

Довгострокові
фінансові
інвестиції

Відстрочені
податкові
активи

Інші
необоротні
матеріальні
активи

Довгострокові
біологічні
активи

Гудвіл

Нематеріальні
активи

Капітальні
інвестиції

Довгострокова
дебіторська
заборгованість
та інші
необоротні
активи

Оборотні активи

Грошові кошти

Запаси

Дебіторська заборгованість

Готівка

Виробничі запаси

За виданими авансами

Рахунки в банках

Поточні біологічні активи

За претензіями

Інші кошти

МШП

З підзвітними особами

Поточні фінансові інвестиції

Незавершене виробництво

За відшкодуванням завданих збитків

Короткострокові векселі одержані

Напівфабрикати

За нарахованими доходами

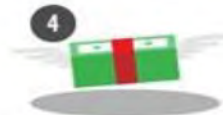
Інші оборотні активи

Готова продукція

З іншими дебіторами

Товари

Брак у виробництві

Господарські засоби за ступенем ліквідності

Абсолютно ліквідні

Ліквідні

Малоліквідні

Ліквідність активів підприємства — це ступінь можливості конвертування їх у грошову форму, з метою своєчасного забезпечення платежів підприємства, за поточними фінансовими зобов'язаннями. Розрізняють ступінь ліквідності за строками: якщо конкретний актив підприємства може набути грошової форми протягом місяця, то такий актив високоліквідний або абсолютно ліквідний, протягом 2-3 місяців — ліквідний, протягом 3-6 місяців — малоліквідний

До абсолютно ліквідних активів належать кошти та їх еквіваленти, зокрема грошові кошти в національній та іноземній валютах в банках і в касі, цінні папери тощо.

До ліквідних активів належать поточні фінансові вкладення та дебіторська заборгованість, виробничі запаси, готова продукція, товари

До малоліквідних активів належать основні засоби, незавершене будівництво, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, витрати майбутніх періодів

1.6. Факти господарської діяльності як основа обліку

Факти господарської діяльності – це елементарна подія або дія, яка змінює склад або обсяг активів і пасивів

Факти класифікуються за наступними ознаками:

Ознака	Класифікація фактів
Відношення до обсягу	зміни в активі балансу
	зміни в пасиві балансу
	в активі і пасиві в сторону збільшення
	в активі і пасиві в сторону зменшення
Середовища підприємства	внутрішнє
	зовнішнє
Час здійснення	теперішні
	майбутні
	минулі
За тривалістю	моментальні
	тривалі
За складністю	прості
	складні

Господарська діяльність та господарські процеси, як об'єкти бухгалтерського обліку

*Господарський процес -
сукупність однорідних
господарських операцій*

*Господарська операція – дія, яка приводить до
зміни у структурі активів, зобов'язань та
власному капіталі (об'єктах обліку)*

Господарські процеси

«Круглі числа завжди брешуть»

Семюел Джонсон

РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС ЯК МЕТОД ВІДОБРАЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ФАКТІВ

Питання для теоретичної підготовки

- 2.1. Сутність бухгалтерського балансу, балансове рівняння та його модифікації.
- 2.2. Методика побудови балансу та характеристика статей активу і пасиву балансу.
- 2.3. Типи змін в балансі, що зумовлені впливом господарських операцій.

2.1. Сутність бухгалтерського балансу, балансове рівняння та його модифікації

Визначення балансу

Економічне

Спосіб економічного групування та відображення в грошовій одиниці господарських засобів і джерел їх утворення на певну дату

Бухгалтерське

Баланс (Звіт про фінансовий стан) підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал відповідно до НП(С)БО 1

Б а л а н с

Актив	Сума	Пасив	Сума
Господарські засоби (за складом і розміщенням)		Джерела формування господарських засобів (господарські засоби за джерелами формування)	
Підсумок (валюта)		Підсумок (валюта)	

**Бухгалтерський баланс –
це спосіб економічного
групування та відображення
господарських засобів,
зокрема активів і пасивів в
грошовій оцінці та на певну
дату**

Актив балансу	Пасив балансу
I. Необоротні активи	I. Власний капітал
II. Оборотні активи	II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	III. Поточні зобов'язання та забезпечення
	IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття
Баланс (сума)	Баланс (сума)

2.2. Методика побудови балансу та характеристика статей активу і пасиву балансу

Стаття балансу – це узагальнений показник певного виду господарських засобів (активна стаття) або джерел їх формування (пасивна стаття)

Валюта балансу – підсумок балансу

Основна вимога балансу:

Актив = *Пасив*

Концепція збереження фізичного капіталу:

Активи = Капітал

Активи = Власний капітал + Залучений капітал

Концепція збереження фінансового капіталу:

Власний капітал = Активи – Зобов'язання

АКТИВИ

1) Необоротні активи

2) Оборотні активи

3) Необоротні активи та групи вибуття (утримуються з метою продажу і відчуження)

Необоротні активи	Оборотні активи
<ul style="list-style-type: none"> Нематеріальні активи - Первісна вартість - Накопичена амортизація (-) 	<ul style="list-style-type: none"> Запаси: - Виробничі запаси - Незавершене виробництво
<ul style="list-style-type: none"> Незавершені капітальні інвестиції 	<ul style="list-style-type: none"> - Готова продукція - Товари
<ul style="list-style-type: none"> Основні засоби: - Первісна вартість - Знос (-) 	<ul style="list-style-type: none"> Поточні біологічні активи Векселі одержані Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги
<ul style="list-style-type: none"> Інвестиційна нерухомість 	<ul style="list-style-type: none"> Дебіторська заборгованість за розрахунками
<ul style="list-style-type: none"> Довгострокові біологічні активи 	<ul style="list-style-type: none"> Інша поточна дебіторська заборгованість
<ul style="list-style-type: none"> Довгострокові фінансові інвестиції 	<ul style="list-style-type: none"> Поточні фінансові інвестиції Гроші та їх еквіваленти
<ul style="list-style-type: none"> Довгострокова дебіторська заборгованість 	<ul style="list-style-type: none"> Витрати майбутніх періодів
<ul style="list-style-type: none"> Відстрочені податкові активи 	<ul style="list-style-type: none"> Інші оборотні активи
<ul style="list-style-type: none"> Інші необоротні активи 	

Пасиви

1) Власний капітал

2) Довгострокові зобов'язання та забезпечення

3) Поточні зобов'язання та забезпечення

4) Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття

Власний капітал	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	Поточні зобов'язання та забезпечення
<ul style="list-style-type: none"> Зареєстрований капітал 	<ul style="list-style-type: none"> Відстрочені податкові зобов'язання 	<ul style="list-style-type: none"> Короткострокові кредити банку
<ul style="list-style-type: none"> Капітал в дооцінках 	<ul style="list-style-type: none"> Довгострокові кредити банку 	<ul style="list-style-type: none"> Поточна заборгованість за:
<ul style="list-style-type: none"> Додатковий капітал 	<ul style="list-style-type: none"> Інші довгострокові зобов'язання 	<ul style="list-style-type: none"> - довгостроковими зобов'язаннями
<ul style="list-style-type: none"> Резервний капітал 	<ul style="list-style-type: none"> Довгострокові забезпечення 	<ul style="list-style-type: none"> - заборгованість за товари, роботи, послуги
<ul style="list-style-type: none"> Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) 	<ul style="list-style-type: none"> Цільове фінансування 	<ul style="list-style-type: none"> - розрахунки з бюджетом
<ul style="list-style-type: none"> Неоплачений капітал (-) 		<ul style="list-style-type: none"> - заборгованість зі страхування
<ul style="list-style-type: none"> Вилучений капітал(-) 		<ul style="list-style-type: none"> - розрахунками з оплати праці
		<ul style="list-style-type: none"> Поточні забезпечення
		<ul style="list-style-type: none"> Доходи майбутніх періодів
		<ul style="list-style-type: none"> Інші поточні зобов'язання

Б А Л А Н С (Звіт про фінансовий стан)

А к т и в	Сума	П а с и в	Сума
<p>1.Необоротні активи</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Нематеріальні активи ✓ Основні засоби ✓ Інвестиційна нерухомість ✓ Довгострокові біологічні активи ✓ Довгострокові фінансові інвестиції ✓ Довгострокова дебіторська заборгованість ✓ Відстрочені податкові активи ✓ Інші необоротні активи <p style="text-align: center;"><i>Усього за розділом 1</i></p> <p>2.Оборотні активи</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Запаси ✓ Поточні біологічні активи ✓ Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи і послуги ✓ Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами, з бюджетом ✓ Інша поточна дебіторська заборгованість ✓ Поточні фінансові інвестиції ✓ Гроші та їх еквіваленти ✓ Витрати майбутніх періодів ✓ Інші оборотні активи <p style="text-align: center;"><i>Усього за розділом 2</i></p> <p>3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття</p>		<p>1.Власний капітал</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Зареєстрований капітал ✓ Капітал в дооцінках ✓ Додатковий капітал ✓ Резервний капітал ✓ Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) ✓ Неоплачений капітал ✓ Вилучений капітал <p style="text-align: center;"><i>Усього за розділом 1</i></p> <p>2.Довгострокові зобов'язання і забезпечення</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Відстрочені податкові зобов'язання ✓ Довгострокові кредити банків ✓ Інші довгострокові зобов'язання ✓ Довгострокові забезпечення ✓ Цільове фінансування <p style="text-align: center;"><i>Усього за розділом 2</i></p> <p>3.Поточні зобов'язання і забезпечення</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Короткострокові кредити банків ✓ Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи і послуги, розрахунками з бюджетом, розрахунками зі страхування, розрахунками з оплати праці ✓ Поточні забезпечення ✓ Доходи майбутніх періодів ✓ Інші поточні зобов'язання <p style="text-align: center;"><i>Усього за розділом 3</i></p> <p>4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття</p>	
Баланс	Σ	Баланс	Σ

2.3. Типи змін в балансі, що зумовлені впливом господарських операцій

Типи господарських операцій

Тип операції	Характеристика операції	Вплив операції		
		На актив	На пасив	На підсумок балансу
1.	Зміни у складі господарських засобів	збільшення однієї статті, зменшення іншої статті	без змін	без змін
2.	Зміни у складі джерел формування господарських засобів	без змін	збільшення однієї статті, зменшення іншої статті	без змін
3.	Надходження, додаткове залучення господарських засобів в оборот підприємства	збільшення статті	збільшення статті	збільшення
4.	Вибуття господарських засобів із підприємства	зменшення статті	зменшення статті	зменшення

*1 – Тип
Внутріактивний*

*2 - Тип
Внутріпасивний*

*3 – Тип
Активно-
пасивний в
сторону
збільшення*

*4 - Тип Активно-
пасивний в
сторону
зменшення*

*Зміни
відбуваються
лише в активі
балансу. При
цьому якщо одна
стаття
збільшується,
то друга
зменшується,
валюта балансу
залишається
незмінною*

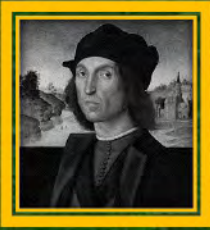
*Зміни
відбуваються
лише в пасиві.
При цьому якщо
одна стаття
збільшується,
то друга
зменшується,
валюта балансу
незмінна*

*Зміни
відбуваються як
в активі, так і в
пасиві балансу в
сторону
збільшення,
валюта балансу
також
збільшується*

*Зміни
відбуваються як
в активі, так і в
пасиві балансу в
сторону
зменшення,
валюта балансу
також
зменшується*

1 тип	Зміни тільки в активі	A+, A -
2 тип	Зміни тільки в пасиві	П+, П-
3 тип	Рівновеликі зміни в сторону збільшення в активі і пасиві	A+, П+
4 тип	Рівновеликі зміни в сторону зменшення в активі і пасиві	A-, П-

Актив		Пасив	
Збільшення	Зменшення	Зменшення	Збільшення
1	тип	2	тип
	3	тип	
	4	тип	

«...хто в справах своїх не вмiє бути хорошим бухгалтером, той буде бродити як слiпий в темряві навмання, i не обминути йому великих збиткiв...»

Лука Пачолi

Трактат XI «Про рахунки i записи»

РОЗДІЛ 3. РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС

Питання для теоретичної підготовки

- 3.1. Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст та будова.
- 3.2. Структурна побудова бухгалтерських рахунків за двоїстим (балансовим) принципом: активні і пасивні рахунки.
- 3.3. Сутність подвійного запису та його значення.
- 3.4. Методика аналітичного та синтетичного обліку та їх взаємозв'язок.
- 3.5. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.
- 3.6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку.
- 3.7. План рахунків бухгалтерського обліку.

3.1. Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст та будова

Рахунки бухгалтерського обліку - це спосіб групування і поточного відображення об'єктів бухгалтерського обліку

Дебет	Шифр, назва рахунка	Кредит
-------	---------------------	--------

Дебетовий оборот		
------------------	--	--

	Кредитовий оборот	
--	-------------------	--

Оборот – це підсумок змін за певний період

Зміни, відображені за дебетом рахунку, називають *дебетовим* оборотом, за кредитом - *кредитовим* оборотом

Рахунок може мати залишок, що називається *сальдо* рахунку

Сальдо може бути початковим (на початок звітного періоду) і кінцевим (на кінець звітного періоду)

Кожен рахунок має назву і шифр (код)

3.2. Структурна побудова бухгалтерських рахунків за двоїстим (балансовим) принципом: активні і пасивні рахунки

Рахунки за характером

Активні (призначені для обліку наявності та руху активів (господарських засобів))

Пасивні
(призначені для обліку наявності та зміни джерел утворення)

Клас 1. Необоротні активи (крім рах. 13)

Клас 2. Запаси

Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи (крім рах. 38)

Клас 9. Витрати діяльності

Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань (крім рах. 44.2,45,46)

Клас 5. Довгострокові зобов'язання

Клас 6. Поточні зобов'язання

Клас 7. Доходи і результати діяльності

Активно-пасивні
(призначені для обліку розрахункових операцій)

Рахунки з назвою «розрахунки»

Активний рахунок

Дебет	Шифр, назва рахунку	Кредит
Сальдо початкове		
Збільшення господарських засобів		Зменшення господарських засобів
Дебетовий оборот		Кредитовий оборот
Сальдо кінцеве		

Сальдо кінцеве активного рахунку розраховують за формулою:

$$Ска = Сп + Д. О. - К. О.,$$

де *Ска* - сальдо кінцеве активного рахунку

Сп - сальдо початкове активного рахунку

Д. О. - дебетовий оборот

К. О. - кредитовий оборот

Пасивний рахунок

Дебет	Шифр, назва рахунку	Кредит
		Сальдо початкове
Збільшення господарських засобів		Зменшення господарських засобів
Дебетовий оборот		Кредитовий оборот
		Сальдо кінцеве

У пасивному рахунку сальдо початкове або кінцеве відображають тільки за кредитом. Сальдо кінцеве розраховують за формулою :

$$С_{кп} = С_{п} + К. О. - Д. О.,$$

де $С_{кп}$ - сальдо кінцеве пасивного рахунку
 $С_{п}$ - сальдо початкове пасивного рахунку
 $Д. О.$ - дебетовий оборот
 $К. О.$ - кредитовий оборот

Розрахунки (заборгованість)

Дебет **Шифр, назва рахунка** **Кредит**

Сальдо початкове

Сальдо початкове

1.Збільшення дебіторської заборгованості
2.Зменшення кредиторської заборгованості

1.Збільшення кредиторської заборгованості
2.Зменшення дебіторської заборгованості

Дебетовий оборот

Кредитовий оборот

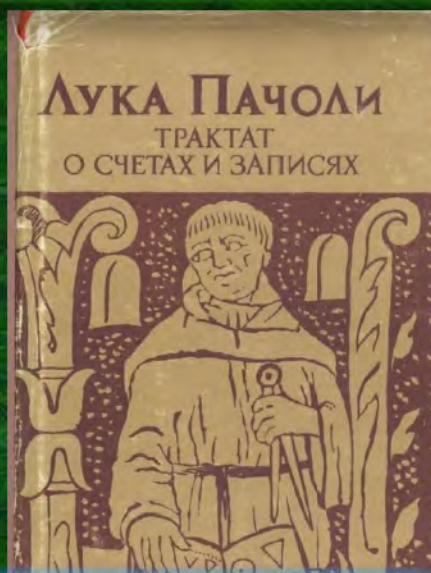
Сальдо кінцеве

Сальдо кінцеве

3.3. Сутність подвійного запису та його значення

Спосіб відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку називається *подвійним записом*

Суть подвійного запису полягає в тому, що кожну господарську операцію відображають не менше як на двох рахунках: за дебетом одного рахунку і кредитом другого й обов'язково в однаковій сумі

Рахунки, на яких відображають господарські операції, називаються *кореспондуючими*, а зв'язок між цими рахунками - *кореспонденцією*

Попереднє зазначення кореспондуючих рахунків і суми, яка на них відображена, називається *бухгалтерським проведенням*

Бухгалтерські проведення

Прості

(кореспондує не більше двох рахунків)

Складні

(кореспондує більше двох рахунків: один - за дебетом, інші - за кредитом, або - кілька за дебетом, а один - за кредитом)

При складанні бухгалтерських проведеннь доцільно використовувати певну логічну послідовність:

- 1) визначити характер операції (які об'єкти обліку змінюються)
- 2) визначити характер об'єктів (активи, пасиви)
- 3) визначити характер зміни (збільшення, зменшення)
- 4) визначити кореспонденцію рахунків

**Господарські операції
за квітень-червень 202_ р.**

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1.	Надійшли матеріали від постачальника (без ПДВ)	314000	20	63
	На суму ПДВ	62800	64	63
2.	З поточного рахунку оплачено рахунок постачальника	376800	63	31
3.	Нарахована заробітна плата робітникам за виробництво продукції	442000	23	66
4.	Відпущені зі складу у виробництво матеріали	213000	23	20
5.	Випущена із виробництва і оприбуткована на склад готова продукція	316000	26	23
6.	Отримано гроші з поточного рахунку в касу для виплати заробітної плати	442000	30	31
7.	Виплачена із каси заробітна плата	382700	66	30
8.	Невиплачена сума заробітної плати, внесена на поточний рахунок	59300	31	30

3.4. Методика аналітичного та синтетичного обліку та їх взаємозв'язок

Рахунки за ступенем деталізації

Аналітичні

Синтетичні

Аналітичні рахунки деталізують зміст синтетичних рахунків за окремими видами господарських засобів, джерел їх формування і господарських процесів

Синтетичними називаються рахунки, що дають узагальнені показники про господарські засоби, джерела їх формування і господарські процеси за економічно однорідними групами в грошовому виразі

Ступінь деталізації аналітичних рахунків
визначається:

- Іманентними властивостями самого об'єкта, що визначає граничну ступінь деталізації;
- Потребою суб'єкта управління в інформації, що визначає необхідну ступінь деталізації;
- Технічним оснащенням обліку, що визначає можливу ступінь деталізації

Форми аналітичних рахунків

Кількісно-
сумова

Контокорентна

Багатографна

Розрахунок кількісно-сумової форми

Виріб А

Одиниця вимірювання – шт. Ціна – 500 грн.

Зміст господарської операції	Надходження (дебет)		Вибуття (кредит)		Залишок	
	Кількість	Сума	Кількість	Сума	Кількість	Сума
Залишок на початок місяця					20	10000
Надійшло на склад	300	150000				
Вибуло			310	155000		
Оборот за місяць	300	150000	310	155000		
Залишок на кінець місяця					10	5000

Рахунки *контокорентної* форми призначені для обліку засобів в розрахунках і джерел формування господарських засобів, на яких облік ведеться тільки в грошовому вимірнику

Розрахунок з ТОВ «Техно»

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Залишок на початок місяця		200000
Прийнято до оплати рахунок		400000
Оплачено рахунок	280000	
Оборот за місяць	280000	400000
Залишок на кінець місяця		320000

Рахунки багатографної форми призначені для обліку об'єктів за утворюючими їх елементами

Рахунок “Виробництво виробу А”

Зміст господарської операції	Статті витрат				Всього
	Прямі матеріальні витрати	Прямі витрати на оплату праці	Інші прямі витрати	Загально-виробничі витрати	
Залишок на початок місяця	22000	40000	20000	12000	92000
Відпущені матеріали на виробництво продукції А	30000				
Нарахована зарплата за виробництво продукції А		40000			
...
Всього витрат за місяць	160000	120000	65000	40000	385000
Списано на товарний випуск	156000	105000	57000	38000	365000
Залишок на кінець місяця	26000	55000	28000	14000	112000

Взаємозв'язок між синтетичними й аналітичними рахунками виявляється таким чином:

На рахунках синтетичного й аналітичного обліку залишок (сальдо) розміщується на одній і тій же стороні рахунка.

Якщо дебетується чи кредитується синтетичний рахунок, то однаково дебетуються чи кредитуються його аналітичні рахунки.

Кожну операцію на рахунках синтетичного обліку записують загальною сумою, а на відповідних аналітичних рахунках — частковими сумами.

Сума залишків (сальдо) і оборотів за всіма аналітичними рахунками має дорівнювати залишку (сальдо) й оборотам, відповідно, синтетичного рахунка

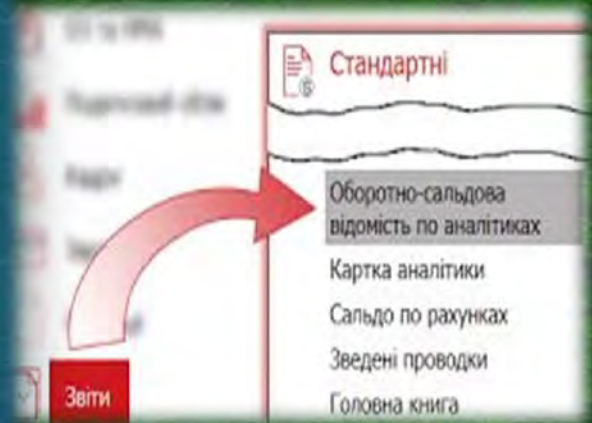

3.5. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку

Узагальнення інформації про об'єкти здійснюють за допомогою відомостей:

- оборотних
- сальдових
- шахових

Оборотні відомості складають за рахунками як синтетичного так і аналітичного обліку

Оборотно-сальдові відомості допомагають контролювати відповідність аналітичного обліку рахункам синтетичного обліку — сума записів за рахунками аналітичного обліку має збігатися із сумою записів за рахунками синтетичного обліку

Оборотна відомість за синтетичними рахунками

Шифр рахунка	Назва рахунка	Залишок на початок місяця		Обороти за місяць		Залишок на кінець місяця	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
10	Основні засоби	160 000		45 000	32 000	173 000	
Разом		$\Sigma 1$	$\Sigma 2$	$\Sigma 3$	$\Sigma 4$	$\Sigma 5$	$\Sigma 6$
		1 пара рівностей		2 пара рівностей		3 пара рівностей	
		$\Sigma 1 = \Sigma 2$		$\Sigma 3 = \Sigma 4$		$\Sigma 5 = \Sigma 6$	

Сальдова відомість

Шифр рахунка	Назва рахунка	С-до на 01.01		С-до на 01.02		С-до на 01.03		С-до на ...		С-до на 01.01	
		Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
30	Готівка	1000		900		950		980	
і т. д.											
Разом	х	$\Sigma_{A1} = \Sigma_{П1}$		$\Sigma_{A2} = \Sigma_{П2}$		$\Sigma_{A3} = \Sigma_{П3}$		$\Sigma_{...} = \Sigma_{...}$		$\Sigma_{A1} = \Sigma_{П1}$	

За допомогою шахової відомості контролюють правильність бухгалтерських записів за звітний період, адже шахова відомість – це спосіб узагальнення оборотів за рахунками з вказівкою кореспонденції рахунків

Шахова відомість

Дт рахунка \ Кт рахунка	10	20	23	і т.д.	63	66	і т.д.	Разом за дебетом
10								Σ
20			9000		99000			Σ
23		86000				412000		Σ
і т.д.								Σ
63								Σ
66								Σ
і т.д.								Σ
Разом за кредитом	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	ΣД-ТОМ = ΣК-ТОМ

3.6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку

За економічним змістом

Рахунки обліку господарських засобів

Рахунки обліку джерел господарських засобів

Рахунки обліку господарських процесів

За призначенням і структурою

Основні рахунки

Регулюючі рахунки

Операційні рахунки

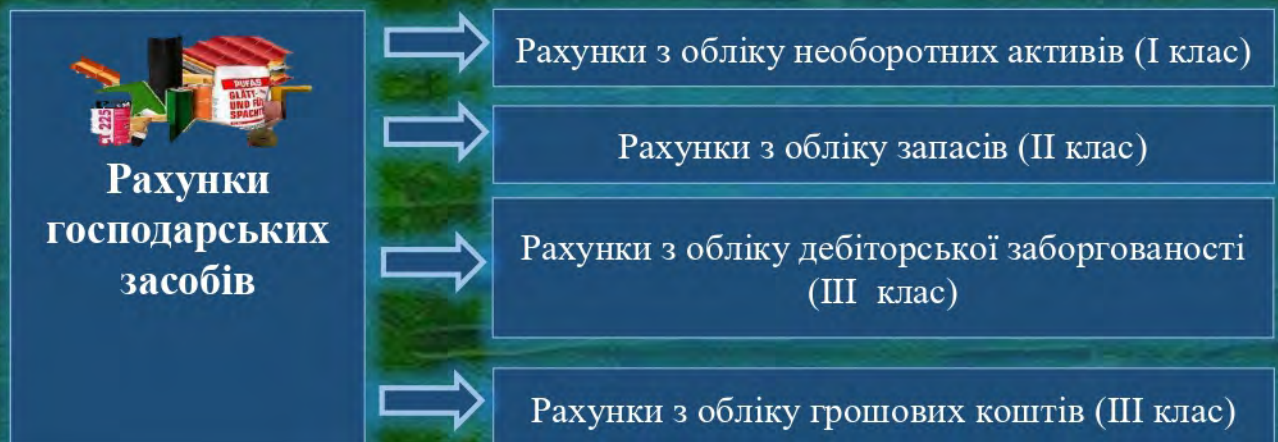
Результатні рахунки

Позабалансові рахунки

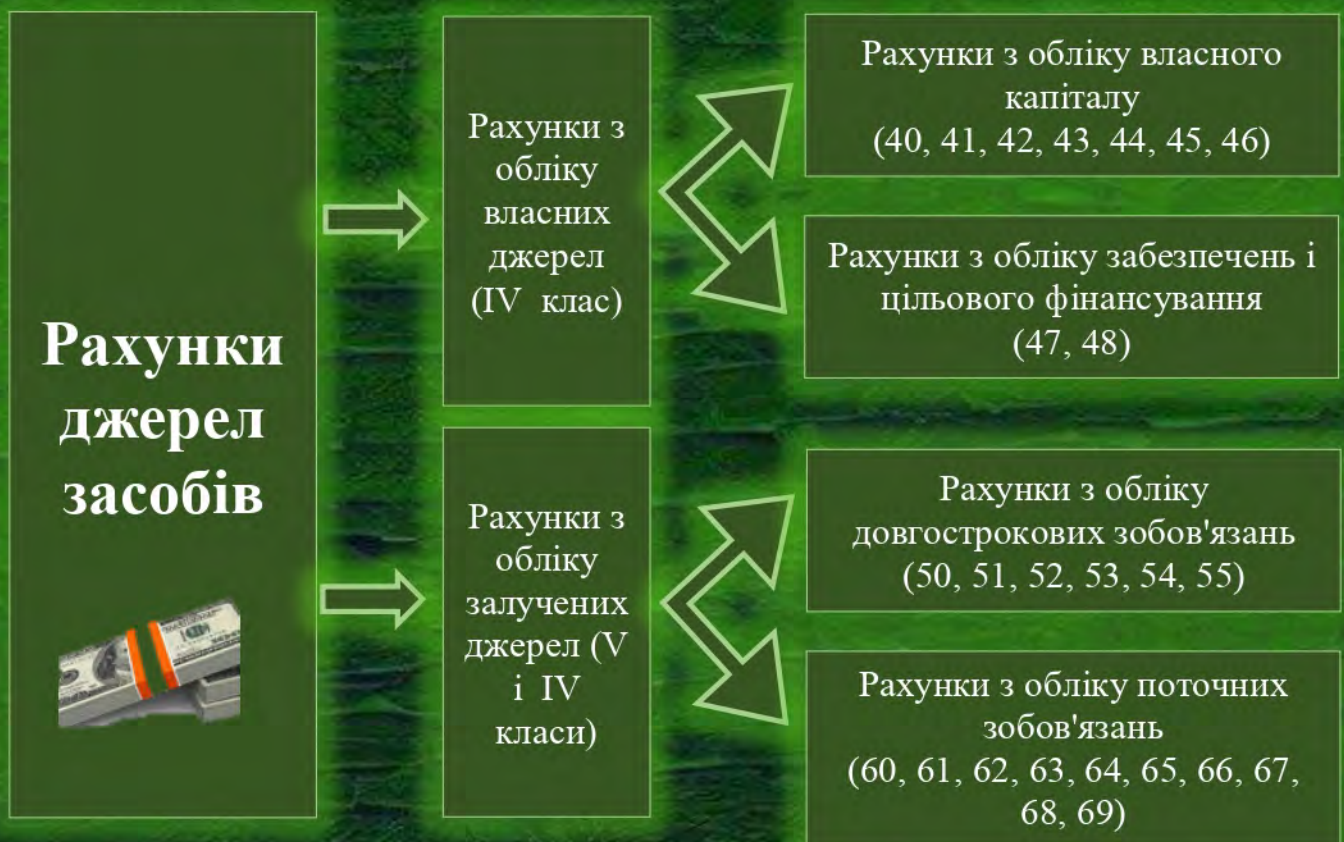

Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за економічним змістом

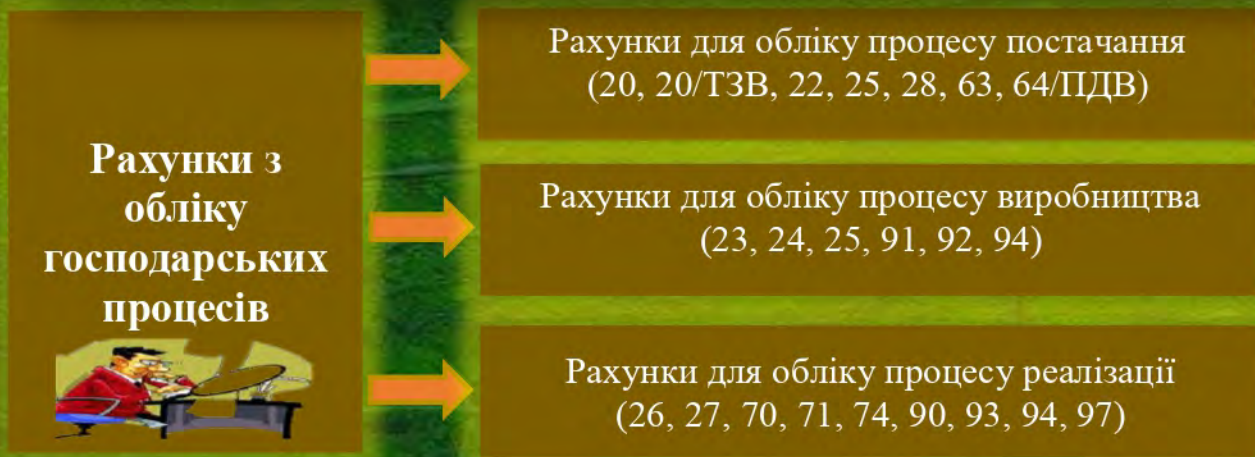
Класифікація рахунків обліку господарських засобів

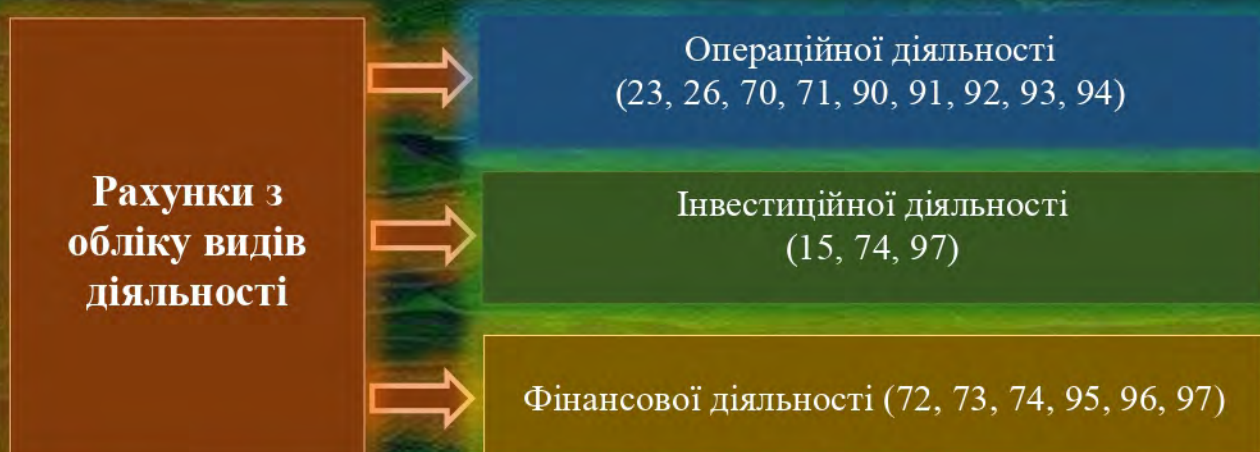
Класифікація рахунків обліку джерел господарських засобів

Класифікація рахунків обліку джерел господарських процесів

Класифікація рахунків обліку процесів за видами діяльності

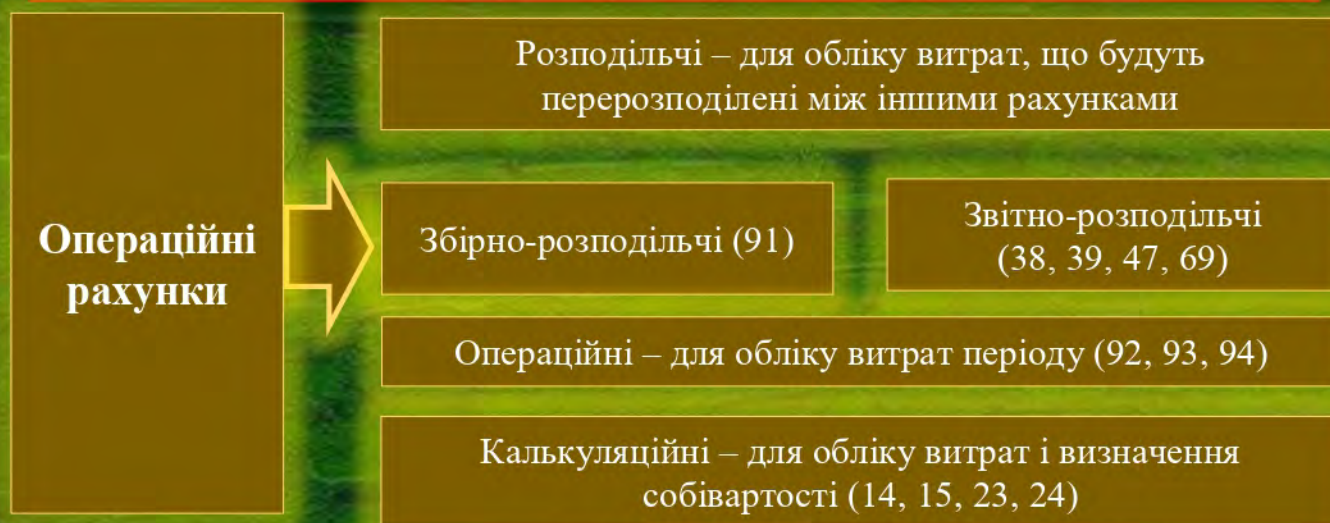
Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за призначенням і структурою

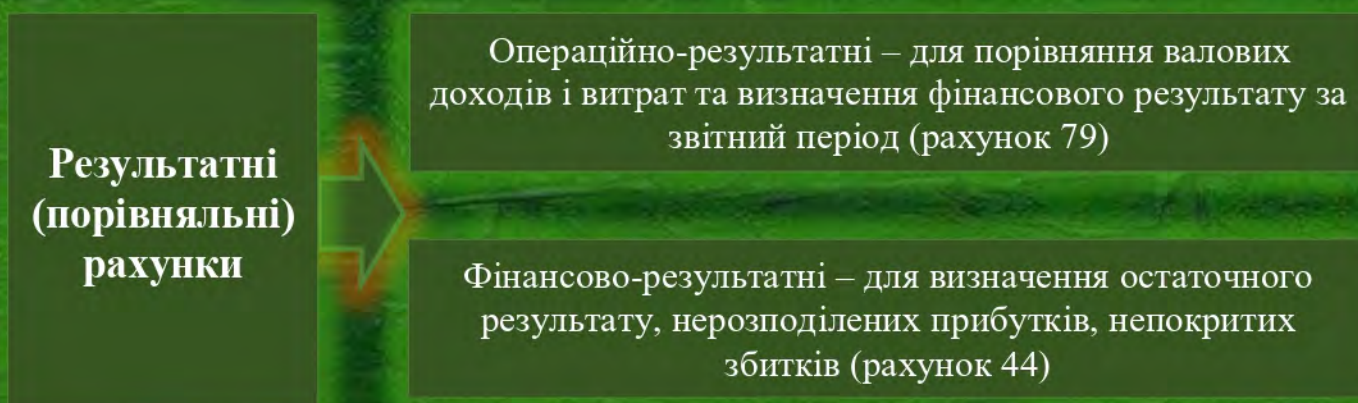
Класифікація регулюючих рахунків

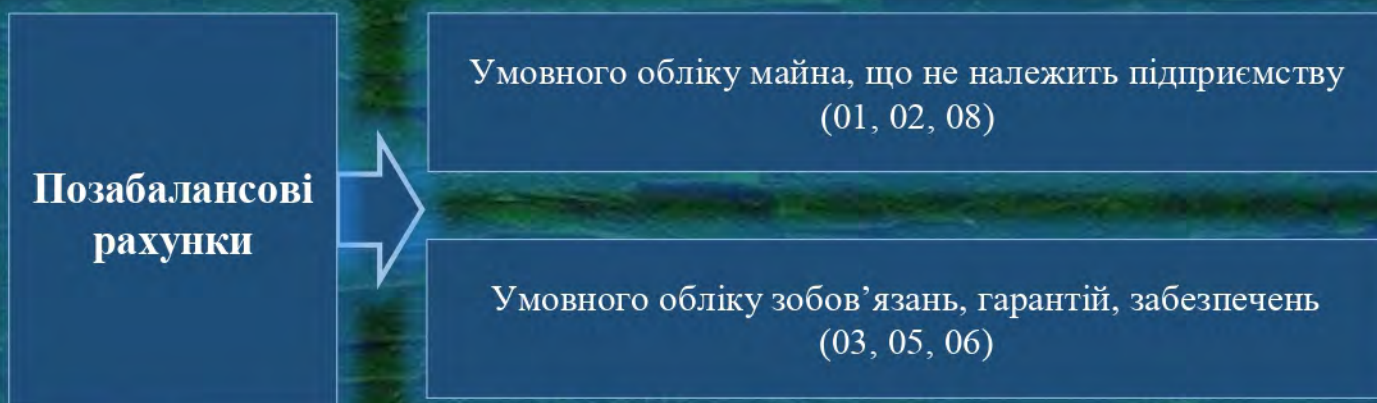
Класифікація операційних рахунків

Класифікація результатних рахунків

Класифікація позабалансових рахунків

3.7. План рахунків бухгалтерського обліку

План рахунків бухгалтерського обліку

Активні
рахунки

Пасивні
рахунки

Клас 1. Необоротні активи (рахунки 10-19, **крім 13**)

Клас 2. Запаси (рахунки 20-28)

Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи (рахунки 30-39, **крім 38**)

Клас 8. Витрати за елементами (рахунки 80-85)

Клас 9. Витрати діяльності

Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань (рахунки 40-49, **крім 44.2, 45, 46**)

Клас 5. Довгострокові зобов'язання (рахунки 50-55)

Клас 6. Поточні зобов'язання (рахунки 60-69)

Клас 7. Доходи і результати діяльності (рахунки 70-79)

Рахунки, у назві яких є слово «розрахунки» можуть бути як активними, так і пасивними, виходячи із конкретної господарської ситуації (кінцевого залишку)

Активно-
пасивні
рахунки

**ПЛАН (скорочений)
РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ АКТИВІВ, КАПІТАЛУ,
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ І ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ І
ОРГАНІЗАЦІЙ**

**Затверджений наказом Міністерства фінансів України
від 30 листопада 1999 р. № 291
(з наступними змінами і доповненнями)**

Синтетичні рахунки (першого порядку)			
Код	Назва	Код	Назва
1	2	3	4
Активні рахунки (за виключенням 13, 38)		Пасивні рахунки (за виключенням 44.2, 45, 46)	
Клас 1. Необоротні активи		Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань	
10	Основні засоби	40	Зареєстрований (пайовий) капітал
11	Інші необоротні матеріальні активи	41	Капітал у дооцінках
12	Нематеріальні активи	42	Додатковий капітал
13	Знос (амортизація) необоротних активів	43	Резервний капітал
14	Довгострокові фінансові інвестиції	44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)
15	Капітальні інвестиції	45	Вилучений капітал
16	Довгострокові біологічні активи	46	Неоплачений капітал
17	Відстрочені податкові активи	47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів
18	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	48	Цільове фінансування і цільові надходження
19	Гудвіл	49	Страхові резерви
Клас 2. Запаси		Клас 5. Довгострокові зобов'язання	
20	Виробничі запаси	50	Довгострокові позики
21	Поточні біологічні активи	51	Довгострокові векселі видані
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями
23	Виробництво	53	Довгострокові зобов'язання з оренди
24	Брак у виробництві	54	Відстрочені податкові зобов'язання

25	Напівфабрикати	55	Інші довгострокові зобов'язання
26	Готова продукція		
27	Продукція сільськогосподарського виробництва		
28	Товари		
Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи		Клас 6. Поточні зобов'язання	
30	Готівка	60	Короткострокові позики
31	Рахунки в банках	61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями
...	...	62	Короткострокові векселі видані
33	Інші кошти	63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками
34	Короткострокові векселі одержані	64	Розрахунки за податками й платежами
35	Поточні фінансові інвестиції	65	Розрахунки за страхуванням
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	66	Розрахунки за виплатами працівникам
37	Розрахунки з різними дебіторами	67	Розрахунки з учасниками та кошти клієнтів
38	Резерв сумнівних боргів	68	Розрахунки за іншими операціями
39	Витрати майбутніх періодів	69	Доходи майбутніх періодів
Клас 9. Витрати діяльності		Клас 7. Доходи і результати діяльності	
90	Собівартість реалізації	70	Доходи від реалізації
91	Загальновиробничі витрати	71	Інший операційний дохід
92	Адміністративні витрати	72	Дохід від участі в капіталі
93	Витрати на збут	73	Інші фінансові доходи
94	Інші витрати операційної діяльності	74	Інші доходи
95	Фінансові витрати
96	Втрати від участі в капіталі	76	Страхові платежі
97	Інші витрати
98	Податок на прибуток	79	Фінансові результати
Клас 8. Витрати за елементами			
Клас 0. Позабалансові рахунки			

«Правила для бухгалтера:

Правило №1: «Ніколи не втрачай гроші».

Правило №2: «Ніколи не забувай правило №1»»

Уоррен Баффет

РОЗДІЛ 4. ОЦІНКА ТА КАЛЬКУЛЯЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

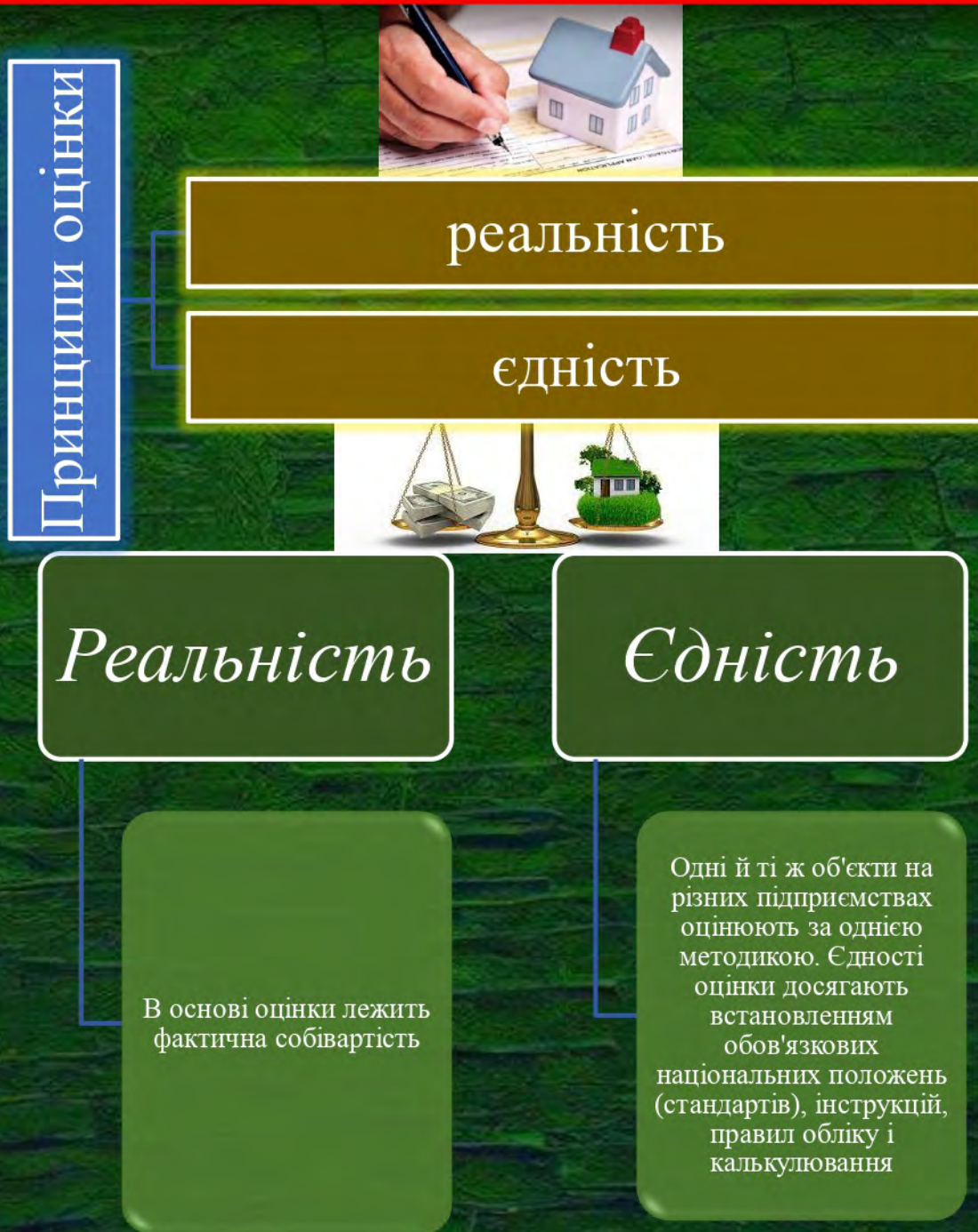

Питання для теоретичної підготовки

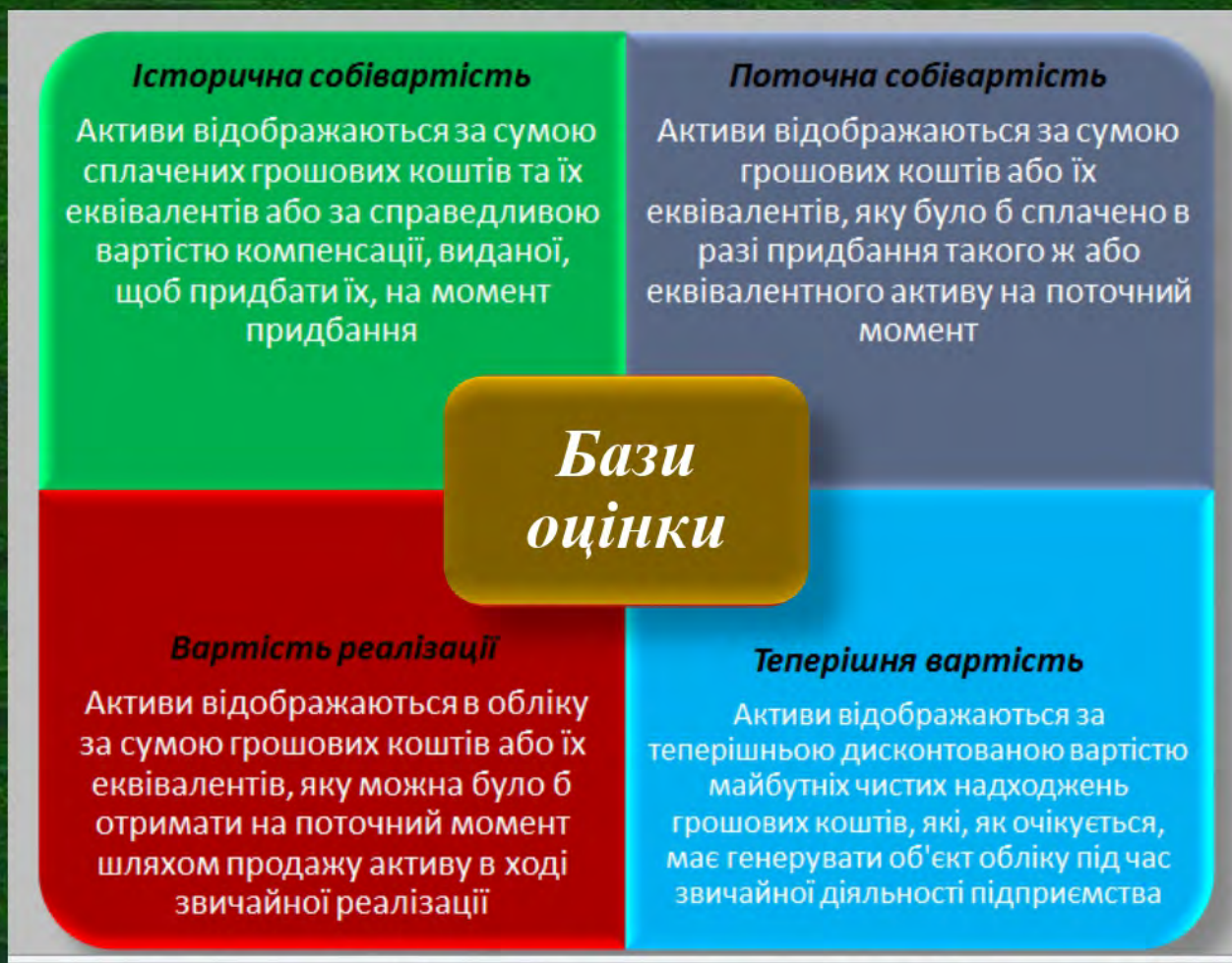
- 4.1. Оцінка як інструмент грошового вираження фактів.
- 4.2. Види оцінок в обліку та їх характеристика.
- 4.3. Поняття про калькуляцію, її види та методи калькулювання.

4.1. Оцінка як інструмент грошового вираження фактів

Оцінка — це спосіб вартісного вимірювання господарських засобів, джерел їх утворення

4.2. Види оцінок в обліку та їх характеристика

Первісна
вартість

- історична (фактична) собівартість активу, за якою він зараховується на баланс підприємства

Справедлива
вартість

- сума, за якою можна здійснити обмін активу або оплату зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами

4.3. Поняття про калькуляцію, її види та методи калькулювання

Калькулювання являє собою процес оцінювання результатів господарських процесів: постачання, виробництва, реалізації

Калькуляція - це спосіб визначення фактичної собівартості

Залежно від періоду складання калькуляцій їх поділяють на попередні і наступні. **Попередні** - складають до початку звітного періоду, а **послідуючі** - після закінчення звітного періоду. До **попередніх** калькуляцій належать планові, нормативні, проектно-кошторисні та технічні. До **послідуючих (наступних)** калькуляцій належить звітна. Її складають на основі бухгалтерських даних про фактичні витрати

Планова калькуляція - це розрахунок планової собівартості на основі норм витрат, які підприємство планує досягти до кінця планового періоду.

Нормативна калькуляція - це розрахунок нормативної собівартості на основі технічно обґрунтованих норм, що склалися на початок планового періоду.

Проектна-кошторисна калькуляція - це розрахунок собівартості виробництва нових видів продукції.

Технічна калькуляція - це розрахунок собівартості робіт із впровадження нової техніки і технології.

Звітна калькуляція складається на основі бухгалтерських даних про фактичні витрати

Групування витрат

За елементами

За статтями
калькуляції

Економічні елементи

Матеріальні затрати

Витрати на оплату
праці

Відрахування на
соціальні заходи

Амортизація

Інші операційні
витрати

Статті калькуляції

Прямі матеріальні витрати

Прямі витрати на оплату праці

Інші прямі витрати

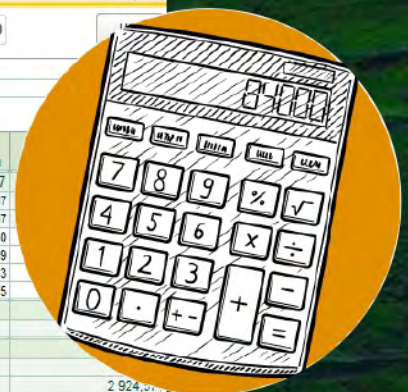
Змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати

Довідка-розрахунок калькуляція собівартості продукції за Березень 2...

Період: 01.03.2015 - 31.03.2015

Сформувати Показати настройки Друк Рєєстр обліку Σ 0,00

Витрати основного (допоміжного) виробництва	Кількість списаної сировини	Середня ціна списаної сировини	
Основне виробництво	83,025	41,97	
Матеріали власні	83,025	41,97	
Сировина й матеріали	83,025	41,97	
Заготівля для полозів	3,503	23,50	
Лоза верби прутолодінної	70,084	0,09	
Скотч	4,204	4,63	
Трубка d4	6,255	13,75	
Брак у виробництві			
Виправний брак			
Загальновиробничі витрати			
Амортизація НМА (ОПЗ)			2 924,50
Амортизація ОЗ (ОПЗ)			714,90
Послуги допоміжних підрозділів			4 598,49
Послуги з ремонту (ОПЗ)			
Всього витрат	83,025	41,97	8 551,22
Залишок незавершеного виробництва			

«Відображай – просто.

Відображай так, щоб це запам'яталось.

Відображай так, щоб на це хотілось дивитись.

Відображай так, щоб тобі самому було цікаво»

Лео Бернет

РОЗДІЛ 5. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ОБЛІКОВИХ ДАНИХ В ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТАХ. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ

Питання для теоретичної підготовки

- 5.1. Поняття про первинне спостереження в обліку. Роль облікових документів.
- 5.2. Вимоги до змісту і оформлення документів.
- 5.3. Класифікація документів.
- 5.4. Організація документообігу та архівного збереження документів.
- 5.5. Інвентаризація: суть, види, порядок проведення.

5.1. Поняття про первинне спостереження в обліку. Роль облікових документів

Документ - це свідоцтво, що підтверджує факт здійснення господарської операції або дає дозвіл на її виконання

Документація – це спосіб оформлення господарських операцій відповідними документами

Дають уявлення про фактичний стан господарських засобів та їх зміни у процесі кругообігу засобів

Забезпечують прозорість у роботі підприємства, контроль наявності, руху майна і коштів

Первинне спостереження і документація

Є юридичним (правовим) свідченням господарських операцій, що здійснюються

Є важливим джерелом контролю для зовнішніх і внутрішніх користувачів при проведенні ревізії, аудиту, аналізу господарської діяльності

Первинні документи можуть бути складені на паперових або машинних (електронних) носіях

Порядок створення первинних документів, записів у реєстрах бухгалтерського обліку та зберігання документів, реєстрів і звітів встановлено **Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.**

Використання електронного документообігу і цифрового підпису узаконено і регулюється законами України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги»

5.2. Вимоги до змісту і оформлення документів

Вимоги до документів

Своєчасність складання

Достовірність показників

Правильність оформлення

Заповнення всіх реквізитів

Виправлення в документах потрібно робити з дотриманням відповідних правил

Реквізити бухгалтерського документа – це показники, які характеризують сутність господарської операції

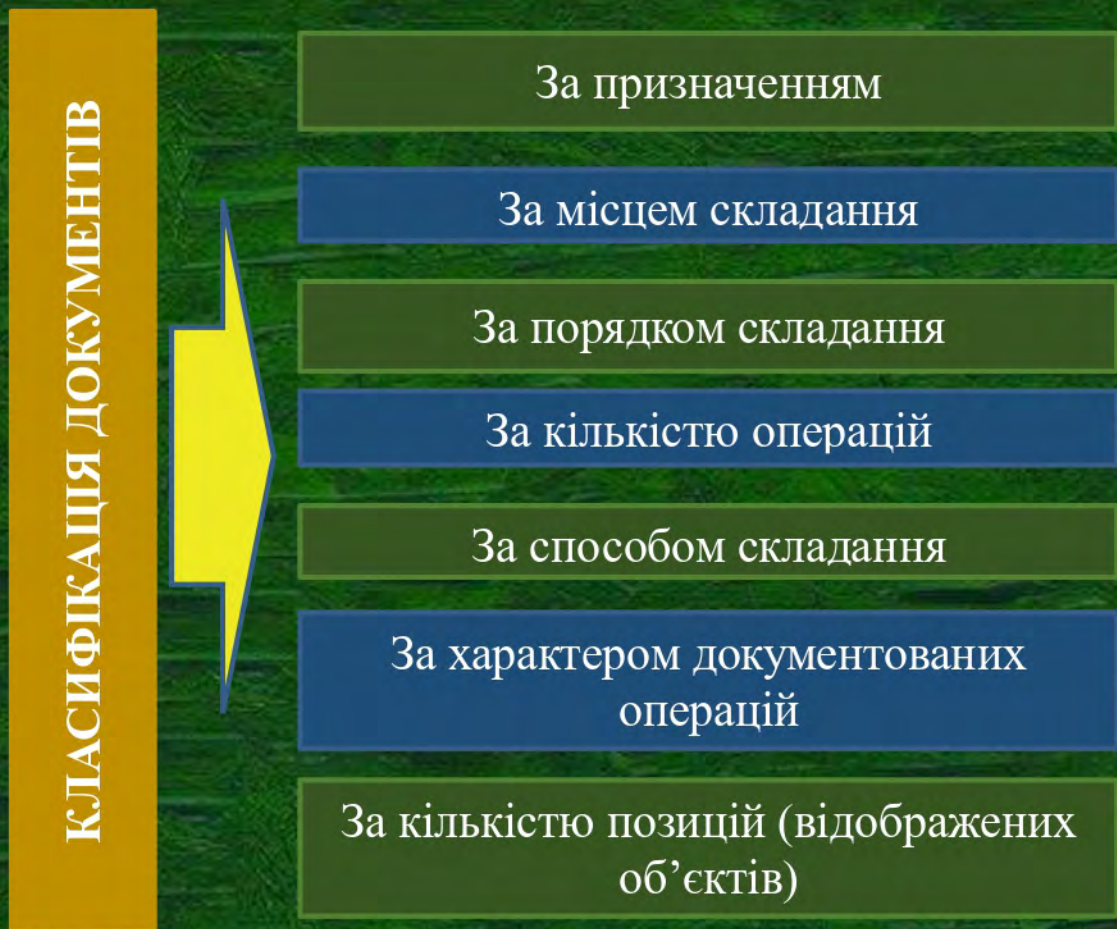

Обов'язкові реквізити

- назва документа (форми)
- дата і місце складання
- назва підприємства, від імені якого складено документ
- зміст та обсяг господарської операції
- одиниця виміру господарської операції
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення
- особистий підпис або інший знак, що дає змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції. Залежно від характеру операцій до первинних документів можуть бути внесені додаткові реквізити
- ідентифікаційний код підприємства чи особи
- номер документа
- підстава для здійснення операції
- дані про документ, що засвідчує особу
- інші додаткові реквізити

5.3. Класифікація документів

Документи за призначенням

*За місцем
складання*

- Внутрішні
- Зовнішні

*За порядком
складання*

- Первинні
- Зведенні

*За кількістю
операцій*

- Разові
- Накопичувальні

*За способом
складання*

Ручним

Машинним

*За кількістю
позицій
(відображуваних
об'єктів)*

Однопозиційні

Багатопозиційні

За характером
документованих операцій

Грошові

Матеріальні

Розрахункові

5.4. Організація документообігу та архівного збереження документів

Документообігом називаються порядок і шляхи руху документів з моменту їх складання або надходження до моменту здачі в архів

Етапи документообігу

складання первинних документів або реєстрація тих, що надійшли зі сторони

облікова обробка та реєстрація документів

передача документів на зберігання до архіву

Етапи документообігу відображаються у спеціальному документі, який називається **план (графік) документообігу**

Графік документообігу – особлива схема руху документів, яка встановлюється наказом керівника підприємства для забезпечення рівномірного опрацювання документів.

У графіку передбачається послідовність проходження документів, строки роботи кожної ланки, зазначаються конкретні виконавці тощо

Облікова обробка і реєстрація

перевірка

облікова реєстрація (обробка)

за формою

(формальна перевірка заповнення всіх реквізитів, відповідності стандарту і форм документа, своєчасності складення документа і подання до бухгалтерії)

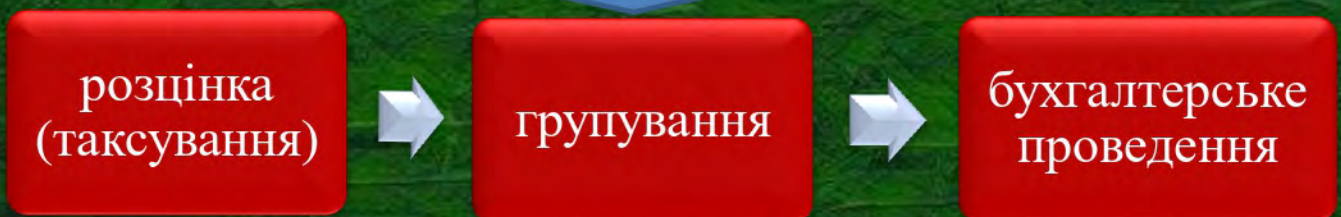
за змістом

(змістовна перевірка правильності відображення господарської операції, її відповідність законодавчим та нормативним вимогам, інтересам власника чи підприємства)

арифметична

(перевірка правильності проставлених цін і тарифів, розрахованих сум і підсумків)

Етапи обробки документів в бухгалтерії

Для зберігання документів
призначені архіви

Поточні (організують
безпосередньо в бухгалтерії для
зберігання документів протягом
звітного року)

Постійні (розміщуються у
спеціально обладнаному
приміщенні й призначені
для зберігання)

Відповідно опрацьовані: систематизовані у хронологічному порядку, прошиті й марковані ярликами (рубриками) документи з поточного архіву передають у постійний після закінчення звітного року. Первинна документація зберігається в архіві окремо від облікових реєстрів

Терміни зберігання документів у постійному архіві визначено Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України

Видавати бухгалтерські документи з архіву можуть тільки за рішенням головного бухгалтера. Вилучення документів може бути здійснене лише за постановою органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури, судів, державної контрольно-ревізійної та податкової служб відповідно до чинного законодавства України. Вилучення оформляють протоколом (актом), копію якого вручають під розписку відповідній посадовій особі підприємства

З дозволу і в присутності представників органів, які здійснюють вилучення, відповідні посадові особи підприємства можуть зняти копії та скласти реєстр документів, що їх вилучають, із зазначенням підстав і дати їх вилучення

5.5. Інвентаризація: суть, види, порядок проведення

Інвентаризація є способом спостереження, наступної реєстрації господарських операцій, що не охоплюються в момент їх звершення і не знайшли документального відображення у поточному обліку.

Інвентаризація проводиться для підтвердження правильності й достовірності бухгалтерського обліку та звітності

Порядок і терміни проведення інвентаризації на підприємствах, в організаціях і установах регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань. Відповідно до цих нормативних актів об'єкти і терміни проведення інвентаризації визначає власник (керівник) підприємства, крім випадків, коли їх проведення обов'язкове

ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ Є ОБОВ'ЯЗКОВИМ

при передачі майна в оренду, приватизації підприємства, перетворенні державного підприємства в акціонерне та в інших випадках

перед складанням річної фінансової звітності

при зміні матеріально-відповідальних осіб

при встановленні фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей

за приписом судово-слідчих органів

у разі стихійного лиха

у разі ліквідації підприємства

Види інвентаризації

Для проведення інвентаризаційної роботи на підприємстві розпорядчим документом його керівника створюють *постійно діючу інвентаризаційну комісію* із керівників структурних підрозділів, головного бухгалтера. Очолює цю комісію керівник підприємства або його заступник

Склад інвентаризаційної комісії

Представник адміністрації, голова комісії

Представник бухгалтерії

Спеціаліст з певної групи об'єктів

Матеріально-відповідальна особа

На підприємствах, де через великий обсяг робіт одна комісія не може провести інвентаризацію, для її безпосереднього проведення на місцях створюють *робочі інвентаризаційні комісії*, до яких входять працівники, котрі добре знають об'єкт, що підлягає інвентаризації, і працівники бухгалтерії

У процесі інвентаризації визначають фактичну наявність об'єктів інвентаризації, дані про які записують в *інвентаризаційному описі*, який підписують усі члени комісії.

При проведенні інвентаризації неодмінно повинна бути присутня матеріально-відповідальна особа. Вона дає розписку, що всі прибуткові й видаткові документи стосовно обліку матеріальних цінностей здано до бухгалтерії

Результат інвентаризації

фактичний
залишок і
бухгалтерський
запис
збігаються

фактичний
залишок
менше
облікового
(нестача)

фактичний
залишок
більше
облікового
(надлишок)

Свої висновки і пропозиції щодо врегулювання інвентаризаційних різниць комісія оформляє **протоколом** і подає на затвердження керівнику підприємства

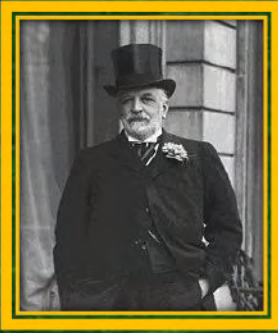
Дані інвентаризаційних описів порівнюють з даними бухгалтерського обліку і складають *порівняльні відомості*, де визначають результат інвентаризації. Внаслідок такого порівняння встановлюють відповідність або невідповідність облікових і фактичних даних

Результати інвентаризації відображають в обліку наступним чином:

Надлишки
оприбутковують

Нестачі
відображають
як витрати

«Той, хто володіє інформацією – володіє світом»

Натан Ротшильд

РОЗДІЛ 6. ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ І ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Питання для теоретичної підготовки

- 6.1. Поняття про облікові реєстри, їх види та призначення.
- 6.2. Способи виправлення помилок в облікових документах.
- 6.3. Форми бухгалтерського обліку та перспективи їх розвитку.

6.1. Поняття про облікові регістри, їх види та призначення

Облікові регістри – це розграфлені відповідним чином аркуші паперу у формі таблиць, списків, відомостей, виконані у формі наперед заготовлених бланків або сформованих на комп'ютері для реєстрації і групування в них господарських операцій з первинних документів

КЛАСИФІКАЦІЯ ОБЛІКОВИХ РЕГІСТРІВ

За зовнішнім виглядом :

книги – зброшуровані таблиці для реєстрації господарських операцій (Головна книга, касова книга, книга обліку доходів)

картки – вільні листки з картону, що формуються у картотеку у відповідних ящиках і використовуються для пооб'єктного обліку основних засобів, матеріалів та ін.

окремі листи – відомості, розрахунки, аналіз рахунків

КЛАСИФІКАЦІЯ ОБЛІКОВИХ РЕГІСТРІВ

За характером записів :

хронологічні – у яких реєстрація здійснюється в календарній послідовності без групування на рахунках (журнал реєстрації господарських операцій, касова книга)

систематичні – призначені для групування однорідних за економічним змістом господар. операцій на рахунках бухгалтерського обліку (журнали-ордери, Головна книга)

комбіновані – реєстри, в яких одночасно ведуться хронологічні і систематичні записи (деякі журнали відомості)

**КЛАСИФІКАЦІЯ ОБЛІКОВИХ РЕГІСТРІВ
ЗА ЗМІСТОМ І ДЕТАЛІЗАЦІЄЮ ОБЛІКУ**

**Регістри
синтетичного
обліку**

Призначені для групування господарських операцій на синтетичних рахунках та їх узагальнення в грошовому вимірнику (Головна книга, журнали-ордери, журнали)

**Регістри
аналітичного
обліку**

Використовуються для деталізації інформації з синтетичних рахунків в грошовому і натуральних вимірниках (картки, відомості аналітичного обліку, аналіз рахунку)

**Комбіновані
регістри**

Поєднують в собі принципи синтетичного і аналітичного обліку (журнали, журнали-ордери за рахунками 37.2, 63 та інші, оборотно-сальдові відомості, шахові відомості)

За матеріальною основою:

- **Паперові** – картки, книги, вільні листи, машинограми
- **Непаперові** – флешки, блоки пам'яті, сервери, твердотільні накопичувачі та ін.

КЛАСИФІКАЦІЯ ОБЛІКОВИХ РЕГІСТРІВ ЗА ФОРМОЮ:

ОДНОСТРОННІ

усі показники як за дебетом, так і за кредитом рахунків розміщені на одному боці бланку, спільними є постійні дані щодо дати, змісту, назви контрагентів, а також дебетових і кредитових записів, виведення сальдо (журнали, журнали-ордери за рахунками 37.2, 63, розрахунково-платіжні відомості): контокорентні (сумові); кількісно-сумові; кількісно-сортові

ДВОСТОРОННІ

складаються з двох однакових частин: з одного боку робляться записи за дебетом, з іншого – за кредитом рахунків (журнали і дебетові відомості за рахунками 30, 31, бухгалтерські книги)

БАГАТОГРАФНІ

для обліку об'єктів, що вимагають деталізації (витрати – за статтями калькуляції, кредити – за їх видами)

ШАХОВІ

подвійний запис здійснюється одним записом, що відображає по горизонталі дебетовий рахунок, по вертикалі – кредитовий, чи навпаки

6.2. Способи виправлення помилок в облікових документах

СПОСОБИ ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК У РЕГІСТРАХ ТА ДОКУМЕНТАХ

Коректурний

закреслення неправильного значення однією рисою (щоб його можна було прочитати) і запис поряд правильної суми

Спосіб «червоного сторно»

неправильний запис роблять повторно червоним чорнилом і це означає, що позначена таким чином сума віднімається. Одночасно роблять інший – правильний запис

Спосіб додаткових записів

застосовується, коли запис зроблено правильно, але в меншій сумі, ніж потрібно. Тоді складають додаткове аналогічне проведення на різницю, що доповнює необхідну суму до правильного значення

6.3 Форми бухгалтерського обліку та перспективи їх розвитку

ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ (історично сформовані)

Меморіально-ордерна форма

Журнал (головна форма обліку)

Журнально-ордерна форма обліку

ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ (сучасні)

Спрощена форма обліку

Таблично-перфокарткова форма

Комп'ютерні форми: таблично-автоматизована; бездокументна та інші

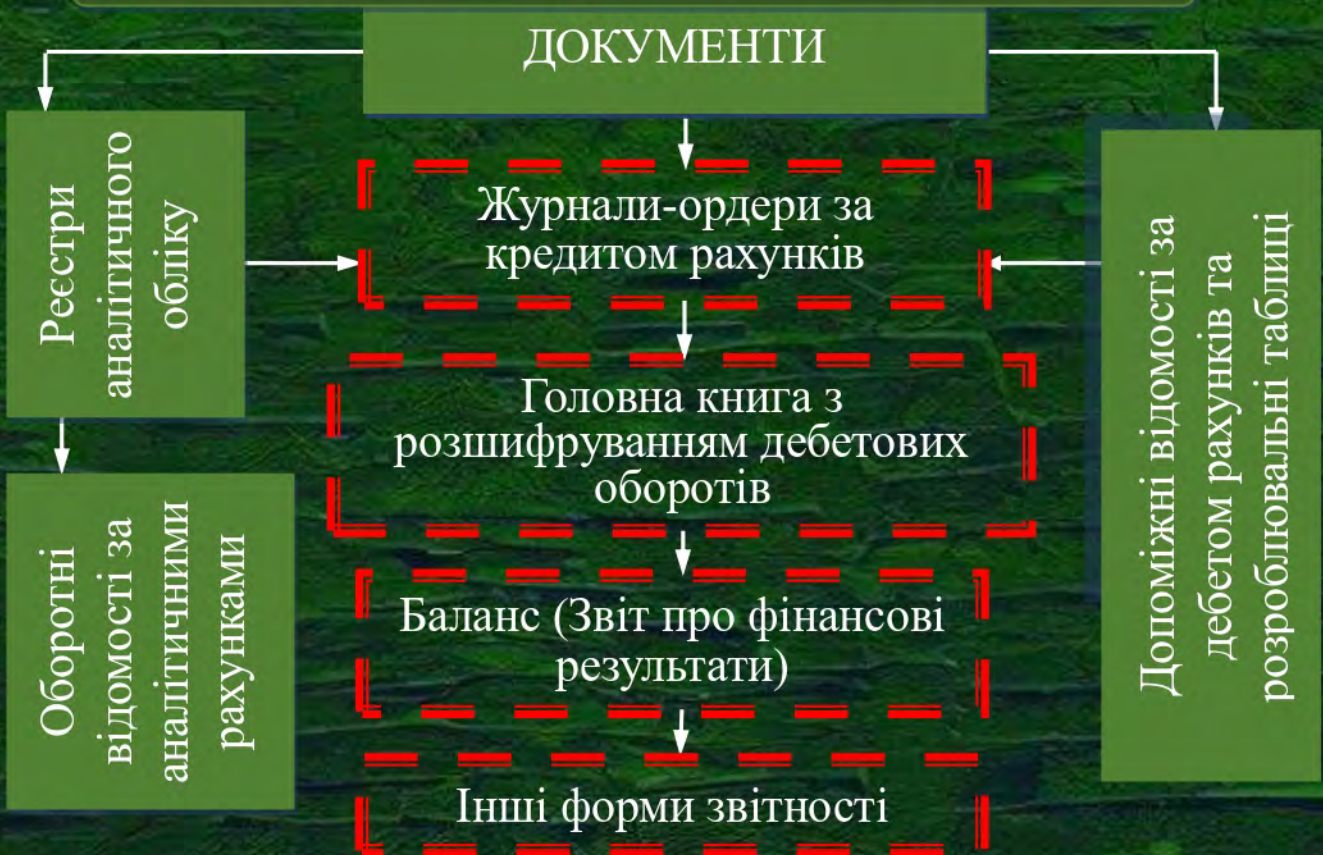
МЕМОРІАЛЬНО-ОРДЕРНА ФОРМА ОБЛІКУ

ЖУРНАЛ-ГОЛОВНА ФОРМА ОБЛІКУ

ЖУРНАЛЬНО-ОРДЕРНА ФОРМА ОБЛІКУ

СПРОЩЕНА ФОРМА ОБЛІКУ

КОМП'ЮТЕРНА ФОРМА ОБЛІКУ

Електронний документ – документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа

Електронний документ може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму

Візуальною формою подання електронного документа є відображення даних, які він містить, електронними засобами або на папері у формі, придатній для приймання його змісту людиною

Для ідентифікації автора електронного документа може використовуватися **електронний підпис**.

Накладанням електронного підпису завершується створення електронного документа

Порядок створення первинних документів, записів у реєстрах бухгалтерського обліку та зберігання документів, реєстрів і звітів установлено

Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.

Використання електронного документообігу і цифрового підпису узаконено і регулюється законами України «**Про електронні документи та електронний документообіг**» та «**Про електронні довірчі послуги**»

ОБОВ'ЯЗКОВІ РЕКВІЗИТИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА

Електронний документ повинен мати реквізити, установлені для аналогічного паперового документа.

Електронний документ складається з:

- назви документа (форми);
- дати складання;
- назви підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст, обсяг та одиницю виміру господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за провадження господарської операції та правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, які дозволяють ідентифікувати особу, яка взяла участь у господарській операції

Передача електронного документа може здійснюватися в електронній формі за допомогою засобів інформаційних або телекомунікаційних систем, а також шляхом передачі електронного носія (диска, флешки і т. д.), на якому записано цей документ

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК В ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТАХ

Підприємство зобов'язане самостійно встановити порядок виправлення помилок в електронних документах:

• або скасувати документ із помилкою та оформити новий

• або внести зміни у створений документ з обов'язковим збереженням історії зміни

ВАЖЛИВО! Електронні документи можна надсилати у державну фіскальну службу

ВАЖЛИВО! Електронні первинні документи мають таку ж юридичну силу, як і паперові, за умови дотримання вимоги законодавства до їх оформлення. Якщо створюється один паперовий документ і декілька його електронних копій, ідентичних за змістом та реквізитами, то кожен документ вважається оригіналом і має однакову юридичну силу

Вимоги, які ставляться до зберігання електронних документів

1) інформація, що міститься в електронних документах, повинна бути доступною для її подальшого використання

2) має бути забезпечена можливість відновлення електронного документа у тому форматі, в якому він був створений, відправлений або одержаний

3) у разі наявності повинна зберігатися інформація, яка дає змогу встановити походження та призначення електронного документа, а також дату і час його відправлення чи одержання

Електронний документообіг (обіг електронних документів) - сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та у разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів

Основні кроки суб'єкта господарювання, який бажає подати електронну звітність:

1. Створити в обраному програмному забезпеченні новий звіт у затвердженому ДФС форматі (наприклад, в М.Е.Дос або веб-сервіс СОТА)

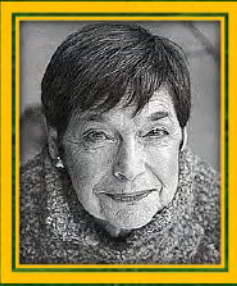
2. Завірити документ підписами відповідальних осіб (наприклад, бухгалтера та директора) та підписом електронної печатки (якщо вона є в наявності)

3. Здійснити шифрування документа (як правило, у програмному забезпеченні це здійснюється автоматично разом з накладанням останнього підпису)

4. Надіслати створений, підписаний та зашифрований звіт до контролюючого органу.
Наступні дії в обробці звітів не залежать від суб'єктів господарювання, їх здійснює ДФС та надсилає результати до власника звіту:

5. В ДФС здійснюється автоматична перевірка отриманого звіту, про результати якої суб'єкту господарювання надсилається квитанція № 1. (Автоматична перевірка включає перевірку електронних підписів, загального формату файла, наявність приєднання до Договору, наявність обов'язкових реквізитів). Зазвичай така квитанція надходить протягом 2-х годин з часу отримання звіту ДФС або протягом перших 2-х годин наступного операційного дня. Якщо не отримали квитанцію № 1 – електронна звітність вважається не прийнятою ДФС

6. Якщо звіт пройшов первинну автоматичну перевірку - контролюючим органом далі ретельно перевіряється звіт, а автору звіту надсилається квитанція №2. Квитанція №2 містить або підтвердження про прийняття, або відмову із зазначенням відповідних причин.
Квитанція № 2 формується не пізніше наступного робочого дня з моменту формування квитанції № 1 (при прийнятті електронної звітності).
За наявності квитанції № 2 датою та часом реєстрації електронної звітності вважається дата та час, зафіксовані у квитанції № 1

«Навіщо шахраювати, якщо можна творчо підійти до обліку і звітності»

Кетрін Вайтхорн

РОЗДІЛ 7. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Питання для теоретичної підготовки

- 7.1. Правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні.
- 7.2. Національні і міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.
- 7.3. Обліковий апарат, його структура та функції.
- 7.4. Організація облікової політики підприємства.

7.1. Правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні

Правове регулювання бухгалтерського обліку підприємств України здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і проводиться з метою:

Створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів

Удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Правове регулювання бухгалтерського обліку – це система законодавчих і нормативних актів, відповідно до яких підприємство здійснює господарсько-фінансову діяльність і забезпечує ведення її бухгалтерського обліку та фінансової звітності:

⇒ Закони та інші підзаконні нормативні акти

⇒ Положення бухгалтерського обліку та інші нормативні акти (накази, інструкції та ін.), що приймаються центральними органами спеціальної компетенції (Міністерством фінансів України, НБУ, Держкомстатом України та іншими відомствами)

⇒ Методичні рекомендації з ведення бухгалтерського обліку, що розробляються і затверджуються з врахуванням особливостей та потреб певних видів діяльності

⇒ Робочі документи щодо організації та ведення бухгалтерського обліку та застосування облікової політики, що приймаються власником підприємства на підставі нормативних документів, розроблених і затверджених державними органами

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ В УКРАЇНІ» ВИЗНАЧАЄ ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЇ, ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ В УКРАЇНІ»

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- Стаття 1. Визначення термінів
- Стаття 2. Сфера дії Закону
- Стаття 3. Мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності
- Стаття 4. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності
- Стаття 5. Валюта бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Розділ II. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БУХ. ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

- Стаття 6. Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні

Розділ III. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

- Стаття 8. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві
- Стаття 9. Первинні облікові документи та реєстри бухгалтерського обліку
- Стаття 10. Інвентаризація активів і зобов'язань

Розділ IV. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

- Стаття 11. Загальні вимоги до фінансової звітності
- Стаття 12. Консолідована та зведена фінансова звітність
- Стаття 13. Звітний період
- Стаття 14. Подання та оприлюднення фінансової звітності

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Президент України

м. Київ, 16 липня 1999 року N 996-XIV

7.2. Національні і міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) – нормативно-правовий акт, затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ)
прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) — система принципів, методів та процедур ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності

НАЦІОНАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ (СТАНДАРТИ) БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ (НП(С)БО)

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»
НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»
НП(С)БО 7 «Основні засоби»
НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи»
НП(С)БО 9 «Запаси»
НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»
НП(С)БО 11 «Зобов'язання»
НП(С)БО 12 «Фінансові інвестиції»
НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти»
НП(С)БО 14 «Оренда»
НП(С)БО 15 «Дохід»
НП(С)БО 16 «Витрати»
НП(С)БО 17 «Податок на прибуток»
НП(С)БО 18 «Будівельні контракти»
НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств»
НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»
НП(С)БО 22 «Вплив інфляції»
НП(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»
НП(С)БО 24 «Прибуток на акцію»
НП(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»
НП(С)БО 26 «Виплати працівникам»
НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»
НП(С)БО 28 «Зменшення корисності активів»
НП(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»
НП(С)БО 30 «Біологічні активи»
НП(С)БО 31 «Фінансові витрати»
НП(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість»
НП(С)БО 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин»
НП(С)БО 34 «Платіж на основі акцій»

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ (МСФЗ)

<u>МСФЗ 1</u>	Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності
<u>МСФЗ 2</u>	Платіж на основі акцій
<u>МСФЗ 3</u>	Об'єднання бізнесу
<u>МСФЗ 5</u>	Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність
<u>МСФЗ 6</u>	Розвідка та оцінка запасів корисних копалин
<u>МСФЗ 7</u>	Фінансові інструменти: розкриття інформації
<u>МСФЗ 8</u>	Операційні сегменти
<u>МСФЗ 9</u>	Фінансові інструменти
<u>МСФЗ 10</u>	Консолідована фінансова звітність
<u>МСФЗ 11</u>	Спільна діяльність
<u>МСФЗ 12</u>	Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання
<u>МСФЗ 13</u>	Оцінка справедливої вартості
<u>МСФЗ 14</u>	Відстрочені рахунки тарифного регулювання
<u>МСФЗ 15</u>	Дохід від договорів з клієнтами
<u>МСФЗ 16</u>	Оренда
<u>МСФЗ 17</u>	Страхові контракти

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ (МСБО)

<u>МСБО 1</u>	Подання фінансової звітності
<u>МСБО 2</u>	Запаси
<u>МСБО 7</u>	Звіт про рух грошових коштів
<u>МСБО 8</u>	Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки
<u>МСБО 10</u>	Події після звітного періоду
<u>МСБО 12</u>	Податки на прибуток
<u>МСБО 16</u>	Основні засоби
<u>МСБО 19</u>	Виплати працівникам
<u>МСБО 20</u>	Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу
<u>МСБО 21</u>	Вплив змін валютних курсів
<u>МСБО 23</u>	Витрати на позики
<u>МСБО 24</u>	Розкриття інформації про пов'язані сторони
<u>МСБО 27</u>	Окрема фінансова звітність
<u>МСБО 28</u>	Інвестиції в асоційовані підприємства
<u>МСБО 29</u>	Фінансова звітність в умовах гіперінфляції
<u>МСБО 32</u>	Фінансові інструменти: подання
<u>МСБО 33</u>	Прибуток на акцію
<u>МСБО 37</u>	Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи
<u>МСБО 38</u>	Нематеріальні активи
<u>МСБО 39</u>	Фінансові інструменти: визнання та оцінка
<u>МСБО 40</u>	Інвестиційна нерухомість
<u>МСБО 41</u>	Сільське господарство

7.3. Обліковий апарат, його структура та функції

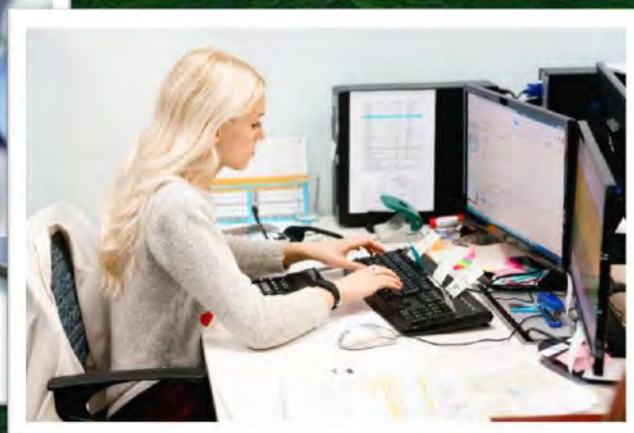
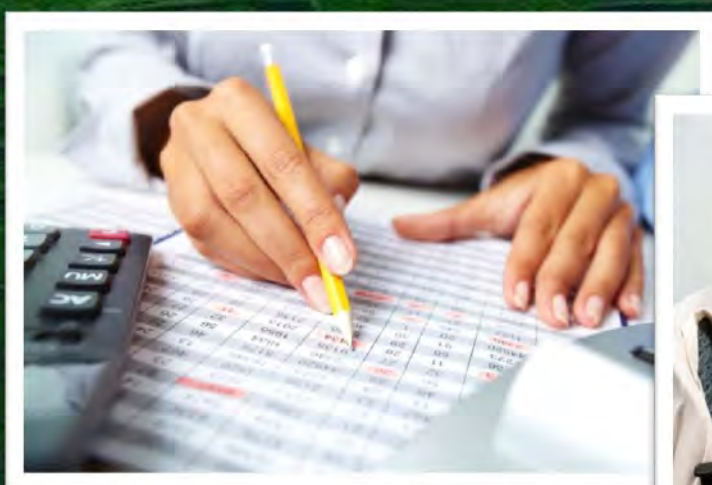
Головний бухгалтер або особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку підприємства:

забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності

організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій

бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства

забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства

7.4. Організація облікової політики підприємства

Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності

(Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні») [Додаток А]

Рівні облікової політики

- * **Мегарівень** – міждержавна облікова політика
- * **Макрорівень** – політика державних органів щодо розвитку і функціонування обліку в Україні
- * **Мікрорівень** – облікова політика конкретного суб'єкта господарювання (підприємства, установи)

Потреба у формуванні ОП

- ✓ Відмова від жорсткого регламентування в державі принципів і правил бухгалтерського обліку
- ✓ Виникнення альтернативних варіантів у методології, методиці та організації обліку
- ✓ Перехід на національні стандарти, що мають в основі міжнародні стандарти обліку, які передбачають встановлення ОП
- ✓ Орієнтація зовнішнього користувача на фінансову звітність, а не на облік
- ✓ Необхідність швидкого реагування системи обліку на зміни у ринковому середовищі
- ✓ Орієнтація обліку і звітності на широке коло користувачів, в першу чергу на широкі верстви населення — потенційних інвесторів

Методична складова облікової політики

- ✓ методи оцінки запасів при придбанні, зберіганні та вибутті
- ✓ порядок обліку та розподілу транспортно-заготівельних витрат
- ✓ вартісна межа між малоцінними і необоротними активами
- ✓ оцінка і переоцінка необоротних активів (коефіцієнт суттєвості)
- ✓ методи амортизації необоротних активів
- ✓ підходи списання витрат на поліпшення основних засобів
- ✓ структура і порядок списання загальновиробничих витрат
- ✓ склад калькуляційних статей виробничої собівартості;
- ✓ метод обчислення резерву сумнівних боргів
- ✓ склад створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів
- ✓ методика складання Звіту про рух грошових коштів та ін.

Технічна складова облікової політики

- застосування 8 та/або 9 Плану рахунків бухгалтерського обліку
- кількісні і якісні ознаки суттєвості інформації
- склад об'єктів основного, допоміжних та обслуговуючих підрозділів
- склад господарських і територіальних сегментів діяльності
- періодичність та порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань
- комп'ютерна техніка і програмне забезпечення та ін.

Організаційна складова облікової політики

- ✓ організаційна форма та структура обліково-аналітичної служби
- ✓ рівень централізації облікових робіт
- ✓ посадові інструкції облікових і матеріально-відповідальних працівників
- ✓ форми обліку, первинні документи і облікові реєстри
- ✓ схеми та графіки документообігу
- ✓ система внутрішнього контролю
- ✓ процедури – порядок (технологія) ведення бухгалтерського обліку

Наказ про облікову політику

Преамбула (загальні відомості)

Розділ 1. Організація роботи бухгалтерської служби

Розділ 2. Методика бухгалтерського обліку

Розділ 3. Техніка бухгалтерського обліку

«Небувала товщина цього звіту захищала його від небезпеки бути прочитаним»

Уінстон Черчілль

РОЗДІЛ 8. БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ

Питання для теоретичної підготовки

- 8.1. Поняття про бухгалтерську звітність.
- 8.2. Види, форми та зміст звітності.
- 8.3. Принципи та вимоги до формування звітності. Склад фінансової звітності.
- 8.4. Порядок складання і подання фінансової звітності за таксономією у форматі XBRL.

8.1. Поняття про бухгалтерську звітність

Бухгалтерська звітність – звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів

КОРИСТУВАЧІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

ДЕРЖАВА - органи фіскальної політики, статистики та інші

ВЛАСНИКИ - засновники, інвестори, акціонери

ПРАЦІВНИКИ - менеджери, інші працівники

ПАРТНЕРИ - дебітори, кредитори, банківські структури

ГРОМАДСЬКІСТЬ - потенційні інвестори

Користувачі фінансової звітності та їх інформаційні потреби

№ з/п	Користувачі	Інформаційні потреби
1	2	3
1	Держава	<ul style="list-style-type: none"> — для своєчасності нарахування і повноти сплати податків та обов’язкових платежів; — статистичного узагальнення інформації за галузевим, регіональним та загальнонаціональним напрямками; — захисту прав акціонерів, інших учасників фондового ринку; — забезпечення дозвільної системи щодо окремих видів діяльності, дотримання санітарних, екологічних та інших норм і правил
2	Власники (засновники, учасники, інвестори)	<ul style="list-style-type: none"> — фінансовий стан, ліквідність майна з метою своєчасного погашення зобов’язань, успішного функціонування суб’єкта в майбутньому; — результативність діяльності, наявність прибутку для виплати дивідендів, а також для збільшення капіталу власників
3	Менеджери (працівники)	<ul style="list-style-type: none"> — для поточного управління діяльністю, підтримання стабільності роботи з метою збереження робочих місць; — оплату праці, соціальне забезпечення працівників
4	Банки	<ul style="list-style-type: none"> — з метою кредитування підприємства, одержання впевненості, що кредити будуть своєчасно повернені та сплачені відсотки
5	Партнери (постачальники, покупці)	<ul style="list-style-type: none"> — для підтримання партнерських стосунків, виконання умов договорів, своєчасності проведення розрахункових операцій
6	Громадськість	<ul style="list-style-type: none"> — для зацікавлення потенційних інвесторів; — інформація соціального характеру про зайнятість, потребу в трудових ресурсах, охорону навколишнього середовища тощо

8.2. Види, форми та зміст звітності

Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

[НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»]

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства для прийняття рішень *[НПС(Б)О 1]*

ВИДИ ЗВІТНОСТІ

Бухгалтерська звітність – звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів інформації про діяльність підприємства

Статистична звітність – складається для узагальнення інформації в межах регіону, видів діяльності, галузей економіки, загалом по державі

Податкова звітність – для інформування фіскальних органів стосовно нарахування і сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів

Спеціальна звітність – звітність з питань екології, санітарії, охорони праці та техніки безпеки, зовнішньо-економічних зв'язків, випуску цінних паперів та ін.

ЗА ВИДАМИ ОБЛІКУ

Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період (складається за даними фінансового обліку за визначеними формами, є обов'язковою, є відкритою і призначена в основному для зовнішніх користувачів)

Управлінська звітність – містить інформацію для здійснення управління підприємством (складається за даними управлінського обліку, неформалізована, призначена для внутрішніх користувачів, може містити конфіденційну інформацію)

ЗА ЧАСОМ ПОДАВАННЯ ТА СКЛАДАННЯ

Періодична – складена всередині року (за місяць, квартал, півріччя)

Річна - складена за підсумками роботи підприємства за рік

За порядком складання і узагальнення даних

Первинна – складена на основі облікових даних по одному підприємству – юридичній особі

Зведена – складена на основі первинної звітності кількох підприємств

Консолідована – звітність про фінансовий стан і результати діяльності юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної групи

Дохідливість – зрозумілість і однозначність тлумачення інформації користувачами за умови за умови, що вони мають достатній рівень підготовки для сприйняття такої інформації

Доречність – фінансова звітність повинна містити лише ту інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні і майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому

ВИМОГИ, ЯКІ СТАВЛЯТЬСЯ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Достовірність – інформація не повинна містити помилок та перекручень, які можуть вплинути на рішення користувачів звітності

Порівнянність – інформація повинна давати можливість порівняти результати діяльності різних підприємств та звіти підприємств за різні періоди

8.3. Принципи та вимоги до формування звітності.

Склад фінансової звітності

Підготовчі роботи при складанні фінансової звітності

а) підтвердження об'єктивності облікових даних за окремими синтетичними рахунками та аналітичними позиціями, результатами проведеної інвентаризації, контрольного обміру, взаємозвірки розрахунків

б) закриття журналів, журналів-ордерів, побудованих за кредитовою ознакою, і дебетових аналітичних відомостей до них: підрахунок підсумків, виведення і узгодження залишків на кінець місяця

в) звірка даних аналітичного і синтетичного обліку за окремими рахунками, субрахунками в облікових регістрах

г) заповнення Головної книги, побудованої за дебетовою ознакою або заповнення оборотно-сальдової відомості, на основі яких складається Баланс (Звіт про фінансовий стан) та інші форми фінансової звітності

Строки подання фінансової звітності

Квартальна
фінансова
звітність

Подається підприємствами не пізніше 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом (крім зведеної та консолідованої)

Річна

Подається не пізніше 28 лютого наступного за звітним року

**КЛАСИФІКАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЗГІДНО
ОБЛІКОВИХ КРИТЕРІЇВ**

**ВЕЛИКЕ
ПІДПРИЄМСТВО**

- балансова вартість активів – понад 20 мільйонів євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – понад 40 мільйонів євро;
- середня кількість працівників – понад 250 осіб

**СЕРЕДНЄ
ПІДПРИЄМСТВО**

- балансова вартість активів – до 20 мільйонів євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 40 мільйонів євро;
- середня кількість працівників – до 250 осіб

**МАЛЕ
ПІДПРИЄМСТВО**

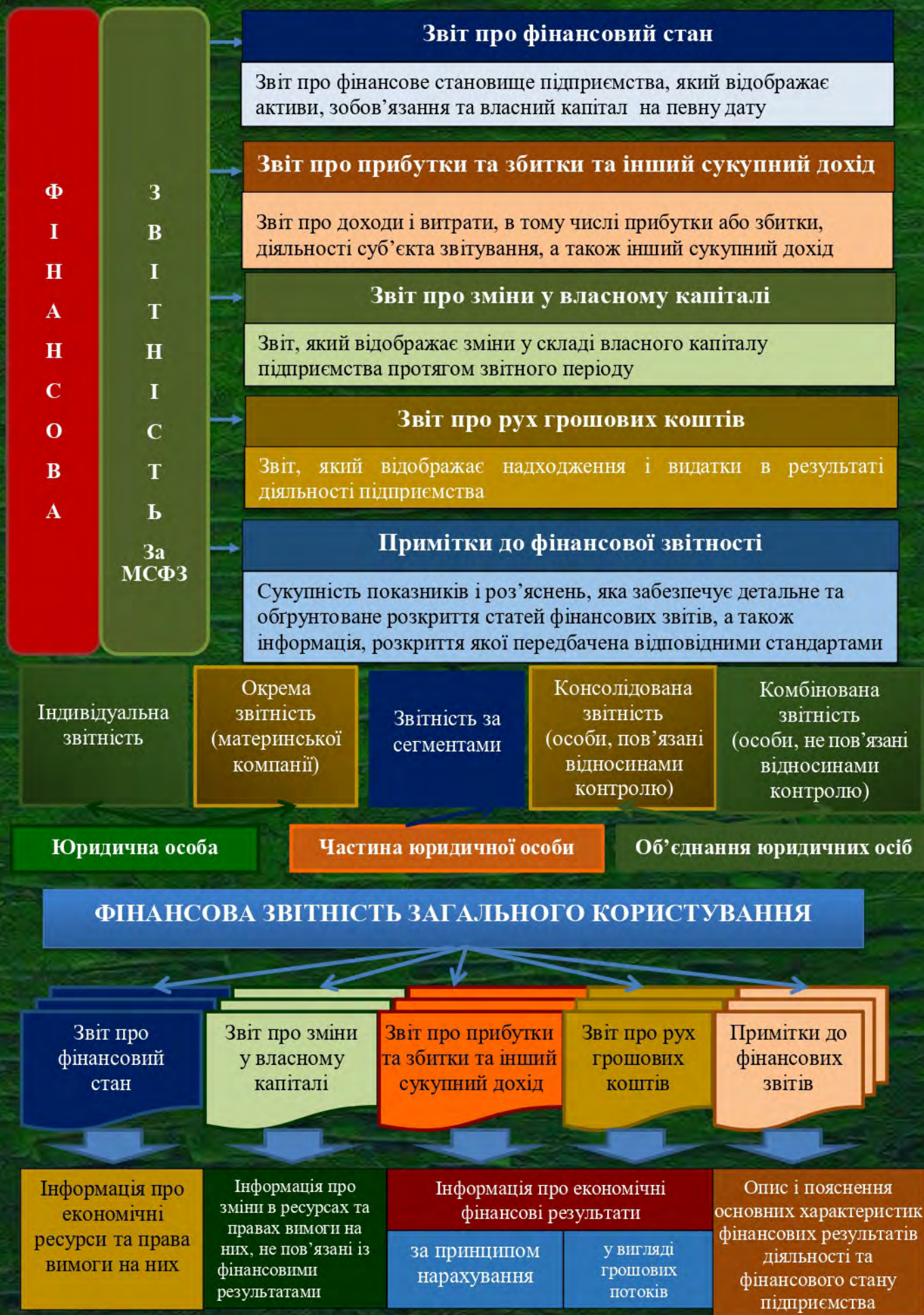
- балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 8 мільйонів євро;
- середня кількість працівників - до 50 осіб

**МІКРО
ПІДПРИЄМСТВО**

- Балансова вартість активів - до 350 тисяч євро;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 700 тисяч євро;
- середня кількість працівників - до 10 осіб

За матеріальною основою:

- Паперові – картки, книги, вільні листи, машинограми
- Непаперові – флешки, блоки пам'яті, сервери, твердотільні накопичувачі та ін.

Склад фінансової звітності за НП(С)БО [Додаток Б]

Звіт про фінансовий стан на кінець періоду, у якому міститься інформація про фінансове становище підприємства за певний період

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), де розкривається інформація про витрати, доходи та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період, інший сукупний дохід містить статті доходів або витрат (включаючи коригування перекласифікації), які не визнані у прибутку або збитку

Звіт про зміни у власному капіталі за період, що містить інформацію про зміни у власному капіталі протягом звітного періоду

Звіт про рух грошових коштів за період, який надає інформацію про минулі зміни грошових коштів суб'єкта господарювання та їх еквівалентів, а також розмежовує грошові потоки протягом періоду від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності

Примітки до фінансової звітності, які містять інформацію на додаток до поданої у звіті про фінансовий стан, звіті про фінансові результати, звіті про зміни у власному капіталі та звіті про рух грошових коштів. Примітки надають описові пояснення чи детальніший аналіз статей, поданих у цих фінансових звітах, а також інформацію про статті, які не відповідають вимогам визнання в цих звітах

СКЛАД РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД КАТЕГОРІЇ ПІДПРИЄМСТВА

СЕРЕДНІ ТА ВЕЛИКІ ПІДПРИЄМСТВА

- 1) форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»
- 2) форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»
- 3) форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)» або форма № 3-н «Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)»
- 4) форма № 4 «Звіт про зміни у власному капіталі»;
- 5) форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»
- 6) форма № 6 «Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»

МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА

(крім єдиноподатників групи 3)

Фінансова звітність малого підприємства:

- 1) форма № 1-м «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»
- 2) форма № 2-м «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»

МІКРОПІДПРИЄМСТВА

(єдиноподатники групи 3 (незалежно від того, до якої категорії підприємств вони потрапляють), непідприємницькі товариства

Фінансова звітність мікропідприємства:

- 1) форма № 1-мс «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»
- 2) форма № 2-мс «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»

8.4. Порядок складання і подання фінансової звітності за таксономією у форматі XBRL

Система фінансової звітності – це інтегрована система, що дозволяє отримувати, перевіряти, обробляти та розкривати фінансову звітність суб'єктів звітування та їх аудиторських звітів на основі використання документів у форматі Online XBRL (XBRL), що розроблені на основі таксономії, прийнятої та опублікованої Мінфіном

XBRL (англ. eXtensible Business Reporting Language – «розширювана мова ділової звітності») – відкритий стандарт обміну бізнес-інформацією. XBRL є загальновизнаним міжнародним стандартом для подання фінансової звітності за МСФЗ в електронному вигляді, що дозволяє опрацьовувати великі обсяги якісних та кількісних показників

Таксономія фінансової звітності – це склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю.

Загальна таксономія фінансової звітності випускається Радою з МСФЗ (International Accounting Standard Board) (м. Лондон, Велика Британія). З технічної точки зору таксономія базується на XBRL для подання в електронному вигляді фінансової звітності за МСФЗ

Порядок подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі до СФЗ

1. РЕЄСТРАЦІЯ СУБ'ЄКТА ЗВІТУВАННЯ

Суб'єкт звітування має пересвідчитися, що він внесений до переліку суб'єктів звітування на порталі СФЗ

Суб'єкт звітування повинен забезпечити реєстрацію Адміністратора облікових записів користувачів СФЗ

2. РЕЄСТРАЦІЯ КОРИСТУВАЧІВ НА ПОРТАЛІ СФЗ

Адміністратор самостійно здійснює реєстрацію осіб: «Завантаження фінансової звітності на портал СФЗ»; «Підтвердження фінансової звітності на порталі СФЗ»; «Аудитор»

3. ПОРТАЛ СФЗ ДЛЯ ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Після реєстрації на порталі СФЗ користувачі отримують доступ до Порталу СФЗ для суб'єктів звітування

4. ПОРТАЛ РОЗКРИТТЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Після подання фінансової звітності до СФЗ та у разі прийняття фінансової звітності системою (проходження валідації), фінансова звітність буде автоматично оприлюднена на «Порталі розкриття фінансової звітності» у разі, якщо це вимагається законодавством

Портал СФЗ – онлайн програма для адміністрування офіційним листуванням із регуляторним органом. За допомогою Порталу СФЗ всі необхідні звіти можна заповнювати та надсилати онлайн. Крім того, можна переглядати профіль власної компанії, в тому числі поточну інформацію про власну компанію, яка є в розпорядженні регуляторного органу, а також підтримувати її в актуальному стані

Сфера застосування таксономії UA XBRL МСФЗ та календар подання фінансової звітності-МСФЗ

Суб'єкти звітування	Строк звітування
Подання річної фінансової звітності	
Підприємства, що становлять суспільний інтерес	до 30 квітня року, наступного за звітним
Публічні акціонерні товариства	до 30 квітня року, наступного за звітним
Суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях	до 30 квітня року, наступного за звітним
Підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначений Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. №419 (зі змінами)	до 30 квітня року, наступного за звітним
Великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів, та середні підприємства	не пізніше ніж до 01 червня року, що настає за звітним періодом
Інші фінансові установи, що належать до мікропідприємств та малих підприємств	не пізніше ніж до 01 червня року, що настає за звітним періодом
Подання проміжної фінансової звітності	
Суб'єкти звітування, які відповідно до вимог законодавства зобов'язані подавати проміжну фінансову звітність	не пізніше 25-го числа місяця, наступного за звітним кварталом
Відповідно до Інструкції про складання та оприлюднення фінансової звітності банків № 373 банки подають: проміжну скорочену фінансову звітність	не пізніше 30 числа місяця, наступного за звітним
Консолідовану проміжну фінансову звітність	не пізніше 30 числа другого місяця, наступного за звітним періодом

Переваги та недоліки подання фінансової звітності за таксономією у форматі XBRL

ПЕРЕВАГИ використання СФЗ			НЕДОЛІКИ використання СФЗ
для суб'єктів звітування	для держави (регуляторів)	для зовнішніх користувачів	
коректне складання фінансової звітності	швидкість і автоматичність обробки даних і аналізу фінансової звітності	якісне розкриття інформації за міжнародними стандартами обліку і звітності	збільшення витрат на підготовку та представлення звітності
виключення дублювання при поданні фінансової звітності регуляторам	своєчасне виявлення загроз і ризиків та оперативне реагування на них	автоматичність і швидкість обробки даних з метою аналізу фінансової звітності	великі трудозатрати на деталізацію інформації згідно з переліком, зазначеним у таксономії UA XBRL МСФЗ
якісно підготовлена і подана фінансова звітність сприятиме залученню інвесторів	мени затратний, уніфікований і більш ефективний регуляторний процес	краще розуміння перспектив бізнесу суб'єкта звітування, а також його ризиків	відсутність практичного досвіду, оскільки СФЗ тільки набуває розвитку
складена на основі таксономії звітність є ефективною аналітичною базою	відкритий інформаційний простір для світових інвесторів	економія часу і ресурсів для отримання інформації з різних джерел	за неподання звітності у стандарті передбачаються штрафи і санкції

Обов'язковий аудит фінансової звітності – аудит фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності) суб'єктів господарювання, які відповідно до законодавства зобов'язані оприлюднити або надати фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність) користувачам фінансової звітності разом з аудиторським звітом, що проводиться суб'єктами аудиторської діяльності на підставах та в порядку, передбачених Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»

Аудит фінансової звітності – аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам

Порядок оприлюднення аудиторського звіту

Терміни подання	Сфера застосування
Не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком на своїй веб-сторінці (у повному обсязі) та в інший спосіб у випадках, визначених законодавством	Підприємства, що становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів)
	Публічні акціонерні товариства
	Суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку та суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях
Не пізніше ніж до 01 червня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність разом з аудиторським висновком на своїй веб-сторінці (у повному обсязі)	Великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів
	Середні підприємства
Не пізніше ніж до 01 червня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність разом з аудиторським висновком на власній веб-сторінці (у повному обсязі)	Інші фінансові установи, що належать до мікропідприємств та малих підприємств

ТАХ

6 1- 24 25

ОСНОВИ

ПОДАТКУВАННЯ

ЧАСТИНА II

ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ

«Стягнення непомірних податків - це дорога, що викликає розбій, збагачення ворога, призводить до загибелі держави»

Сюнь-цзи

Історія розвитку оподаткування

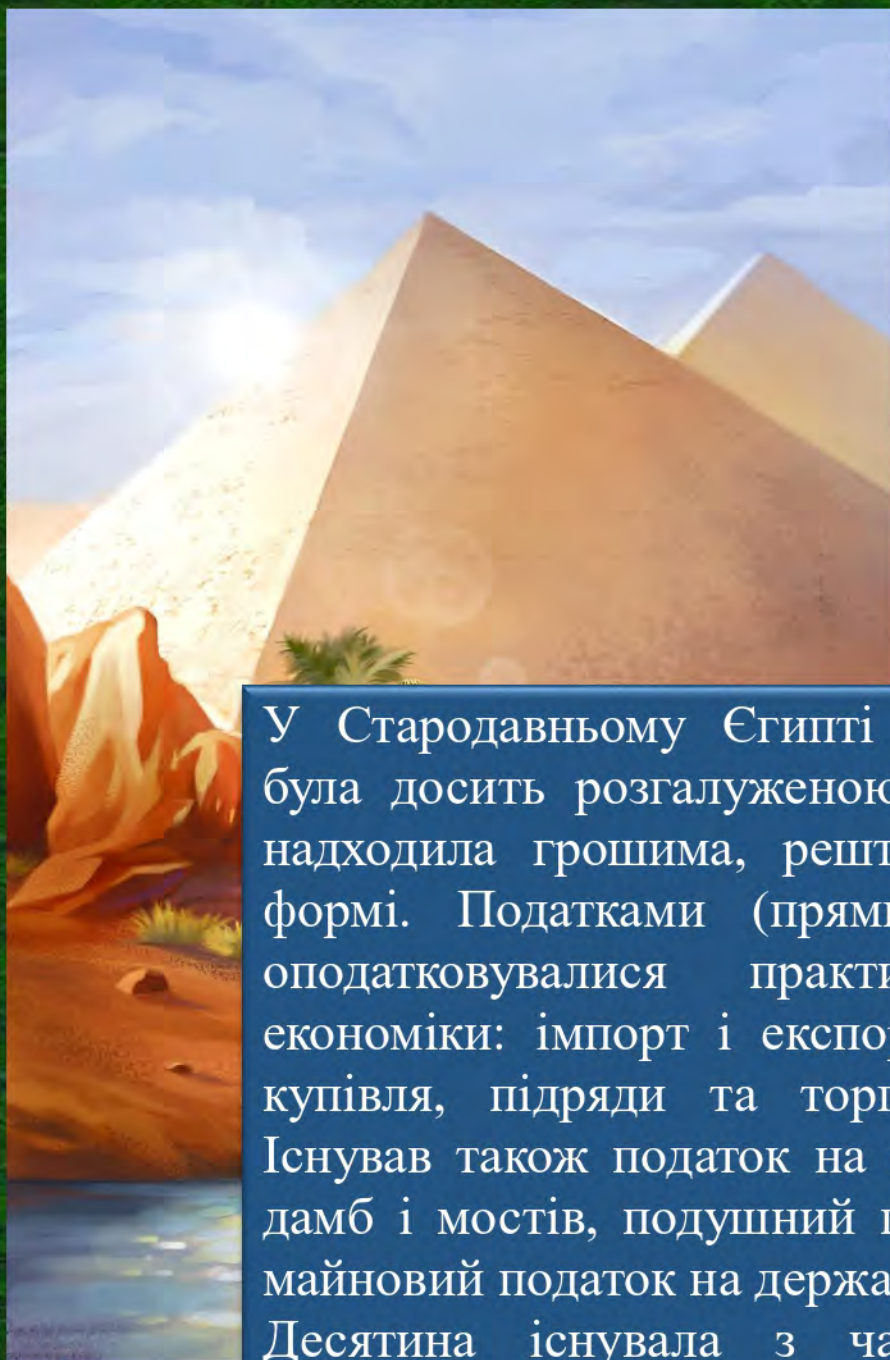
Історія оподаткування безпосередньо залежить від історії цивілізації. Поступово основним інструментом держави стала податкова система. Первісною формою оподаткування вважалося жертвоприношення, йому надавали силу закону і воно було обов'язковим. Ці жертви мали фіксоване співвідношення, так звану «десяту частину», яка спочатку становила одну десяту врожаю та худоби, а пізніше була змінена на еквівалентну валюту.

У рабовласницькому ладі податки мали переважно натуральну форму. Вони стягувалися у формі орендної плати, трудових повинностей, участі в певних суспільних заходах (спортивні змагання, озброєння кораблів, участь у військових діях). Більшість податків спрямовувалися на військові операції, тоді як у мирний час населення майже нічого не платило. Водночас у разі виграшу платник отримував частину здобичі, а його внесок повертався

Перші ознаки сучасної податкової системи з'явилися в Стародавньому Римі, коли був створений фіск - приватна скарбниця імператора, яка згодом перетворилася на національний центр Римської імперії, куди надходили всі види державних доходів, включаючи податки і збори. Об'єктами оподаткування були раби, худоба, майно, земля, нерухомість. Це означало, що на перше місце вийшли прямі реальні податки.

Основними податками у Стародавньому Римі був земельний податок та податок з душі населення, а також оподатковувався товарний оборот та спадщина.

Зі створенням державного апарату почали з'являтися перші механізми цивілізованого збору податків. Так, за розпорядженням римського імператора Августа Октавіана, в усіх провінціях були створені фінансові установи для збору податків і контролю за їх сплатою. Декларування права власності громадян стало обов'язковим

У Стародавньому Єгипті податкова система була досить розгалуженою. Частина податків надходила грошима, решта – в натуральній формі. Податками (прямими і непрямими) оподатковувалися практично всі галузі економіки: імпорт і експорт товарів, продаж, купівля, підряди та торговельні контракти. Існував також податок на худобу, будівництво дамб і мостів, подушний податок з чоловіків, майновий податок на державну землю.

Десятина існувала з часів Стародавнього Єгипту і до Середньовіччя – досить тривалий історичний період. Вважається, що десятину ввів єврейський пророк Мойсей. З появою держави до єдиної існуючої церковної десятини додалася ще й світська, яка стягувався на користь правителів і впливових князів

У Стародавній Індії в трактаті «Артхашастра» говориться: «Розподіліть наділи тимчасово або довічно між найнижчими станами і рабами, а вони, отримавши землю, повинні протягом усього життя відпрацьовувати борг податками». Пізніше податок був юридично закріплений у законах Ману: «Царю належала одна шоста частина врожаю, як свого роду винагорода за «захист і охорону підданих». Основну частину населення, яке підлягало оподаткуванню становили ремісники, хлібороби, крамарі, торговці. Окрім того, їм забороняли залишати місце проживання

Ряд інших економічних традицій Стародавнього Риму перейшов до Візантії. Наприклад, застосовувалася велика кількість прямих податків, число яких досягало 21 виду, «серед них: поземельний податок, подушний податок, податок на військове спорядження, податок на купівлю коней, податок з військовозобов'язаних (платники, які звільнялися від військової повинності), мита на продаж товарів (зазвичай їх ставка становила 10 - 12,5%), мита на видачу державних документів і т. д. Якщо при будівництві будівлі податок перевищував заздалегідь встановлені розміри, то накладався штраф, який отримав назву «повітряний податок». Спеціальні податки сплачували сенатори, а також службовці, котрі отримували підвищення по службі та військові»

Основним платником податків у феодальній державі був селянин. Він сплачував податок у вигляді певної частини виробленої продукції, як державі (правителю), так і феодалові. Окрім того, селяни сплачували церкві податок у розмірі десятої частини вироблених продуктів

Найдавнішою системою прямих податків у Київській Русі була данина на утримання княжого двору та дружини. Данину зазвичай платили продуктами землеробства та промисловості (хутра, віск, мед, хліб, шкури тощо). Збирали данину, безпосередньо виїжджаючи на так зване полюддя, у вигляді різних дарів князю чи представникам його адміністрації ("поклон", "почесть", "стан", "повіз").

У 947 р. була проведена перша відома реформа податкової системи в Київській Русі. Княгиня Ольга запровадила «становища» — адміністративно-фінансові збірні пункти. Вона ввела нові податки: «уроки» і «устави», які визначали розмір й зміст зборів. Сплачувалися вони переважно хутром.

За правління Ярослава Мудрого було складено перший писаний збірник законів – «Руська правда». Важливим розділом цього закону був «Покон вірний», в якому детально описано податкову систему. Одиницею оподаткування був «дим» або подвір'я. Податок сплачувався родиною, яка володіла сільськогосподарською ділянкою приблизно 15 гектарів (один плуг)

Податки в Київській Русі

Полюддя

Збирали натурою

Подимне

Збирали натурою і частково грошима

Поплужне

Селяни оплачували натурою

МИТО

ТОРГОВЕ

За перевезення через гірські застави

За перевезення через річку

За право відкривати ринки

За право мати склади

За зважування та відмірювання товару

СУДОВЕ

Ви́ра (за скоєне вбивство)

Продаж (за скоєння іншого злочину)

Урок (відшкодування потерпілій особі)

Дика ви́ра (сплачувалась общиною за злочин, скоєний на її території)

Податки Київської Русі періоду феодалної роздробленості

ПОДАТКИ

Соха (поземельний
податок)

Відкуп (податок з
купців)

Вихід (податок з особи
чоловічої статі)

Ям (зобов'язання
доставляти підводи
ординським чиновникам)

МИТО

МЕДОВЕ

СТОРОЖОВЕ

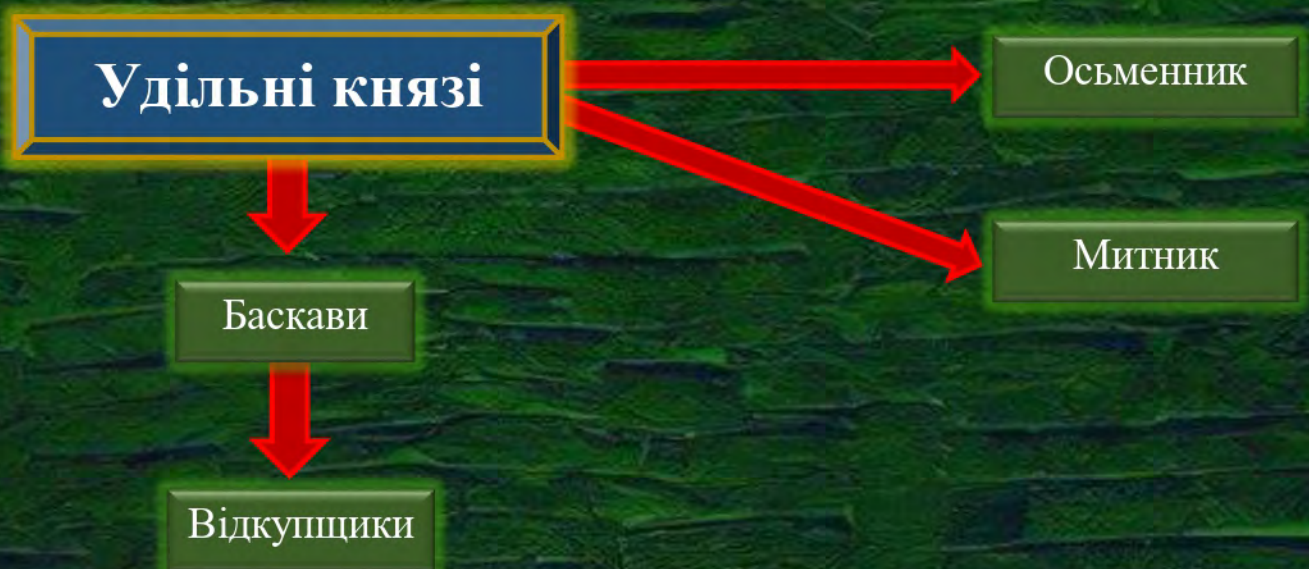
НА СОЛЯНІ
ПРОМИСЛИ

ГОСТИННЕ

Податкова служба при Київському князеві

Податкова служба періоду Золотої Орди

Оподаткування у Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій (XIV–XVI ст.) характеризувалося переважанням прямих податків, ліквідацією консолідованої відповідальності комун за сплату податків (збір здійснювався васалами короля особисто з кожного платника), застосуванням розподільної форми збору податків, посиленням релігійної нерівності платників та частковим запровадженням оренди права справляння податків

Податки Литовсько-Польської доби

Поголовщина

Сплачувався селянами та міським населенням. Сплачувалось з кожного двору грошима

Подимщина

Податок збирався грошима з кожного сільського дому

Серебщина

Сплачували державні та покріпачені селяни та шляхта, яка не проходила військову службу раз на 2 роки

Воловщина

Сплачувався грошима та худобою. Платники – селяни та кріпаки, міщани

Натуральні

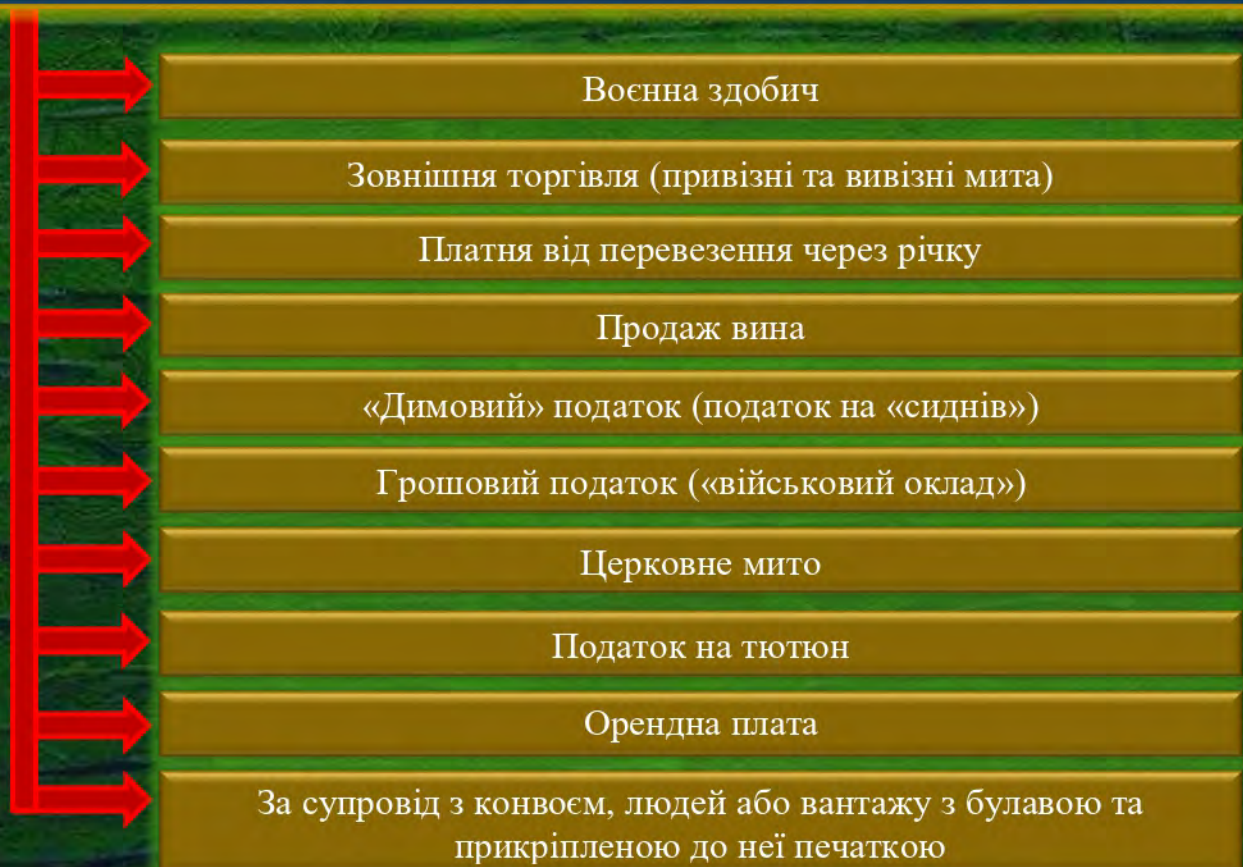
Податок за користування лісом, річками, сіножаттями тощо

Стація

Натуральний податок з метою забезпечення князя та двору їжею, фуражем тощо

Податки козацької доби (XVI–XVII ст.). У цей період переважали прямі реальні податки, які стягувалися за натуральними ознаками від видів господарської діяльності. Порівняно з європейськими країнами податкове навантаження було значно меншим. Фіскальні служби були малорозвинені. Головною особливістю податкової системи козацької доби було поєднання історичного досвіду часів Київської Русі та Литовського князівства з використанням самобутніх, національних форм збору, а також активне запозичення досвіду сусідніх країн у побудові фіскальних інструментів

Джерела прибутків Війська Запорізького

Прикладом подальшого процесу розвитку податків, що відображали економічний стан країн у роки пізнього Середньовіччя - це Російська імперія за часів правління Петра I. Так, існуючі земельний, подушний і прибутковий податки доповнювалися багатьма іншими. У результаті з'явилися податки на приватні промисли, лазні, корчми, млини, пасіки, стайні та місця, де торгували кінями. Окрім того, Петро I ввів курйозний податок на чоловічу бороду. Запровадив державні монополії на торгівлю багатьма товарами. Наказом від 1 січня 1705 року продаж солі був монополізований, її почали продавати вдвічі дорожче від тієї ціни, за якою сіль доставляли в казну підрядники. Також було монополізовано продаж спирту, дьогтю, крейди, риб'ячого жиру, сала, щетини

Податки епохи Петра I

ПРЯМІ

- ✓ Подушний податок (утримувався із селянів, посадових осіб, купців). Розмір податку становив 80 копійок з душі

ЦИВІЛЬНІ

- ✓ Пищальні (застосовувались при митті гармат)
- ✓ Полонені (утримувались при викупі з полону)
- ✓ Подушний збір
- ✓ Гербовий збір
- ✓ Стрілецька подать

Податкова служба Петра I

Ревізіон-колегія

Колегія здійснювала контрольну функцію

Прибиральники

Обов'язок прибиральників полягав в розробці податкового законодавства

Камер-колегія

Колегія здійснювала нагляд за прибутками до казни

Земський комісар

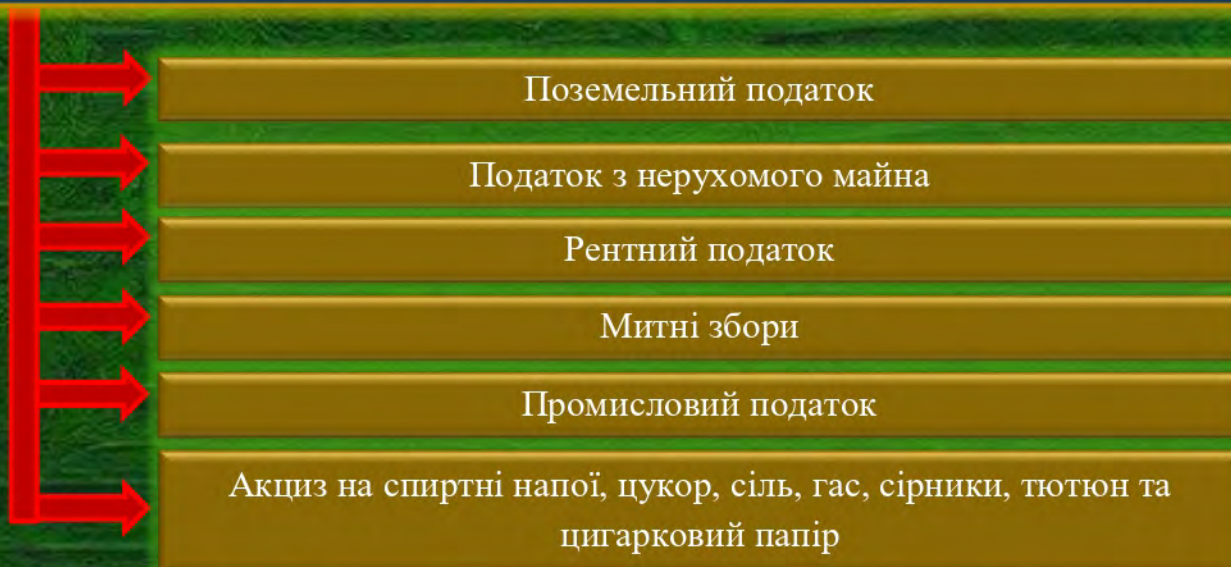
Обов'язок земського комісара – збирання податків безпосередньо на місцях

Штатс-контрколегія

Здійснювала нагляд та контроль за видатками з казни

Наприкінці XVIII — на початку XIX століття в Європі сформувалася система податків, у тому числі, прямих (прибутковий податок і податок на власність). Згодом серед прямих податків виділявся промисловий податок, податок на землю та з власників будівель

Податкова система XVIII - XIX століть

Податкові органи Російської імперії у другій половині XIX-XX ст.

Першим законодавчим актом радянської влади став декрет про оподаткування. У 1917 р. існувало два прямих податки: одноразовий прибутковий і податок на зростання доходів, а також непрямі податки у вигляді акцизів

Податкова політика в Україні у 1917-1918 рр. (Центральна рада)

Підвищення тарифів на поштово-телеграфний та телефонний тариф

Податок на телефонні апарати

Підвищення поштових тарифів на перевезення газет

Акцизні збори з продажу та виробництва вина

Податок на виноградове вино та коньяк

Податкова політика в Україні у 1918 році (державна Павла Скоропадського)

Прямі податки

Основний промисловий податок

Поземельний податок

Податок на приріст прибутку

Податок на нерухоме майно

Непрямі податки

Цукрова монополія

Акциз на чай та виноградне вино

Винна монополія

Акцизи на пиво, дріжджі, сірники, тютюн

На початку ХХ ст. (1923–1925 рр.) податкова система складалася з прямих податків: сільськогосподарського, промислового, прибуткового, майнового, рентного, гербового зборів. До непрямих податків належали: мито та акцизи на тютюнові вироби, чай, сіль, нафтопродукти та алкогольні напої. Промисловий податок сплачувався підприємствами торгівлі та промисловості у розмірі 1,5% з обороту

Податкова система періоду нової економічної політики (1921-1924 рр.)

Прямі податки

Промисловий податок

Військовий податок

Прибутковий податок

Податок на майно

Цільовий податок

Додатковий податок

Одноразовий загальнодержавний податок

Сільськогосподарський податок

Непрямі податки

Акцизи на вино, сірники та тютюнові вироби

Мито

Гербовий збір

Канцелярський збір

Податки у сфері культури

Податок стягувався з прилюдних вистав та гулянок (спектаклів, концертів, маскарадів, ярмарок, приватних музеїв)

У 1930 р. була проведена реформа податкової системи, і початкові 86 корпоративних податків були замінені на два види податків: податок з обороту та податок на чистий прибуток. Сільськогосподарський податок, який сплачували господарства, становив 12% від отриманого прибутку і 8% від заробітної плати колгоспників. З 1933 р. роль податку виконували обов'язкові натуральні здачі сільськогосподарської продукції (що стало основною причиною Великого голоду 1932-1933 рр.)

Друга світова війна внесла корективи в існуючу податкову систему. Тому країна була змушена запроваджувати нові податки, переглядати та змінювати існуючі податки. Вводився військовий податок, яким обкладалися неодружені та малосімейні громадяни. Важливу роль у поповненні доходів бюджету відігравали внутрішньодержавні позики населенню. Був введений податок з присадибних ділянок колгоспників, а для підприємств - плата за основні фонди. Сформована в післявоєнний період податкова система фактично дожила до періоду реформ (1985-1990 рр.).

У ХХ ст. сформувалися податкові системи з невеликою кількістю найбільш ефективних податків. До них входили індивідуальний податок на прибуток, податок на прибуток підприємств, соціальні податки, специфічні акцизи, мито. Економічно домінуючими, у більшості податкових систем розвинених країн, стали прямі податки, особливо ті, платниками якого були фізичні особи

Після здобуття незалежності Україна швидко впроваджувала ринкові відносини, що потребувало оновлення податкової системи на основі класичних схем оподаткування з урахуванням рівня економічного розвитку, ринкових відносин, необхідності вирішення конкретних політичних та соціальних проблем.

20 грудня 1991 року був прийнятий важливий Закон України «Про податок на додану вартість». Ставка податку становила 28% і входила до ціни товару, або 21,87% від вартості товару. На той час майже всі країни Європи вже запровадили податок на додану вартість. Першою країною, яка запровадила ПДВ була Франція (1954 р.).

Податковий кодекс України затверджено Законом України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI

Відповідно до Податкового кодексу України встановлюються загальнодержавні податки та місцеві податки і збори. Загальнодержавні податки та збори включають: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито. До місцевих податків належать: податок на майно (податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; транспортний податок; плата за землю) та єдиний податок. До місцевих зборів входять: збір за місяць для паркування транспортних засобів, туристичний збір. На сьогоднішній день існує дві системи оподаткування: загальна система оподаткування та спрощена

«Непорозуміння і сумніви відносно права обкладення податками були причиною крупного і гідного осуду ворожих виступів з боку населення і вимушених строгостей з боку государя»

*Вільям Петті
Трактат про податки і збори*

Вільям Петті (26 травня 1623 – 6 грудня 1687) – англійський економіст, засновник британської класичної політичної економії. Вільям Петті був центральною фігурою, яка символізувала початок краху меркантилізму та піднесення класичної політичної економії. Дата створення основних економічних робіт Петті відноситься до періоду розквіту британського меркантилізму.

Життя і життєдіяльність

Він народився в Ромсі, Гемпшир (Південна Англія). Його батько - Ентоні Петті. Він був майстром-ремісником (суконщиком). У дитинстві головним захопленням Петті було спостерігати за працею різних майстрів: ткачів, теслярів, ковалів тощо. Він набув навичок у багатьох професіях і, навіть ставши надзвичайно багатим, любив виготовляти речі своїми руками. Початкову освіту здобув у міській школі. Хлопець мав виняткові таланти. Незважаючи на низький рівень навчання в школі, до 12 років він уже вмів читати й писати, знав латинь і володів елементарним уявленням про грецьку мову

У 14 років він пішов з дому і найнявся юнгою на кораблі. Згодом він відправився на північ Франції, де написав письмову заяву латинською мовою у віршах до Каннського коледжу – єзуїтського навчального закладу.

Повернувся до Англії В. Петті у 1643 р. Заробляв на життя кресленням морських карт, декілька місяців служив у військовому флоті. Морська і навігаційна справа на все життя залишилася його пристрастю. Пізніше він проектував і намагався побудувати судно особливого типу, писав нотатки про морську патрульну службу і т.п. У тому ж 1643 р. Петті знову залишає Англію і їде до Голландії та Франції, де вивчає переважно медицину в Утрехті, Лейдені, Амстердамі та Парижі. В Амстердамі він заробляє на життя в майстерні ювеліра та оптика. У Парижі він служить секретарем відомого англійського філософа Гоббса, що перебував там в еміграції. Завдяки Гоббсу спілкується із інтелектуальною елітою Франції тих часів, включаючи Декарта і Гассенді.

В. Петті у 1646 р. повернувся до Англії. Завершив медичну освіту в Оксфордському університеті. Його універсальний розум, різнобічні здібності шукали застосування і в інших сферах. Це підтверджує той факт, що в 1647 р. він винайшов копіювальну машину. Петті отримав в Оксфордському університеті ступінь доктора медицини (1648 р.), став професором анатомії і віце-принципалом (проректором) Брейсноус-коледжу. У Лондоні він викладав у Грешем-коледжі анатомію та музику.

У роки перебування в Оксфорді Петті був активним членом групи молодих вчених, що називала себе «невидимою колегією», з якої пізніше виникло Королівське товариство (Британська академія наук). У липні 1662 р., коли було офіційно засновано Лондонське Королівське товариство, Петті став одним із його членів-засновників

Він до кінця життя приймав активну участь в його роботі, обирався віце-президентом. У 1684 р. В. Петті виступив ініціатором створення ірландського філіалу товариства – Дублінського Королівського товариства і був його першим президентом.

Перші економічні твори В. Петті відносяться до 1647-1648 рр. Серед основних праць В. Петті – «Трактат про податки і збори» («A Treatise of Taxes and Contributions», 1662 р.), «Політична арифметика» («Political Arithmetic», 1676 р.), «Слово мудрим» («Verbum Sapienti», 1664 р.), «Політична анатомія Ірландії» («Political Anatomy of Ireland», 1672 р.), «Різне про гроші» («Quantulumcunque Concerning Money», 1682 р.) та ін.

Видатний англійський економіст у своїх працях зробив поштовх для розв'язання наступних проблем:

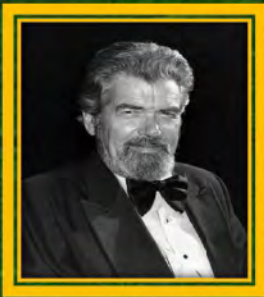
- переходу від емпіричного опису економіки до виявлення причинно-наслідкових зв'язків у її функціонуванні, застосування науково-абстрактних методів;
- математизації когнітивних методів економічного аналізу та економічної статистики;
- подолання меркантильних уявлень про природу багатства та джерела його зростання;
- розкриття категорії національного доходу, національного багатства та оцінки їх у грошовій формі;
- дослідження основ трудової теорії вартості;
- встановлення об'єктивної основи заробітної плати, окресливши її залежність від витрат на існування працівників;
- вивчення диференціальної земельної ренти, вважав, що існування диференціальної земельної ренти пов'язане з відмінностями в родючості землі та різним положенням ділянок відносно ринку. Він уперше на той час дав глибоке й оригінальне пояснення ціни землі, як капіталізованої ренти;
- уточнення поняття грошового обігу, акцентуючи увагу на загальній кількості грошей як суттєвій складовій економічної стабільності;
- оподаткування та фінансів, розкриття джерел та структури податків тощо

У трактаті «Про податки і збори» він вперше поставив питання про те, що є основою обміну, тобто питання про вартість товару. У його варіанті відповіді такою основою були витрати на оплату праці. Розуміючи, що витрати на одиницю продукції не можуть бути основою вартості (інакше найбільшу вартість створили б найлінівіші виробники), В. Петті шукав характеристики праці, які дозволили б їй стати критерієм обміну. Такі особливості він досліджував в роботах, присвячених видобутку дорогоцінних металів (золота і срібла) і карбування з них грошей. Інші блага набували вартості лише в порівнянні з працею, втіленою в грошах.

Виходячи зі своєї теорії вартості, В. Петті трактував проблему доходу, розділяючи його на два види: оплату як винагорода за працю і ренту, яка включала частину чистого доходу, що залишалася після вирахування заробітної плати. Він запропонував знизити зарплату робітникам до мінімуму, вважаючи, що якщо їм будуть платити менше, то вони намагатимуться працювати більше, таким чином створювати вищу вартість продукції. Що стосується механізму оцінки землі, то В. Петті справедливо вважав, що продаючи землю, власник продає право на отримання ренти, а тому розглядає її як одну зі складових ціни. Основою для розрахунку став коефіцієнт, що визначав кількість орендних плат, що входили до ціни:

Ціна землі = Rk , де R – рента; k – коефіцієнт.

Коефіцієнт Петті визначався на основі кількості років, протягом яких три покоління власників (50-річний дідусь, 28-річний син і 7-річний онук) одночасно володіли і утримували земельну ділянку. Ця сума за часів Петті становила в середньому 21 рік для Англії. Отже, ціна землі визначалася сумою орендної плати, помноженою на 21

«Якщо ви дієте порушуючи правила, вас штрафують; якщо ви дієте по правилах, вас оподатковують»

Лоуренс Дж. Пітер

РОЗДІЛ 9 ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Питання для теоретичної підготовки

- 9.1. Традиційні та цікаві податки України.
- 9.2. Традиційні та цікаві податки Австрії.
- 9.3. Традиційні та особливі податки Болгарії.
- 9.4. Традиційні та курйозні податки Великої Британії.
- 9.5. Система оподаткування Греції.
- 9.6. Традиційні та особливі податки Грузії.
- 9.7. Традиційні та цікаві податки Данії.
- 9.8. Оподаткування в Естонії.
- 9.9. Традиційні та особливі податки Іспанії.
- 9.10. Традиційні та курйозні податки Італії.
- 9.11. Традиційні та незвичні податки Німеччини.
- 9.12. Традиційні та цікаві податки Нідерландів.
- 9.13. Традиційні та особливі податки Норвегії.
- 9.14. Оподаткування в Латвії.
- 9.15. Оподаткування в Польщі.
- 9.16. Традиційні та курйозні податки Португалії.
- 9.17. Традиційні та цікаві податки Словаччини.
- 9.18. Традиційні та особливі податки Франції.
- 9.19. Традиційні та незвичні податки Фінляндії.
- 9.20. Традиційні та дивні податки Швеції.
- 9.21. Оподаткування в Швейцарії.
- 9.22. Традиційні та цікаві податки Чехії.

9.1. Традиційні та цікаві податки України

Україна – територіально найбільша країна Європи з населенням близько 48 мільйонів жителів, серед яких більше 100 етнічних груп. В Україні розташований географічний центр Європи (м. Рахів)

Провідні галузі економіки України:

- ✓ сільське господарство
- ✓ енергетика
- ✓ машинобудування
- ✓ металообробна
- ✓ лісова та деревообробна
- ✓ легка промисловість

Податкова система України

Загальнодержавні податки

- ПДВ - 20%
- ПДФО - 18%
- ЄСВ - 22%
- Військовий збір - 1,5%
- Податок на прибуток - 18%
- Акцизний податок
- Екологічний податок

Місцеві податки та збори

- Податок на майно
- Єдиний податок
- Збір за місця для паркування транспортних засобів
- Туристичний збір

Відповідно до ч. 2 ст. 55 ГК України суб'єктами господарювання є:

- господарські організації (підприємства) – юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;
- громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці

Фізична особа-підприємець (ФОП) – це фізична особа з повною цивільною дієздатністю, яка зареєстрована як підприємець без статусу юридичної особи для ведення господарської діяльності, здійснює цю діяльність та відповідає усім своїм майном, крім майна, на яке за законом не може бути звернено стягнення

Підприємницькою діяльністю не можуть займатися:

особи, яким суд
заборонив займатися
підприємницькою
діяльністю

судді

працівники органів,
що контролюють
діяльність організацій

працівники
МВС

працівники органів
державної влади

працівники
СБУ

працівники
прокуратури

військовослужбовці, які
перебувають на дійсній
службі

Не можуть бути платниками ЄП підприємці та юридичні особи, які здійснюють:

виробництво, експорт,
імпорт, продаж
підакцизних товарів

продаж предметів
мистецтва та
антикваріату

організацію,
проведення
гастрольних заходів

обмін
іноземної
валюти

діяльність з організації,
проведення азартних ігор,
лотерей

Групи платників єдиного податку

Спрощена
система
оподаткування

1 група:

фізичні особи-підприємці, які здійснюють виключно роздрібний продаж товарів

2 група:

підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг

3 група:

- ✓ фізичні особи
- ✓ юридичні будь-якої організаційно-правової форми

4 група:

сільсько-господарські товаровиробники:

- ✓ юридичні особи
- ✓ фізичні особи-підприємці

1 група платника єдиного податку

Річний дохід:
1 118 900 грн.

Кількість
працівників:
не
використовують
найманих осіб

Ставка податку:
10% від
прожиткового
мінімуму

2 група платника єдиного податку

Річний дохід:
5 587 800 грн.

Кількість
працівників:
до 10
працівників

Ставка податку:
20% від
мінімальної
зарплати

3 група платника єдиного податку

Річний дохід:
7 818 900 грн.

Кількість
працівників:
необмежена

Ставка податку:
3% від доходу+
ПДВ
5% від доходу

4 група платника єдиного податку

Умови перебування на ЄП:
площа сільськогосподарських
угідь / земель водного фонду, що
перебувають у власності та/або
користуванні членів
фермерського господарства,
повинна бути не менше 2 га. і не
більше 20 га.

Кількість працівників:
для юридичних осіб - не
обмежено
для фізичних осіб-
підприємців - не
використовують працю
найманих осіб

Розмір ставок податку з 1 га.
с/г угідь або земель водного
фонду залежить від категорії
(типу) земель.
Наприклад: для багаторічних
насаджень, розташованих у
гірських зонах та на
поліських територіях
— 0,19%

Юридична особа — організація, суб'єкт права, здатний від свого імені набувати майнових і особистих немайнових прав і нести обов'язки та самостійно брати участь у правовідносинах, бути позивачем та відповідачем у суді

**Загальна
система
оподаткування**

Юридичні особи:

- ✓ 18% - податок на прибуток
 - ✓ 20% - ПДВ (якщо дохід підприємства за 12 місяців перевищує 1 млн. грн.)
 - ✓ Акцизний збір (підакцизні товари: спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво (крім квасу "живого" бродіння); тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну; пальне; автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикла, транспортні засоба, призначені для перевезення 10 осіб і більше.
 - ✓ 22% - Єдиний соціальний внесок (ЄСВ)
 - ✓ Інші податки в залежності від виду господарської діяльності, що здійснюється (плата за землю; на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; транспортний; екологічний; мито; рентна плата; туристичний збір; за місця для паркування транспортних засобів тощо)
- Утримання із заробітної плати найманих працівників:
- ✓ 18% – ПДФО
 - ✓ 1,5% – військовий збір

В Україні діяли дивні податки та збори, які можна назвати цікавими

Збір за право на використання місцевої символіки

Органи місцевої влади запровадили даний збір з юридичних осіб і громадян, які використовували місцеву символіку в комерційних цілях. Ставка даного збору: юридичні особи - 0,1% від вартості виробленої продукції, виконаних робіт, наданих послуг; громадяни, що займаються підприємницькою діяльністю – 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

Збір на виграш на бігах

Під час видачі виграшу, з осіб, що стали переможцями у грі на тоталізаторі на іподромі, адміністрація іподрому утримувала збір за виграш на бігах. Розмір збору не перевищував 6% від суми виграшу

Збір за видачу ордера на квартиру

Він сплачувався за послуги, які пов'язані з видачою документа, котрий надавав право поселитися в квартирі. Ставка збору не перевищувала 30% неоподаткованого мінімуму доходів громадян

Збір з власників собак

Платниками збору були власники собак, які проживали в приватизованих квартирах та в будинках державного і громадського житлового фонду. Розмір збору не перевищував 10% неоподаткованого мінімуму доходів громадян

Збір на право проведення кіно- та телезйомок

Комерційні кіно- і телеорганізації сплачували за проведення зйомок, котрі вимагали від місцевих органів державної виконавчої влади додаткових допоміжних заходів. Розмір внеску не перевищував фактичних витрат на проведення даного заходу

Курортний збір

Туристи, які приїжджали на курортну місцевість сплачували 10% неоподаткованого мінімуму доходів громадян. Отримані кошти витрачалися на розвиток туристичної сфери в Україні

Подимний (поральний) податок

Один із видів феодалного податку в Київській Русі та на українських землях. Податок стягувався з кожного вогнища. Назва походить від одиниці оподаткування — *диму* (будинку, двору з комином).

У 9–18 ст. *подимне* платили князівські та приватні піддані на українських землях у вигляді данини в грошовій та натуральній формах.

Княгиня Ольга запровадила податок у вигляді трьох голубів та трьох горобців з кожного будинку

9.2. Оподаткування в Австрії

Австрія – одна з найрозвиненіших держав Європи. Це індустріально-аграрна країна з соціальноорієнтованою ринковою економікою та високим рівнем життя

Сильними сторонами австрійської економіки є широка виробнича база, кваліфікована робоча сила, туризм та промисловість

Постійне проживання в Австрії пов'язане зі сплатою податків до державного бюджету, ставки яких можуть сягати до 50%. Проте, австрійців вважають зразковими платниками податків, адже вони розуміють, що ці кошти спрямовані на розвиток економіки, організацію соціальних виплат та медицину

Платники податків в Австрії поділяються на два типи:

З необмеженою відповідальністю

Резидент має постійне місце проживання, головний офіс, юридичну адресу на території держави. Податок сплачується з усіх доходів, навіть з доходів, одержаних за межами країни

З обмеженою відповідальністю

Резидент проживає за кордоном, чи проживає в Австрії менше шести місяців, не створював юридичної адреси. Податки сплачуються лише за дохід, отриманий в Австрії

Об'єкти оподаткування в Австрії

Сільськогосподарська діяльність

Надання професійних та інших послуг

Промислова і комерційна діяльність

Робота за наймом

Капітальні вкладення

Надання власності в оренду

Інші джерела доходу

Податок на додану вартість

ПДВ сплачується як непрямий податок на купівлю товару чи послуги кінцевим споживачем.

Базова ставка ПДВ складає 20%.

Ставка в розмірі 10% застосовується для окремих операцій (внутрішні пасажирські перевезення, крім повітряних; доставка книг, газет, журналів, продуктів харчування; оренда житлових приміщень).

Знижена ставка ПДВ 13% для таких операцій, як доставка тварин, рослин, дров; кіно та циркові вистави

Корпоративний податок

Корпоративний податок становить 25% від оподаткованого доходу, незалежно від рівня доходу

Внески на соціальне страхування мають сплачувати як працівники, так і роботодавці (виняток: страхування від нещасних випадків сплачують лише роботодавці).

У 2022 році застосовуються такі ставки (частки працівників і роботодавців разом):

Страхування на випадок хвороби: працівники фізичної праці, «білі комерці», позаштатні працівники, нові самозайняті особи (GSVG) - 7,65%

Страхування від нещасних випадків: працівники фізичної праці, «білі комерці», позаштатні працівники - 1,2%

Страхування на випадок безробіття: працівники фізичної праці, «білі комерці», позаштатні працівники - 6%

Пенсійне страхування: працівники фізичної праці, «білі комерці», позаштатні працівники - 22,8%, нові самозайняті особи (GSVG) - 18,5%

Церковний податок

Громадяни – католики Австрії повинні сплачувати церковний податок у розмірі 1,1%. Податок введений у 1939 році

Податок на володіння телевізором

Ставка цього податку становить 25 євро на місяць. Стягується за кожен телевізор, який знаходиться в квартирі чи будинку

Податок на гіпс

Податок запроваджений в одному із найбільших гірськолижних курортів Альпів, оскільки там дуже велика статистика травматизму – 150 тисяч людей на рік. Сума сплачується одноразово, окрім цього всі туристи повинні мати медичне страхування для того, щоб мати можливість отримати допомогу у місцевих лікарнях

9.3. Традиційні та особливі податки Болгарії

Болгарія – європейська країна з ринковою економікою. Низькі процентні ставки забезпечують приплив іноземного капіталу, а податкова система є однією з найбільш лояльних по відношенню до її мешканців, що в свою чергу привертає все більшу зацікавленість з боку нерезидентів

Податкова система Болгарії має дворівневу будову і формується з республіканських і місцевих податків. Республіканські податки поділяються на:

Прямі

Корпоративний податок

Податок на доходи фізичних осіб

Непрямі

Акцизний податок

ПДВ

Розмір ПДВ в Болгарії – 20%.

Деякі сфери бізнесу вільні від ПДВ. Деякі – з ПДВ в меншому розмірі. ПДВ стягується з товарів і послуг, наданих в країні, а також з імпортованих товарів. Експорт товарів і послуг не обкладається податком на додану вартість. Операції, пов'язані із наданням фінансових послуг не обкладаються ПДВ. Юридичні консультації звільнюються від сплати ПДВ при наявності певних умов, визначених законом.

Ставка податку для туристичної галузі – 7%. Угоди купівлі-продажу сільськогосподарських ділянок землі не оподатковуються. Податком обкладаються компанії з річним доходом за рахунками понад 50 000 левів (близько 25 000 євро)

Податок з доходів фізичних осіб – 10%. Основне правило – податок платять усі категорії населення без винятків. У випадку, коли фізичні особи є постійними резидентами Болгарії, податок стягується як з доходів, отриманих у Болгарії, так і за її межами. Іноземні резиденти, які працюють в Болгарії, платять податок на доходи, отримані тільки в даній країні

У Болгарії податком на прибуток обкладається прибуток фірм, який не підпадає під єдиний податок. Він вноситься до республіканського та місцевого бюджетів. Податок на прибуток – 10%. Податок вноситься авансовим платежем щомісяця з розрахунку 1/12 від отриманого прибутку за минулий рік. Ставка податку до республіканського бюджету залежить від розміру річного прибутку: прибуток до 50000 левів – ставка 15%; прибуток понад 50000 левів – ставка 20%

Патентний податок

Обкладаються приватні підприємства, дохід яких не перевищує 50 000 левів (25 000 євро) на рік. Відсоткова ставка розглядається щорічно місцевим законодавством і залежить від місця ведення бізнесу, виду діяльності та категорії підприємства

Податок на соціальне, пенсійне і медичне обслуговування

У Болгарії непроста система зі сплати даної категорії податків. Тягар платежів розділений між роботодавцем і працівником

Податок на придбання майна визначається Муніципальною радою в розмірі від 1,3% до 2,6%, що нараховується на підставі оцінки купленого майна

Податок на побутове сміття

У Болгарії є податок на побутове сміття. Ставка встановлюється на житлові приміщення (пропорційно балансовій вартості або залежно від кількості сміття), на нежитлові будинки (залежно від виду та кількості контейнерів для збору відходів). У середньому плата цього податку встановлюється у розмірі 0,3 – 0,5 % від балансової вартості приміщень. Власник будівлі зобов'язаний виплачувати податок на приватну власність. Незалежно від того, де розташована ділянка з новобудовою (на державній землі або на муніципальній), розмір ділянки буде також занесений до суми податку. Не обкладаються цим податком землі сільськогосподарського призначення і ліси, а також і майно з податковою оцінкою до 2 520 лева включно

9.4. Традиційні та курйозні податки Великої Британії

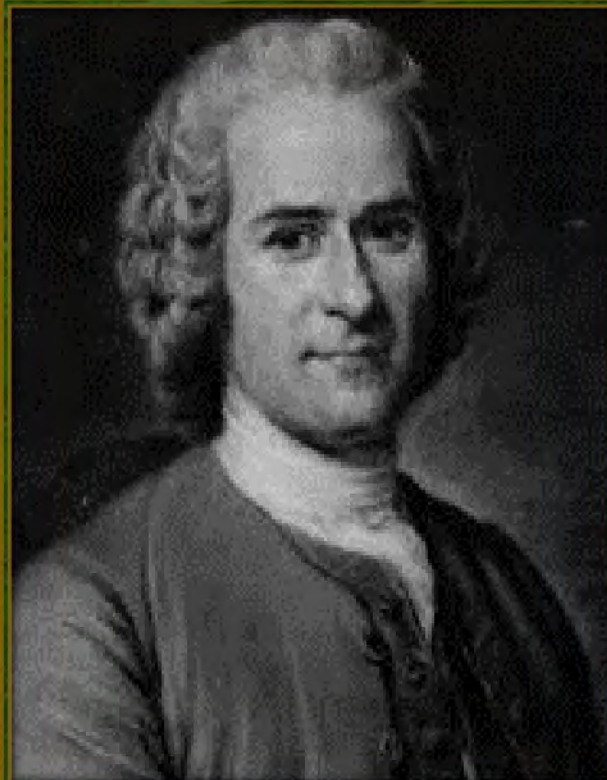
Велика Британія — одна з найбільш економічно розвинених постіндустріальних країн світу

Основні галузі економіки:

- ✓ машинобудівна
- ✓ електрообладнання та автоматика
- ✓ корабле- та авіабудівна
- ✓ електроніка
- ✓ металургія
- ✓ хімічна
- ✓ вугільна
- ✓ нафтова
- ✓ паперова
- ✓ харчова
- ✓ текстильна
- ✓ легка промисловість

Велика Британія є батьківщиною науки про оподаткування. Основоположником податкової теорії, на якій ґрунтується сучасна британська податкова система, є шотландський економіст Адам Сміт

Сучасна податкова система Великої Британії складається з п'яти основних великих груп податків:

прямі податки на доходи (прибутковий податок, податок з капіталу, податок на спадщину)

непрямі податки (податок на додану вартість, акцизи, гербові податки)

місцеві податки (податок на нерухомість та ін.)

податки на ділову активність

інші податки

Податкова система Великої Британії побудована на двох рівнях:

Центральний уряд (90%)

Місцевий уряд (10%)

Податкова система Великобританії є однією з найстаріших і найрозвиненіших у світі. Для неї характерним є переважання прямих податків над непрямими та неактивна система соціального страхування, що в основному спрямована на фінансування соціальної допомоги

Загальнодержавні податки

Прямі:

- ✓ прибутковий податок – від 0% до 45%
- ✓ податок на прибуток корпорацій – 19%
- ✓ податок на приріст капіталу – 19%
- ✓ податок зі спадщини
- ✓ внески на потреби соціального страхування – 13,25% для працівників, 15,05% для роботодавців

Непрямі:

- ✓ ПДВ – 20% або 5%
- ✓ акцизи
- ✓ гербові збори

Місцеві податки

- ✓ податок на майно

Курйозні податки Великої Британії

Податок на слугу чоловічої статі

У 1692 році в Англії запроваджено прямий податок з осіб, що наймають слугу чоловічої статі. Слуги-чоловіки вважалися об'єктом розкоші, а їхні багаті власники — джерелом наповнення скарбниці

Податок на годинники

Було запроваджено у Великій Британії в 1797 році. Кожен власник годинника повинен був щороку сплачувати до скарбниці держави 5 шилінгів. Але через рік такий податок було скасовано. Ця країна у ті часи була промисловою державою номер один і не могла допустити обмеження інтересів людей, які прагнули бути пунктуальними

Податок на життя

Англія, 14 ст. Об'єкт оподаткування – усі люди. Фактично, він представляв собою збір державного податку за перебування в країні. Однак з назвою “податок на життя” він не має право на життя – бунт під назвою Peasants' Revolt скасував його

Податок на боягузтво

(відомий як податок за звільнення від військової служби) був спеціальним податком, який сплачували люди, які не бажали битися заради короля, що вважалося малодушністю. Цей податок існував в Англії за часів правління короля Генріха I (1100 -1135 рр.) і спочатку був порівняно невисокий, проте король Іван (Джон) Безземельний підняв його на 300 відсотків і став утримувати його з усіх лицарів у мирні роки

Податок на шпалери

У 1712 р. Англія наклала податок на друковані шпалери. Будівельники уникали сплати цього податку, вішаючи прості шпалери, а тоді малювали на стінах візерунки

Податок на цеглу

У 1700-х роках Англія впровадила податок на цеглу. Для того, щоб сплачувати менше будівельники використовували більші цеглини, але згодом податок збільшили на більші цеглини. Податок скасували у 1850 р.

Податок на труби

Англія, 1660 рік. Оподаткування димової труби стало повчальним випадком у історії Англії та податкових систем. Кожна людина, яку обкладають податком, намагається зробити все можливе, щоб цього уникнути. Для того, щоб зменшити плату за трубу, власники квартир робили перехідники і скидали дим із різних печей в одну трубу. Історія податку завершилася після великої пожежі в Лондоні

9.5. Система оподаткування Греції

Греція входить до складу Євросоюзу. На сьогоднішній день ця країна переживає серйозну економічну кризу і податкова система також страждає від нестачі податкових надходжень. Ця криза великою мірою обумовлена надмірними соціальними витратами при недостатній фінансній дисципліні населення

Податкова система Греції не відрізняється прозорістю й особливою привабливістю для іноземних інвесторів. Ставки деяких податків з кожним роком тільки збільшувалися. Багато в чому це пов'язано з вимогами міжнародних фінансових інститутів, що надавали кредити грецькому уряду

Ставки основних податків Греції

- корпоративний податок на прибуток – 26%
- основна ставка ПДВ – 24%, знижені ставки – 13% і 6%
- податок на дивіденди – 10%
- податок на прибуток – прогресивна ставка від 9% до 44%
- податок на нерухомість – від 0,1% до 1%, залежно від вартості об'єкта

Податок на доходи з фізичних осіб

Застосовується тільки до резидентів держави, тобто осіб, які проводять на її території не менше, ніж 183 днів у році. Тут характерна прогресивна ставка, яка змінюється в залежності від рівня доходу

Оподаткування юридичних осіб

Податок на прибуток в Греції для юридичних осіб складає **26%**.

Відносно податку на дивіденди, їх рівень залежить від джерела їх отримання і тому класифікується наступним чином:

- від резидента - ставка **10%**
- від нерезидента - обкладаються за ставкою **26%**.

Істотними є податки відносно процентних доходів. Якщо резидент надасть іншому резиденту позику на ринкових умовах, то з процентних доходів за рік утримується **20%**

РІВЕНЬ ПДВ В ГРЕЦІЇ

За стандартною ставкою **24 %** оцінюється **90%** товарів і послуг. Знижена - **13%** – характерна для поставок мінеральної води, продуктів, перевезення пасажирів, надання електроенергії, послуг кав'ярень, стоматологій та іншого.

Найнижча ставка **6%** – стягується з друкованих видань, медикаментів, театральних квитків і готелів

ТУРИЗМ

Оскільки істотний внесок у ВВП країни становить туризм, то прибутковий податок в Греції регламентований для доходів від здачі житла і автомобілів в оренду. Базова шкала ставки податку має наступний вигляд:

- до 12 тис. євро - **15%**
- від 12 до 35 тис. євро - **35%**
- більше 35 тис. євро - **45%**

ПОДАТОК НА НЕРУХОМІСТЬ

Згідно даних аналітиків, Греція посідає третє місце в ЄС з точки зору оподаткування, що стосується купівлі нерухомості.

Крім того, за підсумками 2017 року Греція посіла четверте місце в Європі за обсягом зібраного податку на майно у відсотках від загальних податкових надходжень країни (8,1%)

9.6. Традиційні та особливі податки Грузії

Грузія – країна у Кавказькому регіоні, яка знаходиться на перехресті між європейським та азіатським ринками.

Через бізнес переваги Грузії, такі як стабільне політичне середовище, привабливий податковий режим та розвинена інфраструктура, все більше інвесторів вирішує здійснювати свою діяльність в цій країні

Податковий режим в Грузії – один з найпрозоріших, надійних та простих. Грузія посідає 9 місце серед країн з низьким оподаткуванням згідно Звіту про глобальну конкурентоспроможність

Податки в Грузії

Загальнодержавні

Податок на прибуток (на дивіденди) - 15%

Податок на прибуток фізичних осіб - 20%

Податок на додану вартість (крім медичного обслуговування, освіти та експорту) - 18%

Податок на імпорт (мити) – 0%, 5% чи 12% (залежно від товару)

Акцизний податок

Місцеві

Податок на майно – до 1%

У Грузії немає податків на заробітну плату, соціальне забезпечення, прибуток на капітал, багатство та податок на спадщину.

Також слід зазначити, що акцизні збори стягуються на окремі види товарів, наприклад, алкоголь, тютюн, нафту, газ, автомобілі та послуги мобільного зв'язку

У Грузії є окремі податкові переваги і пільги для компаній зі спеціальними статусами. Наприклад, компанії зі статусом спеціальної торгової компанії або компанії вільної індустріальної зони звільняються від податку на прибуток і ПДВ при дотриманні певних умов

Спеціальні торгові компанії (СТК) можуть здійснювати поставку, реекспорт товарів за ціною не нижче митної вартості у компаній, які не є СТК для цілей реекспорту або поставки

Компанії вільної індустріальної зони (ВІЗ) можуть здійснювати всі види діяльності, дозволені для звичайних компаній, крім деяких винятків

Грузія звільнила користувачів криптовалют від сплати ПДВ. В 2019 році підписано законопроект, спрямований на регулювання оподаткування юридичних осіб, які торгують чи добувають криптовалюту

9.7. Традиційні та цікаві податки Данії

Данія – індустріально-аграрна країна з високим рівнем розвитку. Доля промисловості в надходженнях до бюджету становить більше 40%. Країна знаходиться на першому місці за обсягом зовнішньоторгівельного обороту на душу населення.

Данія відома своїм великим флотом та портами, що приносить значну частину грошових надходжень

Данія має континентальну систему обліку, якій притаманна висока залежність від держави.

Основним регулюючим органом є Confederation of Danish industry. Усі підприємства, зареєстровані в Данії попадають під дію Датського закону про фінансову звітність (DFSA)

Види податків Данії

Податок на комерційну діяльність

Податок на майно

Податок на прибуток

Податок на додану вартість

Акцизний податок

Податок на дивіденди

Податок на реєстрацію транспорту

Гербовий збір

Корпоративний податок

ПДВ

Ставка ПДВ у Данії є незмінною і становить 25%.
Платниками податку на додану вартість є всі підприємства,
чий річний дохід становить понад 20 000 датських крон
(2 900 USD)

Податкові ставки для підприємств Данії

звичайна ставка податку на прибуток для компаній відкритого та закритого типу складає 25%

для товариств з обмеженою відповідальністю, що не мають офісу в Данії податок на прибуток (25%) не стягується

ставка податку на дивіденди становить 28%

Податкові ставки для населення Данії

Якщо дохід громадянина нижчий 600 у.о., він не оподатковується.

Вищий дохід обкладається наступними податками:

обов'язкове соціальне страхування (8%)

загально-національний податок на доходи (6% або 15%. залежно від доходу)

місцевий податок на доходи (25%)

внесок до медичного фонду (6%)

податок на утримання церкви (1%)

Цікаві податки Данії

Купуючи автомобіль, громадянин Данії повинен бути готовим сплатити податок у розмірі 25% - 150% від вартості авто. Оскільки дорогі чи великі машини купувати дорого, громадяни Данії віддають перевагу дешевим авто чи альтернативним видам транспорту.

Крім того, існують такі податки, пов'язані з авто:

- податок на бензин
- податок на вагу автомобіля

9.8. Оподаткування в Естонії

**Естонія — індустріально-аграрна країна.
Транспорт — залізничний,
автомобільний, морський.**

Головний морський порт — Таллінн

Провідні галузі промисловості Естонії:

- фосфатна
- сланцева
- суднобудівна
- електромоторна
- гірниче машинобудування
- легка та харчова
- паперова
- приладобудівна
- хімічна
- цементна

Корпоративний податок (податок на розподілений прибуток компанії)
Розподілений прибуток оподатковується корпоративним податком - 20%

ПДВ (VAT) – 20%

Знижена ставка - 9% застосовується до:

Послуг розміщення

Книги,
періодичні видання

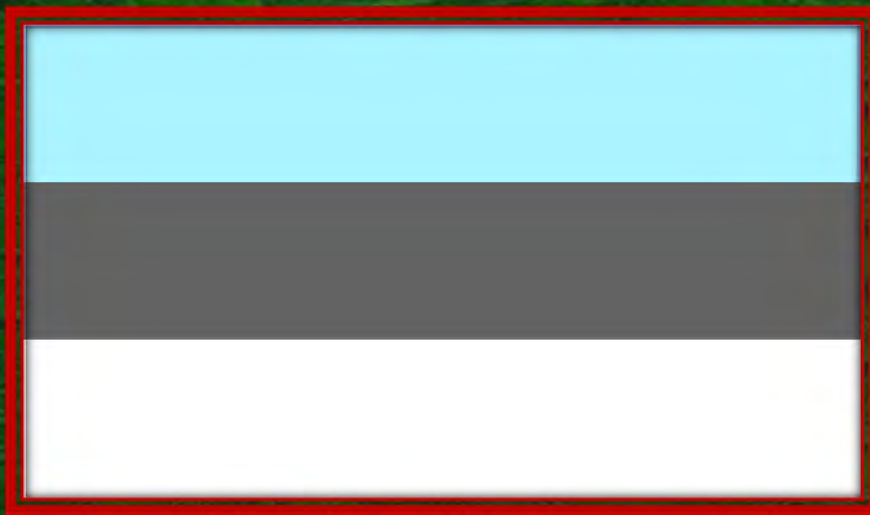
Внесених до спеціального списку фармацевтичних препаратів і медичних приладів

За 0% ПДВ ставкою оподатковується:

- експорт товарів з Естонії;
- поставки товарів всередині ЄС;
- продукти, перераховані в Додатку V Директиви по ПДВ, які можуть бути поміщені в ліцензований склад з ПДВ;
- послуги, які не вважаються наданими в Естонії
- товари / послуги, що експортуються з Європейського союзу
- товари / послуги продаються платникам ПДВ з інших країн Європейського союзу

Податок у джерела виплати

Утримується з відсотків, роялті та дивідендів, що виплачуються корпоративним акціонерам-нерезидентам. Також застосовується до виплати відсотків, тільки в тому випадку, якщо процентна ставка перевищує ринкову ставку і тільки в частині, що перевищує ринкову ставку

Внески працівників та роботодавця

Працівники зобов'язані сплачувати прибутковий податок з доходів -20%.

Страхування від безробіття:

- роботодавець платить 0,8% від загальної заробітної плати;
- працівник - 1,6% від загальної заробітної плати.

Крім того, діють наступні ставки соціального страхування:

- податок на соціальне забезпечення становить 33% від загальної заробітної плати;

Соціальні пільги для співробітників оподатковуються як дохід. З 1 січня 2008 року прибутковий податок за ставкою 20% стягується з валової вартості соціальної пільги плюс 33% внеску на соціальне забезпечення

Податок на приріст капіталу

Податок на прибуток філії. Філії іноземних компаній оподатковуються за тими ж принципами, що і компанії-резиденти, тобто оподатковуються на розподілений прибуток.

Фізичні особи-резиденти Естонії – 20%

Компанії-резиденти Естонії – 0%

Нерезиденти Естонії – 20% (дохід, отриманий від продажу нерухомості або 10% і більше корпоративних прав компанії, у якої більше 50% майна – це нерухомість в країні)

Правила по боротьбі з використанням низькоподаткових схем в Естонії

Є правило запобігання ухиленню від оподаткування, яке дозволяє податковим органам ігнорувати юридичну форму угоди і змінювати її класифікацію для цілей оподаткування відповідно до її «реальної» економічною сутності, якщо є підстави вважати, що угода була укладена з метою ухилення від сплати податків.

Також є спеціальне правило запобігання ухиленню, тобто звільнення від участі в дивідендах не застосовується до домовленості або серії угод, які не є справжніми, оскільки основною метою або однією із головних цілей є отримання податкової переваги. Звільнення застосовується в тій мірі, в якій вони введені в дію з поважних комерційних причин, які відображають необхідний і відповідний економічний зміст такої підприємницької діяльності

9.9. Традиційні та особливі податки Іспанії

Іспанія — розвинена індустріально-аграрна країна.

Основні галузі промисловості: текстильна, харчова, металообробна, хімічна, суднобудування, машинобудування, туризм.

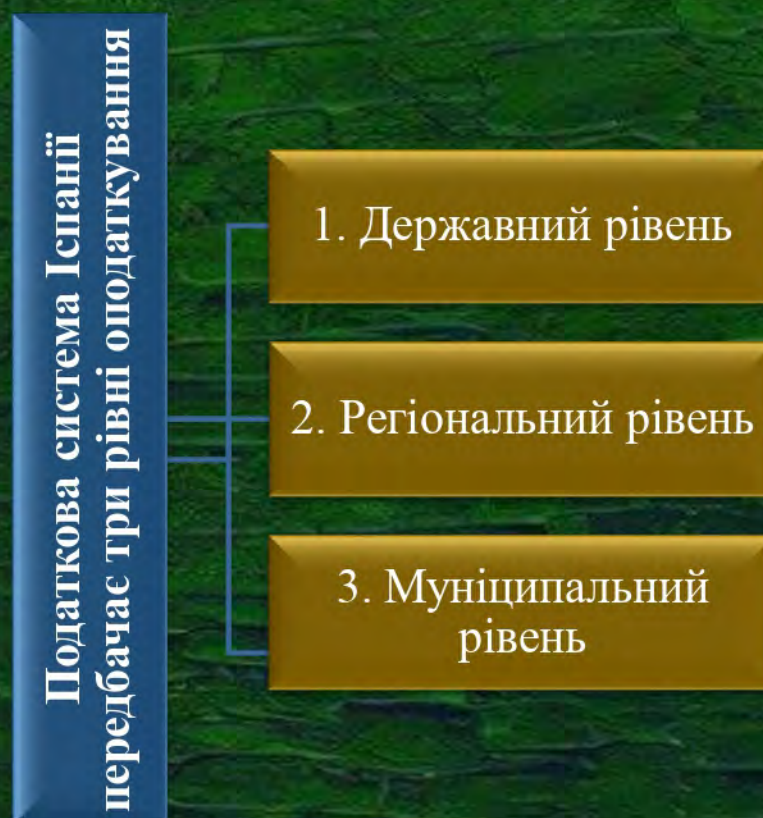
Транспорт — залізничний, автомобільний, морський.

Головні порти: Картехена, Барселона, Більбао, Санта-Крус-де-Тенерифе, Таррагона й Валенсія

Податкова система королівства в її нинішньому вигляді стала результатом реформи 1977 р. Під час якої була проведена реорганізація та створено єдину податкову службу – Agencia Estatal de Administracion Tributaria (AEAT). Саме вона сьогодні здійснює управління податкової та митної системи країни, перебуваючи в структурі Міністерства фінансів Іспанії

Існує безліч критеріїв, за якими можна класифікувати іспанські податки, проте Іспанська Податкова Служба (АРАТ) ділить їх, насамперед на: прямі – це податкові платежі, спрямовані на безпосередній економічний потенціал, тобто стягуються з вже отриманого доходу, наявного майна тощо (наприклад, ПДФО, податок з нерезидентів, корпоративний податок); непрямі – це податки, спрямовані на стягнення платежів коштом підвищеного попиту незалежно від економічного потенціалу споживачів (наприклад, ПДВ, збір на страхові премії, інші спеціальні податки)

Ставки прибуткового податку з резидентів (ПДФО):

Розмір річного доходу	Застосовувана ставка, %
До 12450 євро	19
Від 12450 до 20200 євро	24
Від 20200 до 30400 євро	30
Від 30400 до 60000 євро	37
Понад 60000 євро	45

У деяких регіонах ставка може бути підвищена навіть до 48%. Частина сплачуваного податку йде до державного бюджету, частина – в регіональний. Залежно від автономії, регіональна частка може відрізнятися

Оподаткування нерезидентів (їх доходів) здійснюється за прогресивними ставками:

- до 600 тис. євро – 24%;
- понад 600 тис. євро – 45%

Податок на зарплату відноситься до категорії соціальних платежів. Базова ставка становить 4,7% від зарплати працівника. Цей податок нараховується щомісяця, при цьому максимальна оподатковувана сума не може перевищувати 3 065 євро, навіть якщо розмір місячної зарплати працівника більше

Фізичні особи також повинні сплачувати збір на багатство. Його можна розглядати як податок на машину, нерухомість, цінні папери, депозитні вклади та різні предмети розкоші

Національним законодавством встановлений мінімум вартості майна, який може бути обкладений податком на дорогоцінне майно – 700 тис. євро, однак деякі регіони знизили цю межу

Ставки податку на прибуток для юридичних осіб:

25% – загальна ставка

20% – для кооперативів, за винятком кредитних спілок та сільських ощадних банків

15% – для підприємців протягом перших двох років роботи

10% – для асоціацій і фондів, зареєстрованих у відповідних реєстрах

1% – для інвестиційних компаній зі змінним капіталом і інвестиційних фондів

ПДВ

Цей збір закладається у вартість реалізованого товару, тому незважаючи на обов'язок його сплати організацією, фактично він погашається шляхом кінцевого споживача. Ставка ПДВ становить 21% від вартості реалізованого товару

4%

- для таких видів продукції, як товари першої необхідності (хліб, молоко, крупи, сири, ліки, протези, інвалідні візки тощо)

10%

- для таких видів продукції, як продукти харчування для людей та тварин

Найпоширеніші види виплат:

10% від вартості оренди житла, якщо житло орендує молода людина до 35 років

1200 євро на кожну дитину, яка не досягла 3-річного віку

1200 євро для самотніх батьків

3400 євро у разі декларування доходів на сімейну одиницю

Податки, що сплачуються нерезидентами:

- ПДФО для нерезидентів
- Податок на нерухомість
- Податок на передачу майна та документальне оформлення юридичних актів
- Податок на транспортний засіб, зареєстрований в Іспанії
- Податок на дороге майно

Податкове резидентство в Іспанії

Згідно з іспанським законодавством, особа визнається резидентом Іспанії, якщо:

- ✓ протягом календарного року він проживає на іспанській території більш як 183 дні
- ✓ база економічної діяльності або основні економічні інтереси розташовані в Іспанії
- ✓ є чоловік або діти, що проживають в Іспанії

Податок на сонце

Діє на Балеарських островах в Іспанії. Туристи за перебування на сонці зобов'язані сплачувати 1 євро на день. Таким чином, щороку від справляння такого податку до скарбниці додатково надходить близько 70 млн. дол. США. Ці кошти уряд спрямовує на очищення пляжів і прибережної зони

9.10. Традиційні та курйозні податки Італії

Італія – високорозвинена
індустріально-аграрна
країна, яка за обсягом
промислового виробництва
входить у топ-10
найрозвиненіших країн
світу

В Італії багаторівнева податкова система

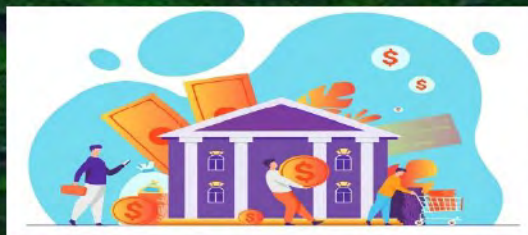
Податки сплачуються до:

Федерального бюджету

Регіонального бюджету

Муніципального бюджету

Державний бюджет Італії в основному поповнюється за рахунок ПДВ (22%) та податку на прибуток

Усі фізичні особи, що працюють за наймом в Італії платять податок на прибуток.

Із загальної суми доходу платника податків віднімаються необхідні витрати:

- на медичне страхування
- на аліменти
- оплату навчальних програм
- соціальне страхування

Податки з юридичних осіб

Резидентам нараховується корпоративний податок (24%) з нерозподіленого прибутку, отриманого в будь якій країні

Нерезидентам та філіям іноземних фірм нараховується податок з доходів, отриманих лише в Італії (33%)

Дохід від перепродажу цінних паперів:

стягується за ставкою податку на прибуток, якщо власник володів ними менше 5 років

не стягується, якщо власник володів ними більше 5 років

обкладається додатковими податками

Цікаві та незвичні податки Італії

Податок на тінь

У Венеції такий податок введений у 1993 р. Платити податок повинні заклади, які мають маркізи, парасолі та тенти, тінь яких падає на вулиці міста. Технічно – це податок на розширення торгових площ, але місцевій владі захотілося його назвати «податком на тінь».

Податок на свободу

У древньому Римі такий податок сплачувався господарями, які звільняли своїх рабів. Деколи раби самі платили цей податок. Якщо раб зможе заплатити за свою свободу – він буде вільним.

Податок на туалети

Фраза «Гроші не пахнуть» пішла з 70-тих років нашої ери в Римі. Її сказав Веспесіан, коли зібрав податок з туалетів і підніс ці гроші до носа своєму синові. Імператор започаткував культуру римських мармурних туалетів, якими люди почали користуватися добровільно, відмовляючись від звичайних

9.11. Традиційні та незвичні податки Німеччини

Найбільша за чисельністю населення країна Зарубіжної Європи – 83,2 млн. чоловік (2019 р.).

Офіційна мова – німецька; переважаюча релігія – християнство, в країні 58 млн. вірян, з них 30 млн. протестанти (в основному лютерани), 28 млн. – католики

- **Сільське господарство:**
Високий рівень механізації і хімізації, висока врожайність, тип сільськогосподарського підприємства - сімейна ферма;
- **Транспорт:**
Ведучий автомобільний, добре розвинена річкова і канална системи. Головні порти - Гамбург, Вольфсбург, Ганновер;
- **Невиробнича сфера:**
Зайнято в ній 64% населення. У число 50 найбільших банків світу входять вісім німецьких - найбільший з них "Deutsche Bank AG"

Галузі промисловості

- ✓ **Металургія:** м. Дуйсбург;
- ✓ **Автомобілебудування:**
м. Даймлер "Benz",
м. Вольфсбург "Volkswagen",
м. Штутгарт "Mercedes";
- ✓ **Хімічні концерни:** BASF,
"Bayer";
- ✓ **Легка промисловість:** "Adidas"

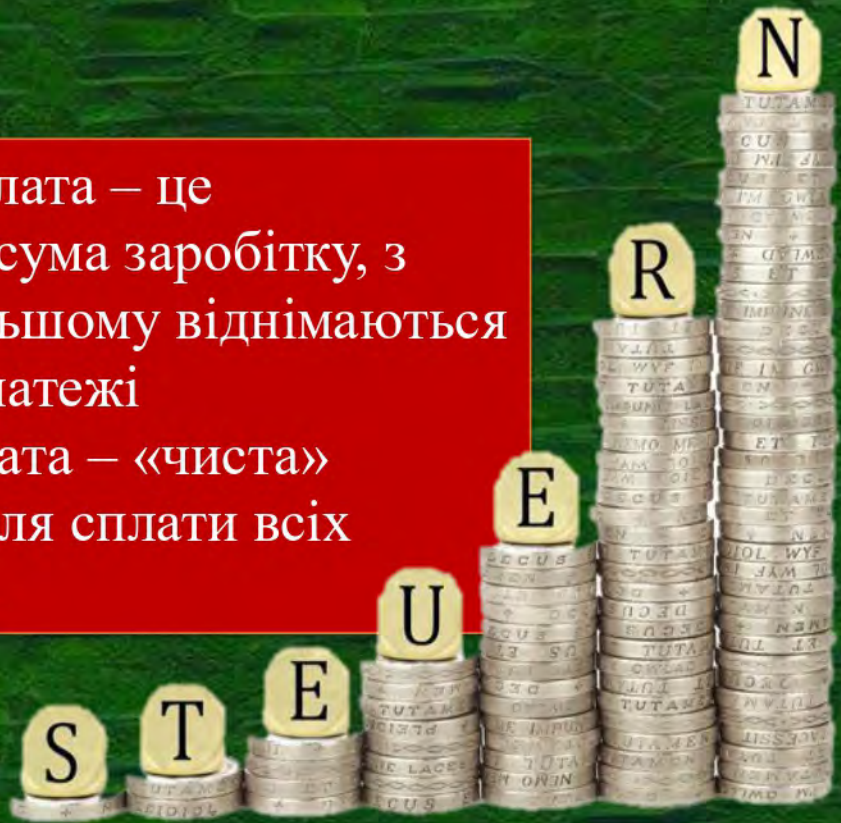

Класифікація населення за соціально-громадянським статусом:

- I) неодружені працюючі без дітей
- II) неодружені, розлучені, овдовілі
- III) одружені, при умові, що в сім'ї працює один із подружжя; а якщо працюють обоє, то один із них може за спільною згодою перейти до V класу
- IV) працюють обоє з подружжя, але оподатковуються нарізно
- V) одружені працюючі, один із них оподатковується за умовами III класу
- VI) працюючі, котрі одержують заробітну плату в декількох місцях

- Брутто зарплата – це номінальна сума заробітку, з якої в подальшому віднімаються податкові платежі
- Нетто зарплата – «чиста» зарплата після сплати всіх відрахувань

Утримання при розрахунку нетто доходу в зарплатному аркуші:

- Податок на прибуток — Einkommensteuer/Lohnsteuer
- Податок на солідарність — Solidaritätszuschlag
- Церковне мито — Kirchensteuer
- Медичне страхування — Krankenversicherung
- Пенсійне страхування — Rentenversicherung
- Страхування на випадок потреби в догляді — Pflegeversicherung
- Страхування від безробіття (окрім осіб, які мають статус чинновника) — Arbeitslosenversicherung

Податки на бізнес в Німеччині:

- ✓ Корпоративний податок – 15%, а потім підлягає надбавці за солідарність. В результаті загальна податкова ставка – 15,825%
- ✓ ПДВ – 19%. На період карантинних заходів – 16%, 5%, 0%
- ✓ Внески на соціальне страхування за працівника – 20,5%
- ✓ Дивіденди – 25%

Податки на особисті доходи в Німеччині:

- ✓ Податок на дохід фізичних осіб – від 0 до 45%
- ✓ Податок на передачу нерухомості – від 3,5 до 6,5% від суми винагороди за всі операції з передачі німецької власності
- ✓ У Німеччині не стягується податок на розкіш і багатство

Незвичні податки Німеччини

У Німеччині муніципалітет продає жителям вибоїни на дорогах по 50 євро за штуку. Імена покупців будуть увічнінені на пам'ятних табличках, вправлених в дорогу поруч з залатаними на їх кошти вибоїнами.

257 ям вже продано

Податок на опади

Тобто, якщо йде дощ або падає сніг - ти повинен за це платити. Сам податок вже входить в квартплату. У цьому, на перший погляд, абсурді є своя логіка. Податок розрахований на ремонт і профілактичні роботи каналізації

Податок на ПИВО

Підлягають оподаткуванню пивоварні та імпортери пива.

Щорічне надходження 800 млн. євро в бюджет

1949 рік. Акциз на каву

Сплачується імпортерами та компаніями, які займаються обсмажуванням кавових зерен

На ігристі вина та шампанське в цій країні накладають акцизний податок. Щорічно надходить 450 мільйонів євро

Податок на глуху вулицю (глухий кут)

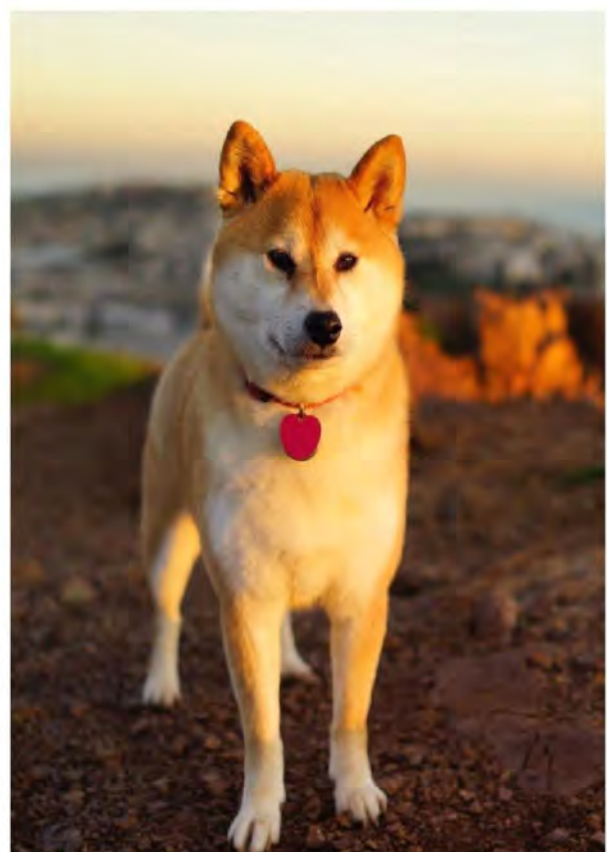
Жителі цих вулиць платять за тихе, комфортне та спокійне проживання на них, а також за їх ремонт

Податок на засмагу (солярій)

Ввели в Ессені, в Німеччині у вересні 2010 року 20 євро в місяць з кожного пристрою для засмаги

Податок на собаку: за першу – 150 євро в рік, за наступних – 300. До особливої категорію відносяться бійцівські собаки, які обходяться власникові у 600 євро

Податок на спортивні ставки та випуск лотерейних білетів

Ставка на випуск лотерейних білетів становить 20% від номінальної вартості, а податок на спортивні ставки становить 16%

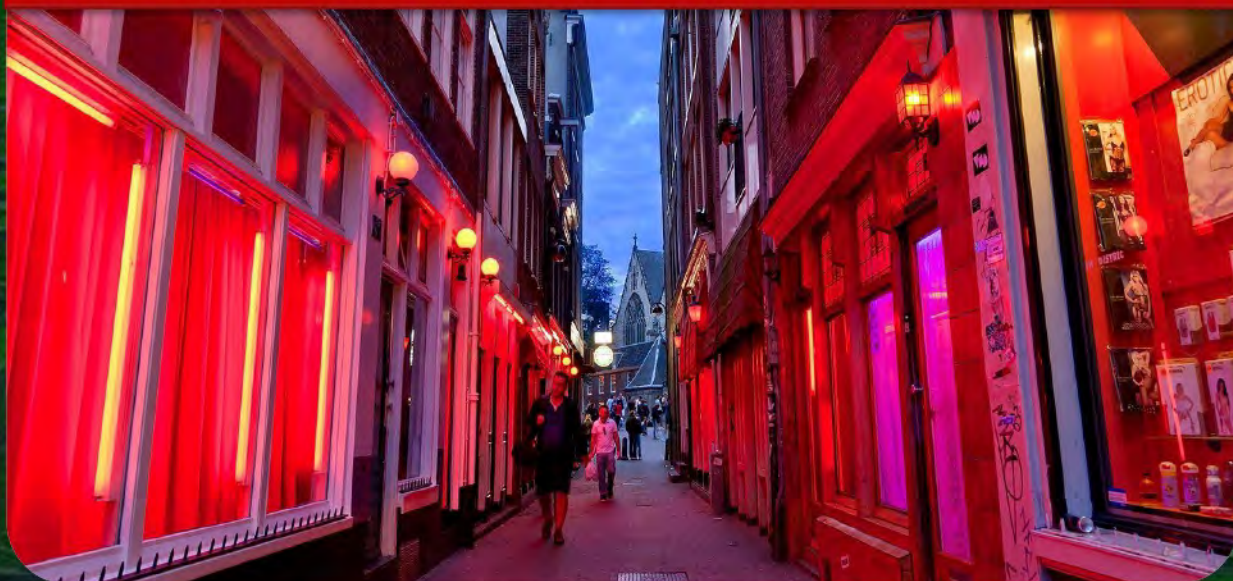
Податок на горобців

в XVIII ст. у Вюртемберзі
«Вбий 12 пташок – не плати податок»

Податок на надання сексуальних послуг

Податок на надання сексуальних послуг ввели в Кельні в 2004 році. Він приносить державі щорічний дохід до 800 тис. євро

9.12. Традиційні та цікаві податки Нідерландів

Нідерланди — високорозвинена індустріальна країна з інтенсивним високопродуктивним сільським господарством

Основні галузі економіки:

- ✓ агроіндустрія
- ✓ машино- і суднобудівна
- ✓ авто- та літакобудівна
- ✓ електротехнічна та радіоелектронна
- ✓ нафтова та нафтохімічна
- ✓ чорна та кольорова металургія
- ✓ легка промисловість
- ✓ алмазообробна

Податок на
прибуток
корпорації

Податок на
додану
вартість

Податок на
легкові
автомобілі й
мотоцикли

Податок на
дивіденди

Податок на
багатство

**Основні види
податків в
Нідерландах**

Податок на
вкладення
капіталу

Податок на
вкладення

Податок на
продаж
нерухомості

Податок на
майно

ПРИБУТКОВИЙ ПОДАТОК

У новому податковому законодавстві всі прибуткові податки поділяються на три основні кошики

Кошик 1
Доходи й витрати від
роботи й житла

Кошик 3
Доходи від
накопичень та
інвестицій

Кошик 2
Доходи та витрати,
пов'язані з володінням
значною часткою
капіталу в підприємстві

ПДВ

Не всі транзакції підлягають сплаті ПДВ, але в Голландії дуже часто поширюється податок на додану вартість. Постійна ставка податку становить 21%, і ця ставка поширюється на (майже) всі товари та послуги компаній у Голландії

Ставки акцизів на деякі товари:

- на бензин (за 1 гл. залежно від змісту свинцю) – від 50 до 55 EUR
- на опалювальний мазут (за 1 т.) – 15 EUR
- на сигарети – 21,05% від роздрібної ціни плюс 36 EUR за 1000 шт.
- на міцні спиртні напої (за градус спирту) – 15 EUR

Податок на прибирання вулиць

Розмір податку встановлюється місцевими органами влади. Він становить приблизно 68 євро з самотнього мешканця і 104 євро з сім'ї на рік. Зі зростанням витрат на прибирання вулиць звичайно зростає цей податок, тобто він змінюється з року в рік

Податок за користування автошляхами

Стягується за користування автомагістралями категорії Є – "Євровіньєтка" для автотранспортних засобів загальною вагою понад 12 т. Така "Євровіньєтка" діє на території Данії, Люксембургу, Швеції, Бельгії. Розмір плати залежить від кількості осей автотранспортних засобів. Мінімальна ставка на день – 6 євро

Податок на туристів

Тариф податку на туристів може бути включений у вартість квитків на відвідування музеїв, парків тощо, а також у вартість проживання в готелях, кемпінгах. Платниками податку в ньому випадку є власники цих підприємств, які, у свою чергу, утримують його з клієнтів. Ставка податку становить близько 30 центів з людини на добу

Податок на власників собак

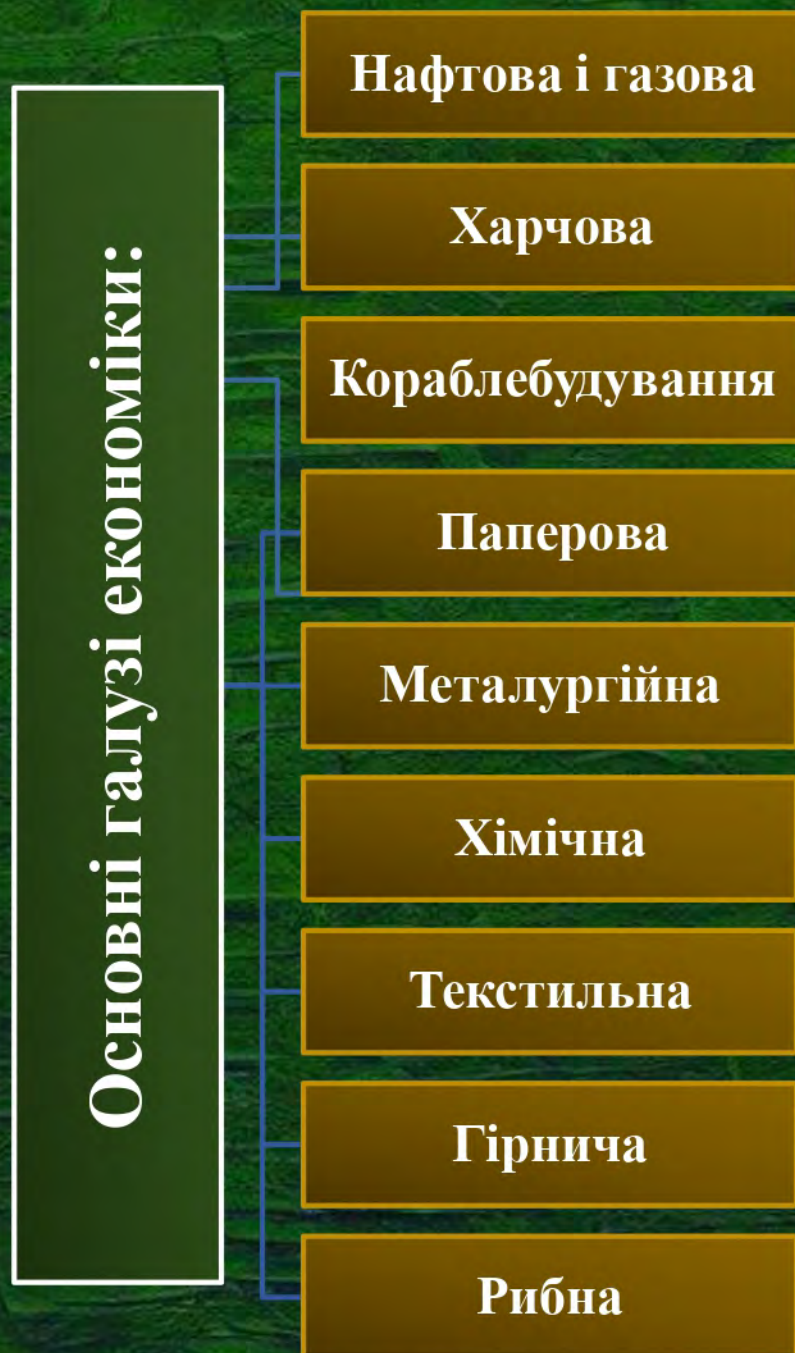
Стягується в розмірі 26 євро за одну тварину на рік і 53 євро за наступних тварин на рік

Податок на вікна

Розмір вираховувався кількістю вікон. 3 вікна оподатковувалися за звичайною ставкою, а якщо їх кількість була більшою, то сума податку збільшувалася втричі. В Амстердамі до сьогодні збереглося приміщення шириною трохи більше метра. Тоді, щоб зменшити податок, будували вузькі будівлі

9.13. Традиційні та особливі податки Норвегії

Норвегія – країна на північному заході Європи на Скандинавському півострові, найпівнічніша країна Європи

Податки в Норвегії дуже високі. Країна має надійну податкову систему соціального забезпечення працівників з високою ставкою податку, значно вищою, ніж в багатьох інших країнах

Три категорії податків в Норвегії:

I категорія:

соціальний внесок, який вираховується з річної зарплати. Усе, що отримано понад це, оподатковується прогресивним податком. При високій зарплаті, ставка максимально сягає 49,8%

II категорія:

податок на загальний дохід. Загальний дохід становить суму всіх грошових надходжень

III категорія:

податок на багатство. Об'єктом оподаткування є: грошові кошти на рахунках в національних та іноземних банках, готівка, чеки, цінні папери

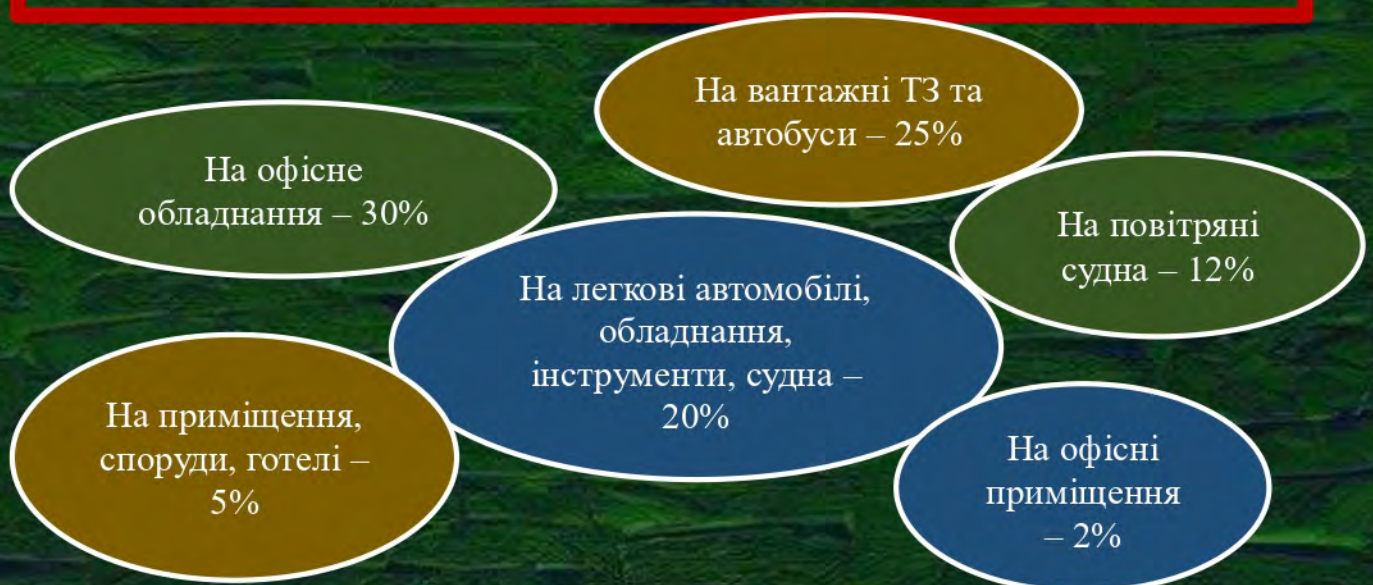
Соціальне страхування в Норвегії

Роботодавці сплачують податки на соціальне страхування у розмірі до 14,1% з прибутку до оподаткування. Крім того, роботодавець повинен сплачувати податок у розмірі 10% суми доходу, який перевищує розмір, встановлений чинним законодавством

ПДВ

Загальна ставка – 25%. Знижені ставки – 15% (продукти харчування та напої), 12% (культурні і спортивні заходи, пасажирський транспорт, розміщення в готелях та інше) і 11,11% (поставка свіжої риби)

Найвищі ставки оподаткування в Норвегії

Особливі податки Норвегії

Податок на собак

У Норвегії, як і в інших скандинавських країнах, прийнято платити податок на собак. Об'єктом оподаткування є довжина собаки

Країна з найвищими податками

У 1974 р. деякі громадяни виплачували більше 100% свого доходу, який підлягав оподаткуванню. Наприклад, корабельний магнат Хильмар Рекстен був обкладений податком за ставкою 491% доходу

9.14. Оподаткування в Латвії

Латвія – країна балтійського регіону, що знаходиться на північному сході Європи. Найбільшим торговим партнером країни є Німеччина (імпорт – 16,8%, експорт – 15,6%)

ВВП Латвії щороку зростає на
7,6%

Прямі закордонні інвестиції – 219
млн. євро

ВВП на душу населення – 2328\$

Податки в Латвії

Податок на доходи фізичних осіб

Податок на прибуток підприємств

Податок на нерухомість

Податок на додану вартість

Акцизний податок

Мито

Податок на природні ресурси

Податок на азартні ігри

Внесок на соціальне страхування

Податок на електроенергію

Податок на мікропідприємства

Податок на експлуатацію транспорту

Податок з корпоративних автомобілів

Солідарний податок

Солідарний податок (25,5%) платять особи, що підлягають державному соціальному страхуванню (роботодавці, працівники, громадяни Латвії у роботодавця-іноземця, іноземні працівники в роботодавця-іноземця, самозайняті особи)

Стандартна ставка ПДВ становить 21%, але для дитячого харчування діє знижена ставка в 12%, а для характерних латвійських продуктів (ягоди, овочі і фрукти) прийняли ставку 5%. Нульовий розмір встановлений для експорту та поставок товарів на території ЄС

1 Ставка податку на прибуток компанії становить 15%. Резиденти обкладаються податком на прибуток на суму доходу, отриманого як в середині країни, так і за її межами, а компанії-нерезиденти платять податок з доходу, отриманого безпосередньо в Латвії

Компанії, які укладають угоду з керівництвом спеціалізованих зон або вільних портів, мають декілька податкових пільг, включаючи знижку 80% на корпоративний податок на прибуток, отриманий з вільної зони

Податок на мікробізнес (МВТ)

Можливість отримати статус мікробізнесу і зареєструватися для МВТ є як у існуючих, так і у новостворених підприємств, якщо вони відповідають таким критеріям:

акціонерами є фізичні особи	оборот не перевищує 100000 євро в календарному році	кількість працівників не перевищує п'яти	членами правління є одночасно співробітники платника МВТ	винагорода кожного співробітника платника МВТ не перевищує 720 євро на місяць	стандартна ставка МВТ заснована на звороті мікробізнесу до 100000 євро і покриває податки на заробітну плату, ризики та податку на прибуток
-----------------------------	---	--	--	---	---

Корпоративний податок на автомобілі

Податок встановлюється як фіксований щомісячний платіж, залежно від дати реєстрації транспортного засобу та потужності двигуна. Сума податку, в залежності від вищеперерахованих факторів коливається від 29 до 62 євро.

Електромобілі обкладаються податком 10 євро на місяць

9.15. Оподаткування в Польщі

Польща - держава у Центральній Європі, унітарна парламентська республіка, що має в своєму складі 16 воєводств

Крім сильної міжнародної позиції та стабільного економічного середовища, Польща привертає увагу іноземних підприємців своєю лояльною системою оподаткування, яка є однією з найоптимальніших в Європейському Союзі

Податкова система в Польщі не є інструментом придушення підприємців. У місцевому законодавстві, що регулює механізми застосування ТЦУ, застосовується принцип розумності і доцільності, а тягар доведення до сплати покладається на податковий орган

Податкова система заснована на самостійному визначенні розміру податку. Платник податків повинен самостійно розрахувати податок, подати податкову декларацію та самостійно сплатити податок у строки, визначені в податкових актах.

У разі відсутності документації особа несе податкову і кримінальну відповідальність

Якщо, наприклад, помилково закладається 8% ПДВ замість 23% ПДВ з продажів товарів протягом перших 3 років роботи бізнесу, виправлення цієї помилки може призвести до банкрутства

Оплатити податки має кожен, хто працює в даній країні, навіть іноземці. Податковим резидентом називають особу, яка є громадянином Польщі або ж іншої країни, проживає там протягом 183 або більше днів в році та отримує там дохід. Державна податкова служба Польщі проводить облік усіх податкових резидентів на території країни

Варто знати, що при наближенні дати сплати податків, у багатьох містах Польщі відкриваються податкові консультаційні пункти, в яких можна отримати допомогу в розрахунках і заповнити відповідні документи

Податки в Польщі

Прямі

VAT (ПДВ)

податок на ігри

акцизний податок

Безпосередні

податок на прибуток для фіз. осіб

податок на прибуток для юр. осіб

податок від спадщини та дарування

податок від цивільно-правових дій

сільськогосподарський податок

податок на ліс

податок на нерухомість

податок на транспортні засоби

податок на тоннаж

податок від видобування деяких копалин

єдиний податок від вартості проданої продукції

Подвійне оподаткування – це коли є необхідність платити два рази за один і той самий об’єкт оподаткування, за прибуток чи майно

Якщо іноземець отримує дохід в іншій країні, ніж країна його громадянства – це означає оподаткування його доходу в двох різних країнах. Аби уникнути конфліктів між податковими органами двох країн, зазвичай підписують двосторонні угоди про уникнення подвійного оподаткування. Польща є країною-учасником, яка підписала низку угод про уникнення подвійної сплати податку

Базова ставка ПДВ в Польщі за продаж товарів і послуг складає 23%.

Закон про ПДВ передбачає кілька знижених податкових ставок:

8% — знижена ставка: будівельно-монтажні роботи; реконструкція та обслуговування, пов'язані з житлом і відповідною інфраструктурою, житловими приміщеннями або їх частинами, за винятком господарських приміщень; деякі послуги громадського харчування.

5% — знижена ставка: сільськогосподарська продукція, худоба, книги і спеціалізовані журнали.

0% — ставка для внутрішньої доставки і експорту

Платник податків може також скористатися пільгами та відрядженнями, передбаченими польським урядом для зниження суми податку. Наприклад, пільгою на дитину, але про це треба вказати в декларації

Такою пільгою можуть скористатися особи, які виховують неповнолітніх дітей, або дітей у віці до 25 років, які навчаються, або повнолітніх дітей, на яких призначено аліменти.

Неважливо, чи дитина живе в Польщі чи в Україні і яке має громадянство — батьки все одно несуть за неї витрати

Нею може скористуватися пара, сукупний річний дохід якої не перевищує 112 тис. злотих, або батько чи мати одинаки, які мають річний дохід менше ніж 56 тис. злотих

Крім пільги на дитину, можна зменшити суму податку ще кількома способами: благодійними внесками, використанням інтернету, донорством, витратами на реабілітацію тощо.

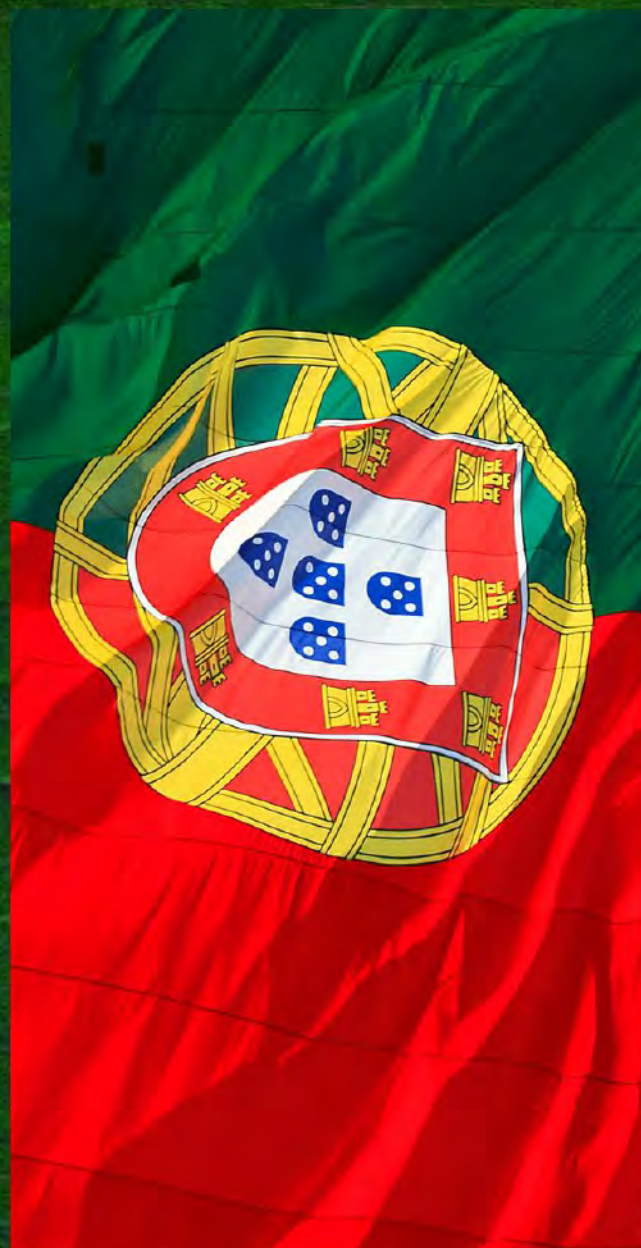
Кожен в своїй податковій декларації може вказати благодійну організацію, на користь якої він хотів би переказати 1% від податку

9.16. Традиційні та курйозні податки Португалії

Назва країни походить від найменування римського поселення Портус Калі в гирлі річки Дору

Португалія – найзахідніша країна Європи, розташована на Піренейському півострові

Столиця Португалії – Лісабон входить до списку найдавніших міст світу. Столичний регіон визнаний одним з найбагатших серед європейських країн

Португалія – індустріально-аграрна країна. Основні галузі промисловості: текстильна та легка промисловість, деревообробна та паперова, металургійна, нафтопереробна, хімічна, гірнична, рибна, виноробство. У промисловості переважають великі підприємства транснаціональних і національних монополій. Розвинута нафтохімічна і гірничодобувна промисловість

Португалія пропонує привабливий податковий режим: ставки найчастіше нижчі, ніж у багатьох інших європейських країнах. Більше того, існує так званий «винятковий податковий режим» для податкових резидентів-осіб, які проводять в країні більше ніж 183 дні в році

Гербовий збір стягується на різні види угод, актів і документів, а також угоди, які не обкладаються ПДВ, наприклад, прибирання нерухомого майна, оренди і суборенди, фінансові транзакції, страхові премії та ін. Ставка збору залежить від типу операції

Податок з доходів фізичних осіб стягується з:

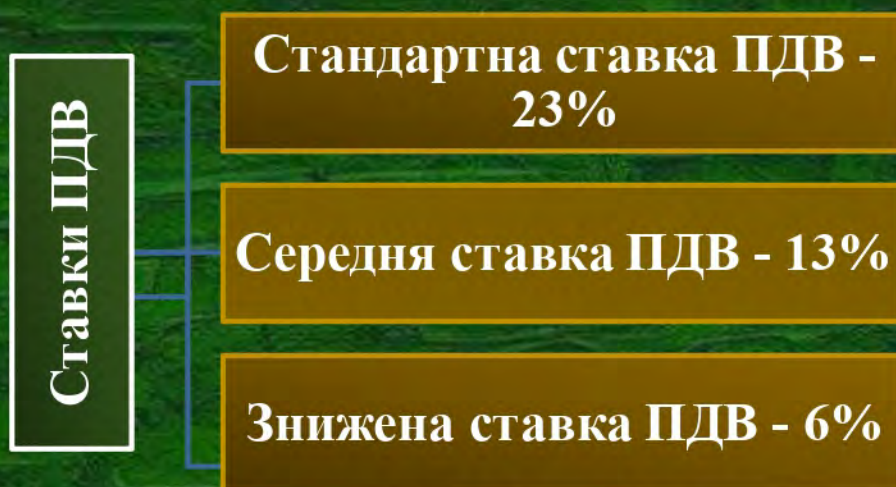
Резидентів (база оподаткування – доходи, отримані по всьому світі)

Нерезидентів (оцінюються на підставі джерел доходу з урахуванням угод про уникнення подвійного оподаткування)

Прогресивна ставка ПДФО	
Дохід, євро	Ставка оподаткування
До 7 000	14,5%
7 000 – 20 000	28,5%
20 000 – 40 000	37%
40 000 – 80 000	45%
Більше 80 000	48%

Корпоративний податок на прибуток стягується з прибутку резидентних компаній, отриманого по всьому світу. Податок стягується за ставкою 21%. Крім того, до цієї ставки додається муніципальна (1,5%) та державна надбавки. Остання стягується за прогресивною ставкою (від 0 до 5%) залежно від розміру доходу

У разі, якщо річний оборот перевищує 650 тис. євро, податковий період ПДВ становить один місяць. Якщо річний оборот нижчий цієї суми, то цей період можна розтягнути до кварталу. Оплата податку здійснюється під час подачі декларації. Щомісячні декларації необхідно подавати до 10-го дня наступного місяця, щоквартальні декларації подають до 15-го дня

Інші податки та збори

Податок на нерухоме майно стягується щорічно за ставкою від 0,3% до 0,8%

Податок на передачу власності стягується з максимальною ставкою 6% від передачі майна житлової власності, 5% з передачі сільської власності, 6,5% з міської власності та 10%, якщо покупець перебуває в країні з низьким оподаткуванням

Відрахування на соціальні заходи – 23,75% з роботодавця та 11% з працівника щомісячно

Податок на сонце

Стягується з усіх туристів. Мандрівники, які прибували на курортні острови щодня сплачували за перебування на них

*Податок на підтримку солідарності
З 2013 року з доходів громадян стягується податок на підтримку солідарності за прогресивною ставкою від 2,5% до 5% залежно від величини доходу*

Професійний податок

Колись на території країни був місцевий професійний податок, який накладався на осіб, за роботу яких заробітна плата не виплачувалась (письменники, журналісти, художники тощо)

9.17. Традиційні та цікаві податки Словаччини

Словаччина – екологічно чиста і мальовнича країна з найнижчим рівнем злочинності серед усіх країн Європейського Союзу та високим рівнем життя

Словаччина є членом ЄС, НАТО, ООН, ЮНЕСКО, ОЕСР, ОБСЄ, ВООЗ. На сьогоднішній день Словаччина надає всі європейські соціальні гарантії та сприятливі умови для життя, освіти, роботи, інвестицій та ведення бізнесу

Словаччина є справжнім бізнес-курортом, адже в країні відсутня бюрократія та упередженість в спілкуванні в державних та приватних установах

Орієнтири податкової системи Словаччини

Формування максимально простої та зрозумілої системи оподаткування

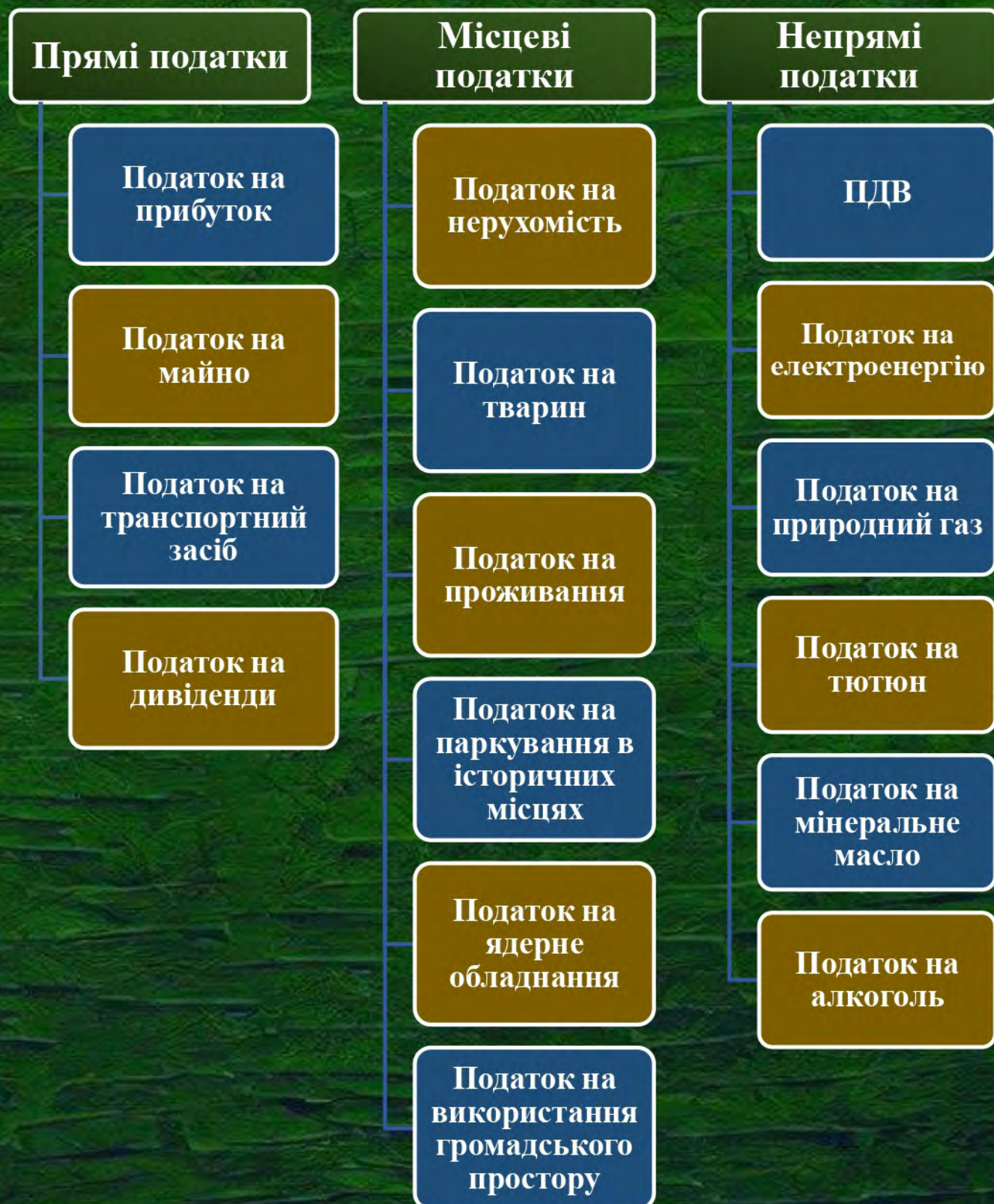
Зниження податкового тиску на економіку

Вирівнювання податкового простору

Запровадження дієвих форм податкової підтримки окремих галузей

Формування соціально справедливої системи оподаткування

Податкова система Словаччини

Податок на прибуток

- ✓ Податок на прибуток належить до прямих податків. Об'єктами оподаткування є доходи фізичних та юридичних осіб. Є одним із найбільш вагомим джерелом доходів до бюджету.
- ✓ Ставка податку для фізичних осіб коливається від 19% до 25% (ставку 19% застосовують до доходів, менших за величину коефіцієнта 176,8 помноженого на прожитковий мінімум)
- ✓ Для юридичних осіб ставка податку складає 21%

ПДВ

ПДВ відноситься до непрямих податків. Basis оподаткування є:

- ✓ Постачання товару за еквівалентну вартість в межах країни
- ✓ Надання послуг за еквівалентну вартість в межах країни
- ✓ Придбання товару за еквівалентну вартість в межах країни від іншої держави-члена ЄС

Базова ставка оподаткування – 20%.

Знижена ставка – 10%, застосовується для товарів першої необхідності

Податок на тварин

- ✓ Собаки та коти повинні бути мікрочіповані або мати чітке та розбірливе татуювання. Це зобов'язання поширюється на тварин, що вирощуються в комерційних цілях
- ✓ Податок на собаку є місцевим податком та сплачується раз на рік. Розмір податку залежить від приміщення, в якому проживає тварина, а також від розміру собаки
- ✓ Власники собаки старшої 6 місяців зобов'язані сплачувати податок
- ✓ Відповідальність за недбале ставлення до собак передбачене Законом про ветеринарну допомогу у вигляді штрафу до 300 євро

Податок на транспортний засіб

- ✓ Залежить від об'єму двигуна. Фізичні особи податок не сплачують
- ✓ Податок на велосипеди сплачують раз на рік за кожен велосипед. Студентам передбачені пільги

9.18. Традиційні та особливі податки Франції

Франція – держава, площа якої складається з метрополії у Західній Європі та заморських володінь

Франція поділена на 6 економічних районів:

- ✓ Паризький район
- ✓ Східний район
- ✓ Південно-східний район
- ✓ Середземноморський район
- ✓ Корсика

Податкова система Франції відрізняється від Західної Європи такими особливостями:

Франції притаманні високі соціальні податки (платежі та внески до фондів соціального призначення)

Фіскальне значення непрямого оподаткування у загальній сумі державних доходів перевищують долю прямого

Головними рисами Французької податкової системи є:

✓ Соціальна спрямованість

✓ Перевага непрямих податків

✓ Особлива роль податку на прибуток

✓ Облік територіальних аспектів

✓ Гнучкість системи в поєднанні з вимогливістю

✓ Широка система пільг та знижок

✓ Відкритість для міжнародних податкових угод

Податковий процес здійснюється за єдиною державною системою бухгалтерського обліку, обов'язковою для всіх категорій платників податків

Податки в Франції

Федеральні податки

ПДВ

Податок з фізичних осіб

Податок на прибуток підприємств

Мито

Акциз

Податок на майно

Місцеві податки

Туристичний збір

Податок на родину

Податок на професію

Податок на прибирання території

Податок на комунікації

Податок на продаж будинків

ПДВ становить 45% надходжень до бюджету. Види ставок ПДВ:

18,6% – стандартна ставка на всі види товарів та послуг

33,33% – гранична ставка на предмети розкоші

7% – скорочена ставка на товари культурного побуту

5,5% – на товари та послуги першої необхідності

ПДФО становить 20% надходжень до бюджету.

Мінімальна ставка – 10,52%, а максимальна – 47%. Особливості виникають при застосуванні системи коефіцієнтів. Одинокі платники мають коефіцієнт 1, подружжя без дітей – 2, подружжя з однією дитиною – 2,5, з двома дітьми – 3

Податок на прибуток

Базова ставка податку на прибуток – 33,33% від чистого прибутку

Для компаній, які реалізують нафту та газ застосовують підвищену ставку – до 50%

За зниженою ставкою 20,9% оподатковуються сільськогосподарські ферми, а також прибутки від землекористування та операцій із цінними паперами

Податки на власність та майно

Загальна сума податку на майно не повинна перевищувати 85% доходу платника.

Оподаткуванню підлягають: нерухоме майно (будівлі та споруди, обладнання підприємств), нерухоме майно (акції та облігації, кошти на рахунках в банку), права власності

Податок на спадщину

З вартості спадщини і дарування підлягають вирахуванню прийняті у Франції так звані довічні сімейні ануїтети за принципом дожиття. Тобто всю суму виплат одержує той (та) з подружжя, хто переживе іншого

Оригінальною рисою оподаткування спадщини у Франції є несподівана для даного виду податку екологічна, природоохоронна спрямованість. Так, на 75% знижується рівень оподаткування, якщо у спадщину переходять ліси, лісопосадки, а також земельна власність, передана у довгострокову оренду

Податки на піратство

Французькі діячі культури дуже переймаються тим, що їх шанувальники не купують оригінальні диски, а завантажують фільми чи музику з інтернету. Через це в 2001 році у Франції ввели податок на CD, жорсткі диски та касети.

Податок поширився і на інші країни, наприклад в Німеччині об'єктом оподаткування стали комп'ютери. За кожну нову покупку комп'ютера сплачується до бюджету 13\$.

Переважно суми з цього податку ідуть на компенсування втрат акторам, музикантам та митцям, а залишки спрямовують на розвиток культури

9.19. Традиційні та незвичні податки Фінляндії

Фінляндія - високорозвинена індустріально-аграрна країна

Основні природні багатства країни — ліс і руди металів

Розвинені всі види сучасного транспорту

Провідні галузі промисловості:

- ✓ металургійна
- ✓ машинобудівна
- ✓ целюлозно-паперова
- ✓ деревообробна
- ✓ чорна та кольорова металургія
- ✓ хімічна
- ✓ текстильна
- ✓ швейна
- ✓ харчова промисловість

Як і в будь-якій іншій країні, податки у Фінляндії є основним джерелом поповнення бюджету.

Сукупне збирання податків у минулому році досягло 65,6 млрд євро, і це в країні з населенням усього в 5,5 млн осіб.

- Податки в Фінляндії в даний час залишаються досить високими, проте сама система дуже добре налагоджена і працює безвідмовно в питаннях поповнення скарбниці країни

Про даний факт свідчить та обставина, що в списку ООН Фінляндія четвертий рік поспіль стоїть на 1 місці за індексом щастя

Види податків

► Види податків у Фінляндії традиційно можна розділити на **прямі** та **непрямі**. **Прямими** вважаються всі податки, які нараховуються на отриманий дохід або прибуток.

До їх числа відносять:

- державний податок на прибуток
 - податок на приріст капіталу активів
 - податок на дарування і спадщину
 - муніципальний податок на доходи у Фінляндії
- корпоративний прибутковий податок з підприємств та інші

Непрямими прийнято вважати всі споживчі збори, тобто ті, які додатково нараховуються на товари та послуги, наприклад:

- акцизи та митні збори;
- податок на алкоголь;
- податок на тютюнові вироби;
- податок на паливо;
- податок на телебачення

ПДВ

Даний вид податку повинен оплачуватися щомісячно.
Його базова ставка становить 24%

Можливі 3 види ставок:

24% - основна ставка

14% - ставка на
продовольчі товари і
послуги громадського
харчування

10% - на транспорт,
медикаменти, ЗМІ
тощо

Податок на нерухомість

Протягом півроку, до реєстрації, покупець квартири або будинку повинен заплатити податок у розмірі 2% або 4% відповідно. Якщо протягом цього терміну гроші не надійшли в скарбницю - він може зрости в декілька разів. Існує можливість не платити збір на нерухомість. Такий чудовий шанс надається покупцям, які є жителям Фінляндії у віці від 18 до 40 років, і для яких це перша покупка житла

Транспортний податок

У Фінляндії необхідно одноразово сплатити податок на автомобіль, який стягується з нових автомобілів, вироблених в Фінляндії, або уживаних, ввезені із-за кордону. Для нових автомобілів ставка становить 4% від їх ліквідної вартості плюс додатково 300 євро. Відносно старої машини автовласник може зробити вибір з двох можливих варіантів сплати податку: заплатити 5% від вартості плюс 750 євро або 1500 євро одноразово

У Фінляндії існують незвичайні види податків, такі як:

- податок на собак
- податок на почесний титул
- податок, пов'язаний з порятунком моряків
- церковний податок розраховується з суми зарплати парафіян Фінської євангелічної лютеранської та православної церков. Розмір податку регулюється місцевим законодавством і зазвичай становить 1-2 %
- податок на суспільне мовлення – з фізичних осіб стягується у розмірі від 50 до 163 євро в залежності від доходу, навіть якщо вони не користуються послугами громадських телерадіокомпаній. Його також сплачують підприємства: у розмірі від 140 до 3 тис. євро, якщо їх дохід не перевищує 50 тис. євро

У Фінляндії передбачене повернення податків

У багатьох фінських магазинах підтримується система Tax Free, при якій можна повернути 10% вартості покупки.

Сенс такої системи полягає в тому, що в одному місці купується товар на суму не менше 40 євро (причому продукти харчування і товари народного споживання вважаються окремо).

Далі заборонено розпаковувати дані товари до моменту повернення податку (але не більше 90 днів після покупки).

Особливу категорію складають книги і тютюнові вироби.

З них повернення податку не проводиться

9.20. Традиційні та дивні податки Швеції

Швеція – високорозвинена індустріальна країна. Шведська економіка відзначається високим ступенем інтеграції виробництва і капіталу. Частка Швеції у світовому виробництві становить близько 1%, а у світовій торгівлі перевищує 2%

Однією з найефективніших податкових систем є шведська.

До початку 90-х років Швеція вважалася світовим лідером як за розміром ВВП, так і за величиною податкових ставок

Податки в Швеції дуже високі. Зазвичай людина, яка працює та отримує гідну зарплату, близько 30% віддає державі у вигляді податків

Податок на прибуток розподіляється на 3 категорії:

Податок на трудові доходи фізичних осіб

Податок на майно

Корпоративний податок

Швеція – одна з найбільш інформатизованих країн світу, тобто практично все можна робити не виходячи з дому

ПДВ

ПДВ в Швеції обкладається ставкою 25 %, за винятками:

12% – на продукти харчування та послуги, такі як плата за проживання в готельних номерах

6% – продажі публікацій, вхідних квитків до культурних заходів та подорожей у межах країни

Податок на нерухомість

Податок на нерухомість у Швеції сплачується за ставкою 0,7% від вартості житла раз на рік. Житло, отримане в спадщину, податком не обкладається

Екологічні податки

З 1 квітня 2018 року в Швеції ввели новий екологічний податок. Почали оподатковуватися усі пасажирські рейси, що вилітають з Шведських аеропортів

В Швеції існує податок на володіння автомобільним транспортом. Розмір податку залежить від розміру автомобіля та шкідливості вихлопних газів

Парламент Швеції прийняв рішення про податок на пластикові пакети, які громадяни купують у магазинах. Податок введений 1 березня 2020 року

У багатьох європейських країнах існує податок на собак. Ставка податку у Швеції залежить від розміру собаки, тому шведи заводять собак низької породи, зокрема – такс

Податок на ім'я

Шведська податкова система має право оподаткувати дивне ім'я дитини. Так в 1991 році батьки, які назвали дитину

«Brfxxcccxhmtprccccllmmnprxvclmncckssqllbb11116»

відмовлялися сплатити цей податок

Шведські кумири публіки високо шанують закон. Часто в шведському суспільстві їх ставлять за приклад. Деякий час музичний гурт «АВВА» за сплатою податків конкурував з автомобільним гігантом «VOLVO»

9.21. Оподаткування в Швейцарії

Швейцарія є однією з найбільш високорозвинених країн центральної Європи. Займає одне з провідних місць за рівнем доходу на душу населення

Швейцарія не відноситься до офшорних зон в прямому сенсі цього слова, оскільки в країні не існує повного звільнення від оподаткування. Тим не менш, гнучка система оподаткування відіграє значну роль в скороченні величини податків, оскільки передбачає пільгове оподаткування для деяких типів підприємств

Рівень податків в Швейцарії визначають самі громадяни і платники податків шляхом прямої демократичної процедури, приймаючи рішення більшістю голосів

Федеральні податки Швейцарії

Прибуткові податки:

- ✓ Податок на прибуток
- ✓ Розрахунковий податок
- ✓ Компенсація воїнської служби
- ✓ Державне мито

Споживчі податки:

- ✓ ПДВ
- ✓ Тютюнові акцизи
- ✓ Алкогольні акцизи
- ✓ Акцизи на нафтопродукти
- ✓ Автомобільний податок
- ✓ Митний збір

Трирівнева система оподаткування Швейцарії

Федеральні податки

- Податок дійсний на всій території країни

Кантональні податки

- Кожен кантон визначає власне податкове законодавство

Місцеві комунальні податки

- Визначаються самостійно місцевими органами влади

Кантональні і місцеві податки коливаються в залежності від кантону і общини, між 6% і 26%.

Деякі кантони пропонують додаткові можливості з метою стимулювання нових інвестицій з-за кордону. Для певних видів діяльності передбачена можливість додаткових податкових пільг і зниження податку

Швейцарія підписала угоду про уникнення подвійного оподаткування з 60 країнами світу, в тому числі, з Україною. Наприклад, для підприємств з переважною діяльністю за межами Швейцарії оподаткування значно скорочується.

Пільгове оподаткування передбачено також для виробничих, холдингових, торгових підприємств з пайовою участю та деяких інших видів підприємств

Ефективність податкової системи Швейцарії

Податок на прибуток громадяни сплачують за місцем проживання. Іноді виникають ситуації, що працюючі, які отримують однакову зарплату, платять різні суми податків

Практично всі кантони пропонують іноземним компаніям набір пільг, які спрямовані на залучення інвестицій і формуванню додаткових робочих місць

Федеральний податок на додану вартість введений тільки у 1995 році та становить 7,6%

Податок на майно досить гуманний – навіть маючи мільйони на рахунках в банку, платник податків не виходить за межі податкової ставки в 1%

9.22. Традиційні та цікаві податки Чехії

Чехія – невелика держава Центральної Європи. Адміністративно розділена на 75 регіонів

Діюча система оподаткування в Чехії створена в 1993 році

З моменту вступу до ЄС 1 травня 2004 року система зазнала постійного процесу гармонізації з європейським законодавством

У Чехії існує також широка мережа договорів про подвійне оподаткування як з країнами ЄС, так і з іншими державами

Податкова система Чехії поділена на 3 основні групи:

- ✓ **прямі податки**
- ✓ **непрямі податки**
- ✓ **інші податки**

Податки Чехії

Прямі податки

Податок на доходи фізичних осіб та податок на доходи підприємств

Податки на нерухомість

Трансфертні податки

Непрямі податки

ПДВ

Акцизний збір

Митний збір

Екологічні податки

Податок на прибуток підприємств

Податок на прибуток підприємств з 1.01.2010 року сплачується за ставкою 19%.

Спеціальна ставка в розмірі 5% застосовується до певних фондів колективного інвестування, а до пенсійних фондів – 0%

Податок на додану вартість

Податок на додану вартість (VAT) в Чехії оподатковується за ставкою 21%. Зобов'язання до сплати виникає після річного обороту 1 000 000 крон

Податок з доходів фізичних осіб

Особистий дохід обкладається єдиною ставкою у розмірі 15%.

База оподаткування розраховується як валова зарплата, що збільшена за рахунок медичного страхування роботодавців та соціальних внесків.

Доходи від зайнятості та бізнесу, що перевищують середню заробітну плату в 48 разів, обкладаються податком на солідарність у 7%

Податки на капітал

Податок на нерухомість

Цей податок складається з земельного податку, податку на будівництво та квартиру. Сума податку залежить від призначення та розташування об'єкта оподаткування

Податок на передачу нерухомості

Ставка податку становить 4% від вартості нерухомості

Інші податки, пов'язані з бізнесом

Дорожній податок

Стягується з автотранспорту та причепів, якщо вони зареєстровані в Чехії та використовуються в комерційних цілях

Акцизний збір

Стягується на мінеральну олію, пиво, вино, спиртні напої, електроенергію, вугілля, природний газ та тютюн

Митні збори

Товари, що ввозяться з країн, що не є членами ЄС, підлягають митному оформленню

Податок на радіо та телебачення

Сплачувати цей податок зобов'язані всі фізичні та юридичні особи, які володіють апаратами, що ловлять сигнал радіо та телебачення.

Тобто, навіть якщо у вас немає радіо вдома, але є в автомобілі чи в мобільному телефоні, ви зобов'язані платити податок на радіо

Цікавий факт

За даними компанії Terrinvest в минулих роках кількість перевірок, проведених податковим управлінням в Празі за рік було таким, що в середньому на кожну фірму припадає одна перевірка раз в 156 років

«Податки - це ціна цивілізованості суспільства»

Напис на фасаді Міністерства внутрішніх доходів США

РОЗДІЛ 10. ПОДАТКИ АМЕРИКИ

Питання для теоретичної підготовки

- 10.1. Традиційні та дивні податки Аргентини.**
- 10.2. Оподаткування в Бразилії.**
- 10.3. Традиційні та курйозні податки США.**
- 10.4. Традиційні та незвичні податки Мексики.**
- 10.5. Традиційні та цікаві податки Канади.**

10.1. Традиційні та дивні податки Аргентини

Аргентина – країна, яка розташована в південній частині Південної Америки. Аргентина займає 2 місце за величиною економіки в Південній Америці.

Офіційна мова — іспанська

Грошова одиниця — аргентинський песо

Особливістю оподаткування в Аргентині є те, що в країні відсутній податковий кодекс, а порядок утримання податків регулюється окремими законами. Виконавча влада відповідає за сплату таких податків:

- ✓ податок на прибуток
- ✓ податок майно
- ✓ податок на додану вартість

ПДВ

Загальна ставка ПДВ становить 21% і стягується з чистої ціни операцій.

Деякі державні послуги, такі як електроенергія, вода, каналізація або телекомунікаційні компанії, оподатковуються за підвищеною ставкою - 27%

Ставка корпоративного податку:

- ✓ від 0 до 5 мільйонів ARS: 25%
- ✓ від 5 до 50 мільйонів ARS: 1 250 000 ARS + 30% від суми, що перевищує 5 мільйонів ARS
- ✓ понад 50 мільйонів ARS: 14 750 000 ARS + 35% від суми, що перевищує ARS 50 мільйонів
- ✓ утриманий податок: розподіл дивідендів – 7%
- ✓ грошові перекази прибутку філії – 7%

Утримані податки:

Дивіденди: Відсотки: Роялті:

✓0% компанія-резидент
✓7% фізична особа-резидент
✓7% компанія-нерезидент
✓7% фізична особа-нерезидент

✓0% компанія-резидент
✓15,05% фізична особа-резидент
✓35% компанія-нерезидент
✓35% фізична особа-нерезидент

✓0% компанія-резидент
✓7,5% фізична особа-резидент
✓28% фізична особа-нерезидент
✓12,25% компанія-нерезидент

Внески на соціальне страхування, сплачені роботодавцями:

Роботодавці сплачують від 24% до 26,4% фонду заробітної плати на соціальне забезпечення, при цьому перші 7003 ARS на місяць за працівника звільняються.

Роботодавці також повинні робити внески щодо страхування трудових ризиків і страхування життя

Дивні податки Аргентини

- 5 грудня 2020 р. Аргентина запровадила новий податок для найбагатших громадян на оплату предметів медичного призначення та заходів допомоги в умовах пандемії коронавірусу. Одноразовий збір, який отримав назву «податок мільйонера», був ухвалений сенаторами. Податок сплачують аргентинці, у кого є активи на суму понад 200 мільйонів песо (2,5 мільйона доларів), а це близько 12 000 осіб. Так, заможні громадяни сплачують 3,5% від своїх доходів, якщо їхні статки зберігаються в Аргентині, і 5,25% – якщо статки зберігаються за межами країни.
- у 2020 р. в Аргентині було введено податок із купівлі долара. Він становить 35%

10.2. Оподаткування в Бразилії

Бразилія – найбільша країна південної Америки та п'ята за величиною у світі. Займає східну та центральну частину Південноамериканського континенту. Поділяється на 26 штатів та Федеральний округ

Податкова система Бразилії складається з п'яти основних груп податків:

Прямі податки

Податок на прибуток,
податок на капітал, податок
на спадщину

Непрямі податки

ПДВ, акцизи тощо

Місцеві податки

Податок на нерухомість

Податки на ділову активність

Інші види податків

Основним прямим податком в Бразилії є податок на доходи фізичних і юридичних осіб, які обкладаються наступними ставками:

→ Ставка 0 % застосовується для доходів менше \$5700 на рік

→ 27,5 % – для оподаткування доходів понад \$11 300 на рік

→ Податок на прибуток підприємств стягується за ставкою 15 %

Основним непрямим податком в Бразилії є податок з продажу товарів (ПДВ), який стягується на рівні штатів. Його ставка дорівнює 25%. Податок забезпечує 23–24 % податкових надходжень штатів

Податок на нерухомість

Податок на нерухомість відноситься до місцевих та сплачується таким чином: за землю, яка відноситься до федерації, але розміщена в середині штату, сплачується податок за ставкою 0,001 % від її вартості, крім того, федерації сплачується податок від продажу нерухомості в розмірі від 2,5% до 5 % вартості нерухомості

Податок на майно

Ставка податку на майно визначається муніципалітетом, і його ставки відрізняються в інших муніципалітетах (від 0,5% до 4 %).

Податок на землю

Податком на володіння землею в Бразилії обкладаються власники сільськогосподарських земель за ставкою від 0,03% до 20 % вартості землі

Можемо стверджувати, що інвестиційний клімат в Бразилії є сприятливим. Іноземним інвесторам надаються податкові пільги, покращуючи їх становище на внутрішньому ринку, посилено систему кредитування та інших видів фінансування, запроваджено багато різних програм, спрямованих на підтримку підприємництва. Такі пільги і привілегії можуть надаватися в індивідуальному і загальному порядку, тобто в рамках «стимуляційного пакету», стандартного для конкретного адміністративного рівня (федерального, регіонального чи муніципального)

10.3. Традиційні та курйозні податки США

США – країна в Північній Америці, яка складається з 50 штатів.

В США найбільша в світі економіка з найвищим ВВП – 15,653 трлн \$.

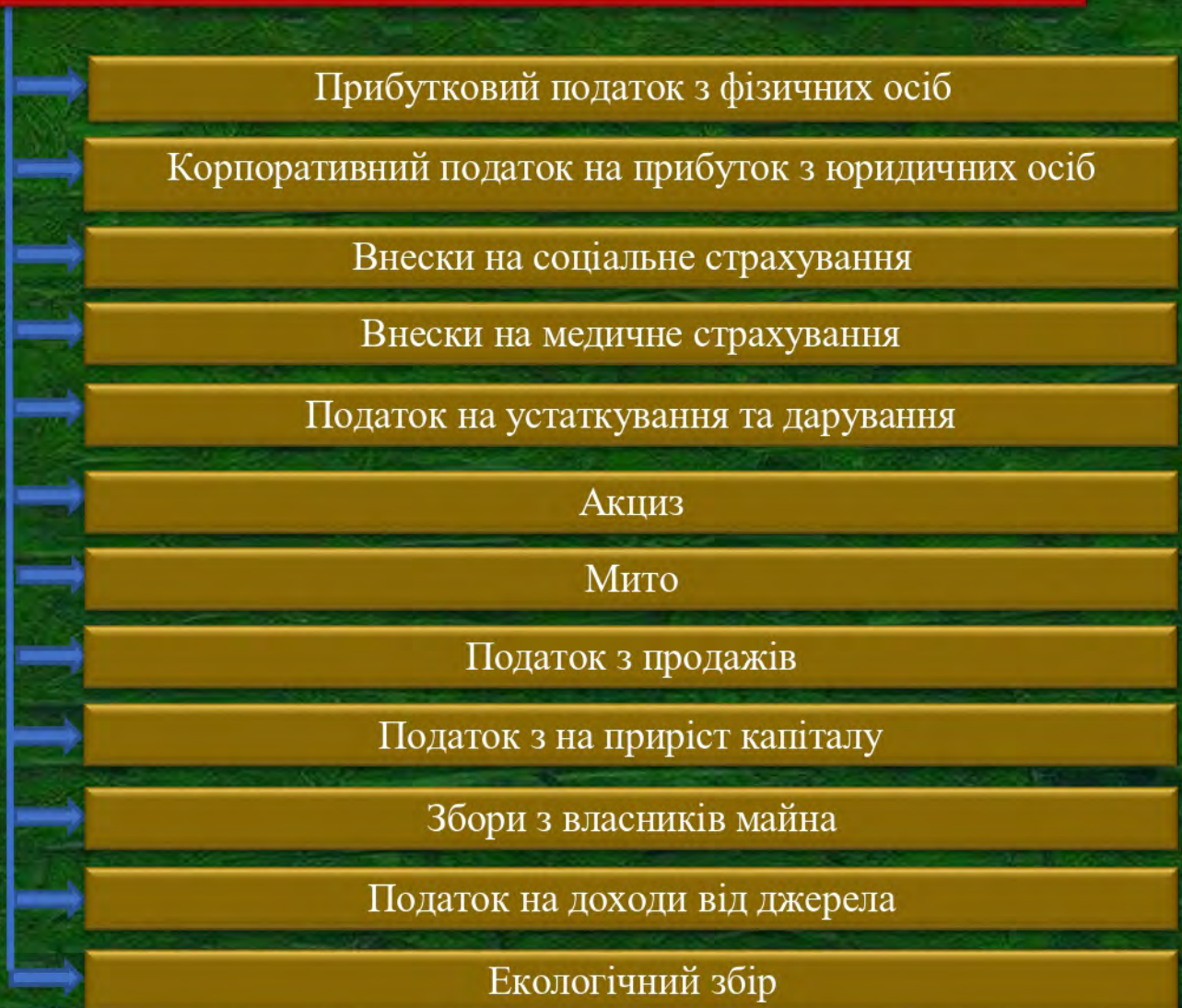
США посідають 11 місце за рівнем доходу на душу населення

Податкова система США є трирівневою, а подекуди й чотирирівневою. Податки в США встановлені на федеральному рівні, рівні штатів, міст та районів.

Основу федерального бюджету становить ПДФО, що забезпечує 40-45% грошових надходжень

Податкова система США

ПДВ або податок з продажів у США

Оподаткування частини доданої вартості, звичної для українського бізнесу, в Америці не існує. По суті, податок з продажів у США – це збір з валового виторгу (обороту)

Корпоративний податок на прибуток

Розмір ставки корпоративного податку також відрізняється в різних штатах і в основному становить близько 19,7% від доходів регіонального уряду.

Всього 44 штати стягують корпоративний податок, його ставка варіюється від 2,5% в Північній Кароліні до 12% в Айові.

Штати Невада, Огайо, Техас і Вашингтон використовують податки з валових надходжень замість податку на прибуток (вважається, що цей вид податків економічно менш обґрунтований, ніж корпоративні податки на прибуток)

Прибутковий податок з фізичних осіб

Цей вид податків є основним джерелом доходів як федерального уряду, так і уряду штату (37% від доходів уряду штату у 2017 році).

43 штати стягують індивідуальні податки на прибуток: 41 у вигляді податку на заробітну плату і прибуток, а ще два (Нью-Гемпшир і Теннессі) тільки у вигляді податку на дивіденди та процентний дохід.

9 штатів мають фіксовану ставку податку, а 33 штати стягують податок на прибуток за прогресивною східчастою шкалою і кількість цих ступенів відрізняється для різних штатів. Найбільше таких ступенів на Гаваях – 12

Курйозні податки США

ПОДАТОК НА ТАТУЮВАННЯ

Жителі Арканзасу, які є шанувальниками татуювання та пірсингу, можливо, захочуть виїхати з штату, щоб зробити боді-арт. Все тому, що в рідному штаті Білла Клінтона стягується 6% податку на боді-арт. У цю категорію входить навіть електроліз, що не на жарт ускладнює життя в штаті

Податок на кришки для кавових стаканчиків

При отриманні кави в Колорадо ви можете помітити додатковий збір у вашому рахунку. Це тому, що кришки для кавових стаканчиків вважаються «необов'язковою упаковкою» в Колорадо, і оподатковуються в розмірі 2,9%

Податок на марихуану

Рекреаційна марихуана є незаконною в штаті Айова. Проте, штат вимагає, щоб будь-хто, хто продає від семи грам цього продукту або цілу рослину, прикріплював до продукту податкову марку і платив збір. У штаті легальна медична марихуана

Податок на змивання унітазу

З 2004 року жителі штату Меріленд платять один дивний податок. З них стягується щорічна плата в розмірі \$ 30 за обробку стічних вод. Так званий податок на змивання приносить від \$ 60 до \$ 70 млн в рік на модернізацію основних очисних споруд штату з конкретною метою скорочення скидання забруднюючих речовин в Чесапікську затоку та інші важливі водні шляхи

Податок на веселощі

Можливо, трохи дивно, що сучасні жителі Массачусетса змирилися з податком на веселощі. Штат збирає 5% податку за "будь-який водний або наземний туристичний об'єкт", що діє в штаті

Податок на повітря

Коли справа доходить до податків, Пенсільванія може взяти першість. Це тому що вона обкладає податком повітря. Все, що виходить з торгового автомата зі стисненим повітрям або пирососа, оподатковується

Податок на пряжки ременя

Ковбойська мода широко поширена в Техасі, тому не дивно, що ковбойські чоботи не обкладаються податком, як і ремені. Разом з тим, пряжки для ременя оподатковуються. Якщо ви хочете купити Monty Montana повністю, вам доведеться заплатити додатковий податок з продажів за цей товар

Податок на розваги для дорослих

Цей закон штату Юта спочатку був націлений на всі види розваг: стриптиз-клуби, напівголі стрип-клуби та послуги ескорту, а також на всі продукти харчування, напої і товари, що продаються в цих конкретних закладах

ПОДАТОК НА БЕНГАЛЬСЬКІ ВОГНІ

Святкування четвертого липня в Західній Вірджинії може здатися трохи дивним, так як феєрверки в штаті повністю заборонені. Бенгальські вогні, однак, дозволені - хоча вони йдуть з додатковим податком. Продавці бенгальських вогнів та інших новинок, які видають іскри або шум, повинні платити додаткове мито, окрім податку з продажів, в розмірі 6%

Податок на канабіс

Орегон є одним з небагатьох штатів, які узаконили рекреаційне або медичне використання марихуани. Але Орегон ввів 17% податок з продажу канабісу, при цьому муніципалітетам надається можливість додати додатково 3%

Податок на людське волосся

Штат не оподатковує податком людські органи, кістки, кров або інші частини, якщо ці частини призначені для переливання або пересадки. Проте, звичайний податок з продажів поширюється на людське волосся і будь-які частини тварин для трансплантації та імплантації

10.4. Традиційні та незвичні податки Мексики

Мексика – країна в південній частині Північної Америки, яка відома квітчастими пончо, сомбреро, коридою. Офіційною мовою є іспанська. Грошова одиниця – мексиканське песо

Податкова система Мексики

Податок на прибуток 28%	Податок на додану вартість 16%
Внесок у фонд заробітної плати 2%	ПДФО від 0% до 28%
Транспортний податок	Податок на дохід від цінних паперів
Податок на нерухомість	

ПОДАТОК НА КАЛОРІЙНУ ЇЖУ ТА ГАЗОВАНУ ВОДУ

Податок запроваджено у рамках боротьби населення Мексики з ожирінням.

Оподаткуванню підлягають продукти, калорійність яких перевищує 275 ккал. на 100 грам продукту. Ставка податку – 8% від вартості страви.

Щодо оподаткування напоїв, то сума податку становить 1 песо за 1 літр

Податок на селфі

Усі відвідувачі парку Тулум, крім вартості вхідного квитка (\$3,3), повинні сплатити за кожен гаджет з фотокамерою додаткові \$2,5

У Нью-Мексико люди, яким понад 100 років, звільнені від оподаткування. Це правило діє лише тоді, коли вони не є утриманцями

Однією з особливостей системи оподаткування Мексики є те, що творчі люди можуть оплатити податки своїми творами

10.5. Традиційні та цікаві податки Канади

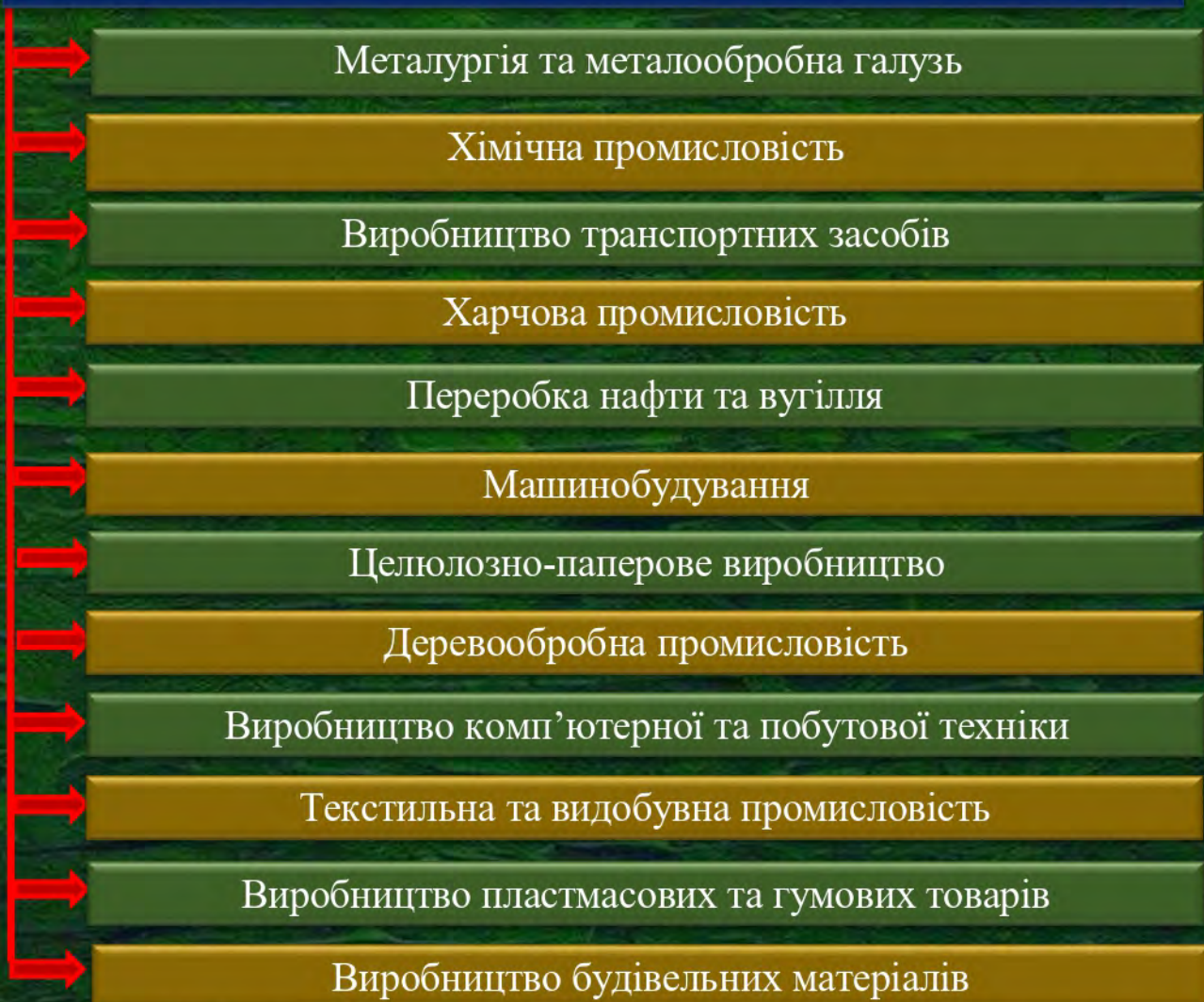
Канада – друга за площею країна світу, яка розташована в Північній Америці.

Основними мовами є англійська та французька.

Грошова одиниця – канадський долар

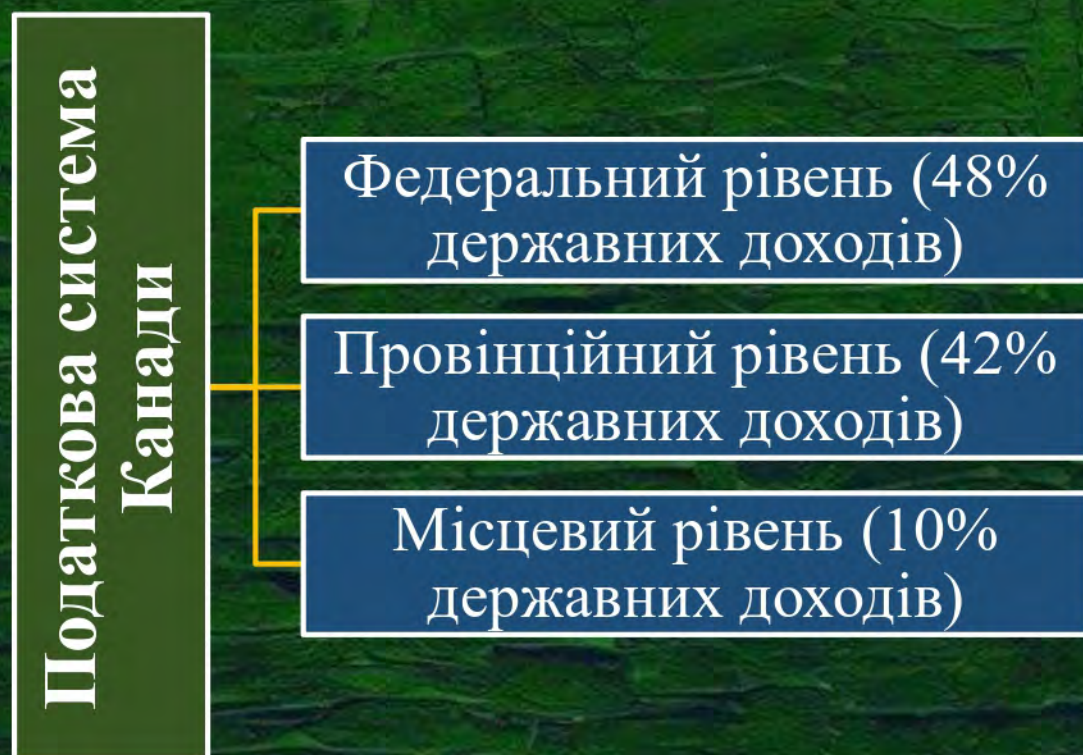

Основні галузі промисловості Канади

Податкова система Канади досить типова для держав з розвиненою сучасною економікою. У 2011 році Канада зайняла 5 місце серед усіх країн світу за простотою сплати податків

Податкова система Канади поділяється на 3 рівні:

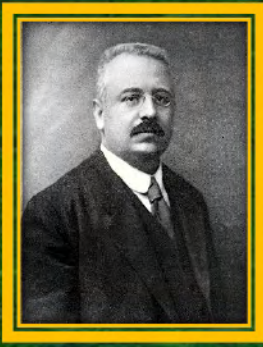
Особливістю податкової системи Канади є те, що країна вимагає сплачувати податки навіть з нелегальних доходів, наприклад з прибутку, отриманого від торгівлі наркотиками

Корпоративний податок, ПДВ та податок на прибуток

- ✓ ставка корпоративного податку на прибуток – 15% на федеральному рівні, 11-16% – на провінційному
- ✓ ПДВ – федеральна ставка становить 5%, провінційна – 7-10%
- ✓ прибутковий податок – до 45,3 тисяч CAD (33,4 тисяч USD) – 15%, а понад 200 тисяч CAD (147 400 USD) – 33%

У 1885 році Канада запровадила податок на китайців, який оподатковував в'їзд китайських іммігрантів до Канади. Податок існував до 1923 року, коли був прийнятий закон, що взагалі забороняв китайцям в'їзд на територію країни, окрім деяких винятків

У Канаді громадяни з низьким рівнем доходу звільняються від сплати податку на прибуток. Частина доходів, яку сплачують громадяни з вищим рівнем доходу перерозподіляється на користь бідних верств і стимулює загальний попит на товари та послуги

«Податки не повинні заважати виробництву»

Франческо С. Нітті

РОЗДІЛ 11. ПОДАТКОВА СИСТЕМА АВСТРАЛІЇ

Питання для теоретичної підготовки

11.1. Традиційні та курйозні податки Австралії.

11.1. Традиційні та курйозні податки Австралії

Австралія — незалежна федеративна держава, що знаходиться у Південній півкулі й повністю займає однойменний материк, прилеглий великий острів на півдні - Тасманія

Австралія- країна емігрантів, переселенці складають 26% населення, за цим показником країна посідає 9-те місце у світі. Головною складовою австралійської нації є англо-австралійці, нащадки переселенців з Британії — 77 %; 12% становлять недавні мігранти з Великої Британії

Австралійський Союз — одна з найбільш розвинених індустріально-аграрних країн світу. На світовому ринку вона виступає як один з основних постачальників мінеральної та сільськогосподарської сировини

Майже усі промислові центри сконцентровані на узбережжі країни, виконуючи роль переробки сировини й експорту виготовленої продукції морськими портами.

Основні галузі промисловості:

- ▶ гірничо-промисловість
- ▶ енергетика
- ▶ нафтогазова промисловість.

Аграрний сектор

Регіонально виділяються 4 сільськогосподарські масиви:

- ▶ Вирощування пшениці, м'ясо-вовняного тваринництва (ВРХ, вівці) — південний захід, південь, південний схід, схід Тасманії
- ▶ Пасовищного вовняного тваринництва (вівці) — захід, басейн Дарлінгу, великий артезіанський басейн, район центральних озер
- ▶ Пасовищного м'ясного тваринництва (ВРХ) — східне узбережжя, Квінсленд, північ
- ▶ Земель, що не використовуються — внутрішні райони, заболочене північне узбережжя, центральна частина південного узбережжя, захід Тасманії

Історичний розвиток податкової системи

До 1901р.

- Кожна колонія (пізніше штат і територія) мала власну систему оподаткування
- Більшу частину своїх доходів отримували від митного та акцизного збору
- Відсутність вільної торгівлі між колоніями

1901 р.

- Велика Британія відмовилась від права стягнення всіх митних та акцизних зборів з держав та територій колишньої Співдружності

1915 р.

- Податок на доходи фізичних осіб
- Податок на нерозподілений прибуток компаній (для покриття військових витрат)

1942 р.

- Податкова система (Pay as you learn – PAYE), де працівники зменшували свої податкові платежі за допомогою своїх працевдавців, яка була запроваджена для найманих працівників

1980 р.

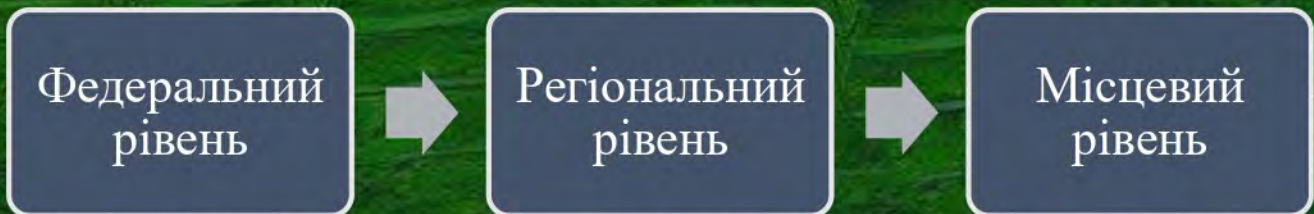
- Запроваджений податок Medicare (медичний збір)
- (CGT) є податок на прибуток, отриманий від продажу деяких активів. Податок на приріст капіталу
- Податок на додаткові пільги (FBT), що надає підприємство своїм робітникам у вигляді акцій чи спецпільг

2006 р.

- Закриття податкових гаваней, створення цілісності австралійської фінансової та регуляторної систем

Сучасна податкова система Австралії

Основним є перший рівень – державний, який практично фінансує усі інші. Податки регіонального та місцевого рівнів не мають великого значення для формування бюджету

Одна з особливостей австралійської податкової системи полягає у відмінності ставок прибуткового податку для місцевих жителів і для тимчасових працівників з-за кордону. В цілому податкове навантаження в Австралії порівняно нижче, ніж в більшості країн Євросоюзу і в інших розвинених державах світу

***Прибутковий податок -
прогресивна шкала в залежності
від річного доходу***

для резидентів

- ▶ Від 0 до 18 200 \$ – 0
- ▶ Від 18 201 \$ до 37 000 \$ - 19 центів з кожного 1 \$ від суми більш ніж 18 200 \$
- ▶ Від 37 001 \$ до 90 000 \$ - 3 572 \$, плюс 32,5 цента з кожного 1 \$ від суми понад 37 000 \$
- ▶ Від 90 001 \$ до 180 000 \$ - 20 797 \$, плюс 37 центів з кожного 1 \$ від суми понад 90 000 \$
- ▶ Від 180 001 \$ і більше - 54 097 \$, плюс 45 центів з кожного 1 \$ від суми понад 180 000 \$

для нерезидентів

- ▶ Від 0 \$ до 90 000 \$ - 32,5 центів з кожного 1 \$
- ▶ Від 90 001 \$ до 180 000 \$ - 29 250 \$, плюс 37 центів з кожного 1 \$ від суми більше 90 000 \$
- ▶ Від 180 001 \$ і більше - 62 550 \$, плюс 45 центів з кожного 1 \$ від суми більше 180 000 \$

ПДВ

**ПДВ (GST) - 10% на більшість товарів і послуг.
Податок на додану вартість стягується з
підприємств з річним оборотом понад 50
тис. доларів**

Корпоративний податок на прибуток

**Корпоративний податок на прибуток - 30%
(основна ставка) і 27,5%
(якщо річний оборот менше 25 млн. доларів)**

Податок на прибуток підприємств

**Податок на доходи підприємств має
нефіксовану ставку, оскільки розраховується
відповідно до ставки встановленої
держбюджетом**

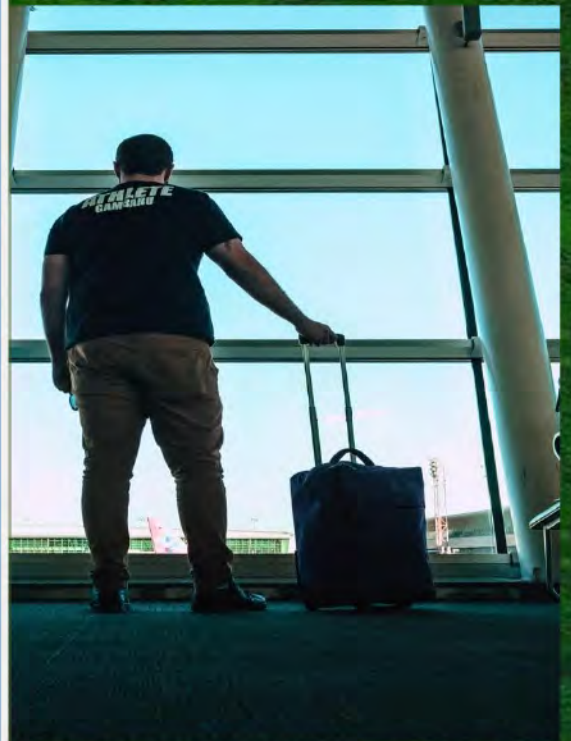
Податок на криптовалюту

Оподаткування криптовалют відбувається тоді, коли особа розпоряджається своєю криптовалютою, тобто, здійснює операції майнінгу, продажу, дарування, торгу, конвертації у фіатну валюту чи іншу криптовалюту тощо. В таких випадках застосовується податок на приріст капіталу (CGT)

Плата за виїзд

Плата за рух пасажирів - це акцизний податок, який стягується австралійським урядом з усіх пасажирів, які відправляються на міжнародні рейси або морський транспорт

Податок на порошок для перук

Так як Австралія довгий час була лише колонією Британії там діяли такі ж податки, і деякі з них були досить цікавими. Так у 1795 році було введено податок на ароматичні порошки, які чоловіки та жінки наносили на свої перуки. Це призвело до різкого скорочення популярності перук

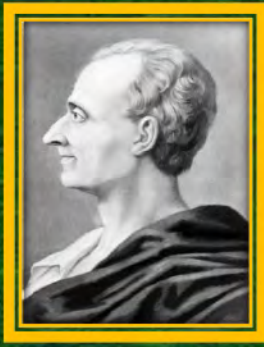
Податок на карти

У 1710 році англійський уряд різко підняв податки на гру в карти та кості. Це призвело до широкого ухиляння від сплати цього податку. Податок був скасований у 1960 році

Податок на вікна

У 1696 році був введений податок на вікна, оподатковуючи будинки залежно від кількості вікон. Це призвело до того, що в багатьох будинках було дуже мало вікон, що спричинило проблеми зі здоров'ям. Зрештою податок відмінили у 1851 році

«У справі податків треба приймати до уваги не те, що народ може дати, а то, що він може завжди давати»

Шарль Монтеск'є

РОЗДІЛ 12. ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ АФРИКИ

Питання для теоретичної підготовки

- 12.1. Традиційні та незвичні податки Єгипту.
- 12.2. Традиційні та дивні податки Ефіопії.
- 12.3. Традиційні та курйозні податки Марокко.
- 12.4. Традиційні та цікаві податки Тунісу.

12.1. Традиційні та незвичні податки Єгипту

**Єгипет –
трансконтинентальна
державна, яка знаходиться
на північному сході
Африки та південному
заході Азії. Континенти
з'єднуються за допомогою
сухопутного коридору,
утвореного Синайським
півостровом**

**Теперішня система оподаткування
забезпечує 2/3 бюджетних надходжень
за допомогою непрямих податків та
різних зборів.**

**Прямі та непрямі податки в Єгипті, як
правило, справляються до
держбюджету, проте, деякі з них
надходять до казни місцевих органів
влади**

ПДВ

В Єгипті застосовуються наступні ставки ПДВ:

✓ 14 % – стандартна ставка ПДВ, застосовується майже до всіх товарів та послуг

✓ 5 % – знижена ставка, яка застосовується до виробничого обладнання

Корпоративний податок

Компанії-резиденти сплачують податок з прибутку, отриманого по всьому світі, а нерезиденти – тільки з доходів, отриманих в Єгипті. Корпоративний податок обкладається такими ставками:

✓ 22,5% – основна ставка корпоративного податку

✓ 40,55% – ставка податку застосовується до нафтопереробних компаній

✓ 40% – оподатковується прибуток Управління Суецького каналу, Центрального банку Єгипту

Податок з доходів фізичних осіб

В Єгипті діє прогресивна ставка оподаткування доходів фізичних осіб:

- ✓ дохід від 0 до 15 000 єгипетських фунтів податком не обладається
- ✓ дохід від 15 000 до 30 000 єгипетських фунтів обкладається ставкою 2,5%
- ✓ дохід від 30 000 до 45 000 єгипетських фунтів оподатковується за ставкою 10%
- ✓ дохід від 45 000 до 60 000 єгипетських фунтів – за ставкою 15%
- ✓ дохід від 60 000 до 200 000 єгипетських фунтів – за ставкою 20%
- ✓ дохід від 200 000 до 400 000 єгипетських фунтів обкладається податком 22,5%
- ✓ дохід понад 400 000 єгипетських фунтів – за ставкою 25%

Податок на олію

У Стародавньому Єгипті оподатковувалась олія. Її можна було купити лише у фараона. Також заборонялося повторно використовувати попередньо придбану олію

Податок на танець живота

У Єгипті виконавці танцю живота обкладаються податком, який щороку приносить державі понад 900 мільйонів єгипетських фунтів, що еквівалентно 264 мільйонам доларів США. Таким чином, цей податок знаходиться на п'ятому місці джерелом за величиною доходів до бюджету країни після Суецького каналу, туризму, експорту нафти та бавовни

Податок на вікна та двері

У Стародавньому Єгипті вікна та двері обкладалися податком, тому єгиптяни часто замурували свої вікна, щоб уникнути оподаткування

Податок на майно

У Стародавньому Єгипті податок на майно завжди підвищувався на період війни, та знижувався у мирний час

12.2. Традиційні та дивні податки Ефіопії

**Ефіопія – аграрна країна,
розташована на сході
Африки.**

**Велику роль в економіці
Ефіопії відіграє споживче
сільське господарство, в
якому на початку 1990-х
років утворювалось понад
50 % ВВП країни.**

**Ефіопія є найбільшим
експортером кави серед
африканських країн**

**Економіка Ефіопії є перехідною. У 2020 році
Уряд Ефіопії запровадив новий, більш
ліберальний інвестиційний кодекс, розпочав
процес приватизації монополії (Ethiotelecom)
у телекомунікаційному секторі та ліквідував
численні обтяжуючі норми. Уряд також
розпочав реалізацію закону про державно-
приватне партнерство, що передбачає
приватні інвестиції у галузі генерації
електроенергії та дорожнього будівництва**

ПДВ

Податок на додану вартість становить 15%

Корпоративний податок

Корпоративний податок (компанії, які не займаються видобувною промисловістю) – 30%

Корпоративний податок на дохід від гірничих робіт (за винятком нафти, природного газу та горючих сланців) – 25%

ВНЕСКИ НА СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

11% (цивільні) або 25% (військові).
Внески роботодавця також фінансують допомогу у разі травми на виробництві.
(7% внеску сплачує працівник)

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Некорпоративні підприємства та
індивідуальні підприємці:
прогресивні ставки від 0% до 35%

ЕТВ 0 – 7200 – 0%

ЕТВ 7 201 – 19 800 – 10%

ЕТВ 19 801 – 38 400 – 15%

ЕТВ 38 401 – 63 000 – 20%

ЕТВ 63 001 – 93 600 – 25%

ЕТВ 93 601 – 130 800 – 30%

Понад 130 800 – 35%

Утримувані податки

Податок на
дивіденди: для
резидентів - 10%, для
нерезидентів - 10%

Податок на відсотки:
для резидентів - 5%,
для нерезидентів -
10%

Роялті - для
резидентів 5%, для
нерезидентів - 5%

Дивні податки Ефіопії

- Наприкінці 70-х років існував податок на експорт цукру (80-90%) і на насіння бавовни - 60%
- Податкова система Ефіопії робить автомобілі недоступними для звичайних громадян. Високі ціни стимулюють нелегальний продаж, а непомірні податки вважаються основною рушійною силою незаконної торгівлі автомобілями в Ефіопії. Окрім митного збору, імпортери автомобілів в Ефіопії сплачують п'ять різних форм податків: ПДВ у розмірі 15%; акцизний податок до 100% (в залежності від об'єму двигуна); 10% додатковий податок та інші. Разом це становить понад 500% імпоротної ціни автомобіля залежно від типу автомобіля, віку та об'єму двигуна
- В Ефіопії не стягується податок на майно , але платять збори на смерть (поховання)

12.3. Традиційні та курйозні податки Марокко

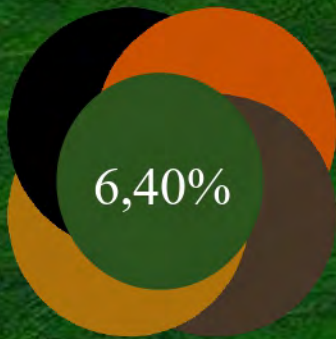
Марокко – країна на півночі Африки, яка межує з Іспанією через Гібралтарську протоку, з Алжиром та Західною Сахарою. Населення Марокко переважно розмовляють арабською та французькою мовами. Офіційна валюта – марокканський дирхам

Марокко – індустріально-аграрна країна. ВВП Марокко на половину складається з сфери обслуговування. Друга половина ВВП країни становить промисловість (разом із будівництвом) та аграрне виробництво (разом із рибальством та лісовим господарством).

Марокко також має в своєму розпорядженні 17 морських портів, в тому числі 8 великих

ВНЕСКИ НА СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ, СПЛАЧЕНІ РОБОТОДАВЦЯМИ:

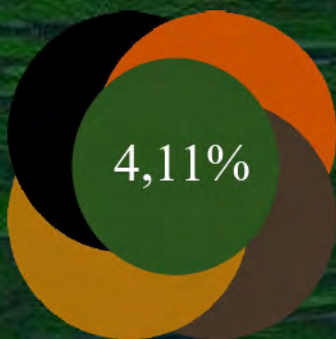
Сімейний внесок

Соціальний внесок

Професійний податок

Медицина

ПДВ

Податок на додану вартість
(Taxe sur la Valeur Ajoutée – TVA)

становить 20%

ПОДАТОК КОМПАНІЇ

Національна валюта MAD -
марокканський дирхам

- ✓ Від 0 до 300 000 MAD – 10%*
- ✓ Від 300 001 до 1 000 000 MAD – 20%*
- ✓ Понад 1 000 000 MAD – 31%* (26%* для компаній, які здійснюють промислову діяльність з оподатковуваним доходом менше 100 мільйонів MAD)

**у відсотках від обороту*

- ✓ Кредитні установи, страхові компанії та страхові та перестрахові компанії Такафул – 37%
- ✓ Податок за бажанням для підрядників, які займаються інжиніринговими, будівельними або монтажними проектами, пов'язаними з промисловими чи технічними установками – 8% від ціни контракту (чистий ПДВ та інші подібні податки)
- ✓ Компанії, що працюють у «Зонах вільної торгівлі» (для їх експортного обороту) – звільняються на п'ять років; 8,75% – протягом наступних 20 років
- ✓ Гірничодобувні компанії – 17,5%
- ✓ Вуглеводневі компанії – звільняються від СІТ на десять років з початку регулярного видобутку вуглеводнів

УТРИМАНІ ПОДАТКИ

Дивіденди: 0 (компанія-резидент)/15% (компанія-нерезидент або фізична особа)

Відсотки: 20% (компанія-резидент)/30% (фізична особа-резидент)/10% (нерезидент – кредит, наданий на 10 років і більше, звільняється від податку на виведений дохід)

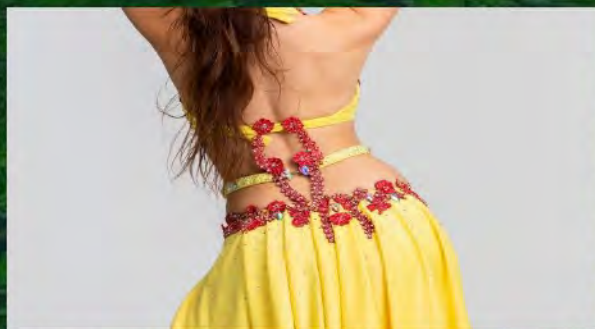

Роялті: 10% (компанія-резидент або фізична особа)/10%(компанія-нерезидент або фізична особа). Ставки можуть відрізнятися залежно від конкретних податкових угод

- Власники нерухомого майна сплачують міський податок на орендну вартість майна. Те саме стосується власників машин і приладів, які є невід'ємними частинами підприємства, що виробляє товари чи послуги. Загальна ставка податку на майно становить 10% від оціночної вартості оренди, визначеної місцевими податковими органами.
- Квитки на міжнародні рейси, що відправляються з марокканських аеропортів, оподатковуються в розмірі 100 MAD для економ-класу та 400 MAD для бізнес-класу та першого класу

Курйозні податки Марокко

Податок на танець живота сплачують виконавиці танцю живота

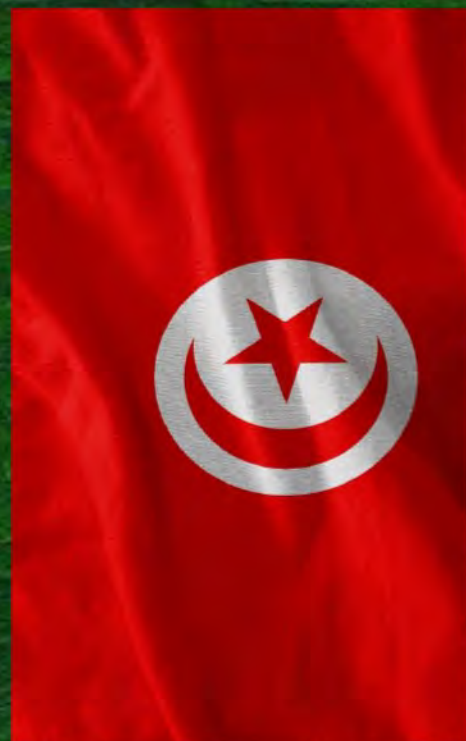

Курйозні податки Марокко:

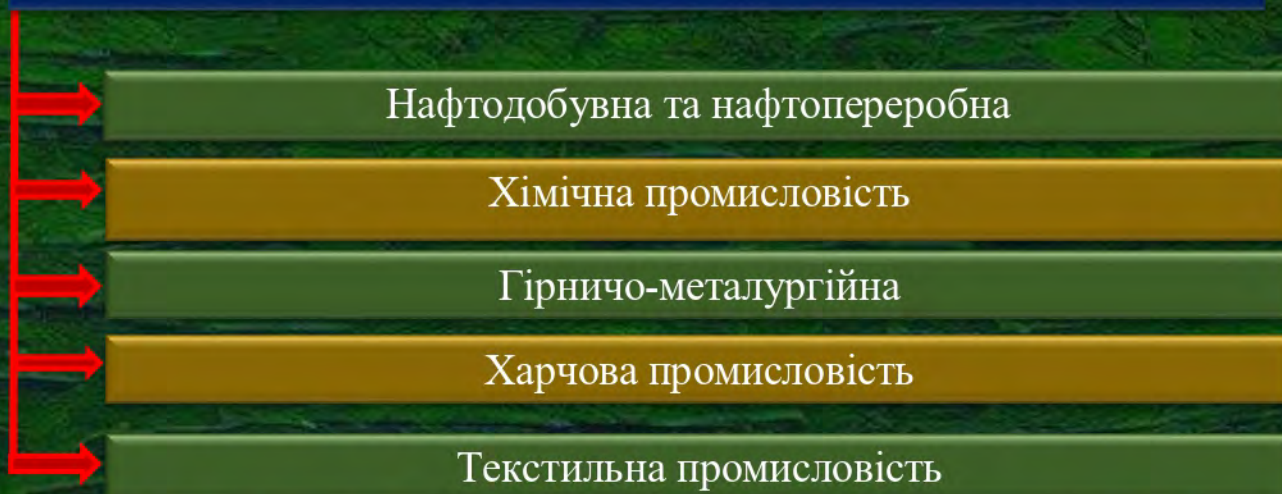
- ✓ податок, коли ви їсте лівою рукою
- ✓ людина, яка є в траурі й не носить білий колір протягом 40 днів

12.4. Традиційні та цікаві податки Тунісу

Туніс – найпівнічніша країна Африки, яка знаходиться на узбережжі Середземного моря. Є однією з найрозвиненіших країн Африки. Офіційна мова – арабська. Офіційна валюта – туніський динар

Основні галузі промисловості Тунісу

ПДВ

Податок на додану вартість (VAT) - Taxe sur la Valeur Ajoutée (TVA) становить 19% (з 1 січня 2018 р.)

ПОДАТОК КОМПАНІЇ:

✓ Стандартна ставка: 15% (знижено з 25% у 2021 р.)

✓ Знижена ставка - 10%

Питома ставка

✓ Банки (включаючи ісламські банки) та фінансові установи (лізингові компанії, факторингові компанії, інвестиційні банки)

✓ Інвестиційні компанії (SICAF і SICAR)

✓ Оператори зв'язку

УТРИМАНІ ПОДАТКИ

10%

Дивіденди

10%

Відсотки

15%

Роялті

**ВНЕСКИ НА СОЦІАЛЬНЕ
СТРАХУВАННЯ, СПЛАЧЕНІ
РОБОТОДАВЦЯМИ:**

*Ставка внесків на соціальне страхування для
роботодавців становить 16,57%*

Цікаві податки Тунісу

- Із 1 жовтня 2014 року Туніс ввів виїзний податок у розмірі 30 туніських динарів. Його повинен сплатити кожен турист, який залишає країну. За дітей, які виїжджають із Тунісу, теж потрібно сплачувати цей податок, навіть якщо вони вписані в паспорти батьків. Податок сплачується у формі марки, що вклеюється в паспорт або інший документ, схвалений міністром фінансів чи поліцейськими службами при виїзді мандрівника з країни. Марку можна придбати в готелях, туристичних агентствах, банках та інших фінансових установах, у звичайних тютюнових кіосках та, звісно, в аеропортах, морських портах, при КПП на сухопутному кордоні

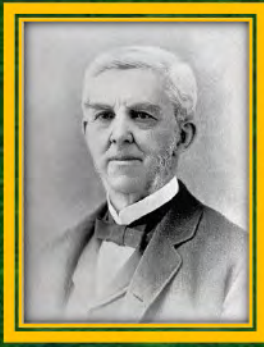
- З 1 листопада 2018 року запроваджено туристичний податок для всіх туристів, які проживають у готелях Тунісу незалежно від національності. Податок повинен бути сплачений після прибуття на рецепції готелю в місцевій валюті (туніські динари). Туристу буде видана квитанція про оплату. Податок поширюється на дорослих і на дітей старше 12 років:

3 динара з людини за ніч перебування в готелі 4* / 5*

2 динара з людини за ніч перебування в готелі 3*

1 динар з людини за ніч перебування в готелі 1*

У разі розміщення більш ніж 7 ночей податок сплачується тільки за 7 ночей. У разі переселення в інший готель за власним бажанням, вже будучи в Тунісі, оплачений податок готелем не повертається. Гості будуть оплачувати податок і в уже заброньованому готелі і в тому, куди вони бажають переселитися

«Податки - це ціна, яку ми платимо за можливість жити в цивілізованому суспільстві»

Олівер Уенделл Холмс старший

РОЗДІЛ 13. ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ АЗІЇ

Питання для теоретичної підготовки

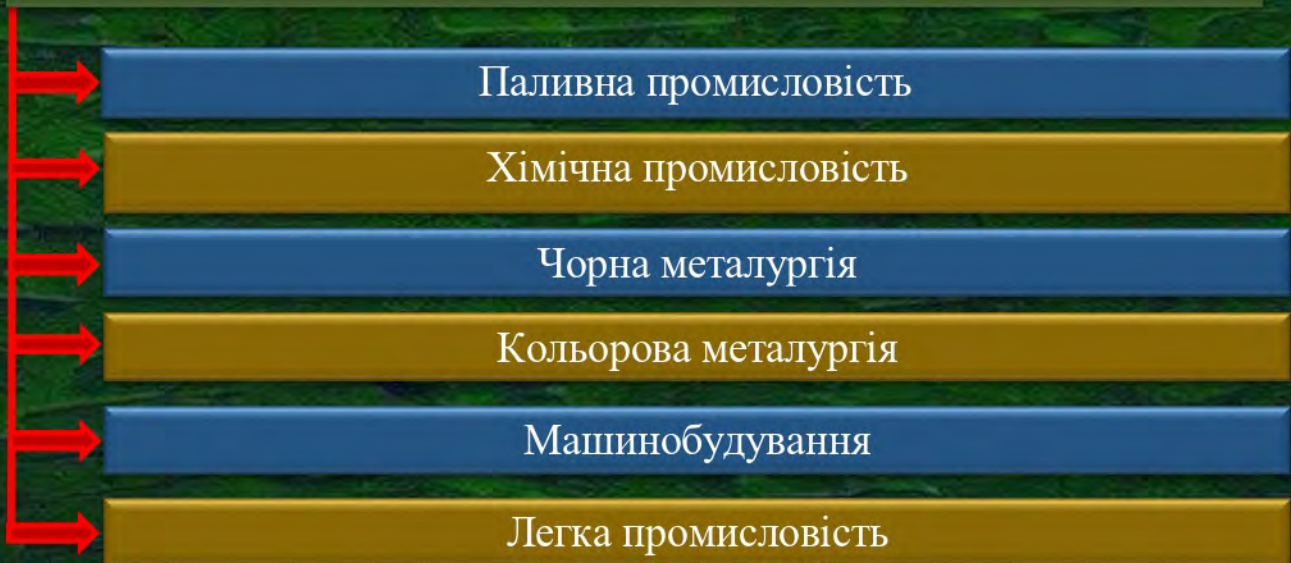
- 13.1. Традиційні та особливі податки Китаю.**
- 13.2. Традиційні та цікаві податки ОАЕ.**
- 13.3. Традиційні та незвичні податки Японії.**
- 13.4. Традиційні та дивні податки Ізраїлю.**
- 13.5. Традиційні та курйозні податки Індії.**

13.1. Традиційні та особливі податки Китаю

Китай – четверта за площею та перша за кількістю населення (1,412 млрд. чол.) країна світу. Понад 40 міст-мільйонерів знаходиться в країні. Грошова одиниця – юань. Адміністративний поділ – 22 провінції, 5 автономних районів, 4 міста центрального підпорядкування

Основні галузі промисловості Китаю

Основні принципи оподаткування в Китаї

Справедливість при оподаткуванні

Різницю у податкових ставках необхідно застосовувати тільки для різних видів виробництва, а не різних форм власності

Чіткість та простота при оподаткуванні

Застосовується при операціях з обчислення та стягнення податків

Види податків Китаю

Податок з обороту

Ресурсні платежі

Цільові податки та збори

Податок на прибуток

Майновий податок

Податки з операцій

Сільсько-господарські податки

Мито

ПДВ

Базою оподаткування є оборот від імпорту та реалізації товарів і надання послуг на території Китаю. До обороту від реалізації застосовують ставки – 13% та 7%, залежно від виду товарів. Експорт товарів оподатковується за нульовою ставкою

Податок на прибуток підприємств

Податок на прибуток в Китаї стягується зі всіх компаній, в тому числі з іноземних, які займаються комерційною діяльністю на території країни і отримують від цього прибуток. Даний податок сплачується раз на рік. Ставка може різнитися в залежності від місця реєстрації компанії. Якщо підприємство зареєстровано в Китаї, то його власники повинні щорічно сплачувати податок на прибуток за ставкою 30% від річного прибутку. Для тих організацій, які є нерезидентами Китаю, цей податок становить 20%

Прибутковий податок

Прибутковий податок у Китаї оплачують лише фізичні особи, що працюють за наймом. Податок стягується щомісячно, безпосередньо із заробітної плати.

Ставка прибуткового податку залежить від розміру зарплати працівника. Наймана особа, яка заробляє менше чотирьох тисяч юанів на місяць (\$620), звільняється від сплати прибуткового податку. Якщо розмір заробітної плати становить від 4 000 до 4 500 юанів, то ставка податку буде становити 5%. При окладі від 4 500 до 6 000 юанів, ставка податку дорівнюватиме 10%. Заробітна плата в діапазоні від 6 000 до 9 000 юанів, обкладається ставкою 15%.

Таким чином, ставка прибуткового податку збільшується при зростанні заробітної плати. Максимальна ставка прибуткового податку в Китаї становить 45% та стягується із найманих осіб з щомісячною заробітною платою понад 100 000 юанів

Особливі податки Китаю

Податок на собак

У спеціальній економічній зоні Шаньтоу власнику собаки слід сплатити \$1 200 за реєстрацію собаки та щорічно сплачувати \$400 за медичний огляд домашнього улюбленця

Податок на цивільний шлюб

Податок заснований у 1996 році в місті Тянцзінь. З моменту започаткування податку, за шлюб без офіційного оформлення відносин, сплачується 1 000 юанів на рік. Податок сплачують ті пари, про яких повідомили місцевій владі

13.2. Традиційні та цікаві податки ОАЕ

Об'єднані Арабські Емірати, федерація семи еміратів : Абу-Дабі, Дубай, Шарджа, Аджман, Уммель-Кайвайн, Катару Ель-Фуджайра і Рас-ель-Хайма. Вони знаходяться в південно-західній Азії в Перській затоці, межують на південно-заході із Саудівською Аравією і на південно-сході з Оманом.

У минулому країна називалася Договірним Оманом і являла собою об'єднання британських протекторатів. Держава Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ) була проголошена 2 грудня 1971

Важливими галузями економіки ОАЕ, крім видобутку нафти й газу, є обробна промисловість, нафтопереробка, суднобудування і ремонт суден, рибальство, землеробство і кочове скотарство. У структурі ВВП зростає питома вага промисловості. Крім нафтопродуктів, країна виробляє сталь, алюміній, добрива, цемент, пластмаси, верстати й одяг

ЕКСПОРТ ТА ІМПОРТ

Склад експорту: нафта – 45%, газ, реекспорт, в'ялена риба, фініки.

Географія експорту: Японія – 36%, Республіка Корея – 9%, Сінгапур – 5%, Індія – 5%, Оман – 3%.

Склад імпорту: промислові товари, транспорт і устаткування, хімікати, продовольство.

Географія імпорту: США – 9%, Японія – 9%, Великобританія – 9%, Німеччина – 6%, Індія – 6%

Об'єднані Арабські Емірати - це стабільна юрисдикція, що забезпечує ряд конкурентних переваг і можливостей для міжнародного бізнесу

Основні фактори , що привертають до Еміратів підприємців та інвесторів:

- **Лояльна фіскальна політика держави**
- **Стабільна національна валюта**
- **Повне виключення корпоративного і прибуткового оподаткування**
- **Можливість 100% іноземного володіння бізнесом**
- **Досконала інфраструктура**
- **Імпортні та експортні пільги**
- **Високий рівень життя, освіти та охорони здоров'я**

Система оподаткування в ОАЕ, повністю виключає пряме оподаткування жителів, а державні доходи надходять від непрямого оподаткування.

Податки, які не стягуються в Дубаї:

- ❖ Податки на доходи фізичних осіб
- ❖ Корпоративні податки
- ❖ Податок на прибуток
- ❖ Податок на капітал

Проте, податкова система Дубаю, ОАЕ може передбачати певні форми корпоративного оподаткування в окремих галузях підприємництва

Податок на прибуток підприємств

На сьогодні в ОАЕ відсутній податок на прибуток (виключенням є іноземні банки, що сплачують 20 відсотків від корпоративного прибутку та нафтові компанії, які володіють акціями у концесіях та сплачують емірату Дубай 55 % від корпоративного прибутку та роялті, розмір яких регулюється окремими угодами в залежності від емірату, де відбувається видобуток вуглеводнів).

Ставка податку може варіюватися від 55% до 85%

ПДВ

Податок на дохід з продажів - це податок, що стягується урядом країни за товари і послуги. Податок на дохід з продажів виплачується кінцевим споживачем - його ставка становить 5%

Акцизний податок

Акциз накладається на:

- ❖ енергетичні напої
- ❖ тютюн і товари, пов'язані з тютюном
- ❖ газовані напої, за винятком газованої води

При цьому максимальна ставка податку складає 200 %. Експорт підакцизними товарами від оподаткування звільняється

Податок на операції з нерухомим майном

Податок на операції з нерухомим майном (купівля, продаж) – становить 2% від вартості майна, причому, 1.5% платить покупець і 0.5% платить продавець

Готельний податок

Готельний податок сплачується при заселенні або виселення з номера. Його сума залежить від кількості ночей, проведених в готелі

Категорія готелю	Сума готельного податку
П'ятизірковий готель / Апартаменти класу люкс	20 дирхамів (5.5 доларів США)
Чотиризірковий готель / Поліпшені апартаменти	15 дирхамів (4.1 доларів США)
Тризірковий готель / Стандартний номер	10 дирхамів (2.7 доларів США)
Бюджетний готель / Міні-готель	7 дирхамів (1.9 доларів США)

Податок на виліт

У 2016 році Об'єднані Арабські Емірати ввели податок на виліт з Дубаю.

Будь-який пасажир користується послугами аеропорту Дубаю, включаючи транзитних пасажирів, повинен заплатити 35 дирхамів (9,45 дол. США). Є тільки дві категорії, які звільнені від сплати податку - діти у віці до двох років і члени екіпажу. Однак, якщо ви є транзитними пасажирами, що летять на тому ж літаку, і на тому ж рейсі, ви також звільняєтесь від сплати туристичного податку на виліт

Податок на цукор

Починаючи з 1 січня 2020 року, стягується податок в розмірі 50% з будь-якого продукту з додаванням цукру або інших підсолоджувачів, чи то у вигляді напою, рідини, концентрату, порошків, екстрактів або будь-якого продукту, який може бути перетворений в напій

Податок на дорогу

Перш за все, головна дорога Дубаю є платною, тому при наявності транспортного засобу і при користуванні дорогою стягується плата в розмірі 4 дирхамів (трохи більше 1-го долара) за проїзд під спеціальними воротами (SALIK toll gate). Всього на дорогах міста зараз встановлено вісім воріт

13.3. Традиційні та незвичні податки Японії

Японія – острівна держава на сході Азії, що розташована на Японському архіпелазі та омивається Тихим океаном і Японським, Охотським, Східно-Китайським, Філіпінським морями. Посідає третє місце в світі за величиною номінального ВВП

Податкова система Японії поділяється на 3 типи

Прямі податки

- Прямі прибуткові податки з фізичних та юридичних осіб

Прямі податки на майно

- Земельний податок, податок на спадщину та дарування, податок на нерухомість та інші

Прямі та непрямі

- Прямі та непрямі споживчі податки (гербовий збір, податок на споживання та інші)

Податкова система Японії

Основну частину надходжень до бюджету становлять податок на прибуток та корпоративний податок (близько 70%). Всі міжнародні компанії, які внаслідок діяльності отримують прибуток в межах країни повинні сплачувати податки

Споживчий податок (ПДВ)

Споживчий податок (ПДВ) є непрямим податком, що обкладається ставкою 10%. Варто зауважити, що серед розвинутих країн ставка податку найнижча

Прибутковий податок

Прибутковий податок є одним з найбільших джерел наповнення державного бюджету Японії.

Справляється за наступними ставками:

- ✓ 10%
- ✓ 25%
- ✓ 50%

Корпоративний податок

Корпоративний податок має комбіновану систему розподілу доходів між бюджетами:

- ✓ національна ставка – 33,48%
- ✓ префектурна – 5% від рівня національної ставки (або 1,67% від величини прибутку)
- ✓ муніципальна ставка – 12,3% від національної (або 4,12% прибутку)

Прямі податки Японії

Податок на нерухомість в Японії – це податок, який сплачується за ставкою 1,4% залежно від її вартості. Вартість визначається місцевими органами самоврядування кожних три роки.

Податок на спадщину сплачують громадяни та постійні резиденти Японії, отриману навіть з закордонних джерел. Ставка податку коливається від 10% до 50%, залежно від вартості спадщини.

Податок на дарування стягується за ставкою від 10% до 50% в залежності від вартості активу

Податок на жир

Усі громадяни Японії віком від 40 до 75 років повинні щороку вимірювати свою талію. Якщо розмір перевищує норму (85 см. для чоловіків та 90 см. для жінок) потрібно сплачувати штраф. Податок введений у 2008 році та покликаний подолати підвищення ожиріння у населення, поширення діабету та інсультів

Податок на віскі

Податок залежить від вмісту алкоголю в напої. Виробники віскі почали розбавляти напій, щоб уникнути оподаткування. Європейським виробникам розбавляти віскі заборонялося, тому Японське віскі стало більш конкурентоспроможним

Податок на виїзд

Громадяни всіх країн, які виїжджають за територію Японії повинні сплачувати податок у розмірі 1000 Єн. Податок включений у вартість квитка на будь-який транспорт. Отримані кошти спрямовуються на розвиток туристичної сфери Японії

Податок на собак

Власникам собак в Японії потрібно сплачувати податок за право утримувати їх у себе вдома. Незалежно від розміру собаки та її породи, господар платить податок 2200 Єн (\$20) щороку

13.4. Традиційні та дивні податки Ізраїлю

Ізраїль за своїми параметрами більш європейсько-американська країна, ніж азіатська. Промислові підприємства виробляють та експортують електронні компоненти, точні інструменти, зброю, пластмаси, добрива тощо. Головними промисловими центрами є Тель-Авів та Хайфа

Економіка Ізраїлю є ринковою, технологічно розвиненою з великою участю держави. Ізраїль є однією з найрозвиненіших країн Азії

Основні економічні райони Ізраїлю

- ✓ Промисловий
- ✓ Приморський
- ✓ Єрусалим та його околиці
- ✓ Південний економічний район

Податкова система Ізраїлю

Податкова система Ізраїлю схожа до податкової системи Великої Британії.

Контроль за нарахуванням та сплатою податків здійснюється Міністерством фінансів Ізраїлю.

Оподаткування побудоване на принципі резиденства.

Резидентом вважається особа, яка перебувала в країні протягом 183 днів в році чи 30 днів в поточному році, що в сукупності із двома минулими роками становить 425 днів проживання

Податки Ізраїлю

Державні

ПДВ

Мито

Податок з продажу землі

Податок на прибуток

Муніципальні

Єдиний податок на нерухомість

Оподаткування юридичних осіб в Ізраїлі

Податок	Ставка оподаткування	Характеристика
Податок на прибуток компанії	23%	Для учасників партнерств діє пільговий режим – 15% від прибутку учасника
ПДВ	17%	Ставка ПДВ для туризму та нерухомості може відрізнятися
Податок на продаж землі	2,5%	За купівлю будівлі на землі додатково стягується 1,2%
Страховий внесок	12,5%	Сплачується за кожного найманого працівника

Податок на прибуток для фізичних осіб

Податок на прибуток фізичних осіб в Ізраїлі стягується за прогресивною ставкою, залежно від рівня доходу платника податку. Розмір ставки коливається від 10% до 50%

Муніципальний податок («Арнона»)

Податок нараховується похідною ставкою за 1м² житла на його площу

Податок на собак

Податок на собак в Ізраїлі стягується у розмірі 338 шекелів виключно за некастрованих тварин

Податок на покращення

Стягується з власників чи орендарів нерухомості, які зробили покращення об'єкта, що підвищило його вартість

Податок на авто

Ставка становить до 92% та залежить від вартості транспортного засобу

13.5. Традиційні та курйозні податки Індії

**Індія – країна у
Південній Азії, сьома за
площею та друга за
чисельністю населення
(1,358 млрд. чол.) в світі.
Столиця – Нью-Делі.
Валюта – індійська
рупія**

Економіка Індії є третьою за величиною ВВП у світі. Країна демонструє найвищі показники росту економіки серед інших країн світу. Основним джерелом розвитку є приватне споживання та експорт товарів. Населення Індії переважно молоде, що є вагомим фактором росту економіки країни через забезпечення ринку праці

Прибутковий податок

Оподатковується за прогресивною ставкою, в залежності від суми доходу:

- до 250 000 рупій – 0%
- від 250 000 до 500 000 рупій – 5%
- від 500 000 до 1 000 000 рупій – 20%
- від 1 000 000 рупій – 30%

Прибутковий податок на заробітну плату для іноземних фахівців становить від 15% до 30% залежно від величини доходу

ПДВ (VAT)

ПДВ (VAT) в Індії стягується наступним чином:

- 0% при купівлі і продажу товарів і послуг за межами країни
- до 15 % при купівлі і продажу товарів і послуг в межах країни (залежить від групи товарів і штату Індії)

Корпоративний податок

30% – 40 % для компаній-резидентів Індії

40% – 42,5% для іноземних компаній

Податок на прибуток компанії

Доходи організації обкладаються податком на прибуток, ставка якого становить 30%. Компанії, що засновуються з метою роботи в секторі високих технологій чи наукових досліджень звільняються від сплати податку на прибуток терміном на 10 років

Податок на майно

Податком на майно обкладаються активи, вартість яких перевищує 1,5 млн. рупій. Ставка податку залежить від місця знаходження об'єкта оподаткування та встановлюється місцевими органами

ПОДАТОК НА ФАСТФУД

В Індійському штаті Керала діє податок на фастфуд. Замовляючи їжу швидкого приготування, покупці зобов'язані сплатити 14,5% від вартості товару. Великі корпорації з продажу фастфуду впевнені, що даний податок відштовхує покупців та робить вуличну їжу менш доступною для населення, тому компанії несуть ці витрати самі та не відображають їх у чеках

ПОДАТОК НА МИЛО

Податок на продукцію жіночої гігієни становить 12%

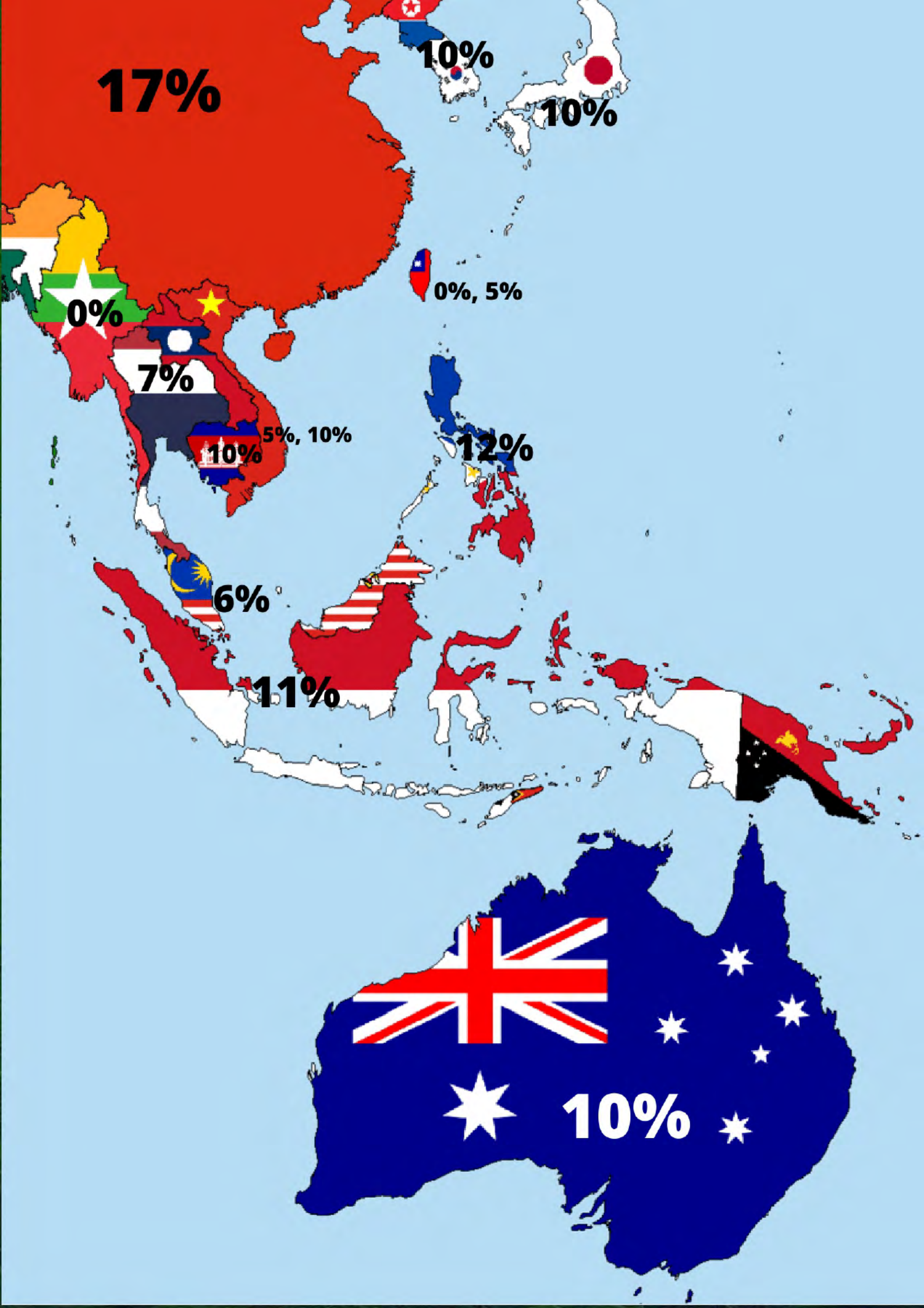

ПОДАТОК НА ІГРИ

Шахи, монополія та інші настільні ігри визнані люксовими іграми, тому обкладаються податком у розмірі 20%

ПРОФЕСІЙНИЙ ГЛОСАРІЙ
термінів і понять та їх трактування
за нормативно-правовими документами
«ОСНОВИ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ»

Поняття	Визначення	Джерело
1	2	3
Аваль	вексельне поручительство, згідно з яким банк бере на себе відповідальність перед векселедержателем за виконання векселедавцем оплати податкового векселя, яке оформляється шляхом проставляння гарантійного напису банку на кожному примірнику податкового векселя	п.п. 14.1.1 п. 14.1 ст.14 ПКУ ¹
Адміністративна відповідальність за податкові правопорушення	<p>відповідальність керівництва перед державою за порядок оподаткування та сплату податків несвоєчасне подання аудиторських висновків, подання яких передбачено законами України.</p> <p>Порушення законів з питань оподаткування передбачає наступні види юридичної відповідальності:</p> <p>1. <i>Порушення порядку ведення податкового обліку, надання аудиторських висновків:</i></p> <p>а) або повна відсутність податкового обліку на підприємстві, б) або порушення законодавчо встановленого порядку, неподання або несвоєчасне подання аудиторських висновків, подання яких передбачено законами України, – накладається штраф в розмірі від 5 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (далі – нмдг), тобто 85 до 170 грн, а при повторному порушенні протягом одного календарного року, сума штрафу зростає від 10 до 15 нмдг, тобто в межах від 170 до 255 грн.</p> <p>2. <i>Неподання або несвоєчасне подання платіжних доручень на перерахування належних до сплати податків та зборів (обов'язкових платежів):</i></p> <p>ненадання (надання з запізненням) платіжних доручень на перерахування податкових зобов'язань – штраф від 5 до 10 нмдг, тобто в межах від 85 до 170 грн, повторне порушення протягом одного календарного року призведе до збільшення розміру штрафу від 10 до 15 нмдг, тобто в межах від 170 до 255 грн.</p> <p>3. <i>Невиконання законних вимог посадових осіб податкових органів:</i></p> <p>конкретні вимоги фіскальної служби, які не були виконані – попередження або накладення штрафу від 5 до 10 нмдг, тобто від 85 до 170 грн, за повторне порушення протягом року – штраф від 10 до 15 нмдг, тобто в межах від 170 до 255 грн.</p>	<p>ст.163-1 КУпАП²</p> <p>ст.163-2 КУпАП</p> <p>ст.163-3 КУпАП</p>

¹ ПКУ – скорочена назва Податкового кодексу України № 2755-VI [6].

² КУпАП – скорочена назва Кодексу України про адміністративні правопорушення № 8073-X [3].

1	2	3
	<p>4. <i>Порушення порядку утримання та перерахування податку на доходи фізичних осіб і подання відомостей про виплачені доходи:</i> при виплаті доходу фізичній особі неутримання ПДФО або не перераховано суми податку до бюджету, неповідомлення або несвоєчасне повідомлення державним податковим інспекціям за встановленою формою відомостей про доходи громадян – попередження або накладення штрафу у розмірі від 2 до 3 нмдг, тобто від 34 до 51 грн, а при повторному такому порушенні сума штрафу зростає і знаходиться в межах від 3 до 5 нмдг, тобто від 51 до 85 грн.</p> <p>5. <i>Невиконання законних вимог посадових осіб Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України, Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України:</i> ненадання інформації на запит посадових осіб перелічених служб і відомств, надання завідомо недостовірної інформації чи не в повному обсязі, порушення встановлених законом строків її надання, повідомлення третіх осіб стосовно того, що про них збирається така інформація, або невиконання інших законних вимог посадових осіб зазначених органів – накладення штрафу від 250 до 400 нмдг, тобто 4250-6800 грн, а за повторне порушення протягом року – від 400 до 600 нмдг, тобто в межах 6800-10200 грн</p>	<p>ст.163-4 КУпАП</p> <p>ст. 185-13 КУпАП</p>
Адміністрування податків, зборів, митних платежів, ЄСВ та інших платежів	це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом	пп.14.1.1 ¹ п.14.1 ст. 14 ПКУ
Активи	ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому	ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1, п. 8 МСБО 38
Активний ринок	<p>ринок, якому притаманні такі умови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмети, що продаються та купуються на цьому ринку є однорідними; - у будь-який час можна знайти зацікавлених продавців і покупців; - інформація про ринкові ціни є загальнодоступною <p>ринок, на якому операції для активів або зобов'язань відбуваються з достатньою частотою та у достатньому обсязі, щоб надавати інформацію про ціноутворення на безперервній основі.</p>	<p>п.4 НП(С)БО 8</p> <p>МСФЗ 13</p>
Актуарні прибутки (збитки)	прибутки (збитки), які є різницею між попередніми актуарними припущеннями і тим, що фактично відбулося, з урахуванням зміни актуарних припущень	п. 3 НП(С)БО 26

1	2	3
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК	<p>непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених податковим законодавством як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції), а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами.</p> <p><i>До підакцизних товарів належать:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво (крім квасу «живого» бродіння); 2) тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну; 3) рідини, що використовуються в електронних сигаретах; 4) пальне, у тому числі товари (продукція), що використовуються як пальне для заправлення транспортних засобів, обладнання або пристроїв з двигунами внутрішнього згорання із запалюванням від стиснення, з іскровим запалюванням, з кривошипно-шатунним механізмом та коди яких згідно з УКТ ЗЕД не зазначені у пп. 215.3.4 п. 215.3 ст. 215 ПКУ; 5) автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів; б) електрична енергія. <p><i>Ставки податку та перелік товарів, з яких справляється податок:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ставки податку встановлюються ст. 215 ПКУ і є єдиними на всій території України; – ставки податку встановлюються відповідно до визначень розділу I Податкового кодексу: адвалорні, специфічні, адвалорні та специфічні одночасно; ставки акцизного податку на бензин моторний, що містить тетраетилсвінець, збільшуються в 1,5 раза. <p><i>Складення та подання декларації з акцизного податку</i></p> <p>Базовий податковий період для сплати податку відповідає календарному місяцю. Платники податку подають щомісяця не пізніше 20 числа наступного звітного (податкового) періоду контролюючому органу за місцем реєстрації декларацію з акцизного податку за формою, затвердженою у порядку, встановленому ст. 46 Податкового кодексу.</p> <p><i>Порядок і строки сплати податку</i></p> <p>Суми податку перераховуються до бюджету платниками акцизного податку протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого цим Кодексом для подання податкової декларації за місячний податковий період.</p> <p>Суми податку з алкогольних напоїв, для виробництва яких використовується спирт етиловий неденатурований, сплачуються при придбанні марок акцизного податку.</p>	<p>пп. 14.1.4 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>пп. 215.1 ст. 215 ПКУ</p> <p>п.215.2 ст. 215 ПКУ</p> <p>ст. 223 ПКУ</p> <p>ст. 222 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>Суми податку з рідин, що використовуються в електронних сигаретах, сплачуються виробниками таких рідин до бюджету протягом 15 робочих днів з дня отримання марок акцизного податку.</p> <p>Податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) сплачується платниками податку до або в день подання митної декларації.</p>	
Акцизний склад	<p>а) спеціально обладнані приміщення на обмеженій території, розташовані на митній території України, де під контролем постійних представників контролюючого органу розпорядник акцизного складу провадить свою господарську діяльність шляхом вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі, а також реалізації спирту етилового, горілки та лікєро-горілочаних виробів;</p> <p>б) приміщення або територія на митній території України, де розпорядник акцизного складу провадить свою господарську діяльність шляхом вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, навантаження-розвантаження, зберігання, реалізації пального (див. визначення <i>неакцизний склад</i>)</p>	<p>пп. 14.1.6 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Акцизний склад пересувний	<p>транспортний засіб (автомобільний, залізничний, морський, річковий, повітряний, магістральний трубопровід), на якому переміщується та/або зберігається пальне або спирт етиловий на митній території України</p>	<p>пп. 14.1.6 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Акціонерне товариство	<p>це господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями. Акціонерні товариства за типом поділяються на публічні акціонерні товариства та приватні акціонерні товариства. Тип акціонерного товариства визначається у статуті акціонерного товариства. Публічну пропозицію власних акцій може здійснювати виключно публічне акціонерне товариство (див. визначення <i>державне акціонерне товариство, публічне акціонерне товариство</i>)</p>	<p>ст. 3 Закону № 2465-IX</p> <p>ст. 5 Закону № 2465-IX</p>
Амортизація	<p>систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації) (див. визначення <i>методи нарахування амортизації основних засобів, методи нарахування амортизації нематеріальних активів</i>)</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 7</p>
	<p>систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом строку його корисного використання³</p>	<p>МСБО 16, МСБО 38</p>
	<p>систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації)</p>	<p>пп. 14.1.3 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

³ Для нематеріальних активів замість терміна «depreciation» здебільшого вживається термін «amortization». Обидва терміни мають однакове значення.

1	2	3
Амортизована собівартість фінансового активу або фінансового зобов'язання	сума, за якою фінансовий актив чи фінансове зобов'язання оцінюється під час первісного визнання з вирахуванням погашення основної суми, і з додаванням або вирахуванням накопиченої амортизації будь-якої різниці між первісною вартістю та вартістю при погашенні (відкоригованої, у випадку фінансових активів, із урахуванням резерву під збитки), визначена за методом ефективного відсотка (див. визначення <i>метод ефективного відсотка</i>)	МСФЗ 9
Амортизована собівартість фінансової інвестиції	собівартість фінансової інвестиції з урахуванням часткового її списання внаслідок зменшення корисності, яка збільшена (зменшена) на суму накопиченої амортизації дисконту (премії)	п.3 НП(С)БО 12
Асоційоване підприємство	це суб'єкт господарювання, на який інвестор має суттєвий вплив ⁴ (див. визначення <i>суттєвий вплив</i>)	п. 3 МСБО 28
Аудит фінансової звітності	<p>аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам.</p> <p>Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановлено порядок оприлюднення річної фінансової звітності (річної консолідованої фінансової звітності) разом з аудиторським висновком на своїй веб-сторінці (у повному обсязі) та в інший спосіб у випадках, визначених законодавством:</p> <p>– зобов'язані не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) підприємства, що становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів) (див. визначення <i>підприємства, що становлять суспільний інтерес</i>); 2) публічні акціонерні товариства (див. визначення <i>публічне акціонерне товариство</i>); 3) суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку та суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях; <p>– зобов'язані не пізніше ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів (див. визначення <i>велике підприємство</i>); 	<p>п. 1 ст. 1 Закону № 2258-VIII</p> <p>ст. 14 Закону № 996-XIV</p>

⁴ В Україні під асоційованим підприємством розуміють таке, в якому інвестору має суттєвий вплив (п. 3 НП(С)БО 12), зокрема йому належить пакет акцій (голосів) у розмірі **більше 20 відсотків**, і яке не є дочірнім або спільним підприємством інвестора.

1	2	3
	<p>5) середні підприємства (див. визначення <i>середнє підприємство</i>); – зобов’язані не пізніше ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом; 6) інші фінансові установи, що належать до мікропідприємств та малих підприємств; 7) малі підприємства, що є суб’єктами господарювання державного сектору економіки.</p> <p>За несвоєчасне оприлюднення проаудованої фінансової звітності передбачені штрафні санкції у розмірі від: 1 000 до 2 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 17 000 до 34 000 грн за перше порушення; 2 000 до 3 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 34 000 до 51 000 грн. за повторне порушення.</p> <p>При цьому сплата штрафу не звільняє підприємство від обов’язку проведення аудиту</p>	<p>ст. 16316 КУАП⁵</p>
<p>Аукціон (публічні торги)</p>	<p>публічний спосіб продажу активів з метою отримання максимальної виручки від продажу активів у визначений час і в установленому місці</p>	<p>пп. 14.1.8 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
<p>Баланс (Звіт про фінансовий стан)</p>	<p>звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату⁶ його активи, зобов’язання і власний капітал</p>	<p>п. 3 НП(С)БО 1</p>
<p>Балансова вартість</p>	<p>сума, за якою актив визнають після вирахування будь-якої суми накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення його корисності</p>	<p>МСБО 16, МСБО 38</p>
	<p>сума, за якою актив визнається у звіті про фінансовий стан</p>	<p>п. 5 МСБО 40</p>
<p>Балансова вартість активу</p>	<p>вартість активу, за якою він включається до підсумку балансу</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 32</p>
<p>Бартерна (товарообмінна) операція</p>	<p>господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору</p>	<p>пп. 14.1.10 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
<p>Безнадійна дебіторська заборгованість</p>	<p>поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позивної давності</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 10</p>
<p>Безнадійна заборгованість⁷</p>	<p>заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:</p>	<p>пп. 14.1.11 п. 14.1 ПКУ</p>

⁵ КУАП – скорочена назва Кодекс України про адміністративні правопорушення [3].

⁶ Баланс підприємства складається на кінець останнього дня звітного періоду.

⁷ З 24.02.2022 р. згідно з Законом України «Про правовий режим воєнного стану» в Україні введено режим воєнного стану, відповідно – внесені зміни до податкового законодавства [14] та доповнено п. 18 і 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України (ЦКУ) [34], в яких зазначено, що «...У період дії в Україні воєнного, надзвичайного стану та у тридцятиденний строк після його припинення або скасування у разі прострочення позичальником виконання грошового зобов’язання за договором, відповідно до якого позичальнику було надано кредит (позику) банком або іншим кредитором (позикодавцем), **позичальник звільняється від відповідальності**, визначеної ст. 625 ЦКУ, а також від обов’язку сплати на користь кредитодавця (позикодавця) неустойки (штрафу, пені) за таке прострочення. Установити, що неустойка (штраф, пеня) та інші платежі, сплата яких передбачена відповідними договорами, нараховані включно з 24.02.2022 р. за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) за такими договорами, підлягають списанню кредитором (позикодавцем)».

1	2	3
	<p>а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності⁸;</p> <p>б) прострочена заборгованість померлої фізичної особи, за відсутності у неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення;</p> <p>в) прострочена заборгованість осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, оголошені померлими;</p> <p>г) прострочена понад 180 днів заборгованість особи, розмір сукупних вимог кредитора за якою не перевищує мінімально встановленого законодавством розміру безспірних вимог кредитора для порушення провадження у справі про банкрутство, а для <i>фізичних осіб</i> – заборгованість, що не перевищує 25 % мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року (у разі відсутності законодавчо затвердженої процедури банкрутства фізичних осіб);</p> <p>д) актив у вигляді корпоративних прав або не боргових цінних паперів, емітента яких визнано банкрутом або припинено як юридичну особу у зв'язку з його ліквідацією;</p> <p>е) сума залишкового призового фонду лотереї станом на 31 грудня кожного року;</p> <p>є) прострочена заборгованість фізичної або юридичної особи, не погашена внаслідок недостатності майна зазначеної особи, за умови, що дії щодо примусового стягнення майна боржника не призвели до повного погашення заборгованості;</p> <p>ж) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;</p> <p>з) заборгованість суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами у встановленому законом порядку або припинених як юридичні особи у зв'язку з їх ліквідацією;</p> <p>и) заборгованість фізичної особи, яка залишилася непогашеною перед іпотекодержателем після здійснення стягнення на предмет іпотеки шляхом позасудового врегулювання на підставі договору, якщо законом або договором передбачено, що після завершення такого позасудового врегулювання будь-які наступні вимоги іпотекодержателя щодо виконання боржником - фізичною особою основного зобов'язання є недійсними.</p>	

⁸ Загальна позовна давність встановлюється тривалістю у **три роки** (с. 257 Цивільного кодексу України – ЦКУ [34]). Для окремих видів вимог законом може встановлюватися спеціальна позовна давність, умови і термін якої встановлені ст. 258 ЦКУ. Позовна давність, встановлена законом, може бути збільшена за домовленістю сторін.

1	2	3
Безоплатно надані товари, роботи, послуги	це: 1) товари, що надаються згідно з договорами дарування, іншими договорами, за якими не передбачається грошова або інша компенсація вартості таких товарів чи їх повернення, або без укладення таких договорів; 2) роботи (послуги), що виконуються (надаються) без висування вимоги щодо компенсації їх вартості; 3) товари, передані юридичній чи фізичній особі на відповідальне зберігання і використані нею	пп. 14.1.13 п.14.1 ст. 14 ПКУ
Безповоротні позики	позики, які позикодавець надає, відмовляючись від права на їх погашення за певними попередньо визначеними умовами	п. 3 МСБО 20
Бізнес	цілісна сукупність видів діяльності та активів, що їх можна вести та якими можна управляти з метою надання товарів або послуг клієнтам, отримання інвестиційного доходу (такого як дивіденди або проценти) або отримання іншого доходу від звичайної діяльності	МСФЗ 3
Біологічний актив	жива тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи	п. 4 НП(С)БО 30,
	жива тварина або рослина	п. 5 МСБО 41
Близькі члени родини	чоловік або дружина і родичі (визнані такими згідно із законодавством) фізичної особи, що є пов'язаною стороною, які можуть впливати або перебувають під впливом такої фізичної особи щодо прийняття рішень з фінансової, господарської та комерційної політики підприємства	п. 4 НП(С)БО 23
Будівельний контракт	договір про будівництво	п.2 НП(С)БО 18
Будівництво	спорудження нового об'єкта, реконструкція, розширення, добудова, реставрація і ремонт об'єктів, виконання монтажних робіт	п.2 НП(С)БО 18
Бухгалтерська звітність	звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів	п. 3 НП(С)БО 1
Бухгалтерський облік	процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку	ст. 1 Закону № 996-ХІV, п. 3 НП(С)БО 1 п.2 ст. 3 Закону № 996-ХІV
Бюджетне відшкодування (ПДВ)	відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника	пп. 14.1.18 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Бюджетний грант	цільова допомога у вигляді коштів або майна, що надаються на безоплатній і безповоротній основі за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів	пп. 14.1.277 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
	міжнародної технічної допомоги для реалізації проекту або програми у сферах культури, туризму та у секторі креативних індустрій, спорту та інших гуманітарних сферах у порядку, встановленому законом ⁹	
Бюджетні установи	органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету. Бюджетні установи є неприбутковими (див. визначення <i>неприбуткові підприємства, установи та організації</i>)	ст.2 БКУ ¹⁰
Валюта звітності	грошова одиниця України	п. 4 НП(С)БО 21
Валюта подання	валюта, у якій подається фінансова звітність	п. 8 МСБО 21
Валютний курс	установлений Національним банком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни	п. 4 НП(С)БО 21
Валютний ризик	імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін валютного курсу	п. 4 НП(С)БО 13
Вартість, яка амортизується	первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості	п. 4 НП(С)БО 7
Вартість, визначена суб'єктом господарювання	теперішня вартість грошових потоків, які, за очікуванням суб'єкта господарювання, виникнуть упродовж використання активу і від його вибуття після закінчення строку його корисного використання або які, за очікуванням, виникнуть при погашенні зобов'язання	МСБО 16, МСБО 38
Ввезення товарів на митну територію України, вивезення товарів за межі митної території України	сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку, відповідно до Митного кодексу України	пп. 14.1.211 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Велике підприємство	є підприємства, які не відповідають критеріям для середніх підприємств (див. визначення <i>середнє підприємство</i>) та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: 1) балансова вартість активів – понад 20 мільйонів євро ; 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – понад 40 мільйонів євро ; 3) середня кількість працівників – понад 250 осіб	п. 2 ст. 2 Закону № 996-XIV

⁹ Перелік надавачів бюджетних грантів визначає Кабінет Міністрів України.

¹⁰ БКУ – скорочена назва Бюджетного кодексу України № 2456-VI [1].

1	2	3
Великий платник податків	юридична особа або постійне представництво нерезидента на території України, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує еквівалент 50 млн євро , визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період, або загальна сума податків, зборів, платежів, сплачених до Державного бюджету України, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, крім митних платежів, за такий самий період перевищує еквівалент 1,5 млн євро , визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період	пп. 14.1.24 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Взяття на облік платників податків	<p>взяття на облік платників податків - юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів здійснюється після їх державної реєстрації чи включення відомостей про них до відповідних державних реєстрів на умовах, що визначаються законодавчими актами України, крім випадків, визначених Податковим кодексом, коли органами реєстрації є контролюючі органи або коли проведення державної реєстрації платника податків у відповідному статусі законодавством не передбачається.</p> <p>взяття на облік платників податків - фізичних осіб – платники податків та зборів реєструються у контролюючих органах шляхом включення відомостей про них до Державного реєстру фізичних осіб - платників податків у порядку, визначеному Податковим кодексом. Фізичні особи - підприємці та особи, які мають намір провадити незалежну професійну діяльність, підлягають взяттю на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом.</p> <p>взяття на облік фізичних осіб - підприємців у контролюючих органах здійснюється за податковою адресою на підставі відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, наданих державним реєстратором згідно із Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»</p>	<p>п. 63.4 ст. 63 ПКУ</p> <p>п. 63.5 ст. 63 ПКУ</p> <p>п. 65.1 ст. 65 ПКУ</p>
Вигоди від відновлення корисності	величина, на яку сума очікуваного відшкодування активу (у межах балансової (залишкової) вартості цього активу, визначеної на дату відновлення корисності без урахування попередньої суми втрат від зменшення його корисності) перевищує його балансову (залишкову) вартість (див. визначення <i>втрати від зменшення корисності</i>)	п. 4 НП(С)БО 28
Види перевірок (податкових)	<i>Контролюючі органи мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки (див. визначення <i>камеральна перевірка, документальна перевірка, фактична перевірка</i>).</i>	п. 75.1 ст. 75 ПКУ

1	2	3
	<p>Акт перевірки – документ, який складається у передбачених Податковим кодексом випадках, підтверджує факт проведення перевірки та відображає її результати. Акт (довідка), складений за результатами перевірки та підписаний посадовими особами, які проводили перевірку, або особами, уповноваженими на це у встановленому порядку, у строки, визначені Податковим кодексом, надається платнику податків або його законному представнику, який зобов'язаний його підписати. Акт перевірки не може розглядатися як заява або повідомлення про вчинення кримінального правопорушення щодо ухилення від сплати податків.</p> <p>Довідка перевірки – документ, який складається у передбачених Податковим кодексом випадках, підтверджує факт проведення перевірки та відображає її результати і є носієм доказової інформації про невстановлення фактів порушень вимог податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи</p>	<p>ст. 86 ПКУ</p> <p>ст. 86 ПКУ</p>
Види податків та зборів	законодавчо встановлена система податків і зборів в країні. В Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори	ст. 8 ПКУ
Виплати працівникам	<p>це:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) поточні виплати – включають: заробітну плату за окладами та тарифами, інші нарахування з оплати праці; виплати за невідпрацьований час (щорічні відпустки та інший оплачуваний невідпрацьований час); премії та інші заохочувальні виплати, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців по закінченні періоду, у якому працівники виконують відповідну роботу тощо (п. 5 НП(С)БО 26); 2) виплати при звільненні (див. визначення); 3) виплати по закінченні трудової діяльності (див. визначення); 4) виплати інструментами власного капіталу підприємства (див. визначення); 5) інші довгострокові виплати (див. визначення). 	<p>п. 4 НП(С)БО 26</p>
Виплати за невідпрацьований час, що не підлягають накопиченню	всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками, або при звільненні	п. 8 МСБО 19
Виплати інструментами власного капіталу підприємства	виплати працівнику, за якими йому надається право на отримання фінансових інструментів власного капіталу, емітованих підприємством (або його материнським підприємством), або сума зобов'язань підприємства працівнику залежить від майбутньої ціни фінансових інструментів власного капіталу, емітованих підприємством	п. 3 НП(С)БО 26

1	2	3
Виплати після закінчення трудової діяльності	виплати працівнику (окрім виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які підлягають сплаті по закінченні трудової діяльності працівника	п. 3 НП(С)БО 26,
	це виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників та короткострокових виплат працівникам), які підлягають сплаті після закінчення трудової діяльності	п.8 МСБО 19
Виплати при звільненні	виплати працівнику, які підлягають сплаті за рішенням підприємства про звільнення працівника до досягнення ним пенсійного віку або за рішенням працівника про звільнення за власним бажанням до досягнення ним пенсійного віку	п. 3 НП(С)БО 26, п. 8 МСБО 19
Виробнича дотація з бюджету	фінансова допомога з боку держави, що надається суб'єкту господарювання на безповоротній основі з метою зміцнення його фінансово-економічного становища та/або для забезпечення виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг	пп. 14.1.16 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Витрати	зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) ¹¹	ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1
Витрати за будівельним контрактом	собівартість робіт за будівельним контрактом ¹²	п.2 НП(С)БО 18
	<p>Витрати за будівельним контрактом включають:</p> <p>1) витрати, безпосередньо пов'язані з виконанням даного контракту – прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати (включаючи вартість виконаних субпідрядниками робіт) згідно з НП(С)БО 16;</p> <p>2) загальновиробничі витрати – затрати на управління, організацію та обслуговування будівельного виробництва з розподілом між об'єктами будівництва з використанням бази розподілу при нормальній потужності (пропорційно прямим витратам; обсягам доходів; прямим витратам на оплату праці; відпрацьованому будівельними машинами і механізмами часу тощо).</p> <p>Не включаються до складу витрат за будівельним контрактом (не включається до собівартості), а відображаються у складі витрат того звітного періоду (тобто, є витратами періоду, що зменшують фінансовий результат), в якому вони були здійснені: адміністративні витрати¹³; витрати на збут; інші операційні витрати; витрати на утримання.</p>	<p>п.12-14 НП(С)БО 18</p> <p>п.15 НП(С)БО 18</p>

¹¹ Відповідно до НП(С)БО 16 витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені, а витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

¹² В Україні методологічні засади формування підрядниками у бухгалтерському обліку інформації про доходи та витрати, пов'язані з виконанням будівельних контрактів, та її розкриття у фінансовій звітності визначає НП(С)БО 18 «Будівельні контракти».

¹³ Адміністративні витрати можуть включатись у собівартість, якщо: а) ці витрати безпосередньо пов'язані з виконанням будівельного контракту; б) окреме відшкодування цих витрат за умовами контракту покладено на замовника (п. 15 НП(С)БО 18 «Будівельні контракти»).

1	2	3
Витрати на операції	додаткові витрати, що можуть бути безпосередньо віднесені на придбання, створення або вибуття фінансового активу або фінансового зобов'язання. <i>Додаткові витрати – це витрати, які не було б понесено, якби не відбулося придбання чи створення суб'єктом господарювання фінансового інструмента, або його вибуття.</i>	МСФЗ 9
Витрати за позиками	витрати на сплату процентів та інші витрати, понесені суб'єктом господарювання у зв'язку із запозиченням коштів (див. визначення <i>фінансові витрати</i>)	п. 5 МСБО 23
Витрати на продаж	припустимі (додаткові) витрати, які можна прямо віднести до вибуття активу (або ліквідаційної групи), за винятком фінансових витрат і витрат на податки на прибуток	МСФЗ 5, МСБО 41
Витрати (дохід) з податку на прибуток	загальна сума витрат (доходу) з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу	п. 3 НП(С)БО 17
Відсотковий ризик	імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін відсоткових ставок	п. 4 НП(С)БО 13
	ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок	МСФЗ 7
Відповідальне зберігання	господарська операція, що здійснюється платником податків і передбачає передачу згідно з договорами схову матеріальних цінностей на зберігання іншій фізичній чи юридичній особі без права використання у господарському обороті такої особи з подальшим поверненням таких матеріальних цінностей платнику податків без зміни якісних або кількісних характеристик	пп. 14.1.32 п. 14.1 ст. 14ПКУ
Відповідальність перед державою	це взяті керівництвом зобов'язання організувати систему обліку і оподаткування згідно з чинним законодавством, не порушуючи встановлений порядок сплати податку, ведення облікових даних та представлення інформації. Відповідальність перед державою за законодавчими сферами можна поділити на блоки: 1. Відповідальність за порушення податкового законодавства. 2. Відповідальність за порушення трудового законодавства. 3. Відповідальність за порушення дозвільного законодавства. 4. Відповідальність за порушення Закону України «Про публічні закупівлі». <i>Порушення законодавства за окремими напрямками поділяють на: військово, авторських прав, щодо протидії корупції, антимонопольне, екологічне та земельне.</i> Відповідальність за правопорушення в економічній сфері розділяють на: <i>дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну</i> (див. визначення).	–

1	2	3
Відстрочене податкове зобов'язання	сума податку на прибуток, який сплачуватиметься в наступних періодах з тимчасових податкових різниць, що підлягають оподаткуванню	п. 3 НП(С)БО 17, МСБО 12
Відстрочений податковий актив	сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах унаслідок: - тимчасової різниці, що підлягає вирахуванню; - перенесення податкового збитку, не включеного до розрахунку зменшення податку на прибуток у звітному періоді; - перенесення на майбутні періоди податкових пільг, якими скористатися у звітному періоді неможливо	п. 3 НП(С)БО 17, МСБО 12
Відстрочений податок на прибуток	сума податку на прибуток, що визнана відстроченим податковим зобов'язанням і відстроченим податковим активом	п. 3 НП(С)БО 17
Відхилення від ціни за будівельним контрактом	зміна ціни будівельного контракту внаслідок змін попередньо погодженого обсягу робіт, конструктивно-якісних характеристик і строків виконання будівельного контракту	п. 2 НП(С)БО 18
Відчуження майна	будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків у порядку, передбаченому законом, втрачає право власності на майно, що належить такому платнику податків, або право користування, зокрема, природними ресурсами, що у визначеному законодавством порядку надані йому в користування	пп. 14.1.31 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР (ВЗ)	<p>податок з доходів фізичних осіб на території України, який було введено в 2014 році для фінансування Збройних сил України. Стягується військовий збір на основі п. 161 підрозд. 10 Перехідних положень ПКУ. <i>Ставка військового збору складає 1,5% від доходу фізичних осіб</i> (заробітної плати, доходів за цивільно-правовими договорами, доходів від продажу рухомого і нерухомого майна за правилами ст. 172-173 ПКУ та ін.), а для фізичних осіб-підприємців на загальній системі – від чистого оподаткованого доходу, що є різницею між доходами та дозволеними витратами.</p> <p>На період дії воєнного стану не підлягають оподаткуванню військовим збором доходи у вигляді грошового забезпечення військовослужбовців та працівників¹⁴: ЗСУ; Нацгвардії України; працівників правоохоронних органів; СБУ; Служби зовнішньої розвідки України; Державної прикордонної служби України; осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників МВС, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань; інших осіб на період їх безпосередньої участі в здійсненні заходів із забезпечення нацбезпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії РФ</p>	Закон № 2308-IX

¹⁴ Відповідно до Закону № 2308-IX [17] звільнення від військового збору на період воєнного стану стосується виключно грошового забезпечення таких працівників, а не їхньої заробітної плати.

1	2	3
Власна сільськогосподарська продукція	сільськогосподарська продукція (товари), що підпадає під визначення груп 1-24 УКТ ЗЕД, якщо така продукція вирощується, відгодовується, виловлюється, збирається, виготовляється, виробляється, переробляється безпосередньо виробником цієї продукції – власником, орендарем або користувачем на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, або на давальницьких умовах	14.1.33 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Власний капітал	різниця між активами і зобов'язаннями підприємства	ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1
Власники	держателі інструментів, класифікованих як власний капітал	п. 7 МСБО 1
Власники земельних ділянок	юридичні та фізичні особи (резиденти і нерезиденти), які відповідно до закону набули права власності на землю в Україні, а також територіальні громади та держава щодо земель комунальної та державної власності відповідно	14.1.34 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Внутрішньогосподарський (управлінський) облік	система збору, обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством	ст. 1 Закону № 996-XIV п. 3 НП(С)БО 1
Внутрішньогосподарські розрахунки	розрахунки, що виникають у результаті господарських операцій між підрозділами підприємства, виділеними як сегменти ¹⁵ з метою розкриття їх доходів, витрат, фінансових результатів, активів та зобов'язань	п. 4 НП(С)БО 29
Внутрішньогрупове сальдо	сальдо дебіторської заборгованості та зобов'язань на дату балансу, яке утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій	п. 4 НП(С)БО 2
Внутрішньогрупові операції	операції між материнським та дочірніми підприємствами або між дочірніми підприємствами однієї групи	п. 4 НП(С)БО 2
Втрати від зменшення корисності	сума, на яку балансова (залишкова) вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування (див. визначення <i>вигоди від відновлення корисності</i>)	п. 4 НП(С)БО 28
Гарантована ліквідаційна вартість	1) для орендаря – частина ліквідаційної вартості, яка гарантується до сплати орендарем або пов'язаною з ним стороною; 2) для орендодавця – частина ліквідаційної вартості, яка гарантується до сплати орендарем або незалежною третьою стороною, здатною за своїм фінансовим станом відповідати за гарантією (див. визначення <i>негарантована ліквідаційна вартість</i>)	п. 4 НП(С)БО 14
Гарантовані виплати працівнику	виплати працівнику, які не залежать від майбутньої трудової діяльності	п. 3 НП(С)БО 26
Географічний сегмент	відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва певного виду (або групи) продукції (робіт, послуг) у конкретному економічному середовищі, яка відрізняється від інших отриманням доходу, економічними і політичними умовами, взаємозв'язком між діяльністю в різних географічних регіонах, віддаленістю операцій, характерними ризиками діяльності, правилами валютного контролю і валютними ризиками в таких регіонах	п. 4 НП(С)БО 29

¹⁵ Методологічні засади формування інформації про доходи, витрати, фінансові результати, активи і зобов'язання звітних сегментів та її розкриття у фінансовій звітності визначає НП(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами».

1	2	3
Господарська діяльність	діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами	пп. 14.1.36 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Господарська одиниця за межами України	дочірнє, асоційоване, спільне підприємство, філія, представництво або інший підрозділ підприємства, які перебувають або ведуть господарську діяльність за межами України	п. 4 НП(С)БО 21
Господарська операція	дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства	ст. 1 Закону № 996-XIV
Господарський сегмент	відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва певного виду (або групи) продукції (робіт, послуг), яка відрізняється від інших видів продукції (робіт, послуг), отриманням доходу, характером виробничого процесу, притаманними їй ризиками, категорією споживачів	п. 4 НП(С)БО 29
Гранти, пов'язані з активами	державні гранти, основною умовою надання яких є те, що суб'єкт господарювання, який відповідає критеріям надання грантів, придбає, збудує або іншим чином набуде довгострокові активи	п. 3 МСБО 20
Гранти, пов'язані з доходом	інші державні гранти, крім грантів, пов'язаних з активами	п. 3 МСБО 20
Громадські об'єднання осіб з інвалідністю України	підприємства та організації, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю та спілками громадських об'єднань осіб з інвалідністю і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість осіб з інвалідністю, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці ¹⁶ .	п. 142.1 ст. 142 ПКУ п. 197.6 ст. 197 ПКУ п. 282.1 ст. 282 ПКУ п. 8 підрозд. 2 розд. XX ПКУ

¹⁶ Відповідно до п. 2 Порядку надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій громадських організацій осіб з інвалідністю [23] дозвіл таким підприємствам та організаціям надається за умови їх відповідності таким критеріям: 1) кількість осіб з інвалідністю, які мають на підприємствах, в організаціях основне місце роботи, становить протягом попереднього звітного (податкового) періоду не менш як 50 % середньооблікової кількості штатних працівників облікового складу; 2) фонд оплати праці осіб з інвалідністю, які мають на підприємствах, в організаціях основне місце роботи, становить протягом звітного періоду не менш як 25 % суми загальних витрат на оплату праці, що належать до складу витрат згідно з правилами оподаткування податком на прибуток підприємств; 3) сума витрат з переробки (обробки, інших видів перетворення) сировини, комплектувальних виробів, складових частин, інших покупних товарів (послуг), які використовуються для виготовлення товарів (надання послуг) безпосередньо цими підприємствами становить не менш як 8 % ціни постачання таких виготовлених товарів (надання послуг) – застосовується для надання дозволу згідно з п. 197.6 ст. 196 ПКУ та абз. 1 п. 8 підрозд. 2 розд. XX ПКУ; 4) розмір середньомісячної заробітної плати в еквіваленті повної зайнятості осіб з інвалідністю за основним місцем роботи повинен бути не менше законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати; 5) виконання рішень Нацсоцслужби та обласних, Київської

1	2	3
	<p>Зазначені підприємства та організації громадських об'єднань осіб з інвалідністю мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який видається уповноваженим органом відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».</p> <p>Центральні і місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування повинні надавати допомогу і сприяти громадським об'єднанням осіб з інвалідністю в їх діяльності.</p> <p>Підприємства та організації громадських об'єднань осіб з інвалідністю мають право на пільги із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) відповідно до законів України з питань оподаткування.</p> <p>Відтак, громадські об'єднання осіб з інвалідністю, які мають дозвіл на право застосування податкових пільг, звільняються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) від оподаткування прибутку (п. 142.1 ст. 142 ПКУ) – з метою нарахування та сплати податку на прибуток; 2) на період до 1 січня 2025 року за нульовою ставкою оподатковується податком на додану вартість операції з постачання товарів (крім підакцизних товарів) та послуг (крім послуг, що надаються під час проведення лотерей і розважальних ігор та послуг з постачання товарів, отриманих у межах договорів комісії (консигнації), поруки, доручення, довірчого управління, інших цивільно-правових договорів), що безпосередньо виготовляються громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю (п. 197.6 ст. 197 ПКУ та п. 8 підрозд. 2 розд. XX ПКУ); 3) від сплати земельного податку (пп. 282.1.2. п. 282.1 ст. 282 ПКУ) тощо. <p>Для отримання дозволу підприємство, організація подає до обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань соціального захисту населення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) заяву громадської організації осіб з інвалідністю про надання підприємству, організації дозволу за формою, затвердженою Мінсоцполітики (https://cutt.ly/ek5GiuH); 2) копії установчих документів підприємства, організації, а також засновника, крім випадків, коли засновником є всеукраїнська громадська організація осіб з інвалідністю або громадська організація осіб з інвалідністю, яка підтвердила свій всеукраїнський статус, що самостійно подає копії своїх установчих документів; 3) довідку про чисельність працюючих осіб з інвалідністю на підприємстві, в організації, видану територіальним відділенням Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, за попередній рік та за попередній звітний (податковий) період; 	<p>Закон № 875-ХІІ</p> <p>ст 13 Закону № 875-ХІІ</p> <p>ст 14¹ Закону № 875-ХІІ</p> <p>п. 3 Порядку № 1010</p>

та Севастопольської міських держадміністрацій, органу виконавчої влади АР Крим з питань соціального захисту населення (крім підприємств, організацій, які звернулися вперше).

1	2	3
	<p>4) копію державного акта на право постійного користування землею або копію довідки про нормативну грошову оцінку земельної ділянки у разі звернення за отриманням дозволу на право користування пільгами щодо земельного податку;</p> <p>5) бізнес-план діяльності підприємства;</p> <p>6) розрахунок суми витрат підприємства, організації, пов'язаних з переробкою (обробкою, іншими видами перетворення) сировини, комплектувальних виробів, складових частин, інших покупних товарів, для визначення товарів, які безпосередньо виготовляються підприємством, організацією;</p> <p>7) довідку про розмір середньомісячної заробітної плати в еквіваленті повної зайнятості працівників та осіб з інвалідністю, які мають на підприємстві, в організації основне місце роботи, за попередній звітний (податковий) період;</p> <p>8) копії податкових та фінансових звітів (податкову декларацію з податку на прибуток підприємства, інформацію про суми податкових пільг, баланс підприємства, організації (форма 1) та звіт про фінансові результати (форма 2) за попередній звітний (податковий) період).</p> <p><i>Строк подання документів підприємством, організацією:</i></p> <p>а) які мали дозвіл, – не пізніше ніж за один місяць до закінчення строку дії дозволу;</p> <p>б) які не мали дозволу, – не пізніше ніж за один місяць до початку кварталу, з якого підприємство, організація планує отримати дозвіл</p>	<p>п. 7 Порядку № 1010</p>
Грошове зобов'язання в міжнародних правовідносинах	зобов'язання платника податків сплатити до бюджету іноземної держави відповідну суму коштів у порядку та строки, визначені законодавством такої іноземної держави	пп. 14.1.38 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Грошове зобов'язання платника податків	сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податкове зобов'язання та/або інше зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи, та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності та пеня	14.1.39 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Грошові кошти	це: 1) готівка; 2) кошти на рахунках у банках; 3) депозити до запитання	п. 3 НП(С)БО 1
	це: 1) готівка в касі; 2) депозити до запитання	п. 6 МСБО 7
	кошти – гривня або іноземна валюта	пп. 14.1.93 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Грошові потоки	надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів	п. 6 МСБО 7
Група	група юридичних осіб, що складається з підприємства, яке контролює інші підприємства (материнське підприємство), та всіх підприємств, які ним контролюються (дочірніх підприємств)	ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1, п. 4 НП(С)БО 2
Група активів, яка генерує грошові потоки	материнське підприємство та його дочірні підприємства	МСФЗ 10
Група активів, яка генерує грошові потоки	мінімальна група активів, використання якої приводить до збільшення грошових коштів окремо від інших активів (груп активів)	п. 4 НП(С)БО 28
Група вибуття	сукупність активів, які плануються до продажу або відчуження в інший спосіб однією операцією, та зобов'язання, які прямо пов'язані з такими активами, що будуть передані (погашені) в результаті такої операції	п. 4 розд. I НП(С)БО 27
Група основних засобів	сукупність одношпінних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікуються за такими групами: 1. Основні засоби 1.1. Земельні ділянки. 1.2. Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом. 1.3. Будівлі, споруди та передавальні пристрої. 1.4. Машини та обладнання. 1.5. Транспортні засоби. 1.6. Інструменти, прилади, інвентар (меблі). 1.7. Тварини, які не пов'язані із сільськогосподарською діяльністю. 1.8. Багаторічні насадження, які не пов'язані із сільськогосподарською діяльністю, а також плодоносні рослини. 1.9. Інші основні засоби. 2. Інші необоротні матеріальні активи 2.1. Бібліотечні фонди. 2.2. Малоцінні необоротні матеріальні активи. 2.3. Тимчасові (нетитульні) споруди. 2.4. Природні ресурси. 2.5. Інвентарна тара. 2.6. Предмети прокату. 2.7. Інші необоротні матеріальні активи.	п. 4 НП(С)БО 7 п. 5 НП(С)БО 7
	На рахунках бухгалтерського обліку основні засоби узагальнюються за наступними групами (рахунками, субрахунками): 10 «Основні засоби» 100 «Інвестиційна нерухомість» 101 «Земельні ділянки» 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель» 103 «Будинки та споруди» 104 «Машини та обладнання» 105 «Транспортні засоби» 106 «Інструменти, прилади та інвентар» 107 «Тварини» 108 «Багаторічні насадження та плодоносні рослини» 109 «Інші основні засоби» 11 «Інші необоротні матеріальні активи»	Інструкція № 291

1	2	3
Група нематеріальних активів	сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів	п. 4 НП(С)БО 8
	Бухгалтерський облік нематеріальних активів ведеться щодо кожного об'єкта за такими групами: 1. Права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище тощо); 2. Права користування майном (право користування земельною ділянкою відповідно до земельного законодавства, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо); 3. Права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті; 4. Права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, у тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім роялті; 5. Авторське право та суміжні з ним права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (бази даних), виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті; 6. Інші нематеріальні активи (право на провадження діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо).	п. 5 НП(С)БО 8
Група запасів	На рахунках бухгалтерського обліку нематеріальні активи узагальнюються за наступними групами (рахунками, субрахунками): 12 «Нематеріальні активи» 121 «Права користування природними ресурсами» 122 «Права користування майном» 123 «Права на комерційні позначення» 124 «Права на об'єкти промислової власності» 125 «Авторське право та суміжні з ним права» 127 «Інші нематеріальні активи» Одніцею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування або однорідна група (вид). Для цілей бухгалтерського обліку до запаси включається: 1. Сировина, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, розподілу, передачі, обслуговування виробництва й адміністративних потреб; 2. Незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів. Незавершене виробництво на підприємствах, що виконують роботи та надають послуги, складається з витрат на виконання незакінчених робіт (послуг), щодо яких підприємством ще не визнано доходу;	Інструкція № 291 п. 6 НП(С)БО 9

1	2	3
	<p>3. Готова продукція, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом;</p> <p>4. Товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;</p> <p>5. Малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року;</p> <p>6. Поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються за НП(С)БО 9, а також сільськогосподарська продукція і продукція лісового господарства після її первісного визнання.</p> <p>На рахунках бухгалтерського обліку запаси узагальнюються за наступними групами (рахунками, субрахунками):</p> <p>20 «Виробничі запаси»</p> <p>201 «Сировина й матеріали»</p> <p>202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби»</p> <p>203 «Паливо»</p> <p>204 «Тара й тарні матеріали»</p> <p>205 «Будівельні матеріали»</p> <p>206 «Матеріали, передані в переробку»</p> <p>207 «Запасні частини»</p> <p>208 «Матеріали сільськогосподарського призначення»</p> <p>209 «Інші матеріали»</p> <p>21 «Поточні біологічні активи»</p> <p>211 «Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю»;</p> <p>212 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю»;</p> <p>213 «Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю».</p> <p>22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»</p> <p>23 «Виробництво»</p> <p>24 «Брак у виробництві»</p> <p>25 «Напівфабрикати»</p> <p>26 «Готова продукція»</p> <p>27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»</p> <p>28 «Товари»</p>	Інструкція № 291
Група біологічних активів	сукупність подібних (за характеристиками та/або призначенням та/або умовами вирощування) тварин або рослин	п. 4 НП(С)БО 30
Гудвіл	перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів, зобов'язань і непередбачених зобов'язань на дату придбання	п. 4 НП(С)БО 19
	актив, який втілює у собі майбутні економічні вигоди, що виникають від інших активів, придбаних в об'єднанні бізнесу, які неможливо індивідуально ідентифікувати та окремо визнати	МСФЗ 3

1	2	3
Гудвіл (вартість ділової репутації)	нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає в результаті використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів, послуг, нових технологій тощо. Вартість гудвілу не підлягає амортизації і не враховується під час визначення витрат платника податку, щодо активів якого виник такий гудвіл	пп. 14.1.40 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Давальницька сировина	сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі	14.1.41 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Дата балансу	дата, на яку складений баланс підприємства. Звичайно датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду	п. 3 НП(С)БО 6
Дата обміну	дата придбання, якщо об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності досягається в одній операції обміну. Якщо таке об'єднання здійснюється більш ніж за однією операцією обміну (зокрема, коли об'єднання здійснюється поетапно шляхом послідовного придбання пакетів акцій), датою обміну вважається дата, на яку кожна окрема фінансова інвестиція відображена покупцем у бухгалтерському обліку	п. 4 НП(С)БО 19
Дата переходу на МСФЗ	початок першого періоду, за який суб'єкт господарювання подає повну порівняльну інформацію згідно з МСФЗ у своїй першій фінансовій звітності за МСФЗ	МСФЗ 1
Дата придбання	дата, на яку контроль за чистими активами і діяльністю підприємства, що купується, переходить до покупця дата, на яку покупець отримує контроль за об'єктом придбання	п. 4 НП(С)БО 19 МСФЗ 3
Дебітор	особа, у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів	пп. 14.1.43 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Дебітори	юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів	п. 4 НП(С)БО 10
Дебіторська заборгованість	сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату ¹⁷	п. 4 НП(С)БО 10
Дебіторська заборгованість, не призначена для перепродажу	дебіторська заборгованість, що виникає внаслідок надання коштів, продажу інших активів, робіт, послуг безпосередньо боржникові та не є фінансовим активом, призначеним для перепродажу	п. 4 НП(С)БО 13

¹⁷ Заборгованість з метою відображення на рахунках бухгалтерського обліку і для представлення в Балансі (Звіті про фінансовий стан) поділяють на довгострокову і поточну (див. визначення *довгострокова заборгованість*, *поточна заборгованість*).

1	2	3
Депозит (вклад)	кошти, які надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із законодавством України, або нерезиденту на строк або на вимогу та під процент на умовах видачі на першу вимогу або повернення в зв'язку із закінченням встановленого договором строку. Залучення депозитів може здійснюватися у формі випуску (емісії) ощадних (депозитних) сертифікатів. Правила здійснення депозитних операцій встановлюються: для банківських депозитів - Національним банком України відповідно до законодавства; для депозитів (внесків) до інших фінансових установ – державним органом, визначеним законом	14.1.44 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Державна допомога	захід уряду, призначений для надання економічних пільг, визначених конкретно для одного суб'єкта господарювання або групи суб'єктів господарювання, які відповідають певним критеріям	п. 3 МСБО 20
Державне акціонерне товариство	акціонерне товариство, 100 відсотків акцій у статутному капіталі якого перебувають у державній власності	п. 3 ст. 3 Закону № 2465-IX
Державні гранти	допомога держави у формі передачі ресурсів суб'єктові господарювання в обмін на минуле або майбутнє дотримання певних умов, які пов'язані з операційною діяльністю суб'єкта господарювання. Вони не включають такі форми державної допомоги, вартість яких неможливо визначити обґрунтовано, а також на операції з державою, які не можна відрізнити від звичайних торговельних операцій суб'єкта господарювання.	п. 3 МСБО 20
Державні податкові інспекції	структурні підрозділи територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, та діють на підставі положень про такі територіальні органи, затверджених центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в межах функцій, визначених статтею 19 ³ Податкового кодексу.	п. 41.3 ст. 41 ПКУ
Державні цінні папери	облігації внутрішніх і зовнішніх державних позик та казначейські зобов'язання України, розміщені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику та/або реалізує державну бюджетну політику у сфері управління державним боргом та гарантованим державою боргом;	14.1.441 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Дериватив	документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати чи продати у майбутньому цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах. До деривативів належать: своп, опціон, форвардний контракт, ф'ючерсний контракт (ф'ючерс) (див. визначення <i>своп, опціон, форвардний контракт, ф'ючерсний контракт (ф'ючерс)</i>)	пп. 14.1.45 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Дивіденди	<p>частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства</p> <p>платіж, що здійснюється юридичною особою, в тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку</p> <p><i>Для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюються також:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - платіж у грошовій чи негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини); - суми доходів у вигляді платежів за цінні папери (корпоративні права), що виплачуються на користь нерезидента, зазначеного в пп. «а», «в», «г» 39.2.1.1 п. 39.2 ст. 39 ПКУ, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «витягнутої руки»; - вартість товарів (робіт, послуг), крім цінних паперів та деривативів), що придбаваються у нерезидента, зазначеного в пп. «а», «в», «г» 39.2.1.1 п. 39.2 ст. 39 ПКУ, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «витягнутої руки»; - сума зниження вартості товарів (робіт, послуг), які продаються нерезиденту, зазначеному в пп. «а», «в», «г» 39.2.1.1 п. 39.2 ст. 39 ПКУ, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «витягнутої руки»; - виплата в грошовій або негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника - нерезидента України у зв'язку зі зменшенням статутного капіталу, викупом юридичною особою корпоративних прав у власному статутному капіталі, виходом учасника зі складу господарського товариства або іншої аналогічної операції між юридичною особою та її учасником, у розмірі, що призводить до зменшення нерозподіленого прибутку юридичної особи 	<p>п. 4 НП(С)БО 15, МСФЗ 9</p> <p>пп. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>пп. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Ділова мета (розумна економічна причина)	причина, яка може бути наявна лише за умови, що платник податків має намір одержати економічний ефект у результаті господарської діяльності (див. визначення <i>економічний ефект</i>)	пп. 14.1.231 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Діяльність у сфері розваг	господарська діяльність юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, що полягає у проведенні лотерей, а також розважальних ігор, участь в яких не передбачає одержання її учасниками грошових або майнових призів (виграшів), зокрема більярд, кегельбан, боулінг, настільні ігри, дитячі відеоігри тощо	пп. 14.1.46 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Довгострокова дебіторська заборгованість	сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу	п. 4 НП(С)БО 10
Довгострокові біологічні активи	усі біологічні активи, які не є поточними біологічними активами	п. 4 НП(С)БО 30
Довгострокові зобов'язання	всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями (див. визначення <i>поточні зобов'язання</i>)	п. 4 НП(С)БО 11
Договір добровільного медичного страхування	договір страхування, який передбачає страхову виплату, що здійснюється закладам охорони здоров'я у разі настання страхового випадку, пов'язаного із хворобою застрахованої особи або нещасним випадком. Такий договір має також передбачати мінімальний строк його дії 1 рік та повернення страхових платежів виключно страхувальнику при достроковому розірванні договору	пп. 14.1.521 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Договір довгострокового страхування життя	договір страхування життя строком на 5 років і більше , який передбачає страхову виплату одноразово або у вигляді анuitету, якщо застрахована особа дожила до закінчення терміну дії договору страхування чи події, передбаченої у договорі страхування, або досягла віку, визначеного договором. Такий договір не може передбачати часткових виплат протягом перших п'яти років його дії, крім тих, що здійснюються у разі настання страхових випадків, пов'язаних із смертю чи хворобою застрахованої особи або нещасним випадком, що призвело до встановлення застрахованій особі інвалідності I або II групи чи встановлення інвалідності особі, яка не досягла вісімнадцятирічного віку. При цьому платник податку - роботодавець не може бути вигодонабувачем за такими договорами страхування життя	пп. 14.1.52 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Договір страхування додаткової пенсії	договір страхування, який передбачає обов'язок страховика щодо здійснення страхової виплати (виплат) та/або виплат у вигляді анuitету в разі досягнення застрахованою особою пенсійного віку, визначеного за заявою застрахованої особи у договорі страхування відповідно до законодавства з урахуванням того, що такий пенсійний вік не може бути меншим більше ніж на 10 років від пенсійного віку, який надає право на пенсію за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням. Дострокове припинення договору до досягнення застрахованою особою зазначеного в договорі пенсійного віку неможливе, крім випадків: наявності медично підтвердженого критичного стану здоров'я (онкозахворювання, інсульт тощо) або встановлення застрахованій особі інвалідності I або II групи; виїзду страхувальника та/або застрахованої особи на постійне проживання за межі України; смерті застрахованої особи. Вигодонабувачем за таким договором може бути лише застрахована особа або спадкоємці відповідно до законодавства	пп. 14.1.52 ² п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Додаткові біологічні активи	біологічні активи, одержані в процесі біологічних перетворень	п. 4 НП(С)БО 30

1	2	3
Додаткові блага	кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку (крім випадків, прямо передбачених нормами розд. IV ПКУ);	пп. 14.1.47 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Документ	документ, створений у паперовій або електронній формі з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги», складення та/або подання, та/або надіслання якого передбачається Податковим кодексом (ПКУ), іншими нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання ПКУ, та/або пов'язане з реалізацією прав та обов'язків платника податків, та/або контролюючих органів згідно із нормами ПКУ (див. визначення <i>первинний документ</i>)	пп. 14.1.144 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
	матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі	ст. 1 Закону № 2657-ХП
Документальна перевірка	це перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених Податковим кодексом податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) та яка проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку і пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також отриманих в установленому законодавством порядку контролюючим органом документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків. Виділяють такі <i>види документальних перевірок</i> : – планові або позапланові; – виїзні або невиїзні. Документальною виїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться за місцезнаходженням платника податків чи місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така перевірка. Документальною невиїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться в приміщенні контролюючого органу.	пп. 75.1.2 п. 75.1 ст. 75 ПКУ пп. 75.1.2 п. 75.1 ст. 75 ПКУ

1	2	3
	<p>Документальна планова перевірка проводиться відповідно до плану-графіка перевірок (див. визначення <i>план-графік перевірок</i>). <i>План-графік документальних планових перевірок на поточний рік оприлюднюється</i> на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, до 25 грудня року, що передує року, в якому будуть проводитися такі документальні планові перевірки.</p> <p>Документальна позапланова перевірка не передбачається у плані роботи контролюючого органу і проводиться за наявності хоча б однієї з підстав:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) отримано податкову інформацію, що свідчить про порушення платником податків валютного, податкового законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та іншого не врегульованого цим Кодексом законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, якщо платник податків не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на обов'язковий письмовий запит контролюючого органу, в якому зазначаються порушення цим платником податків відповідно валютного, податкового та іншого не врегульованого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом 15 робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту; 2) платником податків не подано в установленій законом строк податкову декларацію, розрахунки, звітність для податкового контролю за трансфертним ціноутворенням; 3) платником податків подано контролюючому органу уточнюючий розрахунок з відповідного податку за період, який перевірявся контролюючим органом; 4) виявлено недостовірність даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків, якщо платник податків не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на письмовий запит контролюючого органу, в якому зазначено виявлену недостовірність даних та відповідну декларацію протягом 15 робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту; 5) платником податків подано в установленому порядку контролюючому органу заперечення до акта перевірки або скаргу на прийняте за її результатами податкове повідомлення-рішення, в яких вимагається повний або частковий перегляд результатів відповідної перевірки або скасування прийнятого за її результатами податкового повідомлення-рішення у разі якщо платник податків у своїй скарзі (запереченнях) посилається на обставини, що не були досліджені під час перевірки, та об'єктивний їх розгляд неможливий без проведення перевірки. Така перевірка проводиться виключно з питань, що стали предметом оскарження. 	<p>п. 77.1 ст. 77 ПКУ</p> <p>п. 78.1 ст. 78 ПКУ</p>

1	2	3
	<p><i>Строки проведення документальних виїзних перевірок</i></p> <p>Тривалість документальних планових перевірок не повинна перевищувати 30 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів, інших платників податків – 20 робочих днів. Продовження строків проведення документальних планових перевірок можливе за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу не більш як на 15 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – не більш як на 5 робочих днів, інших платників податків – не більш як на 10 робочих днів.</p> <p>Тривалість документальних позапланових перевірок не повинна перевищувати 15 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – 5 робочих днів, для фізичних осіб – підприємців, які не мають найманих працівників, за наявності умов, визначених в абзацах третьому - восьмому цього пункту, – 3 робочі дні, інших платників податків – 10 робочих днів. Продовження строків проведення документальних позапланових перевірок можливе за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу не більш як на 10 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – не більш як на 2 робочих дні, інших платників податків – не більш як на 5 робочих днів.</p>	ст. 82 ПКУ
Документооборот	рух первинних документів з моменту їх складання підприємством або одержання від інших підприємств до передавання на зберігання в архів після прийняття до обліку	ст. 1 Закону № 996-XIV
Дослідження	заплановані підприємствами дослідження, які проводяться ними уперше з метою отримання і розуміння нових наукових та технічних знань	п. 4 НП(С)БО 8, п. 8 МСБО 38
Дохід з джерелом їх походження з України	<p>будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, <i>у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) процентів, дивідендів, роялті та будь-яких інших пасивних (інвестиційних) доходів, сплачених резидентами України або постійними представництвами нерезидентів в Україні; 2) доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих в Україні портів; 3) доходів від продажу рухомого та нерухомого майна, доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, у тому числі акцій українських емітентів; 	пп. 14.1.54 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
	<p>4) доходів, отриманих у вигляді внесків та премій на страхування і перестраховання ризиків на території України;</p> <p>5) доходів страховиків - резидентів від страхування ризиків страховальників - резидентів за межами України;</p> <p>6) інших доходів від діяльності, у тому числі пов'язаних з повною або частковою переуступкою прав та обов'язків за угодами про розподіл продукції на митній території України або на територіях, що перебувають під контролем контролюючих органів (у зонах митного контролю, на спеціалізованих ліцензійних митних складах тощо);</p> <p>7) спадщини, подарунків, вигахів, призів;</p> <p>8) заробітної плати, інших виплат та винагород, виплачених відповідно до умов трудового та цивільно-правового договору;</p> <p>9) доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю;</p> <p>10) доходів від відчуження прав на видобуток та розробку родовищ корисних копалин, мінеральних джерел та інших природних ресурсів;</p> <p>11) прибутків від відчуження акцій, часток, корпоративних або інших аналогічних прав в іноземних компаніях, організаціях, утворених відповідно до законодавства інших держав¹⁸;</p> <p>12) прибутків нерезидентів від відчуження акцій, корпоративних прав у статутному капіталі юридичної особи - резидента України, за умови що у будь-який час впродовж 365 днів, що передують продажу або іншому відчуженню, вартість таких акцій, корпоративних прав на 50 і більше відсотків утворювалася за рахунок нерухомого майна, що розташовано в Україні та належить такій юридичній особі - резиденту України або використовується такою юридичною особою - резидентом України на підставі договору операційної або фінансової оренди (лізінгу) чи аналогічного договору, і таке використання має відобразитися в обліку такої юридичної особи як актив, у тому числі актив з права користування, згідно з вимогами НП(С)БО або МСФЗ</p>	

¹⁸ Цей абзац стосується іноземних компаній, які відповідають таким умовам: а) у будь-який момент часу впродовж 365 днів, що передують продажу або іншому відчуженню, вартість акцій, часток, корпоративних або інших аналогічних прав іноземної юридичної особи на 50 і більше відсотків утворюється за рахунок акцій, часток в українській юридичній особі, які належать зазначеній іноземній юридичній особі прямо або опосередковано, та б) у будь-який момент часу впродовж 365 днів, що передують продажу або іншому відчуженню, вартість акцій, часток в українській юридичній особі на 50 і більше відсотків утворюється за рахунок нерухомого майна, яке розташовано в Україні та належить такій українській юридичній особі або використовується такою українською юридичною особою на підставі договору операційної або фінансової оренди (лізінгу) чи аналогічного договору, і таке використання має відобразитися в обліку такої юридичної особи як актив, у тому числі актив з права користування, згідно з вимогами НП(С)БО або МСФЗ.

1	2	3
Дохід, отриманий з джерел за межами України	будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші види пасивних доходів, спадщину, подарунки, виграші, призи, доходи від виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими та трудовими договорами, від надання резидентам в оренду (користування) майна, розташованого за межами України, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих за межами України портів, доходи від продажу майна, розташованого за межами України, дохід від відчуження інвестиційних активів, у тому числі корпоративних прав, цінних паперів тощо; інші доходи від будь-яких видів діяльності за межами митної території України або територій, непідконтрольних контролюючим органам	п.п. 14.1.55 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Доходи	збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)	ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1
	збільшення економічних вигід протягом звітного періоду у формі надходжень або покращення активів або зменшення зобов'язань, що веде до збільшення власного капіталу, окрім збільшення власного капіталу, пов'язаного з отриманням внесків від учасників власного капіталу.	МСФЗ 15
Доходи	Доходи класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами: 1) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – загальний дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг без вирахування наданих знижок, повернення раніше проданих товарів та непрямих податків і зборів; 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів; 3) інші операційні доходи – суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, зокрема: дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття тощо; 4) фінансові доходи – дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі); 5) інші доходи – дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства	п. 7 НП(С)БО 15

1	2	3
Дочірнє підприємство	підприємство, яке перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства (див. визначення <i>материнське підприємство</i>)	п. 4 НП(С)БО 19
	суб'єкт господарювання, зокрема некорпоративний суб'єкт господарювання, наприклад, партнерство, що його контролює інший суб'єкт господарювання (відомий як материнське підприємство).	п. 3 МСБО28
	суб'єкт господарювання, який контролюється іншим суб'єктом господарювання	МСФЗ 10
Еквіваленти грошових коштів	короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості	п. 3 НП(С)БО 1, п. 6 МСБО 7
ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК	<p>загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року</p> <p><i>До об'єктів оподаткування екологічним податком відносять:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами; 2) обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти; 3) обсяги та види (класи) розміщених відходів, крім обсягів та видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання; 4) обсяги та категорія радіоактивних відходів, що утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання та/або тимчасово зберігаються їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк; 5) обсяги електричної енергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій). <p>У випадку наявності технологічного процесу з різними видами забруднення навколишнього природного середовища та/або забруднення різними видами забруднюючих речовин, суб'єкт господарювання зобов'язаний визначати суму податку окремо за кожним видом забруднення та/або за кожним видом забруднюючої речовини.</p>	<p>пп. 14.1.57 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>п. 242.1 ст. 242 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>Ставки екологічного податку¹⁹: визначаються статтями 243, 245-248 ПКУ залежно від напрямку забруднення, найменування забруднюючої речовини та її впливу на навколишнє середовище²⁰:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. 2. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. 3. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах. 4. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені). 5. Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк 	<p>ст. 243 ПКУ</p> <p>ст. 245 ПКУ</p> <p>ст. 246 ПКУ</p> <p>ст. 247 ПКУ</p> <p>ст. 248 ПКУ</p>
Економічна вигода	потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів	ст. 1 Закону № 996-XIV
Економічний ефект	<p>зокрема, але не виключно, передбачає приріст (збереження) активів платника податків та/або їх вартості, а так само створення умов для такого приросту (збереження) в майбутньому.</p> <p>Для цілей оподаткування вважається, що операція, здійснена з нерезидентами, не має розумної економічної причини (ділової мети), якщо: головною ціллю або однією з головних цілей операції є несплата (неповна сплата) суми податків та/або зменшення обсягу оподаткованого прибутку платника податків; у зіставних умовах особа не була б готова придбати (продати) такі товари, роботи (послуги), нематеріальні активи, інші предмети господарських операцій, відмінні від товарів, у непов'язаних осіб</p>	пп. 14.1.231 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Електронна адреса	адреса електронної пошти платника податків, що складається з ідентифікатора, позначки @ та доменного імені, що використовується платником податків для листування з державними, у тому числі контролюючими, органами та повідомляється шляхом внесення адреси електронної пошти до облікових даних платника податків, зокрема в електронному кабінеті	пп. 14.1.56 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

¹⁹ Відповідно до Закону № 1914-IX [12], який набрав чинності з 01.01.2022 р., внесено зміни до ст. ст. 243, 245–248 ПКУ та збільшено ставки екологічного податку. Ставка податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення збільшилася на 5 відсотків (п. 243.1-243.3 ст. 243 ПКУ). Ставка податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти збільшилася на 30 відсотків та поступово підвищуватиметься до 800 відсотків до 2025 року (п. 245.1-245.2, ст. 245 ПКУ та п. 37 підрозділ 5 розділ XX «Перехідні положення» ПКУ).

²⁰ Законом України № 2142-IX [15] від 24 березня 2022 року до пп. 69.16 п. 69 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ внесені зміни, а саме: тимчасово, з 1 січня 2022 року по 31 грудня року, в якому припинено чи скасовано воєнний стан, введений Указом Президента України № 64/2022 [10] та затверджений Законом № 2102-IX [24], не нараховується та не сплачується екологічний податок платниками цього податку, зареєстрованими (взятими на облік) за місцем розміщення стаціонарних джерел забруднення, за утворення радіоактивних відходів та тимчасове зберігання радіоактивних відходів на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, та на територіях, тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації. Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, та територій, тимчасово окупованих збройними формуваннями російської федерації, визначається Кабінетом Міністрів України.

1	2	3
Електронна ідентифікація	процедура використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну особу, юридичну особу або представника фізичної чи юридичної особи. Дозволені для використання технології для ідентифікації платників податків в електронному кабінеті платника податків визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику	пп. 14.1.561 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Електронний кабінет	<p>сукупність інформаційно-телекомунікаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, призначених для взаємодії між платниками податків та державними, у тому числі контролюючими, органами з питань реалізації прав та обов'язків, визначених цим Кодексом та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, та нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання цього Кодексу та інших законів, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи.</p> <p><i>Взаємодія реалізується через:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) портальне рішення для користувачів - платників податків, робота в якому здійснюється он-лайн (через мережу Інтернет у режимі реального часу) та не вимагає обов'язкового використання спеціалізованого клієнтського застосування; 2) портальне рішення для користувачів - державних органів, у тому числі контролюючих; програмний інтерфейс (API), що дає змогу реалізувати повноту функціоналу електронного кабінету; 3) інші засоби, бази даних, реєстри, що ведуться в електронному вигляді, інформаційні, телекомунікаційні, інформаційно-телекомунікаційні системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику. <p><i>Електронний кабінет працює постійно (24 години на дату кожного календарного дня), крім часу, необхідного для його технічного обслуговування. Проведення технічного обслуговування електронного кабінету у день, на який припадає граничний строк подання податкових декларацій, та з 8 до 20 год будь-якого іншого календарного дня забороняється. Технічне обслуговування електронного кабінету проводиться у порядку, що визначається методологом електронного кабінету (див. визначення методолог електронного кабінету)</i></p> <p><i>У разі виявлення платником податків технічної та/або методологічної помилки у роботі електронного кабінету він має право надіслати через електронний кабінет або в інший спосіб повідомлення про виявлену технічну та/або методологічну помилку. Повідомлення про методологічну помилку надсилається методологу електронного кабінету. Повідомлення про технічну помилку надсилається одночасно методологу електронного кабінету та технічному адміністратору</i></p>	<p>пп. 14.1.56² п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>п. 42¹.6 ст. 42¹ ПКУ</p> <p>п. 42¹.7 ст. 42¹ ПКУ</p>

1	2	3
Елемент витрат	сукупність економічно однорідних витрат	п. 4 НП(С)БО 16
Ефективна ставка відсотка	ставка відсотка, що визначається діленням суми річного відсотка та дисконту (або різниці річного відсотка та премії) на середню величину собівартості інвестиції (або зобов'язання) та вартості її погашення	п. 3 НП(С)БО 12
Емісійний дохід	сума перевищення надходжень, отриманих емітентом від емісії (випуску) власних акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів, над номінальною вартістю таких акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів (під час їх первинного розміщення), або над ціною зворотного викупу під час наступних розміщень інвестиційних сертифікатів та акцій інвестиційних фондів	пп. 14.1.58 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Єдиний реєстр податкових накладних	реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами	пп. 14.1.60 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Єдиний реєстр акцизних накладних	реєстр відомостей щодо акцизних накладних, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками акцизного податку електронними документами	пп. 14.1.60 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
ЄДИНИЙ ПОДАТОК (ЄП)	місцевий податок, що сплачують суб'єкти господарської діяльності на спрощеній системі оподаткування згідно з визначеними у Податковому кодексі ставками по групам платників податку в залежності від обсягу доходів ²¹ , кількості найманих працівників ²² і виду діяльності (див. визначення <i>спрощена система оподаткування, обліку та звітності</i>)	—
Житлово-комунальні підприємства	суб'єкти господарювання, які безпосередньо виробляють, створюють та/або надають житлово-комунальні послуги	пп. 14.1.59 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Забезпечення	зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу	п. 4 НП(С)БО 11, п. 10 МСБО 37
Загально-обов'язкове державне соціальне страхування (соціальне страхування)²³	система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає страхові виплати та надання соціальних послуг застрахованим особам за рахунок коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством	ст.1 Закону № 1105-XIV

²¹ З 01.01.2023 р. ліміт доходу для застосування спрощеної системи оподаткування по групам залежно від обсягу доходу, який визначений в граничному розмірі мінімальних заробітних плат (МЗП) становить: для I групи – 167 МЗП (1118900 грн), для II групи – 834 МЗП (5587800 грн), для III групи – 1167 МЗП (7818900 грн).

²² Для I групи ФОП не дозволяється використовувати працю найманих осіб, для II групи ФОП дозволено не використовувати або використовувати працю найманих осіб, але не більше 10 осіб, що перебувають одночасно у трудових відносинах з таким платником, для III і IV груп – кількість найманих працівників не обмежена.

²³ Із 1 січня 2023 року Фонд соцстраху припинить своє існування, а Пенсійний фонд України (ПФУ) поглине цей Фонд. Це відбудеться внаслідок набрання чинності 1 січня 2023 року Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 21.09.2022 р. № 2620-IX [11].

1	2	3
	система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення, страхові виплати та надання соціальних послуг застрахованим особам за рахунок коштів Фонду соціального страхування України ²⁴	ст.1 Закону № 1058-IV
ЗАГАЛЬНО-ДЕРЖАВНІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ	встановлені Податковим кодексом податки та збори і є обов'язковими до сплати на усій території України, крім випадків, передбачених Податковим кодексом. До загальнодержавних податків належать: 1) податок на прибуток підприємств (див. визначення <i>податок на прибуток підприємств</i>); 2) податок на доходи фізичних осіб (див. визначення <i>податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)</i>); 3) податок на додану вартість (див. визначення <i>податок на додану вартість (ПДВ)</i>); 4) акцизний податок (див. визначення <i>акцизний податок</i>); 5) екологічний податок (див. визначення <i>екологічний податок</i>); 6) рентна плата (див. визначення <i>рентна плата</i>); 7) мито (див. визначення <i>мито</i>)	ст. 9 ПКУ
Закордонна господарська одиниця	це суб'єкт господарювання, який є дочірнім, асоційованим, спільним підприємством або філією суб'єкта господарювання, що звітує, діяльність якого базується або здійснюється в іншій країні або валюті, ніж країна або валюта суб'єкта господарювання, що звітує	п. 8 МСБО 21
Залишкова вартість²⁵	різниця між первісною (переоціненою) вартістю необоротного активу і сумою його накопиченої амортизації (зносу)	п. 4 НП(С)БО 7
Залишкова (балансова) вартість²⁶	сума залишкової вартості таких засобів та активів, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою розрахованої амортизації	пп. 14.1.9 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Заохочувальні виплати за будівельним контрактом	додаткові суми, що сплачуються підряднику за виконання (перевиконання) умов контракту	п. 2 НП(С)БО 18
Запаси	активи, які: а) утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов звичайної господарської діяльності; б) перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; в) утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством	п. 4 НП(С)БО 9, п. 6 МСБО 2

²⁴ З 1 січня 2023 року набула чинності оновлена редакція Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", відповідно до якої страхові виплати у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку на виробництві здійснюватиме Пенсійний фонд України. Таким чином, Пенсійний фонд України виплачує: допомогу по тимчасовій втраті працездатності («лікарняні»); допомогу по вагітності і пологах («декретні»); допомогу на поховання застрахованим особам, в т. ч. потерпілим на виробництві; одноразові та щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві, членам їх сімей.

²⁵ Залишкова вартість визначає підсумкову вартість основних засобів, ІНМА та нематеріальних активів і за цією сумою включається до загального підсумку активів в Балансі (Звіті про фінансовий стан), тому часто її ще називають **балансовою**.

²⁶ В значенні – залишкова (балансова) вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів.

1	2	3
Запозичення	позики, векселі, облігації, а також інші види короткострокових і довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки	п. 3 НП(С)БО 31
Заробітна плата	основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом (див. визначення <i>виплати працівникам</i>)	пп. 14.1.48 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Застрахована особа	<p>фізична особа, яка відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачуються чи сплачувалися у встановленому законом порядку страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.</p> <p>Державний реєстр застрахованих осіб – це автоматизований банк відомостей, створений для ведення єдиного обліку фізичних осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до чинного законодавства, який формує та веде Пенсійний фонд України (ПФУ), органи якого надають індивідуальні відомості про застраховану особу (в т. ч. дані про страховий стаж) у вигляді форми ОК-7 (ОК-5).</p> <p><i>Індивідуальні відомості про застраховану особу з Державного реєстру²⁷ надаються на запит роботодавця лише про застрахованих осіб, які перебувають з ним у трудових відносинах, і виключно за період перебування особи у трудових відносинах із страхувальником-запитувачем. Застрахованій особі такі відомості надаються органами ПФУ за весь період трудової діяльності, включаючи роботу на інших підприємствах</i></p>	ст.1 Закону № 1058-IV
Збиток	перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати	п. 3 НП(С)БО 1
Збиток від зменшення корисності	сума, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування	п.6 МСБО 16 п. 8 МСБО 38
ЗБІР ЗА МІСЦЯ ДЛЯ ПАРКУВАННЯ транспортних засобів	<p>місцевих збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.</p> <p><i>Платниками збору є юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи - підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.</i></p>	пп. 268 ¹ .1.1 п. 268 ¹ .1 ст. 268 ¹ ПКУ

²⁷ В особистому кабінеті на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України portal.pfu.gov.ua можна отримати витяг з Реєстру з перевірою QR-кодом. Для отримання витягу з Реєстру необхідно увійти в особистий кабінет на вебпорталі Пенсійного фонду за допомогою Дія за ідентифікацією електронного підпису та у меню ліворуч «Комунікації з ПФУ» обрати пункт «Запит на отримання електронних документів».

1	2	3
	<p><i>Перелік спеціальних земельних ділянок, відведених для організації та провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів, в якому зазначаються їх місцезнаходження, загальна площа, технічне облаштування, кількість місць для паркування транспортних засобів, затверджується рішенням сільської, селищної, міської ради про встановлення збору.</i></p> <p><i>Об'єктом оподаткування є земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів, передбачених ст. 30 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».</i></p> <p><i>Базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.</i></p> <p><i>Ставки збору встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі до 0,075 відсотка мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року²⁸.</i></p> <p><i>Порядок обчислення та строки сплати збору</i></p> <p>Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу.</p> <p>Сума збору за місця для паркування транспортних засобів, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням об'єкта оподаткування</p>	<p>пп. 268¹.1.2 п. 268¹.1 ст. 268¹ ПКУ</p> <p>пп. 268¹.2.1 п. 268¹.2 ст. 268¹ ПКУ</p> <p>пп. 268¹.2.2 п. 268¹.2 ст. 268¹ ПКУ</p> <p>пп. 268¹.3.1 п. 268¹.3 ст. 268¹ ПКУ</p> <p>пп. 268¹.5.1 п. 268¹.5 ст. 268¹ ПКУ</p>
Звичайна діяльність	будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення	п. 3 НП(С)БО 1
Звичайна ціна	ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору, якщо інше не встановлено Податковим кодексом. Якщо не доведено зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін. Це визначення не поширюється на операції, що визнаються контрольованими відповідно до ст. 39 ПКУ	пп. 14.1.71 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

²⁸ У 2023 році максимальна ставка збору буде становити 6700 грн * 0,075%, що дорівнює 5,03 грн.

1	2	3
Звіт про власний капітал	звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	п. 3 НП(С)БО 1
Звіт про рух грошових коштів	звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів (грошей) протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності	п. 3 НП(С)БО 1
Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)	звіт про доходи, витрати і фінансові результати та сукупний дохід	п. 3 НП(С)БО 1
Звіт про управління	документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності	ст. 1 Закону № 996-ХІV
Звітний (базовий) податковий період²⁹	період, за який платник податків зобов'язаний здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації (звіти, розрахунки) та сплачувати до бюджету суми податків та зборів, крім випадків, передбачених Податковим кодексом, коли контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму податкового зобов'язання платника податку	п. 33.3 ст. 33 ПКУ
Звітний сегмент	господарський або географічний сегмент, який визначений підприємством за критеріями, наведеними у п. 6-9 НП(С)БО) 29, щодо якого має розкриватися у річній фінансовій звітності інформація (див. визначення <i>господарський сегмент, географічний сегмент</i>)	п. 4 НП(С)БО 29
Зворотний лізинг	операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою і передбачає продаж основних засобів фінансовій установі (лізингодавцю) з одночасним зворотним отриманням таких основних засобів такою фізичною чи юридичною особою (лізингоодержувачем) в оперативний лізинг (оренду) або фінансовий лізинг (див. визначення <i>лізингова операція</i>)	пп. 14.1.97 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК³⁰ (плата за землею)	Плата за землею – обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.	пп. 14.1.147 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

²⁹ Звітним податковим періодом може бути: календарний рік; календарне півріччя; календарні три квартали; календарний квартал; календарний місяць; календарний день (п. 34.1 ст. 34 ПКУ).

³⁰ З 01.01.2023 р. почали діяти зміни до Податкового кодексу, які передбачають введення нового збору – **мінімального податкового зобов'язання (МПЗ)** (див. визначення *мінімальне податкове зобов'язання*) щодо для платників податків – **фізичних осіб**, у яких у власності та/або користуванні (оренді, суборенді, емфітевзисі, постійному користуванні) є земельні ділянки, які віднесені до сільськогосподарських угідь. Відповідні зміни були ухвалені Законом № 1914 від 30.11.2021 р. [12]. У 2023 році МПЗ сплачуватиметься за 2022 рік. МПЗ розраховується за формулою, прив'язаною до нормативно-грошової оцінки ділянки або нормативно-грошової оцінки 1 га в області, де вона розташована, з урахуванням індексації. Платниками податку до бюджету сплачується лише позитивне значення різниці між сумою МПЗ та загальною сумою сплачених протягом податкового (звітного) року податків, зборів, платежів, тобто ПДФО та військовий збір з доходів від продажу власної сільськогосподарської продукції, земельний податок за земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь тощо. Не встановлюється і не підлягає сплаті МПЗ з земельних ділянок: дачних та садівничих кооперативів, набуті у власність чи користування їх членами за результатами приватизації, землі запасу, ділянки фіз. осіб на праві власності чи користування в межах населених пунктів, ділянки, які зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи. Від сплати МПЗ за 2022-2023 рр. звільнили ділянки на територіях, де йшли або йдуть бої, ділянки, засмічені вибухонебезпечними предметами або на яких розміщені фортифікаційні споруди, а також ділянки на тимчасово окупованих територіях, які визначені Кабінетом Міністрів України.

1	2	3
	<p>Земельний податок – обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів (див. визначення <i>податок на майно</i>).</p> <p><i>Об'єктами оподаткування платою за землю є:</i></p> <p>1) об'єкти оподаткування земельним податком:</p> <ul style="list-style-type: none"> - земельні ділянки, які перебувають у власності; - земельні частки (паї), які перебувають у власності; - земельні ділянки державної та комунальної власності, які перебувають у володінні на праві постійного користування; <p>2) об'єкти оподаткування орендною платою - земельні ділянки державної та комунальної власності, надані в користування на умовах оренди.</p> <p><i>Базою оподаткування є:</i></p> <p>1) нормативна грошова оцінка земельної ділянки з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого у розд. XII ПКУ;</p> <p>2) площа земельної ділянки, нормативну грошову оцінку якої не проведено.</p> <p><i>Ставка земельного податку (для сплати податку на майно)</i> – законодавчо визначений річний розмір плати за одиницю площі оподатковуваної земельної ділянки³¹.</p> <p>(див. визначення <i>одиниця площі оподатковуваної земельної ділянки</i>)</p> <p><i>Розмір ставки податку за землю:</i></p> <p>1. Ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування – не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.</p> <p>2. Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форм власності).</p>	<p>пп. 14.1.72 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>ст. 270 ПКУ</p> <p>ст. 271 ПКУ</p> <p>пп. 14.1.240 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>п. 274.1 ст. 274 ПКУ</p> <p>п. 274.2 ст. 274 ПКУ</p>

³¹ У зв'язку з введенням від 24.02.2022 р. воєнним станом в Україні та з набранням чинності Закону України № 2120-IX [14], яким внесено нові пункти 69.14 - 69.15 до розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, відбулись зміни у порядку нарахування і сплати земельного податку (податку на землю), а саме: з 01.03.2022 р. по 31 грудня року, наступного за роком в якому припинено воєнний стан, не сплачується земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності за землі та паї, що розташовані на територіях: на яких ведуться (велися) бойові дії; на тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, та/або за земельні ділянки, які визначені як замічені вибухонебезпечними предметами та/або на яких наявні фортифікаційні споруди. До перерахованих земельних ділянок на означених територіях, тимчасово, за 2022 та 2023 податкові (звітні) роки, не нараховується та не сплачується загальне мінімальне податкове зобов'язання за земельні ділянки. Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями Російської Федерації, визначається Кабінетом Міністрів України.

1	2	3
	<p><i>Від сплати земельного податку звільняються зазначені фізичні особи³²:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) особи з інвалідністю першої і другої групи; 2) фізичні особи, які виховують трьох і більше дітей віком до 18 років; 3) пенсіонери (за віком); 4) ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; 5) фізичні особи, визнані законом особами, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; 6) власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі за умови передачі земельних ділянок та земельних часток (паїв) в оренду платнику єдиного податку четвертої групи – на період дії єдиного податку четвертої групи. <p><i>Від сплати земельного податку звільняються зазначені юридичні особи:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських об'єднань осіб з інвалідністю, реабілітаційні установи громадських об'єднань осіб з інвалідністю; 2) підприємства та організації, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю та спілками громадських об'єднань осіб з інвалідністю і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість осіб з інвалідністю, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці³³; 3) бази олімпійської та паралімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України; 4) дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки (крім національних та державних дендрологічних парків) (за умови використання за цільовим призначенням), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів; 	<p>ст. 281 ПКУ</p> <p>п. 281.1 ст. 281 ПКУ</p> <p>п. 281.3 ст. 281 ПКУ</p> <p>ст. 282 ПКУ</p>

³² Звільнення від сплати земельного податку для відповідної категорії фізичних осіб поширюється на земельні ділянки за кожним видом використання у межах граничних норм: для ведення особистого селянського господарства - у розмірі не більш як 2 гектари; для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка): у селах - не більш як 0,25 гектара, в селищах - не більш як 0,15 гектара, в містах - не більш як 0,10 гектара; для індивідуального дачного будівництва - не більш як 0,10 гектара; для будівництва індивідуальних гаражів - не більш як 0,01 гектара; для ведення садівництва - не більш як 0,12 гектара (п. 281.2 ст. 281 ПКУ). Якщо звільнена від сплати податку фізична особа станом на 1 січня поточного року має у власності декілька земельних ділянок одного виду використання, площа яких перевищує межі граничних норм, тоді така особа до 1 травня поточного року подає письмову заяву у довільній формі до контролюючого органу за місцем знаходження будь-якої земельної ділянки про самостійне обрання/зміну земельних ділянок для застосування пільги (п. 281.4 ст. 281 ПКУ).

³³ Зазначені підприємства та організації громадських об'єднань осіб з інвалідністю мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який надається уповноваженим органом відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».

1	2	3
	<p>5) державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій;</p> <p>б) державні та комунальні центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацькі спортивні школи і спортивні споруди всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди.</p> <p><i>Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню земельним податком:</i></p> <p>1) сільськогосподарські угіддя зон радіоактивно забруднених територій, визначених відповідно до закону такими, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, і хімічно забруднених сільськогосподарських угідь, на які запроваджено обмеження щодо ведення сільського господарства;</p> <p>2) землі сільськогосподарських угідь, що перебувають у тимчасовій консервації або у стадії сільськогосподарського освоєння;</p> <p>3) земельні ділянки державних сортовипробувальних станцій і сортодільниць, які використовуються для випробування сортів сільськогосподарських культур;</p> <p>4) землі дорожнього господарства автомобільних доріг загального користування;</p> <p>5) земельні ділянки сільськогосподарських підприємств усіх форм власності та фермерських (селянських) господарств, зайняті молодими садами, ягідниками та виноградниками до вступу їх у пору плодоношення, а також гібридними насадженнями, генофондовими колекціями та розсадниками багаторічних плодкових насаджень;</p> <p>б) земельні ділянки кладовищ, крематоріїв та колумбаріїв;</p> <p>7) земельні ділянки, на яких розташовані дипломатичні представництва, які відповідно до міжнародних договорів (угод), згода на обов'язковість яких надана ВРУ, користуються приміщеннями та прилеглими до них земельними ділянками на безоплатній основі.</p>	<p>ст. 283 ПКУ</p>

1	2	3
	<p><i>Термін декларування та порядок сплати податку:</i> Базовий податковий (звітний) рік починається 1 січня і закінчується 31 грудня того ж року (для новостворених підприємств та організацій, а також у зв'язку із набуттям права власності та/або користування на нові земельні ділянки може бути меншим 12 місяців).</p> <p>«Річна» декларація. Платники плати за землю (крім фізичних осіб) самостійно обчислюють суму плати за землю щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають до відповідного контролюючого органу за місцезнаходженням земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 ПКУ, з розбивкою річної суми рівними частками за місяцями. Подання такої декларації звільняє від обов'язку подання щомісячних декларацій. Податкове зобов'язання щодо плати за землю, визначене у податковій декларації на поточний рік, сплачується рівними частками протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) місяця.</p> <p>«Місячна» декларація. Платник плати за землю має право подавати щомісяця звітну податкову декларацію, що звільняє його від обов'язку подання податкової декларації не пізніше 20 лютого поточного року, протягом 20 календарних днів місяця, що настає за звітним. У цьому випадку земельний податок сплачується щомісячно протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) місяця.</p> <p>Нарахування фізичним особам сум плати за землю проводиться контролюючими органами (за місцем знаходження земельної ділянки), які до 1 липня поточного року надсилають платнику податку податкове повідомлення-рішення про внесення податку, разом із детальним розрахунком суми податку, який, зокрема, але не виключно, має містити кадастровий номер та площу земельної ділянки, розмір ставки податку та розмір пільги зі сплати податку. Податок фізичними особами сплачується протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення</p>	<p>ст. 285 ПКУ</p> <p>п. 286.2 ст. 286 ПКУ</p> <p>п. 287.3 ст 287 ПКУ</p> <p>п. 286.3 ст. 286 ПКУ</p> <p>п. 287.4. ст 287 ПКУ</p> <p>п. 286.5 ст. 286 ПКУ</p> <p>п. 287.5 ст. 287 ПКУ</p>
Зменшення корисності	втрата економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування	п. 4 НП(С)БО 7
Знос основних засобів	сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання	п. 4 НП(С)БО 7
Зобов'язання	заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди	ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1, п. 10 МСБО 37

1	2	3
Золотовалютний резерв	резерви України, відображені у балансі Національного банку України, що включають в себе активи, визнані світовим співтовариством як міжнародні і призначені для міжнародних розрахунків	ст. 1 Закону № 679-XIV
Ідентифіковані активи та зобов'язання	придбані активи та зобов'язання, які на дату придбання відповідають критеріям визнання статей балансу	п. 4 НП(С)БО 19
Ідентичні товари (роботи, послуги)	товари (роботи, послуги), що мають однакові характерні для них основні ознаки. При цьому під ідентичними розуміються товари, що мають однакові ознаки з оцінюваними товарами, у тому числі такі, як: фізичні характеристики; якість та репутація на ринку; країна виробництва (походження); виробник	пп. 14.1.80 п. 14.1 ст 14 ПКУ
Інвестиції	господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно. Інвестиції в <i>Податковому кодексі</i> поділяються на: капітальні, фінансові інвестиції та реінвестиції (див. визначення <i>капітальні інвестиції, фінансові інвестиції, реінвестиції</i>)	пп. 14.1.81 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
	всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект	Закон № 1560-XII
	Інвестиції в <i>цілях обліку та відображення в фінансовій звітності</i> поділяються на: 1. Капітальні інвестиції – рахунок 15 «Капітальні інвестиції»; 2. Фінансові інвестиції , в тому числі: 2.1) довгострокові – рахунок 14 «Довгострокові фінансові інвестиції»; 2.2) поточні – рахунок 35 «Поточні фінансові інвестиції»	Інструкція № 291
Інвестиційна діяльність	придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів (грошей)	п. 3 НП(С)БО 1, п. 6 МСБО 7
	сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій	Закон № 1560-XII
Інвестиційна нерухомість	власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для виробництва та постачання товарів, надання послуг, адміністративної мети або продажу в процесі звичайної діяльності (див. визначення <i>операційна нерухомість</i>)	п. 4 НП(С)БО 32
	нерухомість (земля чи будівля, або частина будівлі, або те й інше), утримувана (власником або орендарем як актив з права користування) з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для: а) використання у виробництві або при постачанні товарів чи наданні послуг або для адміністративних цілей; або б) продажу у ході звичайного ведення бізнесу.	п. 5 МСБО 40

1	2	3
Інвестиційна складова	кошти, передбачені в тарифі на виробництво, передачу та постачання електричної енергії, виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, а також транспортування, зберігання та постачання природного газу ліцензіата як частина прибутку, що залишається в розпорядженні суб'єкта господарювання для цільового фінансування видатків, пов'язаних із відновленням, реконструкцією, модернізацією основних засобів (у тому числі заходів з підвищення безпеки та дотримання екологічних норм) та будівництвом нових об'єктів підприємств паливно-енергетичного комплексу, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України	пп. 14.1.82 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Інвестиційне золото	для цілей оподаткування ПДВ ³⁴ – золото у вигляді: а) зливків або пластин масою, прийнятою на ринках зливкового золота 995-ї або вищої проби, незалежно від того, чи воно представлене в цінних паперах; б) золотих монет 900-ї або вищої проби, викарбуваних після 1800 року, які є або були законним платіжним засобом у країні походження та продаються за ціною, яка не перевищує ринкову вартість золота, що міститься в монетах, більше ніж на 80 відсотків. Ринковою вартістю золота є вартість золота за обліковою ціною банківських металів, що оприлюднюється Національним банком України на сторінці офіційного Інтернет-представництва НБУ	пп. 14.1.279 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Інвестиційний прибуток	<i>з метою оподаткування податком на доходи фізичних осіб</i> , – це дохід у вигляді позитивної різниці між доходом, отриманим платником податку від проведення операцій з цінними паперами з урахуванням курсової різниці, деривативами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах, та витратами на придбання таких інвестиційних активів	пп. 14.1.81 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Індекс інфляції	індекс інфляції, оприлюднений центральним органом виконавчої влади у галузі статистики	п. 3 НП(С)БО 22
Інжиніринг	надання послуг (виконання робіт) із складення технічних завдань, проектних пропозицій, проведення наукових досліджень і техніко-економічних обстежень, виконання інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об'єктів, розроблення технічної документації, проектування та конструкторського опрацювання об'єктів техніки і технології, надання консультації та авторського нагляду під час монтажних та пусконаладжувальних робіт, а також надання консультацій, пов'язаних із такими послугами (роботами)	пп. 14.1.85 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

³⁴ З 01.01.2022 р. згідно з Законом України від 30.11.2021 № 1914-ІХ звільняються від оподаткування операції платників податку, які здійснюють: а) постачання на митній території України та/або ввезення на митну територію України інвестиційного золота, включаючи інвестиційне золото у вигляді сертифікатів розподіленого чи нерозподіленого золота, або золота, яким торгують на золотих рахунках, зокрема, позик золота та свопів, що передбачають право власності або право вимоги стосовно інвестиційного золота, а також операції з інвестиційним золотом, що передбачають ф'ючерсні та форвардні угоди, що призводять до передачі права власності або права вимоги стосовно інвестиційного золота; б) постачання послуг агентів, які діють від імені та за дорученням іншої особи у випадках, коли вони беруть участь у постачанні інвестиційного золота своєму принципалові/довірителю; в) постачання послуг, пов'язаних з виробництвом інвестиційного золота та/або послуг з перетворення золота на інвестиційне золото.

1	2	3
Іноземна валюта	валюта інша, ніж валюта звітності	п. 4 НП(С)БО 21, п. 8 МСБО 21
Інститути спільного інвестування (ІСІ)	інвестиційні фонди та взаємні фонди інвестиційних компаній, корпоративні інвестиційні фонди та пайові інвестиційні фонди, створені відповідно до законодавства	пп. 14.1.86 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Інструмент власного капіталу	контракт, який підтверджує право на частину в активах підприємства, що залишається після вирахування сум за всіма його зобов'язаннями	п. 4 НП(С)БО 13, п. 11 МСБО 32, МСФЗ 2
Інструмент хеджування	похідний фінансовий інструмент, фінансовий актив або фінансове зобов'язання, справедлива вартість яких і грошові потоки від яких, як очікується, компенсують зміни справедливої вартості або потоку грошових коштів об'єкта хеджування	п. 4 НП(С)БО 13, п. 9 МСБО 39
Інформація	будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді	ст. 1 Закону № 2657-ХІІ
Інформація, яка наводиться у фінансовій звітності (якісні характеристики)	Інформація, яка наводиться у фінансовій звітності: 1) повинна бути дохідлива і зрозуміла її користувачам за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті цієї інформації; 2) повинна містити лише доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому; 3) повинна бути достовірною (правдивою) . Інформація, наведена у фінансовій звітності, є достовірною (правдивою), якщо вона не містить помилок та перекручень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності; 4) повинна надавати можливість користувачам порівнювати фінансові звіти різних підприємств за різні періоди; 5) зіставною . Передумовою зіставності є наведення відповідної інформації попереднього періоду та розкриття інформації про облікову політику і її зміни	п.1-5 розд. III НП(С)БО 1
Інший сукупний дохід	доходи і витрати, які не включені до фінансових результатів підприємства	п. 3 НП(С)БО 1
Інші довгострокові виплати працівнику	виплати працівнику (окрім виплат по закінченні трудової діяльності, виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців по закінченні місяця, у якому працівник виконував відповідну роботу	п. 3 НП(С)БО 26,
	це виплати працівникам, окрім короткострокових виплат працівникам, виплат після закінчення трудової діяльності та виплат при звільненні	п. 8 МСБО 19

1	2	3
Іпотечний житловий кредит	фінансовий кредит, що надається фізичній особі банківською чи іншою фінансовою установою відповідно до закону строком не менш як на п'ять повних календарних років для фінансування витрат, пов'язаних з придбанням квартири (кімнати) чи житлового будинку (його частини) або будівництвом житлового будинку (його частини), що надаються у власність позичальника, з прийняттям кредитором такого житла (землі, що знаходиться під таким житловим будинком, у тому числі присадибної ділянки) у заставу	пп. 14.1.87 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Казначейські зобов'язання	боргові цінні папери, що емітуються державою в особі її уповноважених органів, розміщуються виключно на добровільних засадах серед фізичних та юридичних осіб і засвідчують внесення їх власниками грошових коштів до бюджету та дають право на отримання фінансового доходу або інші майнові права, відповідно до умов їх випуску	ст. 1 Закону № 679-ХІV
Камеральна перевірка	це перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість (даних центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, даних Єдиного реєстру податкових накладних та даних митних декларацій), а також даних Єдиного реєстру акцизних накладних та даних системи електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового, даних СОД РРО (див. визначення <i>види перевірок(податкових)</i>)	пп. 75.1.1 п. 75.1 ст. 75 ПКУ
Капіталізація фінансових витрат	включення фінансових витрат до собівартості кваліфікаційного активу ³⁵ (див. визначення <i>кваліфікаційний актив</i>)	п. 3 НП(С)БО 31
Капітальні інвестиції	господарські операції, що передбачають придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, інших основних засобів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації відповідно до норм Податкового Кодексу	пп. 14.1.81 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
	інвестиції, що спрямовуються на створення (придбання), реконструкцію, технічне переоснащення основних засобів, очікуваний строк корисної експлуатації яких перевищує один рік	ст 1 Закону № 1560-ХІІ

³⁵ Приклади визначення суми фінансових витрат, що підлягають включенню до собівартості кваліфікаційного активу наведені у Додатку 2 НП(С)БО 31 «Фінансові витрати».

1	2	3
Капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи ³⁶	витрати на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість), виготовлення, придбання об'єктів матеріальних необоротних активів (у тому числі необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, і устаткування для монтажу), що здійснюються підприємством.	п. 4 НП(С)БО 7
Касовий метод для цілей оподаткування ПДВ	метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на рахунки платника податку, відкриті в установах банків та/або в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, у касу платника податків або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата віднесення сум податку до податкового кредиту визначається як дата списання коштів з рахунків платника податку, відкритих в установах банків, та/або в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, дата видачі з каси платника податків або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг)	пп. 14.1.266 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Кваліфікаційний актив	актив, який обов'язково потребує суттєвого часу для його створення ³⁷	п. 3 НП(С)БО 31
	актив, який обов'язково потребує суттєвого періоду часу для підготовки його до передбачуваного використання або реалізації	п. 5 МСБО 23
Кінцевий бенефіціарний власник (контролер)	фізична особа, яка незалежно від формального володіння має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність юридичної особи безпосередньо або через інших осіб, що здійснюється, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною часткою, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування, а також вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління, або яка має можливість здійснювати вплив шляхом прямого або опосередкованого (через іншу фізичну чи юридичну особу) володіння однією особою самостійно або спільно з пов'язаними фізичними та/або юридичними особами часткою в юридичній особі у розмірі 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі.	пп. 14.1.146 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ, ст. 1 розд. 1 Закону № 1702-VII

³⁶ Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта.

³⁷ Приклади кваліфікаційних та некваліфікаційних активів наведено в Додатку 1 НП(С)БО 31 «Фінансові витрати».

1	2	3
	<i>Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого права</i>	
Коефіцієнт коригування	відношення індексу інфляції на дату балансу (кінець звітнього року) та індексу інфляції на дату визнання (переоцінки) відповідної статті звітності	п. 3 НП(С)БО 22
Консолідована фінансова звітність	фінансова звітність підприємства, яке здійснює контроль, та підприємств, які ним контролюються, як єдиної економічної одиниці.	ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1
	Консолідовану фінансову звітність подає материнське підприємство згідно з вимог НП(С)БО 2	п. 5-6 НП(С)БО 2
	це фінансова звітність групи, у якій активи, зобов'язання, власний капітал, дохід, витрати та грошові потоки материнського підприємства та його дочірніх підприємств подаються як активи, зобов'язання, власний капітал, дохід, витрати та грошові потоки єдиного економічного суб'єкта господарювання	МСФЗ 10, п. 3 МСБО 28
Контракт з фіксованою ціною	договір про будівництво, який передбачає фіксовану (тверду) ціну всього обсягу робіт за будівельним контрактом або фіксовану ставку за одиницю кінцевої продукції будівництва (кв. м, кількість місць тощо)	п. 2 НП(С)БО 18
Контракт за ціною «витрати плюс»	договір про будівництво, який передбачає ціну як суму фактичних витрат підрядника на виконання будівельного контракту та погодженого прибутку (у вигляді процента від витрат або фіксованої величини)	п. 2 НП(С)БО 18
Контролюючі органи	<p>органи виконавчої влади, що реалізують державну податкову та митну політику, та забезпечують виконання наступних функцій: організують та здійснюють ведення обліку і адміністрування мита, акцизного податку, податку на додану вартість, інших податків, які відповідно до податкового, митного та іншого законодавства справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенням (пересиланням) товарів з митної території України або території вільної митної зони, забезпечують контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою їх нарахування та сплати у повному обсязі платниками податків до відповідного бюджету під час переміщення товарів через митний кордон України та після завершення операцій з митного контролю та митного оформлення; формують та ведуть Єдиний державний реєстр авторизованих економічних операторів; здійснюють інші функції, визначені законом.</p> <p><i>До контролюючих органів згідно з ст. 41 ПКУ відносять: податкові і митні органи (див. визначення податкові органи, митні органи).</i></p>	п. 19 ¹ .2. ст. 19 ПКУ

1	2	3
Контроль	вирішальний вплив на фінансову, господарську і комерційну політику підприємства або підприємництва з метою одержання вигод від його діяльності	п. 4 НП(С)БО 19
Контрольні учасники	учасники спільної діяльності зі створенням юридичної особи (спільного підприємства), які здійснюють контроль за її діяльністю	п.3 НП(С)БО 12
Контрольована іноземна компанія (КІК)	будь-яка юридична особа, зареєстрована в іноземній державі або території, яка визнається такою, що знаходиться під контролем фізичної особи - резидента України або юридичної особи - резидента України відповідно до правил, визначених цим Податковим кодексом України ³⁸	ст. 39 ² ПКУ
Користувачі звітності	фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень	ст. 1 Закону № 996-ХІV п. 3 НП(С)БО 1
Корпоративні права	права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами	пп. 14.1.90 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Котирувальні ціни	ціни на сировинний товар у відповідний період, отримані на міжнародному ринку товарів, які включають, зокрема, результати біржових торгів, ціни, отримані з визнаних агентств із прозорою звітністю щодо цін, статистичних агентств або від урядових агентств із ціноутворення, де такі індекси використовуються в якості орієнтира (еталона) непов'язаними особами для визначення цін в операціях між ними. Котирувальна ціна визначається як ціна (середня ціна) та/або діапазон цін на певну дату або період часу	пп. 14.1.94 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Кредитний ризик	імовірність втрат однієї зі сторін-укладачів контракту про придбання фінансового інструмента внаслідок невиконання зобов'язання іншою стороною	п. 4 НП(С)БО 13,
	ризик того, що одна сторона фінансового інструменту спричинить фінансові втрати для іншої сторони, не виконавши зобов'язання	МСФЗ 7
Кредитор	юридична або фізична особа, яка має підтверджені у встановленому порядку вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, у тому числі щодо виплати заборгованості із заробітної плати працівникам боржника, а також контролюючі органи – щодо податків та зборів	пп. 14.1.95 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

³⁸ Іноземна компанія визнається контрольованою іноземною компанією (КІК), якщо контролююча особа – резидент України (фізична або юридична особа): володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі більше ніж 50 відсотків, або більше ніж 10 відсотків, за умови що декілька резидентів України (фізичних осіб та/або юридичних осіб) мають сукупний розмір частки 50 і більше відсотків, або окремо або разом з іншими резидентами України - пов'язаними особами здійснює фактичний контроль над іноземною юридичною особою.

1	2	3
<p>Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення</p>	<p>санкції кримінальні статей, що накладають на відповідальних осіб за порушення податкового законодавства, які призвели до несплати податків, зборів (обов'язкових платежів).</p> <p>Юридичні норми кримінальної відповідальності:</p> <p><i>1. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів):</i></p> <p>ухилення від сплати податків, зборів, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах,³⁹ – карається штрафом у розмірі від 5 000 до 10 000 НМДГ, тобто в межах 85000-425000 грн, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого. За такі ж діяння вчиненні за попередньою змовою групою осіб або призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у великих розмірах⁴⁰ – карається штрафом від 10 000 до 15 000 НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Додаткове покарання передбачено для посадових осіб, раніше судимою за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), або якщо вони призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів в особливо великих розмірах⁴¹ – штраф від 15 000 до 25 000 НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна.</p> <p><i>2. Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування⁴²:</i></p> <p>ухилення від сплати ЄСВ якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування коштів у значних розмірах⁴³ – карається</p>	<p>ст. 212 КК України⁴⁴</p>

³⁹ Під значним розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в три тисячі і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян, тобто від 51 000 до 85 000 грн.

⁴⁰ Під великим розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян, тобто від 85 000 до 119 000 грн.

⁴¹ Під особливо великим розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів, які в сім тисяч і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян, тобто від 119 000 грн.

⁴² Особа, яка вчинила діяння, передбачені частинами першою, другою або третьою ст. 212 КК України, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо до притягнення її до кримінальної відповідальності сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування чи страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, а також відшкодовано шкоду, завдану фондам загальнообов'язкового державного соціального страхування їх несвоєчасною сплатою (штрафні санкції, пеня).

⁴³ Під значним розміром коштів слід розуміти суми ЄСВ, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законом неоподатковуваний мінімум доходів громадян, тобто в межах 17 000-51 000 грн.

⁴⁴ КК України – скорочена назва Кримінального кодексу України № 2341-III [4].

1	2	3
	<p>штрафом від 1 000 до 4 000 НМДГ або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. За ті ж діяння, вчинені групою осіб, або в розмірі, що призвели до фактичного ненадходження у великих розмірах⁴⁵ – штраф від 3 000 до 5 000 НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. За такі діяння вчинені особою, раніше судимою за ухилення від сплати ЄСВ або в розмірі, що призвели до фактичного ненадходження у особливо великих розмірах⁴⁶ – штраф від 15 000 до 20 000 НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна</p>	
<p>Кумулятивний приріст інфляції</p>	<p>добуток індексів інфляції за період, що складається з трьох останніх років, включаючи звітний</p>	<p>п. 3 НП(С)БО 22</p>
<p>Курс «спот»</p>	<p>валютний курс у разі негайної купівлі-продажу валюти</p>	<p>п. 8 МСБО 21</p>
<p>Курс при закритті</p>	<p>курс «спот» на кінець звітного періоду</p>	<p>п. 8 МСБО 21</p>
<p>Курсова різниця</p>	<p>позитивна різниця між офіційним обмінним курсом іноземної валюти до гривні, установленим Національним банком України на день придбання та на день продажу (погашення, іншого відчуження) цінного паперу, у разі якщо такий цінний папір номінований в іноземній валюті</p>	<p>пп. 14.1.96¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
	<p>різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 21</p>
	<p>різниця, яка є наслідком переведення визначеної кількості одиниць однієї валюти в іншу валюту за різними валютними курсами</p>	<p>п. 8 МСБО 21</p>
<p>Листок непрацездатності</p>	<p>сформований програмними засобами електронного реєстру листків непрацездатності на підставі медичного висновку про тимчасову непрацездатність або документа, що засвідчує факт усиновлення дитини, і зареєстрований за єдиним реєстраційним номером цього реєстру електронний документ, що є підставою для звільнення від роботи, призначення страхових виплат відповідно до законодавства про соціальне страхування.</p> <p><i>Електронний реєстр листків непрацездатності</i> – система накопичення, зберігання та використання інформації про видані, продовжені та обліковані листки непрацездатності, що створюється як складова частина реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування</p>	<p>п. 16 ст. 1 Закону № 1105-XIV</p> <p>п. 2 ст. 1 Закону № 1105-XIV</p>

⁴⁵ Під великим розміром коштів слід розуміти суми ЄСВ, які в три тисячі і більше разів перевищують установлений законом неоподатковуваний мінімум доходів громадян, тобто в межах 51 000-85 000 грн.

⁴⁶ Під особливо великим розміром коштів слід розуміти суми ЄСВ, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законом неоподатковуваний мінімум доходів громадян, тобто від 85 000 грн.

1	2	3
Лізингова операція	крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів, – це передача основних засобів у володіння та користування фізичним та/або юридичним особам (лізингоодержувачам) за плату та на визначений строк. (див. визначення <i>оренда</i>) Лізингові операції здійснюються у вигляді оперативного лізингу (оренди), фінансового лізингу, операцій із зворотного лізингу (див. визначення <i>оперативний лізинг (оренда), фінансовий лізинг, зворотний лізинг</i>)	пп. 14.1.97 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Ліквідаційна вартість	сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією) попередньо оцінена сума, що її суб'єкт господарювання отримав би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якби актив був би такого ж віку та стану, в якому він був би на кінець строку його корисного використання	п. 4 НП(С)БО 7 МСБО 16, МСБО 38
Ліцензія	право суб'єкта господарювання на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню	п. 5 ст. 1 Закону № 222-VIII
Ліцензування	засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрямований на забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів	ст. 14 ГКУ, п. 6 ст. 1 Закону № 222-VIII
Ломбардна операція	операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою, з отримання коштів від юридичної особи, що є фінансовою установою, згідно із законодавством України, під заставу товарів або валютних цінностей. Ломбардні операції є різновидом кредиту під заставу	пп. 14.1.100 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Лотерея	масова гра незалежно від її назви, умовами проведення якої передбачається розіграш призового (виграшного) фонду між її гравцями, приз (виграш) в якій має випадковий характер і територія проведення якої не обмежується одним приміщенням (будівлею). <i>Не вважаються лотереєю ігри, що проводяться на безоплатних засадах юридичними особами та фізичними особами - підприємцями і мають на меті рекламування їх товару (платної послуги), сприяння їх продажу (наданню) за умови, що організатори цих ігор витрачають на їх проведення свій прибуток (дохід).</i> Діяльність з проведення лотерей регулюється спеціальним законом – Закон № 5204-VI [19]. Ліцензування діяльності з випуску та проведення лотерей здійснюється в порядку, передбаченому Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про державні лотереї в Україні» ⁴⁷	пп. 14.1.101 п. 14.1 ст. 14 ПКУ п. 1 ст. 2 Закону № 5204-VI

⁴⁷ Стаття 3651 Господарського кодексу України визначає, що в Україні діє державна монополія на організацію та проведення лотерей, а проведення в Україні будь-яких інших лотерей, крім державних, заборонено. Відповідно до п. 1 ст. 4 Закону № 5204-VI [19] в Україні забороняються: організація, реклама, розповсюдження лотерей, які не мають статусу державних; розповсюдження лотерей, організованих за межами України, включно з їхньою

1	2	3
Мале підприємство	підприємства, які не відповідають критеріям для мікропідприємств (див. визначення <i>мікропідприємство</i>) та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік ⁴⁸ , що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: 1) балансова вартість активів – до 4 мільйонів євро включно; 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 мільйонів євро включно; 3) середня кількість працівників – до 50 осіб включно	п. 2 ст. 2 Закону № 996-XIV
Марка акцизного податку	спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, віднесений до документів суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів (див. визначення <i>акцизний податок</i>) Маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах – наклеювання марки акцизного податку на пляшку (упаковку) алкогольного напою, пачку (упаковку) тютюнового виробу чи ємність (упаковку) з рідиною, що використовується в електронних сигаретах, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України щодо виробництва, зберігання та продажу марок акцизного податку	пп. 14.1.107 п. 14.1 ст. 14 ПКУ пп. 14.1.109 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Маркетингові послуги (маркетинг)	послуги, що забезпечують функціонування діяльності платника податків у сфері вивчення ринку, стимулювання збуту продукції (робіт, послуг), політики цін, організації та управління руху продукції (робіт, послуг) до споживача та післяпродажного обслуговування споживача в межах господарської діяльності такого платника податків. <i>До маркетингових послуг належать, у тому числі:</i> послуги з розміщення продукції платника податку в місцях продажу, послуги з вивчення, дослідження та аналізу споживчого попиту, внесення продукції (робіт, послуг) платника податку до інформаційних баз продажу, послуги зі збору та розповсюдження інформації про продукцію (роботи, послуги)	пп. 14.1.108 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

рекламою, а також участь у них. Зазначене правило не поширюється на міждержавні лотереї; організація та проведення ігор, участь в яких беруть особи, які знаходяться поза межами приміщення, де проводиться гра, якщо така гра не має статусу державної лотереї; організація і проведення ігор з накопичувальним (спільним) головним призом, якщо місця приймання плати за участь у грі розташовані поза межами одного приміщення і така гра не має статусу державної лотереї.

⁴⁸ Для малих підприємств встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу (форма № 1-м) і звіту про фінансові результати (форма № 2-м), форми і порядок складання яких визначаються НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність». Показники цих звітів наводяться у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

1	2	3
Материнське (холдингове) підприємство	юридичні особи, які є власниками інших юридичних осіб або здійснюють контроль над такими юридичними особами, як пов'язані особи підприємство, яке здійснює контроль дочірніх підприємств (див. визначення <i>дочірнє підприємство</i>)	пп. 14.1.103 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ п. 4 НП(С)БО 19, МСФЗ 10
Мета ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності	надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.	ст. 3 Закону № 996-XIV
Металеві рахунки	рахунки, які відкриваються уповноваженими банками України для обліку операцій, що здійснюються з банківськими металами	ст. 1 Закону № 679-XIV
Метод ефективної ставки відсотка	метод нарахування амортизації дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою відсотка і добутком ефективної ставки та амортизованої вартості на початок періоду, за який нараховується відсоток ⁴⁹ (див. визначення <i>ефективна ставка відсотка</i>)	п. 3 НП(С)БО 12
	метод, що використовується для розрахунку амортизованої собівартості фінансового активу або фінансового зобов'язання та для розподілу й визнання процентного доходу чи процентних витрат у прибутку або збитку за відповідний період.	МСФЗ 9
Метод участі в капіталі	метод обліку інвестицій, згідно з яким балансова вартість інвестицій відповідно збільшується або зменшується на суму збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування	п. 3 НП(С)БО 12
	метод обліку, за яким інвестицію первісно визнають за собівартістю, а потім коригують відповідно до зміни частки інвестора в чистих активах об'єкта інвестування після придбання. Прибуток чи збиток інвестора включає частку інвестора в прибутку чи збитку об'єкта інвестування, а інший сукупний дохід інвестора включає його частку в іншому сукупному доході об'єкта інвестування.	п. 3 МСБО 28
Методи нарахування амортизації нематеріальних активів	Метод амортизації нематеріального активу обирається підприємством самостійно, виходячи з умов отримання майбутніх економічних вигод. Якщо такі умови визначити неможливо, то амортизація нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Розрахунок амортизації при застосуванні відповідних методів нарахування здійснюється згідно з НП(С)БО 7 (див. визначення <i>методи нарахування амортизації основних засобів</i>)	п. 27 НП(С)БО 8

⁴⁹ В Додатку 1 до НП(С)БО 12 наведені приклади визначення суми амортизації дисконту, премії та амортизованої собівартості фінансових інвестицій за методом ефективної ставки відсотка.

1	2	3
<p>Методи нарахування амортизації основних засобів</p>	<p>Амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) нараховується із застосуванням таких методів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) прямолінійний, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, яка амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів; 2) зменшення залишкової вартості, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітної року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Річна норма амортизації (у відсотках) обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об'єкта з результату від ділення ліквідаційної вартості об'єкта на його первісну вартість; 3) прискореного зменшення залишкової вартості, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітної року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації, яка обчислюється, виходячи із строку корисного використання об'єкта, і подвоюється; 4) кумулятивний, за яким річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта. Кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму числа років його корисного використання; 5) виробничий, за яким місячна сума амортизації визначається як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) та виробничої ставки амортизації. Виробнича ставка амортизації обчислюється діленням вартості, яка амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити (виконати) з використанням об'єкта основних засобів. <p>Нарахування амортизації може здійснюватися з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством⁵⁰ (крім випадку застосування виробничого методу).</p>	<p>п. 26 НП(С)БО 7</p>

⁵⁰ Відповідно до ст. 138 ПКУ розрахунок амортизації основних засобів та нематеріальних активів здійснюється відповідно до НП(С)БО або МСФЗ з врахуванням мінімально допустимих строків амортизації основних засобів та інших необоротних активів (крім випадку застосування виробничого методу нарахування амортизації), визначених у пп. 138.3.3 ПКУ.

1	2	3
<p>Методи оцінки запасів при вибутті</p>	<p>При відпуску запасів у виробництво, з виробництва, продаж та іншому вибутті оцінка їх здійснюється за одним з таких методів:</p> <p>1) ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів – для запасів, які відпускаються, та послуги, що виконуються для спеціальних замовлень і проектів, а також запаси, які не замінюють одне одного;</p> <p>2) середньозваженої собівартості – щодо кожної одиниці запасів діленням сумарної вартості залишку таких запасів на початок звітного місяця і вартості одержаних у звітному місяці запасів на сумарну кількість запасів на початок звітного місяця і одержаних у звітному місяці запасів;</p> <p>3) собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО⁵¹) – запаси використовуються у тій послідовності, у якій вони надходили до підприємства (відображені у бухгалтерському обліку), тобто запаси, які першими відпускаються у виробництво (продаж та інше вибуття), оцінюються за собівартістю перших за часом надходження запасів;</p> <p>4) нормативних затрат – полягає в застосуванні норм витрат на одиницю продукції (робіт, послуг), які встановлені підприємством з урахуванням нормальних рівнів використання запасів, праці, виробничих потужностей і діючих цін;</p> <p>5) ціни продажу – базується на застосуванні підприємствами роздрібною торгівлі середнього проценту торговельної націнки товарів. Цей метод можуть застосовувати (якщо інші методи оцінки вибуття запасів не виправдані) підприємства, що мають значну і змінну номенклатуру товарів з приблизно однаковим рівнем торговельної націнки. Собівартість реалізованих товарів визначається як різниця між продажною (роздрібною) вартістю реалізованих товарів і сумою торговельної націнки на ці товари⁵².</p>	<p>п. 16-22 НП(С)БО 9</p>
<p>Методолог електронного кабінету</p>	<p>центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику (див. визначення <i>електронний кабінет</i>)</p>	<p>пп. 14.1.110 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
<p>Методологічна помилка електронного кабінету</p>	<p>невідповідність методології та/або алгоритмів роботи електронного кабінету положенням податкового законодавства, яка призводить до помилки, в тому числі в розрахунку об'єкта оподаткування, суми податку, суми надмірної сплати податку, суми пені, штрафних санкцій, показників формули обрахунку, які використовуються в електронних системах адміністрування, інших показників, що впливають на права та обов'язки платників податків</p>	<p>пп. 14.1.111 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

⁵¹ Метод оцінки вибуття запасів ФІФО походить від англ. First In, First Out, та спрощення розуміння використовується український переклад FIFO — принцип «чотирьох П» (Першим Прийшло – Першим Пішло).

⁵² Сума торговельної націнки на реалізовані товари визначається як добуток продажною (роздрібною) вартості реалізованих товарів і середнього відсотку торговельної націнки. **Середній відсоток торговельної націнки** визначається діленням суми залишку торговельних націнок на початок звітного місяця і торговельних націнок у продажній вартості одержаних у звітному місяці товарів на суму продажною (роздрібною) вартості залишку товарів на початок звітного місяця та продажною (роздрібною) вартості одержаних у звітному місяці товарів (п. 22 НП(С)БО 9).

1	2	3
Митні органи	центральный орган виконавчої влади, його територіальні органи, що реалізує державну митну політику щодо дотримання законодавства з питань митної справи та оподаткування митом, акцизним податком, податком на додану вартість, іншими податками та зборами, які відповідно до податкового, митного та іншого законодавства справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенням (пересиланням) товарів з митної території України або території вільної митної зони	пп. 41.1.2. п. 41.1 ст. 41 ПКУ
Митні платежі	податки, що відповідно до Податкового Кодексу або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи (див. визначення <i>контролюючі органи</i>) Митні платежі включають: 1) мито; 2) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції); 3) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції)	пп. 14.1.113 п. 14.1 ст. 14 ПКУ п. 27 ст. 4 МКУ ⁵³
Митний режим	комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення ⁵⁴	п. 25 ст. 4 МКУ, пп. 14.1.1131 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Міжнародна група компаній	дві або більше юридичні особи або утворення без статусу юридичної особи, які є податковими резидентами різних країн та пов'язані між собою за критеріями володіння або контролю таким чином, що згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності або іншими міжнародно визнаними стандартами фінансової звітності обов'язковою є підготовка консолідованої фінансової звітності або підготовка консолідованої фінансової звітності була б обов'язковою у разі, якщо акції (корпоративні права) однієї з таких юридичних осіб перебували б в обігу на фондовій біржі	пп. 14.1.113 ² п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Міжнародні стандарти аудиту – МСА	прийняті Міжнародною федерацією бухгалтерів документи, що визначають стандарти аудиту	ст. 1 Закону № 679-XIV

⁵³ МКУ – скорочена назва Митного кодексу України [5].

⁵⁴ 1. За умови дотримання вимог та обмежень, встановлених розд. V ПКУ «Податок на додану вартість», звільняються від оподаткування: 1) ввізним митом, додатковим імпорнтним збором – товари, поміщені у митні режими реімпорту та відмови на користь держави; 2) вивізним митом – товари, поміщені у митний режим реекспорту (ст. 283 МКУ). 2. За умови дотримання вимог та обмежень, встановлених розділом V ПКУ «Податок на додану вартість», застосовується умовне повне звільнення від оподаткування: 1) ввізним митом – до товарів, поміщених у митні режими транзиту, тимчасового ввезення, митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі, переробки на митній території, знищення або руйнування; 2) вивізним митом – до товарів, поміщених у митні режими транзиту, тимчасового вивезення (ст. 284 МКУ).

1	2	3
	<p>сукупність професійних стандартів, що встановлюють правила надання аудиторських послуг і розкривають питання етики та контролю якості (управління якістю), які визначені міжнародними стандартами контролю якості (управління якістю), аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, прийнятими Радою з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості, а також Міжнародним кодексом етики, прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів, які оприлюднені Міжнародною федерацією бухгалтерів (див. визначення <i>аудит фінансової звітності</i>)</p> <p>Згідно зі Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності провадять аудиторську діяльність відповідно до міжнародних стандартів аудиту</p>	<p>п. 1 ст. 1 Закону № 2258-VIII</p> <p>ст. 13 Закону № 2258-VIII</p>
<p>Міжнародні стандарти фінансової звітності – МСФЗ</p>	<p>прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності⁵⁵</p> <p>Стандарти та тлумачення, прийняті Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО). Вони охоплюють:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ); 2) Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО); 3) Тлумачення, розроблені Комітетом із тлумачень міжнародної фінансової звітності (КТМФЗ) або колишнім Постійним комітетом із тлумачень (ПКТ) <p>Підприємства, які для складання фінансової звітності застосовують міжнародні стандарти, складають і подають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність органам державної влади та іншим користувачам на їх вимогу в порядку, визначеному цим Законом, на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту</p>	<p>ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1</p> <p>МСФЗ 1, МСБО 1, МСБО 8</p> <p>ст. 5 Закону № 996-XIV</p>
<p>Мікро-підприємство</p>	<p>підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік⁵⁶, що передують звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) балансова вартість активів – до 350 тисяч євро включно; 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 700 тисяч євро включно; 3) середня кількість працівників – до 10 осіб включно 	<p>п. 2 ст. 2 Закону № 996-XIV</p>

⁵⁵ Відповідно до п. 2 ст. 12¹ Закону № 996-XIV [9] фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами (МСФЗ, МСБО) складають: підприємства, що становлять суспільний інтерес (див. визначення *підприємства, що становлять суспільний інтерес*), публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, материнські підприємства груп, у складі яких є підприємства, що становлять суспільний інтерес, материнські підприємства великої групи, які не належать до категорії великих підприємств, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

⁵⁶ Для мікропідприємств встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу (форма № 1-мс) і звіту про фінансові результати (форма № 2-мс), форми і порядок складання яких визначаються НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність». Показники цих звітів наводяться у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

1	2	3
Мінімальне податкове зобов'язання	<p>мінімальна величина податкового зобов'язання із сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевізом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь, розрахована відповідно до Податкового Кодексу⁵⁷</p> <p>Сума мінімальних податкових зобов'язань, визначених щодо кожної із земельних ділянок, право користування якими належить одній юридичній або фізичній особі, у тому числі фізичній особі - підприємцю, є загальним мінімальним податковим зобов'язанням (див. визначення <i>земельний податок (плата за землю)</i>)</p> <p>Платниками податку до бюджету сплачується лише позитивне значення різниці між сумою загального МПЗ та загальною сумою сплачених протягом податкового (звітного) року податків, зборів, платежів, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевізом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь.</p> <p><i>До загальної суми сплачених протягом податкового (звітного) року податків, зборів, платежів для платника податку – фізичної особи включаються: податок на доходи фізичних осіб та військовий збір з доходів від продажу власної сільськогосподарської продукції; земельний податок за земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь</i></p>	<p>пп. 14.1.114² п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>пп. 14.1.114² п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>п. 177.17 ст. 177 ПКУ</p> <p>пп. 170.14.5 п. 170.14 ст. 170 ПКУ</p>
Мінімальний страховий внесок	<p>сума коштів, що визначається розрахунково як добуток розміру мінімальної заробітної плати і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ), встановлених законом, на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід)⁵⁸</p>	<p>ст.1 Закону № 1058-IV</p>
Мінімальні орендні платежі	<p>платежі, що підлягають сплаті орендарем протягом строку оренди (за вирахуванням вартості послуг та податків, що підлягають сплаті орендодавцю, і непередбаченої орендної плати), збільшені:</p> <p>1) для орендаря – на суму його гарантованої ліквідаційної вартості (див. визначення <i>гарантована ліквідаційна вартість</i>);</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 14</p>

⁵⁷ Законом України № 1914 [12] введено поняття мінімального податкового зобов'язання (далі – МПЗ), яке стосується платників податків – фізичних осіб, у яких у власності та/або користуванні (оренді, суборенді, емфітевісі, постійному користуванні) є земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь. Відповідно до п. 64 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ першим роком, за який визначається МПЗ, є 2022 рік. МПЗ розраховується за формулою, прив'язаною до нормативно-грошової оцінки ділянки або нормативно-грошової оцінки 1 га в області, де вона розташована, з урахуванням індексації. Наразі за 2022 та 2023 рр. МПЗ не сплачуватиметься лише за земельні ділянки, що розташовані на окупованих територіях та територіях, де ведуться або велися бойові дії, а також за ділянки, що засмічені вибухонебезпечними предметами або на яких розміщені фортифікаційні споруди.

⁵⁸ На 2023 рік мінімальний страховий внесок становитиме 6700*22%, тобто 1474 грн. Максимальна база для нарахування ЄСВ – 100 500 грн, відповідно, максимальна сума ЄСВ – 22110 грн.

1	2	3
	<p>2) для орендодавця – на суму його гарантованої ліквідаційної вартості.</p> <p>У разі можливості та наміру орендаря придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливу вартість на дату придбання, мінімальні орендні платежі складаються з мінімальної орендної плати за весь строк оренди та суми, яку слід сплатити згідно з угодою на придбання об'єкта оренди</p>	
МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ	<p>встановлені податки та збори відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Податковим кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.</p> <p>До місцевих податків належать:</p> <p>1) податок на майно (див. визначення <i>податок на майно, земельний податок, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (для сплати податку на майно), транспортний податок (для сплати податку на майно)</i>);</p> <p>2) єдиний податок (див. визначення <i>єдиний податок, спрощена система оподаткування</i>).</p> <p>До місцевих зборів належать:</p> <p>1) збір за місця для паркування транспортних засобів (див. визначення <i>збір за місця для паркування транспортних засобів</i>);</p> <p>2) туристичний збір (див. визначення <i>туристичний збір</i>)</p>	ст. 10 ПКУ
Монетарні активи	утримувані гроші та активи, які мають бути отримані у фіксованій або визначеній сумі грошей (див. визначення <i>немонетарні активи</i>)	п. 8 МСБО 38
Монетарні статті	статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів (див. визначення <i>немонетарні статті</i>)	п. 4 НП(С)БО 21
	утримувані одиниці валюти, а також активи та зобов'язання, що їх мають отримати або сплатити у фіксованій або визначеній кількості одиниць валюти	п. 8 МСБО 21
Надміру сплачені грошові зобов'язання	суми коштів, які на певну дату зараховані до відповідного бюджету або на єдиний рахунок понад нараховані суми грошових зобов'язань, граничний строк сплати яких настав на таку дату	пп. 14.1.115 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Накопичена амортизація нематеріальних активів	сума амортизації об'єкта нематеріальних активів з початку його корисного використання	п. 4 НП(С)БО 8
Накопичувальний пенсійний рахунок	частина персональної облікової картки в системі персоніфікованого обліку, яка відображає стан пенсійних активів застрахованої особи в накопичувальній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	ст.1 Закону № 1058-IV

1	2	3
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку – НП(С)БО	<p>нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту</p>	<p>ст. 1 Закону № 996-XIV п. 3 НП(С)БО 1</p>
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі – НП(С)БО ДС	<p>нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності для розпорядників бюджетних коштів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, розроблений на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту</p>	<p>ст. 1 Закону № 996-XIV</p>
Неакцизний склад	<p>Не є акцизним складом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) приміщення відокремлених підрозділів розпорядника акцизного складу, які використовуються ним виключно для пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі маркованих марками акцизного податку горілки та лікеро-горілчаних виробів, відвантажених з акцизного складу, а також для здійснення оптової та/або роздрібною торгівлі відповідно до отриманої розпорядником акцизного складу ліцензії; 2) приміщення або територія, на кожній з яких загальна місткість розташованих ємностей для навантаження-розвантаження та зберігання пального не перевищує 200 м³, а суб'єкт господарювання (крім платника єдиного податку четвертої групи) – власник або користувач такого приміщення або території отримує протягом календарного року пальне в обсягах, що не перевищують 1000 м³ (без урахування обсягу пального, отриманого через паливороздавальні колонки в місцях роздрібною торгівлі паливом, на які отримано відповідні ліцензії), та використовує пальне виключно для потреб власного споживання чи промислової переробки і не здійснює операцій з реалізації та зберігання пального іншим особам; 3) приміщення або територія незалежно від загальної місткості розташованих ємностей для навантаження-розвантаження та зберігання пального, власником або користувачем яких є суб'єкт господарювання - платник єдиного податку четвертої групи, який отримує протягом 	<p>пп. 14.1.6 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>календарного року пальне в обсягах, що не перевищують 10000 м³ (без урахування обсягу пального, отриманого через паливороздавальні колонки в місцях роздрібної торгівлі паливом, на які отримано відповідні ліцензії), та використовує пальне виключно для потреб власного споживання і не здійснює операцій з реалізації та зберігання пального іншим особам;</p> <p>4) паливний бак як ємність для зберігання пального безпосередньо в транспортному засобі або обладнанні чи пристрої;</p> <p>5) приміщення або територія, у тому числі платника податку, де зберігається або реалізується виключно пальне у споживчій тарі ємністю до 5 л включно, отримане від виробника або особи, яка здійснила його розлив у таку тару (див. визначення <i>акцизний склад</i>)</p>	
Невідмовна орендна угода	<p>орендна угода, за якою орендарем на початок строку оренди сплачено таку суму орендної плати, яка дає змогу орендодавцю бути впевненим у продовженні строку оренди, або яка може бути розірвана тільки:</p> <p>1) з дозволу орендодавця;</p> <p>2) якщо відбулася певна непередбачена подія;</p> <p>3) у разі укладання орендарем нової угоди про оренду цього самого активу або замість нього іншого аналогічного за призначенням активу з тим самим орендодавцем</p>	п. 4 НП(С)БО 14
Негарантована ліквідаційна вартість	<p>частина ліквідаційної вартості об'єкта оренди, отримання якої орендодавцем не забезпечується або гарантується лише пов'язаною з ним стороною (див. визначення <i>гарантована ліквідаційна вартість</i>)</p>	п. 4 НП(С)БО 14
Негрошові операції	<p>операції, які не потребують використання грошових коштів та їх еквівалентів</p>	п. 3 НП(С)БО 1
Недержавне пенсійне забезпечення	<p>пенсійне забезпечення, яке здійснюється недержавними пенсійними фондами, страховими організаціями та банками відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» та/або страховими організаціями за договорами страхування довічної пенсії відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та/або страховиками за договорами страхування додаткової пенсії (див. визначення <i>договір страхування додаткової пенсії</i>)</p>	пп. 14.1.116 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи	<p>капітальні інвестиції у придбання, створення і модернізацію нематеріальних активів, використання яких за призначенням на дату балансу не відбулося</p>	п. 4 НП(С)БО 8
Незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи	<p>капітальні інвестиції на будівництво, в тому числі також авансові платежі для фінансування будівництва, реконструкцію, модернізацію, інші поліпшення, а також виготовлення, придбання об'єктів матеріальних необоротних активів (у тому числі необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, і устаткування для монтажу), що здійснюються підприємством, однак їх введення в експлуатацію на дату балансу не відбулося</p>	—

1	2	3
Незалежна професійна діяльність	участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, приватних виконавців, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем (за виключенням випадку, передбаченого п. 65.9 ст. 65 ПКУ) та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб (див. визначення <i>самозайнята особа</i>)	пп. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Неконтрольована частка	частина чистого прибутку (збитку), сукупного доходу та чистих активів дочірнього підприємства, яка не належить материнському підприємству (прямо або через інші дочірні підприємства)	п. 4 НП(С)БО 2
	власний капітал в дочірньому підприємстві, який не належить прямо чи опосередковано материнському підприємству	МСФЗ 3, МСФЗ 10
Нематеріальний актив	немонетарний актив (див. визначення), який не має матеріальної (фізичної) форми та може бути ідентифікований	п. 4 НП(С)БО 8, п. 8 МСБО 38
	Не визнаються нематеріальним активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені: - витрати на дослідження; - витрати на підготовку і перепідготовку кадрів; - витрати на рекламу та просування продукції на ринку; - витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємств або їх частини; - витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків).	п. 9 НП(С)БО 8
	Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю (див. визначення <i>первісна вартість, собівартість придбаних нематеріальних активів</i>)	п. 10 НП(С)БО 8
Немонетарні активи	активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (або визначеній) сумі грошей (див. визначення <i>монетарні активи</i>)	п. 4 НП(С)БО 12, п. 4 НП(С)БО 19
Немонетарні статті	статті інші, ніж монетарні статті балансу (див. визначення <i>монетарні статті</i>)	п. 4 НП(С)БО 21
Необоротні активи	всі активи, що не є оборотними (див. визначення)	п. 3 НП(С)БО 1

1	2	3
Необоротний актив та група вибуття ⁵⁹	необоротний актив та група вибуття (див визначення <i>група активів</i>) визнаються утримуваними для продажу у разі, якщо: а) економічні вигоди очікується отримати від їх продажу, а не від їх використання за призначенням; б) вони готові до продажу у їх теперішньому стані; в) їх продаж, як очікується, буде завершено протягом року з дати визнання їх такими, що утримуються для продажу; г) умови їх продажу відповідають звичайним умовам продажу для подібних активів; д) здійснення їх продажу має високу ймовірність, зокрема якщо керівництвом підприємства підготовлено відповідний план або укладено твердий контракт про продаж, здійснюється їх активна пропозиція на ринку за ціною, що відповідає справедливій вартості	п. 1 розд. II НП(С)БО 27
Непередбачена орендна плата	частина орендної плати, яка не зафіксована конкретною сумою та розраховується із застосуванням показників інших, ніж строк оренди (обсяг продажу, рівень використання, індекс інфляції та цін, ринкові ставки відсотка тощо)	п. 4 НП(С)БО 14
Непередбачене зобов'язання	це: 1) зобов'язання, що може виникнути внаслідок минулих подій та існування якого буде підтверджено лише тоді, коли відбудеться або не відбудеться одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими підприємство не має повного контролю; або 2) теперішнє зобов'язання, що виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки малоімовірно, що для врегулювання зобов'язання потрібно буде використати ресурси, які втілюють у собі економічні вигоди, або оскільки суму зобов'язання не можна достовірно визначити	п. 4 НП(С)БО 11
Непоточний актив	актив, що не відповідає визначенню поточного активу (див. визначення <i>поточний актив</i>)	МСФЗ 5
Непрацездатні громадяни	особи, які досягли віку, що дає право на призначення пенсії за віком, у тому числі на пільгових умовах, та дострокової пенсії, або особи з інвалідністю, у тому числі діти з інвалідністю, а також особи, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»	ст.1 Закону № 1058-IV
Неприбуткові підприємства, установи та організації	неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до п. 133.4 ст. 133 Податкового кодексу	пп. 14.1.121 п. 14.1 с. 14 ПКУ
Нереалізовані прибутки та збитки від внутрішньо-групових операцій	прибутки та збитки, які виникають внаслідок внутрішньогрупових операцій (продажу товарів, продукції, виконання робіт, послуг тощо) і включаються до балансової вартості активів підприємства	п. 4 НП(С)БО 2

⁵⁹ Необоротні активи, група вибуття, які визнані утримуваними для продажу, припиняють визнаватися у складі необоротних активів (п. 6 розд. II НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»).

1	2	3
Нерезиденти	це: а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні; в) фізичні особи, які не є резидентами України	пп. 14.1.122 п. 14.1 с. 14 ПКУ
Нерезиденти, що мають офшорний статус	нерезиденти, розташовані на території офшорних зон, крім нерезидентів, які надали платнику податку випуску з правоустановчих документів, легалізовану у встановленому законодавством порядку, що свідчить про звичайний (неофшорний) статус такого нерезидента	пп. 14.1.122 ¹ п. 14.1 с. 14 ПКУ
Нещасний випадок	обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактору чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю працівника або настала його смерть	п. 5 ст. 1 Закону № 1105-XIV
Норма капіталізації фінансових витрат	частка від ділення середньозваженої величини фінансових витрат та суми всіх непогашених запозичень (крім тих, що безпосередньо пов'язані з кваліфікаційним активом або мають цільове призначення) підприємства протягом звітного періоду	п. 3 НП(С)БО 31
Нормальна потужність	очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва	п. 4 НП(С)БО 16
Об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності	поєднання окремих підприємств та/або видів їх діяльності в одне підприємство з метою одержання доходів, зниження витрат або отримання економічних вигод у інший спосіб. Поєднання може відбуватися шляхом приєднання одного підприємства (його компонента) до іншого, придбання всіх чистих активів (деяких чистих активів), прийняття зобов'язань або придбання капіталу іншого підприємства з метою одержання контролю одним підприємством над чистими активами та діяльністю іншого підприємства. Якщо об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності контролюється тією самою стороною (сторонами) до і після поєднання і цей контроль не є тимчасовим, то це не є об'єднанням підприємств та/або видів їх господарської діяльності.	п. 4 НП(С)БО 19
Об'єкт будівництва	сукупність будівель і споруд або окремі будівлі і споруди, будівництво яких здійснюється за єдиним проектом	п. 2 НП(С)БО 18
Об'єкт витрат	продукція, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат	п. 4 НП(С)БО 16

1	2	3
Об'єкт основних засобів	це: закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладам до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс - певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством. Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання, то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів	п. 4 НП(С)БО 7
Об'єкт оподаткування	майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку	п. 22.1 ст. 22 ПКУ
Об'єкт хеджування	актив, зобов'язання або майбутня операція, що створюють для підприємства ризик зміни справедливої вартості цих активів і зобов'язань або зміни грошових потоків, пов'язаних з майбутньою операцією	п. 4 НП(С)БО 13
Об'єкти житлової нерухомості	будівлі, віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду, дачні та садові будинки	пп. 14.1.129 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Об'єкти нежитлової нерухомості	будівлі, приміщення, що не віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду. <i>У нежитловій нерухомості виділяють:</i> 1) будівлі готельні – готелі, мотелі, кемпінги, пансіонати, ресторани та бари, туристичні бази, гірські притулки, табори для відпочинку, будинки відпочинку; 2) будівлі офісні – будівлі фінансового обслуговування, адміністративно-побутові будівлі, будівлі для конторських та адміністративних цілей; 3) будівлі торговельні – торгові центри, універмаги, магазини, криті ринки, павільйони та зали для ярмарків, станції технічного обслуговування автомобілів, їдальні, кафе, закусочні, бази та склади підприємств торгівлі й громадського харчування, будівлі підприємств побутового обслуговування; 4) гаражі – гаражі (наземні й підземні) та криті автомобільні стоянки; 5) будівлі промислові та склади; 6) будівлі для публічних виступів (казино, ігорні будинки); 7) господарські (присадибні) будівлі – допоміжні (нежитлові) приміщення, до яких належать сараї, хлівні, гаражі, ліпні кухні, майстерні, вбиральні, погребі, навіси, котельні, бойлерні, трансформаторні підстанції тощо; 8) інші будівлі	пп. 14.1.129 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Облікова оцінка	попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами	п. 3 НП(С)БО 6
Облікова політика	сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності	ст. 1 Закону № 996-XIV п. 3 НП(С)БО 1, п. 5 МСБО 8
Обліковий прибуток (збиток)	сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у Звіті про фінансові результати за звітний період (див. визначення <i>податковий прибуток (збиток)</i>)	п. 3 НП(С)БО 17
	прибуток або збиток за період до вирахування податкових витрат	МСБО 12
Оборотні активи	гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу	п. 3 НП(С)БО 1
Обтяжливий контракт	контракт, витрати (яких не можна уникнути) на виконання якого перевищують очікувані економічні вигоди від цього контракту	п. 4 НП(С)БО 11
Одиниця площі оподаткованої земельної ділянки	площа, на яку законодавчо визначається річний розмір плати за землю (земельний податок): 1) у межах населеного пункту – 1 (один) метр квадратний (кв. метр); 2) за межами населеного пункту – 1 (один) гектар (га) (див. визначення <i>земельний податок (плата за землю)</i>)	пп. 14.1.130 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Одноразове (спеціальне) добровільне декларування	це особливий порядок добровільного декларування фізичною особою, належних їй активів, розміщених на території України та/або за її межами, якщо такі активи фізичної особи були одержані (набуті) такою фізичною особою за рахунок доходів, що підлягали в момент їх нарахування (отримання) оподаткуванню в Україні та з яких не були сплачені або сплачені не в повному обсязі податки і збори відповідно до вимог законодавства з питань оподаткування та/або міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та/або які не були задекларовані в порушення податкового та валютного законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом будь-якого з податкових періодів, що мали місце до 1 січня 2021 року ⁶⁰ . Активи фізичної особи для одноразового (спеціального) добровільного декларування – грошові активи фізичної особи, майно, майнові права. Грошові активи фізичної особи для одноразового (спеціального) добровільного декларування – кошти в національній та іноземній валютах, розміщені на рахунках в українських та іноземних банках, грошові внески до кредитних спілок та інших небанківських	підрозділ 9 ⁴ розділу XX ПКУ пп. 14.1.280 п. 14.1 ст. 14 ПКУ пп. 14.1.281 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

⁶⁰ Одноразове (спеціальне) добровільне декларування проводиться з 1 вересня 2021 року до 1 березня 2023 року та передбачає сплату збору в порядку, строках і розмірах, встановлених у підрозділі 9⁴ розділу XX ПКУ.

1	2	3
	<p>фінансових установ, права грошової вимоги (у тому числі кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги декларанта до фізичної особи, а також активи у банківських металах, пам'ятні банкноти та монети, електронні гроші.</p> <p>Збір з одноразового (спеціального) добровільного декларування – це одноразовий обов'язковий платіж, розмір якого самостійно розраховується декларантом з вартості належних йому активів з урахуванням ставок такого збору⁶¹, визначених підрозділ 9⁴ розділу XX ПКУ, та відображається ним в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації. Сплачений одноразовий збір у рамках податкової амністії надходить до державного бюджету, з якого фінансується обороноздатність України.</p> <p><i>Позитиви для платників податків запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одноразове (спеціальне) добровільне декларування – це право на цивілізовану легалізацію активів, які були приховані від оподаткування. 2. Держава дає можливість повернути гроші та інші активи у прозорий легальний обіг 	
<p>Однорідні (подібні) товари (роботи, послуги)</p>	<p>товари (роботи, послуги), що не є ідентичними, але мають схожі характеристики і складаються із схожих компонентів, у результаті чого виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними.</p> <p><i>Для визначення товарів однорідними (подібними) враховуються такі ознаки:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - якість та ділова репутація на ринку; - наявність торговельної марки; - країна виробництва (походження); - виробник; - рік виробництва; - новий чи вживаний; - термін придатності 	<p>п.п. 14.1.131 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

⁶¹ Сума збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування щодо задекларованих об'єктів визначається шляхом застосування до бази для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування таких ставок:

- **5 %** (щодо валютних цінностей, розміщених на рахунках у банках в Україні та щодо об'єктів декларування, що знаходяться (зареєстровані) в Україні). Як альтернативу платник податків може обрати ставку 6 % із сплатою податкового зобов'язання трьома рівними частинами.

- **9 %** (щодо валютних цінностей, розміщених на рахунках в іноземних банках або які зберігаються в іноземних фінансових установах, щодо права грошової вимоги до нерезидентів України, та щодо об'єктів декларування, що знаходяться (зареєстровані) за кордоном). Як альтернативу платник податків може обрати ставку 11,5 % із сплатою податкового зобов'язання трьома рівними частинами.

- **2,5 %** (щодо номінальної вартості державних облігацій України з терміном обігу більше ніж 365 днів без права дострокового погашення, придбаних декларантом у період з 1 вересня 2021 року до 28 лютого 2023 року до подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації). Як альтернативу платник податків може обрати ставку 3 % із сплатою податкового зобов'язання трьома рівними частинами.

1	2	3
Оперативний лізинг (оренда)	операція юридичної чи фізичної особи (лізингодавця/орендодавця), за якою лізингодавець/орендодавець передає іншій особі (лізингоодержувачу/орендарю) основні засоби, придбані або виготовлені лізингодавцем/орендодавцем, на умовах інших, ніж ті, що передбачаються фінансовим лізингом (див. визначення <i>фінансовий лізинг, операційна оренда</i>)	пп. 14.1.97 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Оператор спільної діяльності	учасник спільної діяльності без створення юридичної особи, якому згідно з договором доручено вести справи спільної діяльності, зокрема її бухгалтерський облік.	п. 3 НП(С)БО 12
Операції пов'язаних сторін	передача активів або зобов'язань однією пов'язаною стороною іншим пов'язаним сторонам	п. 4 НП(С)БО 23
Операційна діяльність	основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю	п. 3 НП(С)БО 1, п. 6 МСБО 7
Операційна нерухомість	власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою використання для виробництва, або постачання товарів чи надання послуг, або ж в адміністративних цілях	п. 4 НП(С)БО 32
Операційна оренда	оренда інша, ніж фінансова (див. визначення <i>фінансова оренда</i>)	п. 4 НП(С)БО 14
	оренда, яка не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив	МСФЗ 16
Операційний (банківський) день	частина робочого дня, протягом якої приймаються документи на переказ та на їх відкликання і, за наявності технічної можливості, здійснюється їх обробка, передача та виконання	пп. 14.1.133 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Операційний цикл	проміжок часу між придбанням запасів для провадження діяльності і отриманням грошей та їх еквівалентів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг	п. 3 НП(С)БО 1
Операція в іноземній валюті	господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка потребує розрахунків в іноземній валюті	п. 4 НП(С)БО 21
Операція з давальницькою сировиною	операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій)) з метою одержання готової продукції за відповідну плату. <i>До операцій з давальницькою сировиною належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції</i>	пп. 14.1.134 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Операція РЕПО	операція купівлі (продажу) цінних паперів із зобов'язанням зворотного їх продажу (купівлі) через визначений строк за заздалегідь обумовленою ціною, що здійснюється на основі єдиного договору РЕПО. В цілях ПКУ строк між датами виконання першої та другої частин операції РЕПО не може перевищувати одного року	пп. 14.1.167 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій	операція, за якою заборгованість за придбані (отримані) товари (роботи, послуги) підприємство погашає інструментами власного капіталу (в тому числі акціями або опціонами на акції) та/або коштами (іншими активами) в сумі, яка визначається на основі вартості акцій або інших інструментів власного капіталу	пп. 1.4 НП(С)БО 34
Оподаткований прибуток (податковий збиток)	прибуток (збиток) за період, визначений відповідно до правил, установлених податковими органами, згідно з якими податки на прибуток підлягають сплаті (відшкодуванню)	МСБО 12
Опціон	цивільно-правовий договір, згідно з яким одна сторона контракту одержує право на придбання (продаж) базового активу, а інша сторона бере на себе безумовне зобов'язання продати (придбати) базовий актив у майбутньому протягом строку дії опціону чи на встановлену дату (дату виконання) за визначеною під час укладання такого контракту ціною базового активу. За умовами опціону покупець виплачує продавцю премію опціону ⁶²	пп. 14.1.45.2 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Опціон на акції	договір, який надає утримувачеві право (але не зобов'язує) підписатися на акції підприємства з фіксованою ціною або ціною, яку можна визначити на конкретний період (див. визначення <i>операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій</i>)	пп. 1.4 НП(С)БО 34, МСФЗ 2
Орган державної влади	уряд, урядові установи та подібні органи – місцеві, загальнодержавні або міжнародні	п. 3 МСБО 20
Орган стягнення	державний орган, уповноважений здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу в межах повноважень, встановлених Податковим Кодексом та іншими законами України	пп. 14.1.137 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Оренда	угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку (див. визначення <i>операційна аренда, фінансова аренда, лізингова операція</i>)	п. 4 НП(С)БО 14,
	договір, або частина договору, яка передає право на використання активу (базового активу) протягом періоду часу в обмін на компенсацію	МСФЗ 16
Орендна плата (за податком на майно)	обов'язковий платіж за користування земельною ділянкою державної або комунальної власності на умовах оренди	пп. 14.1.136 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Орендна ставка відсотка	ставка відсотка, за якою теперішня вартість суми мінімальних орендних платежів та негарантованої ліквідаційної вартості дорівнює справедливій вартості об'єкта фінансової оренди на початок строку оренди	НП(С)БО 14

⁶² Ціна, яку покупець опціону платить продавцю, називається премією опціону. Виконання опціону залежить від співвідношення ринкової ціни базового інструменту та ціни виконання опціону. Виконання опціону типу call (опціон, що засвідчує право придбати) має зміст, коли ринкова ціна є вищою за ціну виконання, а типу put (опціон, що засвідчує право продати) – коли ринкова ціна є нижчою. Покупець (власник) опціону має право (але не обов'язок) виконати опціон – придбати або продати вказаний в опціоні актив, а продавець опціону (емітент) має обов'язок виконання опціону на вимогу власника – продати або купити актив. Якщо опціон не буде виконано, то ціна премії є прибутком емітента та збитками покупця.

1	2	3
Оскарження рішень контролюючих органів	оскарження платником податку податкового повідомлення - рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого рішення контролюючого органу в порядку і строки, які встановлені Податковим кодексом за процедурами адміністративного оскарження, або в судовому порядку	пп. 14.1.7 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Основна діяльність	операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу	п. 3 НП(С)БО 1
Основні засоби	матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)	п. 4 НП(С)БО 7
	матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду	п. 6 МСБО 16
	матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20 000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20 000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)	пп. 14.1.138 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Остаточний розрахунок за програмою з визначеною виплатою	дія підприємства, якою анулюються всі подальші зобов'язання щодо частини або повного обсягу виплат за програмою з визначеною виплатою, зокрема одноразова сплата грошовими коштами учасникам програми	п. 3 НП(С)БО 26
Офіційний валютний курс (валютний курс)	у значенні, наведеному в Законі України «Про Національний банк України», а саме: курс валюти, офіційно встановлений Національним банком України як уповноваженим органом держави	пп. 14.1.140 п. 14.1 ст. 14 ПКУ ст. 1 Закону № 679-XIV
Пальне	нафтопродукти, скраплений газ, паливо моторне альтернативне, паливо моторне сумішеве, речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, ін.	пп. 14.1.141 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Пасивні доходи	<p>доходи, отримані у вигляді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) процентів на поточний або депозитний (вкладний) банківський рахунок, на вклад (депозит) у кредитних спілках, інших процентів (у тому числі дисконтних доходів); 2) процентного або дисконтного доходу за іменним ощадним (депозитним) сертифікатом; 3) плати (відсотків), що розподіляється відповідно до пайових членських внесків членів кредитної спілки; 4) доходу, який виплачується компанією, що управляє активами інституту спільного інвестування, на розміщені активи відповідно до закону, включаючи дохід, що виплачується (нараховується) емітентом у результаті викупу (погашення) цінних паперів інституту спільного інвестування, який визначається як різниця між сумою, отриманою від викупу, та сумою коштів або вартістю майна, сплаченою платником податку продавцю (у тому числі емітенту) у зв'язку з придбанням таких цінних паперів, як компенсація їх вартості; 5) доходу за іпотечними цінними паперами (іпотечними облигаціями та сертифікатами) відповідно до закону; 6) відсотків (дисконту), отриманих власником облигації від їх емітента відповідно до закону; 7) доходу за сертифікатом фонду операцій з нерухомістю та доходу, отриманого платником податку в результаті викупу (погашення) управителем сертифікатів фонду операцій з нерухомістю в порядку, визначеному проспектом емісії сертифікатів; 8) інвестиційного прибутку, включаючи прибуток від операцій з державними цінними паперами та з борговими зобов'язаннями Національного банку України з урахуванням курсової різниці; 9) роялті; 10) дивідендів; 11) страхових виплат і відшкодувань 	<p>пп. 14.1.268 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Пенсійний вклад	<p>кошти, внесені на пенсійний депозитний рахунок, відкритий у банківській установі згідно з договором пенсійного вкладу відповідно до закону</p>	<p>пп. 14.1.161 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Пенсійний внесок	<p>кошти, внесені до недержавного пенсійного фонду, страхової організації або на пенсійний депозитний рахунок до банківської установи у межах недержавного пенсійного забезпечення чи сплачені до Накопичувального пенсійного фонду загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Для цілей оподаткування пенсійний внесок не є єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування</p>	<p>пп. 14.1.160 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Пеня	<p>сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми податкових зобов'язань та/або на суми штрафних (фінансових) санкцій, не сплачених у встановлені законодавством строки, а також нарахована в інших випадках та порядку, передбачених Податковим кодексом або іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи</p>	<p>пп. 14.1.162 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

1	2	3
Первинний документ	документ, який містить відомості про господарську операцію	ст. 1 Закону № 996-XIV
Первісна вартість	історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів	п. 4 НП(С)БО 7
Передавальні пристрої	земельні поліпшення, створені для виконання спеціальних функцій з передачі енергії, речовини, сигналу, інформації тощо будь-якого походження та виду на відстань (лінії електропередачі, трубопроводи, водопроводи, теплові та газові мережі, лінії зв'язку тощо)	пп. 14.1.143 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Перша фінансова звітність за МСФЗ	перша річна фінансова звітність, у якій суб'єкт господарювання застосовує Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) шляхом чіткого та беззастережного твердження про відповідність МСФЗ	МСФЗ 1
Переоцінена вартість	вартість необоротних активів після їх переоцінки	п. 4 НП(С)БО 7
Підакцизні товари (продукція)	товари за кодами згідно з УКТ ЗЕД, на які Податковим кодексом встановлено ставки акцизного податку (див. визначення <i>акцизний податок</i>)	пп. 14.1.145 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Підприємства, що становлять суспільний інтерес	підприємства - емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які відповідно до Закону № 996-XIV належать до великих підприємств ⁶³	ст. 1 Закону № 996-XIV
Підрядник	юридична особа, яка укладає будівельний контракт, виконує передбачені будівельним контрактом роботи і передає їх замовникові	п. 2 НП(С)БО 18
План - графік документальних візних перевірок	перелік платників податків, що підлягають плановій перевірці контролюючими органами у відповідний період календарного року (див. визначення <i>види перевірок</i>)	пп. 14.1.164 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Плата за марки акцизного податку	плата, що вноситься вітчизняними виробниками та імпортерами алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, за покриття витрат з виробництва, зберігання та реалізації марок акцизного податку. Розмір плати за марки акцизного податку встановлюється Кабінетом Міністрів України (див. визначення <i>акцизний податок</i>)	пп. 14.1.148 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

⁶³ Підприємства, що становлять суспільний інтерес фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами (п. 2 ст. 121 Закону № 996-XIV [9]).

1	2	3
Платники податків	фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з Податковим кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів. Кожний з платників податків може бути платником податку за одним або кількома податками та зборами	п. 15.1 ст. 15 ПКУ п. 15.2 ст. 15 ПКУ
Пов'язані особи	юридичні та/або фізичні особи, та/або утворення без статусу юридичної особи, відносини між якими можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють	пп. 14.1.159 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Пов'язані сторони	особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень іншою стороною	п. 4 НП(С)БО 23
Податкова адреса юридичної особи	місцезнаходження такої юридичної особи, відомості про що містяться у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	п. 45.2 ст. 45 ПКУ
Податкова база активу і зобов'язання	оцінка активу і зобов'язання, яка використовується з метою оподаткування цього активу і зобов'язання при визначенні податку на прибуток	п. 3 НП(С)БО 17
	сума, яка використовується для цілей оподаткування цього активу або зобов'язання.	МСБО 12
Податкова вимога	письмова вимога контролюючого органу до платника податків щодо погашення суми податкового боргу	пп. 14.1.153 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Податкова декларація, розрахунок, звіт	документ, що подається платником податків (у тому числі відокремленим підрозділом у випадках, визначених Податковим кодексом) контролюючим органам у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата грошового зобов'язання, у тому числі податкового зобов'язання або відображаються обсяги операції (операцій), доходів (прибутків), щодо яких податковим та митним законодавством передбачено звільнення платника податку від обов'язку нарахування і сплати податку і збору, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку, а також суми нарахованого єдиного внеску. Податкова декларація складається за формою, затвердженою в порядку, визначеному положеннями п. 46.5 ст. 46 ПКУ та чинному на час її подання. Митні декларації прирівнюються до податкових декларацій для цілей нарахування та/або сплати податкових зобов'язань. Розрахунки (у тому числі розрахунок частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку), які подаються до контролюючих органів відповідно до іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, прирівнюються до податкової декларації. Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною	п. 46.1 ст. 46 ПКУ

1	2	3
<p>Податкова декларація з податку на прибуток⁶⁴</p>	<p>а) платники податку на прибуток (крім платників податку на прибуток, які відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом) подають разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність⁶⁵ у порядку, передбаченому для подання податкової декларації з урахуванням вимог ст. 137 ПКУ;</p> <p>б) платниками податку на прибуток, які відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом⁶⁶, подають разом з податковою декларацією за відповідний податковий (звітний) період звіт про фінансовий стан (баланс) та звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), складені до перевірки фінансової звітності аудитором. Звіт про фінансовий стан (баланс) та звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) подаються платниками податку за формою, визначеною згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», у порядку, передбаченому для подання податкової декларації з урахуванням вимог ст. 137 ПКУ</p>	<p>п. 46.2 ст. 46 ПКУ</p> <p>п. 46.2 ст. 46 ПКУ</p>
<p>Податкова застава</p>	<p>спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений Податковим кодексом. <i>Податкова застава виникає у разі невиконання платником податків грошового зобов'язання, забезпеченого податковою заставою, тоді орган стягнення звертає стягнення на майно такого платника, що є предметом податкової застави</i></p>	<p>пп. 14.1.155 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

⁶⁴ Платникам податку на прибуток необхідно подавати декларацію за оновленою формою відповідно до наказу МФУ від 04.06.2021 №317, яким внесено зміни до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженої наказом МФУ від 20.10.2015 № 897 (у редакції від 28.04.2017 року № 467).

⁶⁵ Фінансова звітність та консолідована фінансова звітність складаються за НП(С)БО або МСФЗ або НП(С)БО ДС відповідно до чинного законодавства. Юридичні особи (підприємства) усіх форм власності (крім банків та бюджетних установ) складають і подають фінансову звітність, яка складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності. Форми фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності, що додаються, є додатком до податкової декларації з податку на прибуток підприємств та її невід'ємною частиною. Податковими (звітними) періодами є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік.

⁶⁶ Підприємства, що становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів), публічні акціонерні товариства, суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку та суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, зобов'язані не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з відповідними аудиторськими звітами, звітом про управління, консолідованим звітом про управління, звітом про платежі на користь держави, консолідованим звітом про платежі на користь держави на своїй веб-сторінці або своєму веб-сайті (у повному обсязі) (п. 3 ст. 14 Закону № 996-ХІV [9]).

1	2	3
Податкова знижка для фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання	документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку - резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподаткованого доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати та/або у вигляді дивідендів, у випадках, визначених ПКУ	пп. 14.1.170 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Податкова інформація	сукупність відомостей і даних, що створені або отримані суб'єктами інформаційних відносин у процесі поточної діяльності і необхідні для реалізації покладених на контролюючі органи завдань і функцій у порядку, встановленому Податковим кодексом України	ст. 16 Закону № 2657-ХІІ
Податкова консультація	індивідуальна податкова консультація та узагальнююча податкова консультація, що надаються в порядку, передбаченому Податковим кодексом. Індивідуальна податкова консультація – роз'яснення контролюючого органу, надане платнику податків щодо практичного використання окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган, та зареєстроване в єдиному реєстрі індивідуальних податкових консультацій. Узагальнююча податкова консультація – оприлюднення позиції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, щодо практичного використання окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, що склалася за результатами узагальнення індивідуальних податкових консультацій, наданих контролюючими органами платникам податків, та/або у разі виявлення обставин, що свідчать про неоднозначність окремих норм такого законодавства	пп. 14.1.172 п. 14.1 ст. 14 ПКУ пп. 14.1.171 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ пп. 14.1.171 ² п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Податкова пільга	передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав. Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.	ст. 30 ПКУ
Податкове зобов'язання	сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установленій законом строк), та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання, встановленим Податковим кодексом України та/або Митним кодексом України	пп. 14.1.156 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Податкове зобов'язання з ПДВ	загальна сума податку на додану вартість, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді, та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання, встановленим Податковим кодексом	пп. 14.1.156 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Податкове повідомлення	рішення, податкові вимоги або інші документи з питань адміністрування податків, зборів, платежів, податкового контролю, у тому числі з питань проведення перевірок, звірок, адресовані контролюючим органом платнику податків, повинні бути складені у письмовій формі, відповідним чином підписані та у випадках, передбачених законодавством, завірені печаткою такого контролюючого органу і відображатися в електронному кабінеті	п. 42.1 ст. 42 ПКУ
Податкове повідомлення-рішення	письмове повідомлення контролюючого органу (рішення) про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених Податковим кодексом та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності	пп. 14.1.157 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Податкове правопорушення	протиправне, винне діяння (дія чи бездіяльність) платника податку (в тому числі осіб, прирівняних до нього), контролюючих органів та/або їх посадових (службових) осіб, інших суб'єктів у випадках, прямо передбачених Податковим кодексом. Діяння вважаються вчиненими умисно , якщо існують доведені контролюючим органом обставини, які свідчать, що платник податків удавано, цілеспрямовано створив умови, які не можуть мати іншої мети, крім як невиконання або неналежне виконання вимог, установлених Податковим кодексом та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи	п. 109.1 ст. 109 ПКУ
Податковий агент щодо податку на доходи фізичних осіб	юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ), самозайнята особа, представництво нерезидента - юридичної особи, інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, які незалежно від організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками та/або форми нарахування (виплати, надання) доходу (у грошовій або негрошовій формі) зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок, передбачений розд. IV ПКУ, до бюджету від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність контролюючим органам та нести відповідальність за порушення його норм в порядку, передбаченому ст. 18 та розд. IV ПКУ	пп. 14.1.180 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
	<p>особа, на яку Податковим кодексом покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків.</p> <p>Податкові агенти прирівнюються до платників податку і мають права та виконують обов'язки, встановлені цим Кодексом для платників податків.</p>	<p>п. 18.1 ст. 18 ПКУ</p> <p>п. 18.2 ст. 18 ПКУ</p>
Податковий борг	сума узгодженого грошового зобов'язання, не сплаченого платником податків у встановлений строк, та непогашеної пені, нарахованої у порядку, визначеному Податковим кодексом	<p>п. 14.1.175</p> <p>п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Податковий кодекс України	нормативно-правовий акт, що регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства	п. 1.1 ст 1 ПКУ
Податковий контроль	<p>система заходів, що вживаються контролюючими органами та координуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.</p> <p>Способи здійснення податкового контролю: ведення обліку платників податків; інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів; перевірок та звірок відповідно до вимог цього Кодексу, а також перевірок щодо дотримання законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, у порядку, встановленому законами України, що регулюють відповідну сферу правовідносин; моніторингу контрольованих операцій та опитування посадових, уповноважених осіб та/або працівників платника податків відповідно до ст. 39 ПКУ</p>	<p>п. 61.1 ст. 61 ПКУ</p> <p>ст. 62 ПКУ</p>
Податковий кредит (з ПДВ)	сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з розд. V ПКУ	<p>п. 14.1.181</p> <p>п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Податковий номер	система індивідуальних номерів платників податків, за якими ведеться облік податків у контролюючих органах з метою контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податкових зобов'язань. Контролюючий орган зазначає податковий номер або	п. 63.7 ст. 63 ПКУ

1	2	3
	серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) у всіх свідоцтвах, довідках, в інших документах або повідомленнях, що видаються платнику податків або надсилаються йому	
Податковий обов'язок	обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені Податковим кодексом, законами з питань митної справи	п. 36.1 ст. 36 ПКУ
Податковий період	період часу, встановлений Податковим кодексом, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів. Податковий період може складатися з кількох звітних періодів (див. визначення <i>звітний (базовий) податковий період</i>)	п.33.1-33.2 ст. 33 ПКУ
Податковий прибуток (збиток)	сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період	п. 3 НП(С)БО 17
Податкові витрати (податковий дохід)	загальна сума, що включається до визначення прибутку або збитку за період відповідно до поточних та відстрочених податків	МСБО 12
Податкові органи	центральний орган виконавчої влади, його територіальні органи, що реалізує державну податкову політику щодо дотримання законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи (див. визначення <i>контролюючі органи</i>)	пп. 41.1.1 п. 41.1 ст. 41 ПКУ
ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (ПДВ)	це загальнодержавний непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V Податкового кодексу України. <i>Платники податку на додану вартість:</i> 1) будь-яка особа, яка провадить або планує провадити господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник податку; 2) будь-яка особа, яка зареєстрована або підлягає реєстрації як платник податку; 3) будь-яка особа, яка ввозить товари на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню, та на яку покладається відповідальність за сплату податків у разі переміщення товарів через митний кордон України відповідно до Митного кодексу України; 4) особа, яка веде облік результатів діяльності за договором про спільну діяльність без утворення юридичної особи;	пп. 14.1.178 п. 14.1 ст. 14 ПКУ п. 180.1 ст. 180 ПКУ

1	2	3
	<p>5) особа - управитель майна, яка веде окремий податковий облік ПДВ щодо господарських операцій, пов'язаних з використанням майна, що отримане в управління за договорами управління майном;</p> <p>6) особа, яка проводить операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним, майна, за яким не звернувся власник до кінця строку зберігання чи на інших законних підставах переходить у власність держави (у тому числі майна, визначеного у статті 243 Митного кодексу України);</p> <p>7) особа, яка уповноважена вносити податок з об'єктів оподаткування, що виникають внаслідок поставки послуг підприємствами залізничного транспорту з їх основної діяльності, що перебувають у підпорядкуванні платника податку в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;</p> <p>8) особа - інвестор (оператор), який веде окремий податковий облік, пов'язаний з виконанням угоди про розподіл продукції;</p> <p>9) особа (дві чи більше особи, які для цілей оподаткування вважаються окремою особою), яка здійснюють спільну діяльність без утворення юридичної особи.</p> <p><i>Об'єктом оподаткування податку на додану вартість є операції платників податку з:</i></p> <p>а) постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, у тому числі операції з безоплатної передачі та з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту, а також з передачі об'єкта фінансового лізингу у володіння та користування лізингоодержувачу/орендарю;</p> <p>б) постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;</p> <p>в) ввезення товарів на митну територію України;</p> <p>г) вивезення товарів за межі митної території України;</p> <p>е) постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом.</p> <p><i>Податок на додану вартість встановлюється за ставками від бази оподаткування в таких розмірах⁶⁷:</i></p> <p>20 відсотків – до операцій, що зазначені у ст. 185 ПКУ, крім операцій, що не є об'єктом оподаткування, звільнених від оподаткування, та операцій, до яких застосовується ставка 0 та 7 і 14 відсотків, а саме постачання товарів та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України відповідно до ст. 186 ПКУ, а також ввезення товарів на митну територію України;</p>	<p>ст. 185 ПКУ</p> <p>ст. 193 ПКУ</p>

⁶⁷ ПДВ у розмірах, що становить 20 відсотків, 7 і 14 відсотків бази оподаткування та додається до ціни товарів/послуг.

1	2	3
	<p>14 відсотків – до операцій з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції, що класифікується за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 1001, 1003, 1005, 1201, 1205, 1206 00;</p> <p>7 відсотків – до операцій з: постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів, а також медичних виробів, які внесені до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення або відповідають вимогам відповідних технічних регламентів, що підтверджується документом про відповідність, та дозволених для надання на ринку та/або введення в експлуатацію і застосування в Україні; постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, дозволених для застосування у межах клінічних випробувань, дозвіл на проведення яких надано центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я; постачання послуг із показу (проведення) театральних, оперних, балетних, музичних, концертних, хореографічних, лялькових, циркових, звукових, світлових та інших вистав, постановок, виступів професійних мистецьких колективів, артистичних груп, акторів та артистів (виконавців), кінематографічних прем'єр, культурно-мистецьких заходів; постачання послуг із показу оригіналів музичних творів, демонстрації виставкових проектів, проведення екскурсій для груп та окремих відвідувачів у музеях, зоопарках та заповідниках, відвідування їх територій та об'єктів відвідувачами; постачання послуг із розповсюдження, демонстрування, публічного сповіщення і публічного показу фільмів, адаптованих відповідно до законодавства в україномовні версії для осіб з порушеннями зору та осіб з порушеннями слуху; постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010); реалізації квитків на спортивні заходи всеукраїнського та міжнародного рівнів;</p> <p>0 відсотків – до операцій з:</p> <p>1) вивезення товарів за межі митної території України:</p> <p>1.1) у митному режимі експорту;</p> <p>1.2) у митному режимі реекспорту, якщо товари поміщені у такий режим відповідно до п.3 (щодо товарів у вигляді продуктів їх переробки) та п. 5 част. 1 ст. 86 Митного кодексу України;</p>	<p>ст. 195 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>1.3) у митному режимі безмитної торгівлі; 1.4) у митному режимі вільної митної зони.</p> <p>2) постачання товарів:</p> <p>2.1) для заправки або забезпечення морських суден, повітряних суден, для заправки (дозаправки) та забезпечення космічних кораблів, космічних ракетних носіїв або супутників Землі;</p> <p>2.2) для заправки (дозаправки) або забезпечення наземного військового транспорту чи іншого спеціального контингенту Збройних Сил України, що бере участь у миротворчих акціях за кордоном України, або в інших випадках, передбачених законодавством;</p> <p>2.3) магазинами безмитної торгівлі, відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України тощо.</p> <p>Податкове зобов'язання з ПДВ – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок на додану вартість на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством. податковий кредит з ПДВ – це сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання за звітний період (сума ПДВ сплачена таким підприємством у складі вартості товарів, робіт, послуг, придбаних в іншого платника ПДВ, або сплачена на кордоні митним органам).</p> <p>До податкового кредиту відносяться суми податку, сплачені/нараховані у разі здійснення операцій з:</p> <p>а) придбання або виготовлення товарів та послуг; б) придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів (у тому числі у зв'язку з придбанням та/або ввезенням таких активів як внесок до статутного фонду та/або при передачі таких активів на баланс платника податку, уповноваженого вести облік результатів спільної діяльності); в) отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України, та в разі отримання послуг, місцем постачання яких є митна територія України; г) ввезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного або фінансового лізингу; г) ввезення товарів та/або необоротних активів на митну територію України.</p> <p><i>Термін декларації та порядок сплати податку</i></p> <p>Податкова накладна. На дату виникнення податкових зобов'язань платник податку зобов'язаний скласти податкову накладну в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, кваліфікованого електронного підпису уповноваженої платником особи та зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних у встановлений Податковим кодексом термін. У разі звільнення від оподаткування у податковій накладній робиться запис</p>	<p>ст. 198 ПКУ</p> <p>п. 198.1 ст. 198 ПКУ</p> <p>ст. 201 ПКУ</p> <p>п. 201.1 ст. 201 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>«Без ПДВ» з посиланням на відповідні пункти (підпункти), статті, підрозділи, розділи Податкового кодексу та/або міжнародного договору, якими передбачено звільнення від оподаткування податком. <i>Зведені результати розрахованого податкового зобов'язання з ПДВ до сплати зазначаються в податковій декларації з ПДВ.</i></p> <p>Податкова декларація подається за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному місяцю, протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця.</p> <p>Сума податкового зобов'язання, зазначена платником податку в поданій ним податковій декларації, підлягає сплаті протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого п. 203.1 ст. 203 ПКУ для подання податкової декларації.</p>	<p>п. 203.1 ст. 203 ПКУ</p> <p>п. 203.2 ст. 203 ПКУ</p>
<p>ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (ПДФО)</p>	<p>загальнодержавний податок, що стягується з фізичних осіб - резидентів із суми доходів, отриманих з джерел їх походження в Україні та/або за її межами (іноземні доходи), а також з нерезидентів – до доходів джерела їх походження в Україні, за податковими ставками, визначеними у ст. 167 Податкового кодексу України.</p> <p><i>Платники податку на доходи фізичних осіб:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи; 2) фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні; 3) податковий агент (див. визначення <i>податковий агент щодо податку на доходи фізичних осіб</i>). <p><i>База оподаткування податку на доходи фізичних осіб є загальний оподатковуваний дохід, з урахуванням особливостей, визначених у розділі IV Податкового кодексу України. Загальний оподатковуваний дохід – будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду⁶⁸.</i></p> <p>У разі використання права на податкову знижку (див. визначення <i>податкова знижка для фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання</i>) базою оподаткування є чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу на суми податкової знижки такого звітного року.</p> <p>Ставки податку на доходи фізичних осіб – відсотковий розмір податкових зобов'язань щодо доходів фізичних осіб, який залежить від виду доходів, отриманих фізичною особою, а також від ступеня спорідненості – при отриманні спадщини.</p>	<p>ст. 162 ПКУ</p> <p>п. 164.1 ст. 164 ПКУ</p>

⁶⁸ Перелік доходів фізичних осіб, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу, визначає стаття 165 Податкового кодексу України.

1	2	3
	<p><i>Податок нараховується за ставкою, визначеною ст. 167 ПКУ від бази оподаткування, визначеної згідно зі ст. 164 ПКУ. Податок на прибуток сплачується за такими ставками:</i></p> <p>18 відсотків бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) (крім випадків, визначених у пунктах 167.2-167.5 ПКУ) у тому числі, але не виключно у формі: заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами;</p> <p>18 відсотків бази оподаткування щодо перевищення суми пенсії, щомісячного довічного грошового утримання, які отримуються з Пенсійного фонду України чи бюджету;</p> <p>5 відсотків бази оподаткування у випадках продажу нерухомості другий раз на рік, якщо об'єкт був у власності менше 3 років (пункти 172.1-172.2), продажу вдруге за рік легкового авто, мопеда, мотоцикла, а також іншого рухомого майна або успадкування рухомого майна (крім випадків отримання спадщини від родичів 1 чи 2 ступеня спорідненості), при отриманні подарунків, вартість яких становить понад 25 % від мінімальної заробітної плати, передбаченої на 1 січня поточного року тощо;</p> <p>0 відсотків⁶⁹ бази оподаткування у випадках, коли фізична особа отримує подарунки або матеріальну допомогу вартістю у межах, передбачених ПКУ, при продажу нерухомості перший раз у поточному році, яка перебуває у власності більше трьох років, при продажі вперше у поточному році легкового авто, мопеда, мотоцикла, а також іншого рухомого майна при оподаткуванні спадщини, яку фізична особа отримує від близького родича (1 або 2 ступеня спорідненості) згідно з п. 167.3 ПКУ.</p> <p><i>Ставки податку на пасивні доходи до бази оподаткування встановлюються у таких розмірах:</i></p> <p>5 відсотків – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами - платниками податку на прибуток підприємств (крім тих, які виплачуються інститутами спільного інвестування); 9 відсотків – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, корпоративних правах, нарахованих нерезидентами, інститутами спільного інвестування та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток;</p> <p>18 відсотків – для всіх інших пасивних доходів⁷⁰.</p>	<p>п. 167.1 ст. 167 ПКУ</p> <p>п. 167.4 ст. 167 ПКУ</p> <p>п. 167.2 ст. 167 ПКУ</p> <p>п. 167.3 ст. 167 ПКУ</p> <p>п. 167.5 ст. 167 ПКУ</p>

⁶⁹ Нульова ставка з податку на доходи з фізичних осіб означає, що отриманий дохід підлягає декларуванню, однак податок з таких видів доходів не сплачуватимуться.

⁷⁰ З врахуванням особливостей нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів, визначених у статті 170 Податкового кодексу України.

1	2	3
	<p><i>Оподаткування доходів фізичних осіб - підприємців</i>⁷¹, отриманих протягом календарного року від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, оподатковуються за ставкою, визначеною пунктом 167.1 ПКУ, а саме у розмірі 18 відсотків.</p> <p>Податкова соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб (ПСП) – це сума, на яку платник податку має право зменшити загальномісячний оподатковуваний дохід у вигляді заробітної плати (премії, компенсації, винагороди тощо) від одного роботодавця, якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень⁷².</p> <p><i>Податковий кодекс визначає наступні види податкових соціальних пільг:</i></p> <p>1) у розмірі, що дорівнює 50 відсоткам розміру прожиткового мінімуму – для працездатної особи (у розрахунку на місяць);</p> <p>2) у розмірі, що дорівнює 100 відсоткам суми пільги – для платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років (у розрахунку на кожну таку дитину);</p> <p>3) у розмірі, що дорівнює 150 відсоткам суми пільги – для платників податку: одинока матір (батько), вдова (вдівець) або опікун, піклувальник (у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років); особа, яка утримує дитину з інвалідністю (в розрахунку на кожну дитину віком до 18 років); особа, яка постраждала внаслідок аварії на ЧАЕС (1 та 2 категорії); особа, яка є учнем, студентом, аспірантом, ординатором, ад'юнктом; особа з інвалідністю I або II групи, у тому числі з дитинства; особа, якій призначена довічна стипендія як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів; учасник бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни;</p> <p>4) у розмірі, що дорівнює 200 відсоткам суми пільги – для такого платника податку, який є: Героєм України, Радянського Союзу, Соціалістичної Праці або повним кавалером ордена Слави чи ордена Трудової Слави, особою, яка нагороджена чотирма і більше медалями «За відвагу»; учасником бойових дій під час Другої світової війни</p>	<p>ст. 177 ПКУ</p> <p>пп. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ</p> <p>пп. 169.1.1 п. 169.1 ст. 169 ПКУ</p> <p>пп. 169.1.2 п. 169.1 ст. 169 ПКУ</p> <p>пп. 169.1.3 п. 169.1 ст. 169 ПКУ</p> <p>пп. 169.1.4 п. 169.1 ст. 169 ПКУ</p>

⁷¹ Об'єктом оподаткування є чистий оподатковуваний дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та негрошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю фізичної особи - підприємця (п. 177.2 ПКУ). При використанні ставки ПДФО – 0%, військовий збір не нараховується.

⁷² Розмір ПСП у 2023 році залежить від розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, визначеного у Законі України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» від 03.11.2022 р. № 2710-IX. Відтак, з 1 січня 2023 року розмір ПСП становить 1342 грн (2684×0,5). При цьому протягом року розмір ПСП не змінюється. Граничний дохід для застосування ПСП у 2023 році дорівнює 3760 грн (2684 грн × 1,4).

1	2	3
	<p>або особою, яка у той період працювала в тилу, особою з інвалідністю I і II групи, з числа учасників бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни; колишнім в'язням концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни, особою, яка визнана репресованою чи реабілітованою та ін.</p> <p><i>Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб право платника податку зменшити його загальний оподатковуваний дохід на суму витрат за наслідками звітного податкового року, означених у ст. 166 ПКУ, із зазначенням конкретних сум фактично здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати, підтвержені відповідними платіжними та розрахунковими документами, зокрема квитанціями, фіскальними або товарними чеками, прибутковими касовими ордерами, що ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) і особу, яка звертається за податковою знижкою (їх покупця (отримувача), а також копіями договорів за їх наявності, в яких обов'язково повинно бути відображено вартість таких товарів (робіт, послуг) і строк оплати за такі товари (роботи, послуги).</i></p> <p><i>Підстави для нарахування податкової знижки із зазначенням конкретних сум відображаються платником податку у річній податковій декларації, яка подається по 31 грудня включно наступного за звітним податкового року.</i></p> <p><i>Термін декларації та порядок сплати податку</i></p> <p>Порядок сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до бюджету встановлено п. 168.4 ПКУ, згідно з яким податок, утриманий з доходів резидентів та нерезидентів, зараховується до бюджету відповідно до Бюджетного кодексу України (БКУ). Статтею 64 БКУ визначено, що податок на доходи фізичних осіб, який сплачується (перераховується) податковим агентом – юридичною особою (її філією, відділенням, іншим відокремленим підрозділом) чи представництвом нерезидента – юридичної особи, зараховується до відповідного бюджету за їх місцезнаходженням (розташуванням) в обсягах податку, нарахованого на доходи, що виплачуються працівникам такого суб'єкта господарювання.</p> <p>Сплата податкових зобов'язань для самостійно задекларованої суми податкового зобов'язання – 10 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку подання відповідної декларації. У загальному випадку, ПДФО і ВЗ сплачується при виплаті оподаткованого доходу (пп. 168.1.2 ПКУ). Якщо виплата здійснюється з каси або в не грошовій формі - протягом 3 банківських днів з дня, наступного за днем такого нарахування (пп. 168.1.4 ПКУ), а якщо дохід нараховується, але не виплачується, – у строки, встановлені ПКУ для місячного податкового періоду (пп. 168.1.5 ПКУ)</p>	<p>п. 166.2 ст. 166 ПКУ</p> <p>пп. 166.1.2 п. 166.1 ст. 166 ПКУ</p> <p>ст. 64 БКУ⁷³</p> <p>ст. 168 ПКУ</p>

⁷³ БКУ – скорочена назва Бюджетного кодексу України [1].

1	2	3
ПОДАТОК НА МАЙНО	<p>це група податків, які сплачують фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають у власності земельні ділянки, житлове і нежитлове майно та легкові автомобілі відповідно до вимог розділу XII ПКУ (див. визначення <i>місцевої податки та збори</i>).</p> <p>Податок на майно складається з:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (див. визначення <i>податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (для сплати податку на майно)</i>); 2) транспортного податку (див. визначення <i>транспортний податок (для сплати податку на майно)</i>); 3) плати за землю (див. визначення <i>земельний податок</i>) 	<p>ст. 265 ПКУ</p>
ПОДАТОК НА НЕРУХОМЕ МАЙНО, відмінне від земельної ділянки (для сплати податку на майно)	<p>це податок, який сплачують фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.</p> <p><i>Об'єктом оподаткування</i> є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.</p> <p><i>Базою оподаткування</i> є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток. База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних осіб, обчислюється контролюючим органом на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та/або на підставі оригіналів відповідних документів платника податків, зокрема документів на право власності. База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності юридичних осіб, обчислюється такими особами самостійно виходячи із загальної площі кожного окремого об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт.</p> <p><i>Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості</i>, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.</p> <p><i>Пільги із сплати податку:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. База оподаткування на об'єкт/об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи – платника податку, зменшується: <ol style="list-style-type: none"> а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості – на 60 кв. метрів; б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості – на 120 кв. метрів; в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), – на 180 кв. метрів. 	<p>ст. 266 ПКУ</p> <p>п. 266.2.1</p> <p>п. 266.2 ст. 266 ПКУ</p> <p>п. 266.3</p> <p>ст. 266 ПКУ</p> <p>п. 266.5</p> <p>ст. 266 ПКУ</p> <p>п. 266.4</p> <p>ст. 266 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>2. Сільські, селищні, міські ради встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, громадських об'єднань, благодійних організацій, релігійних організацій України.</p> <p><i>Не є об'єктом оподаткування:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності); 2) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, визначені законом, в тому числі їх частки; 3) будівлі дитячих будинків сімейного типу; 4) гуртожитки; 5) житлова нерухомість непридатна для проживання, у тому числі у зв'язку з аварійним станом, визнана такою згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради; 6) об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що належать дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, визнаним такими відповідно до закону, дітям з інвалідністю, які виховуються одиницями матерями (батьками), але не більше одного такого об'єкта на дитину; 7) об'єкти нежитлової нерухомості, які використовуються суб'єктами господарювання малого та середнього бізнесу, що провадять свою діяльність у тимчасових спорудах для здійснення підприємницької діяльності та/або в малих архітектурних формах та на ринках; 8) будівлі промисловості, віднесені до групи «Будівлі промислові та склади» (код 125) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000, що використовуються за призначенням у господарській діяльності суб'єктів господарювання, основна діяльність яких класифікується у секціях В-Ф КВЕД ДК 009:2010, та не здаються їх власниками в оренду, лізинг, позичку; 9) будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників (юридичних та фізичних осіб), віднесені до класу «Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства» (код 1271) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000, та не здаються їх власниками в оренду, лізинг, позичку; 10) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності громадських об'єднань осіб з інвалідністю та їх підприємств; 	<p>пп. 266.2.2 п. 266.2 ст. 266 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>11) об'єкти нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій, статuti (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку, та використовуються виключно для забезпечення їхньої статутної діяльності, включаючи ті, в яких здійснюють діяльність засновані такими релігійними організаціями добродійні заклади (притулки, інтернати, лікарні тощо);</p> <p>12) будівлі дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від форми власності та джерел фінансування, що використовуються для надання освітніх послуг;</p> <p>13) об'єкти нежитлової нерухомості державних та комунальних дитячих санаторно-курортних закладів та закладів оздоровлення та відпочинку дітей, а також дитячих санаторно-курортних закладів та закладів оздоровлення і відпочинку дітей, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій;</p> <p>14) об'єкти нежитлової нерухомості державних та комунальних центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, центрів фізичного здоров'я населення, центрів з розвитку фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, а також центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацьких спортивних шкіл і спортивних споруд всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій;</p> <p>15) об'єкти нежитлової нерухомості баз олімпійської та паралімпійської підготовки;</p> <p>16) об'єкти житлової нерухомості, які належать багатодітним або прийомним сім'ям, у яких виховується п'ять та більше дітей.</p> <p><i>Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.</i></p> <p>Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості⁷⁴.</p> <p>Платники податку - юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20 лютого цього ж року подають</p>	<p>п. 266.6 ст. 266 ПКУ</p> <p>пп. 266.7.1 п. 266.7 ст. 266 ПКУ</p> <p>пп. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 ПКУ</p>

⁷⁴ За наявності у власності платника податку об'єкта (об'єктів) житлової нерухомості, у тому числі його частки, що перебуває у власності фізичної чи юридичної особи - платника податку, загальна площа якого перевищує 300 квадратних метрів (для квартири) та/або 500 квадратних метрів (для будинку), сума податку, розрахована контролюючим органом, збільшується на 25000 гривень на рік за кожен такий об'єкт житлової нерухомості (його частку).

1	2	3
	<p>контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта/об'єктів оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 Податкового кодексу, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.</p> <p><i>Строки сплати податку:</i></p> <p>Податкове зобов'язання за звітний рік з податку сплачується:</p> <p>а) фізичними особами – протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення⁷⁵;</p> <p>б) юридичними особами – авансовими внесками покварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації</p>	<p>п. 266.10 ст. 266 ПКУ</p>
<p>ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ⁷⁶</p>	<p>загальнодержавний прямий податок, який сплачується юридичними особами, як резидентами, так і нерезидентам (пункти 133.1-133.2 ПКУ) і об'єктом оподаткування якого є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО або МСФЗ, на різниці, які визначені відповідними положеннями Податкового кодексу.</p> <p>Платники податку на прибуток:</p> <p>а) платники-резиденти:</p> <p>1) суб'єкти господарювання - юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність як на території України, так і за її межами, крім юридичних осіб, визначених пунктами 133.4-133.5 ПКУ;</p> <p>2) управитель фонду операцій з нерухомістю, який здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» щодо операцій і результатів діяльності із довірчого управління, що здійснюється таким управителем через фонд⁷⁷;</p>	<p>п. 133.1 ст. 133 ПКУ</p>

⁷⁵ У разі якщо контролюючий орган не надіслав (не вручив) податкове/податкові повідомлення-рішення у строки, встановлені пп. 266.7.2 п. 266.7 ст. 266 ПКУ, **фізичні особи звільняються від відповідальності**, передбаченої Податковим кодексом за несвоєчасну сплату податкового зобов'язання.

⁷⁶ Сплату податку на прибуток ще називають загальною системою оподаткування.

⁷⁷ Управитель фонду операцій з нерухомістю (ФОН) – це юридична особа, що являє собою ліцензовану фінансову компанію з управління грошовими коштами на праві довірчої власності та задля досягнення мети управління майном фонду, визначеної установниками, перераховує частину отриманих коштів для здійснення операцій з нерухомістю, а решта коштів – залишається в управлінні управителя. У ФОН кошти можуть залучатися як від фізичних, так і від юридичних осіб. Майно ФОН фіксується окремо від особистого майна управителя та інших учасників фонду. При цьому всю нерухомість, придбану за рахунок активів фонду операцій, керуючий вносить в баланс організації. До операцій з нерухомістю, які здійснює управитель ФОН, входять: фінансування новобудови для отримання у власність новостворених об'єктів нерухомості, при цьому спочатку інвестор отримує тільки право вимоги; операції з отриманням в користування об'єктами нерухомості, будівництво яких було профінансовано раніше (продаж, передача в оренду).

1	2	3
	<p>3) фізичні особи - підприємці, у тому числі такі, що обрали спрощену систему оподаткування (див. визначення <i>спрощена система оподаткування, обліку та звітності</i>), та фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність (див. визначення <i>незалежна професійна діяльність</i>), щодо виплачених нерезиденту доходів (прибутків) із джерелом їх походження з України, що оподатковуються в порядку, визначеному п. 141.4 ПКУ;</p> <p>4) юридичні особи, що утворені відповідно до законодавства інших країн (іноземні компанії) та мають місце ефективного управління на території України.</p> <p>б) платники-нерезиденти:</p> <p>1) юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України;</p> <p>2) нерезиденти, які здійснюють господарську діяльність на території України через постійне представництво та/або отримують доходи із джерелом походження з України;</p> <p>3) інші нерезиденти, які стоять на обліку у контролюючому органі за місцезнаходженням свого постійного представництва до початку своєї господарської діяльності⁷⁸, так звані контрольовані іноземні компанії (КІК) (див. визначення <i>контрольовані іноземні компанії</i>).</p> <p><i>База оподаткування податку на прибуток</i> – прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями Податкового кодексу.</p> <p>Ставки податку на прибуток – відсотковий розмір податкових нарахувань, що встановлюється на прибуток підприємства відповідно до виду його діяльності та приналежності до певної категорії платника податку. Податок нараховується платником самостійно за ставкою, визначеною ст. 136 ПКУ, від бази оподаткування, визначеної згідно зі ст. 135 ПКУ.</p>	<p>п. 133.2 ст. 133 ПКУ</p> <p>п. 133.3 ст. 133 ПКУ</p> <p>п. 135.1 ст. 135 ПКУ</p>

⁷⁸ Податковий кодекс відносить до цієї групи платників контрольовані іноземні компанії (КІК), а також трасти, партнерства, фонди або ж взагалі іноземні утворення без статусу юридичної особи, регульовані контролюючою особою – резидентом України як юридична особа, що сплачують податок на прибуток з скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії. Платниками податку на прибуток вони стали з 01 січня 2022 року. Критерії визначення місця ефективного управління містить пп. 131.1.5 ПКУ. Зазначені платники податку на прибуток отримують особливі правила визначення податку, зокрема коригування прибутку на визначені податкові різниці та умови звільнення від оподаткування за наявності міжнародних угод щодо усунення подвійного оподаткування. Іноземна компанія може отримати статус резидента України й оподатковуватися тоді податком на прибуток за такими ж правилами, як для інших платників-резидентів. Згідно з ПКУ, нерезидент, який розпочав господарську діяльність через своє постійне представництво до реєстрації в контролюючому органі, вважається таким, що ухляється від оподаткування, а одержані ним прибутки вважаються прихованими від оподаткування.

1	2	3
	<p><i>Податок на прибуток сплачується за такими ставками:</i></p> <p>1) 18 відсотків – базова (основна) ставка податку;</p> <p>2) 18 відсотків застосовується базова (основна) ставка податку до об'єкта оподаткування, скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії (КІК) (див. визначення <i>контрольована іноземна компанія (КІК)</i>);</p> <p>3) 18 відсотків від прибутку резидента Дія Сіті або 9 відсотків⁷⁹ від бази оподаткування, визначеної відповідно до пп.141.91.3 ПКУ, для платників податку на особливих умовах відповідно до Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» – <i>під час провадження діяльності резидентами Дія Сіті</i>⁸⁰</p> <p><i>Оподаткування податком доходів суб'єктів господарювання за такими напрямками діяльності:</i></p> <p>4) додатково до податку з прибутку, який нараховується за основною ставкою 18 відсотків, сплачується:</p> <p>18 відсотків від доходу, отриманого від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю;</p> <p>10 відсотків від доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів; – <i>під час провадження букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино);</i></p> <p>5) додатково до податку з прибутку, який нараховується за основною ставкою 18 відсотків, сплачується:</p> <p>3 відсотки від доходів за договорами страхування, що визначається у пп. 141.1 ПКУ; 0 відсотків від доходів за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема договорів страхування додаткової пенсії, та визначених пп. 14.1.52, 14.1.52¹, 14.1.52² і пп. 14.1.116 ПКУ – <i>під час провадження страхової діяльності юридичних осіб – резидентів;</i></p> <p>б) додатково до податку з прибутку, який нараховується за основною ставкою 18 відсотків, сплачується: 30 відсотків⁸¹ від доходу суб'єктів⁸², які здійснюють</p>	<p>ст. 136 ПКУ</p> <p>п. 136.1 ст. 136 ПКУ п. 136.7 ст. 135 ПКУ</p> <p>п. 136.8 ст. 136 ПКУ</p> <p>п. 136.4 ст. 136 ПКУ</p> <p>п. 136.2 ст. 136 ПКУ</p> <p>п. 136.6</p>

⁷⁹ Ставка податку на прибуток 9% застосовується для резидента Дія Сіті на особливих умовах, крім випадків, коли резидент Дія Сіті є контрольованою особою або провадить контрольовані операції, що не відповідають принципу «витягнутої руки» (підпункти 141.9¹.3, 141.9¹.4 ПКУ).

⁸⁰ Резидент Дія Сіті може бути платником податку на прибуток як на загальних підставах, так і на особливих умовах, тобто залежно від обраного режиму має змогу сплачувати податок на прибуток за ставками 18% (п. 136.1) або 9% (п. 136.8). Резидент Дія Сіті може обрати альтернативну модель найму – окрім трудових договорів за Кодексом законів про працю України (КЗпП) чи співпраці з ФОП, він може підписати GIG-контракт, доступний лише резидентам цього правового режиму.

⁸¹ Прибуток суб'єктів, що здійснюють випуск та проведення лотерей, від здійснення іншої діяльності, яка не пов'язана із випуском та проведенням лотерей, нараховується та сплачується за правилами цього розділу за базовою (основною) ставкою податку – 18 %. Нарахований суб'єктами, що здійснюють випуск та проведення лотерей, податок на дохід за ставкою 30 % не є різницею та не зменшує фінансовий результат до оподаткування такого суб'єкта.

⁸² Під загальною сумою доходів, отриманих від прийняття ставок у лотерею, розуміється сума грошових коштів, отриманих у готівковій та/або безготівковій формі в касу та/або на рахунки оператора лотерей (пп.14.1.11 ПКУ).

1	2	3
	<p>випуск та проведення лотерей, що залишилися після формування призового (виграшного) фонду та суми безнадійної заборгованості – <i>під час провадження діяльності з випуску та проведення лотерей;</i></p> <p>7) одночасно з основною ставкою податку на прибуток у 18% встановлюються ставка на дохід:</p> <p>0, 4, 5, 6, 12, 15, 18 і 20 відсотків до доходів нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України у випадках, встановлених п. 141.4 ст. 141 ПКУ.</p> <p><i>Звільняється від оподаткування податком на прибуток:</i></p> <p>1) прибуток підприємств та організацій, які засновані громадськими об'єднаннями <i>осіб з інвалідністю</i> і є їх повною власністю, отриманий від продажу (постачання) товарів, виконання робіт і надання послуг, крім підакцизних товарів, послуг із поставки підакцизних товарів, отриманих у межах договорів комісії (консигнації), поруки, доручення, довірчого управління, інших цивільно-правових договорів, де протягом попереднього звітного (податкового) періоду кількість осіб з інвалідністю, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці;</p> <p>2) <i>прибуток Чорнобильської АЕС</i> – на період підготовки до зняття і зняття з експлуатації енергоблоків, якщо такі кошти використовуються на фінансування робіт з підготовки до зняття і зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему;</p> <p>3) прибуток підприємств, отриманий за рахунок <i>міжнародної технічної допомоги</i> або за рахунок коштів, які передбачаються в державному бюджеті як внесок України до Чорнобильського фонду «Укриття»;</p> <p>4) прибуток <i>учасника індустріального парку</i>, включеного до Реєстру індустріальних парків, від здійснення господарської діяльності у сферах переробної промисловості.</p> <p><i>Термін декларації та сплати податку</i></p> <p>Податок на прибуток декларується у наступні терміни: кварталні платники декларують впродовж 40 календарних днів після кінця кварталу, за IV квартал – 60 календарних днів; річні платники податку на прибуток декларують впродовж 60 календарних днів після кінця року. На сплату в усіх платників податку на прибуток дається 10 календарних днів від крайньої дати подачі декларації⁸³.</p>	<p>ст. 136 ПКУ</p> <p>п. 136.3 ст. 136 ПКУ</p> <p>п. 142.1 ст. 142 ПКУ</p> <p>п. 142.2 ст. 142 ПКУ</p> <p>п. 142.3 ст. 142 ПКУ</p> <p>п. 142.4 ст. 142 ПКУ</p>

⁸³ З 01.01.2023 р. встановлені нові правила порядку сплати податку на прибуток для пунктів обміну іноземної валюти. У Законі № 2720-IX [13] визначено, що небанківські фінансові установи повинні сплачувати авансовий внесок з податку на прибуток у розмірі однієї або 3-х мінімальних зарплат, встановлених у поточному році, тобто в сумі 6700 або 20100 грн., залежно від місця розташування у населеному пункті, визначеному згідно з пп. 141.13.2 ПКУ.

1	2	3
Подібні об'єкти	об'єкти, які мають однакове функціональне призначення та однакову справедливую вартість	п. 4 НП(С)БО 7
Подія після дати балансу	<p>подія, яка відбувається між датою балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства</p> <p>це сприятливі та несприятливі події, які відбуваються з кінця звітного періоду до дати затвердження фінансової звітності до випуску.</p> <p>Можна визначити два типи подій:</p> <p>1) події, які свідчать про умови, що існували на кінець звітного періоду (події, які коригують після звітного періоду);</p> <p>2) події, які свідчать про умови, що виникли після звітного періоду (події, які не коригують після звітного періоду)</p>	п. 3 НП(С)БО 6 п. 3 МСБО 10
Помилки попередніх періодів	<p>пропуски або викривлення у фінансовій звітності суб'єкта господарювання за один або кілька попередніх періодів, які виникають через невикористання або зловживання достовірною інформацією, яка:</p> <p>а) була наявна, коли фінансову звітність за ті періоди затвердили до випуску;</p> <p>б) за обґрунтованим очікуванням, могла бути отриманою та врахованою при складанні та поданні цієї фінансової звітності.</p> <p>Такі помилки можуть бути помилками у математичних підрахунках, у застосуванні облікової політики, помилками, допущеними внаслідок недогляду або неправильної інтерпретації фактів, а також унаслідок шахрайства</p>	п. 5 МСБО 8
Портфельні інвестиції	господарські операції, що передбачають купівлю цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку або біржовому товарному ринку	пп. 14.1.81 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Порядок подання податкової звітності	технологія представлення платниками податків звітності згідно з чинними законодавчими вимогами, а саме в електронній формі та/або пройшли електронну ідентифікацію онлайн в електронному кабінеті, а також здійснення листування з контролюючими органами засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги»	п. 42.4 ст. 42 ПКУ
Постачання послуг	будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності	пп. 14.1.185 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Постачання товарів	будь-яка передача права на розпоряджання товарами як власник, у тому числі продаж, обмін чи дарування такого товару, а також постачання товарів за рішенням суду	пп. 14.1.191 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Потенційна проста акція	фінансовий інструмент або інша угода, які дають право на отримання простих акцій	НП(С)БО 24
Поточна дебіторська заборгованість	сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу	п. 4 НП(С)БО 10
Поточний актив	актив, який відповідає будь-якому з таких критеріїв: а) очікується, що актив буде реалізований або призначений для продажу чи споживання в нормальному операційному циклі; б) актив утримується в основному з метою продажу; в) очікується, що актив буде реалізований протягом дванадцяти місяців після звітного періоду; або г) актив є грошовими коштами чи еквівалентом грошових коштів (як визначено в МСБО 7), якщо його обмін або використання для погашення зобов'язання не є обмеженим, принаймні, протягом дванадцяти місяців після звітного періоду	МСФЗ 5
Поточний податок на прибуток	сума податку на прибуток, визначена у звітному періоді відповідно до податкового законодавства	п. 3 НП(С)БО 17
Поточні біологічні активи	біологічні активи, здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи протягом періоду, що не перевищує 12 місяців, а також тварини на вирощуванні та відгодівлі	п. 4 НП(С)БО 30
Поточні виплати працівнику	виплати працівнику (окрім виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців по закінченні місяця, у якому працівник виконував відповідну роботу	п. 3 НП(С)БО 26
Поточні зобов'язання	зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу	п. 4 НП(С)БО 11
Похідний фінансовий інструмент	фінансовий інструмент: - розрахунки за яким провадитимуться у майбутньому; - вартість якого змінюється внаслідок змін відсоткової ставки, курсу цінних паперів, валютного курсу, індексу цін, кредитного рейтингу (індексу) або інших змінних, що є базисними; - який не потребує початкових інвестицій	п. 4 НП(С)БО 13
Початок строку оренди	дата, яка настає раніше: дата підписання орендної угоди або дата прийняття сторонами зобов'язань щодо основних положень угоди про оренду	п. 4 НП(С)БО 14
Працівник	фізична особа, яка безпосередньо власною працею виконує трудову функцію згідно з укладеним з роботодавцем трудовим договором (контрактом) відповідно до закону	пп. 14.1.195 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Представники платника податків	особи, які можуть здійснювати представництво його законних інтересів та ведення справ, пов'язаних із сплатою податків, на підставі закону або довіреності. Довіреність, видана платником податків - фізичною особою на представництво його інтересів та ведення справ, пов'язаних із сплатою податків, має бути засвідчена відповідно до чинного законодавства	ст. 19 ПКУ
Претензія за будівельним контрактом	сума майнової відповідальності замовника чи іншої сторони, яку вимагає відшкодувати підрядник понад ціну контракту	п. 2 НП(С)БО 18
Прибуток	сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати	п. 3 НП(С)БО 1
Прибуток або збиток	загальний дохід за вирахуванням витрат, за винятком компонентів іншого сукупного прибутку	МСБО 1
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	різниця між залишком коштів на кінець року до коригування та скоригованим за НП(С)БО 22 залишком коштів на кінець року у звіті про рух грошових коштів	п. 3 НП(С)БО 22
Прибуток від активів програми	дохід, отриманий від активів фонду, за вирахуванням витрат на його управління, податків і зборів (обов'язкових платежів), сплачуваних безпосередньо цим фондом	п. 3 НП(С)БО 26
Примітки до фінансових звітів	сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності	п. 3 НП(С)БО 1
Принцип бухгалтерського обліку	правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності	п. 3 НП(С)БО 1
Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності	Бухгалтерський облік та фінансова звітність ґрунтуються на таких принципах: 1) повне висвітлення – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі; 2) автономність – кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства; 3) послідовність – постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у державному секторі, і повинна бути обґрунтована та розкрита у фінансовій звітності;	ст. 4 Закону № 996-ХІV

1	2	3
	<p>4) безперервність – оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати й надалі;</p> <p>5) нарахування – доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів;</p> <p>6) превалювання сутності над формою – операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми;</p> <p>7) єдиний грошовий вимірник – вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюються в єдиній грошовій одиниці⁸⁴;</p> <p>8) інших принципах, визначених міжнародними стандартами або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку⁸⁵, або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі залежно від того, які з наведених стандартів застосовуються підприємством</p>	
Припинена діяльність	<p>це ліквідований або визнаний як утримуваний для продажу компонент підприємства, який являє собою:</p> <p>а) відокремлюваний напрям або сегмент діяльності підприємства;</p> <p>б) частину єдиного скоординованого плану відмови від окремого напрямку або сегменту діяльності підприємства;</p> <p>в) дочірнє підприємство, що було придбане винятково з метою його перепродажу.</p>	п. 4 розд. I НП(С)БО 27
Провідний управлінський персонал	персонал, відповідальний за керівництво, планування та контролювання діяльності підприємства	п. 4 НП(С)БО 23
Програми виплат за участю кількох роботодавців	недержавні програми з визначеним внеском або з визначеною виплатою, які використовують сукупність унесених різними підприємствами активів, що не перебувають під спільним контролем, для здійснення виплат працівникам більше ніж одного підприємства	п. 3 НП(С)БО 26, п. 8 МСБО 19
Програми виплат інструментами власного капіталу підприємства	угоди, за якими підприємство здійснює виплати працівникам підприємства інструментами власного капіталу	п. 3 НП(С)БО 26

⁸⁴ Підприємства ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність у грошовій одиниці України. На вимогу користувачів фінансова звітність може бути додатково перерахована в іноземну валюту (ст. 5 Закону № 996-XIV [9]).

⁸⁵ Відповідно до п. 6 розд. III НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» перелік принципів фінансової звітності доповнено принципами: **періодичності**, що припускає розподіл діяльності підприємства на певні періоди з метою складання фінансової звітності; **історичної (фактичної) собівартості**, що визначає пріоритет оцінки активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання; **обачності**, згідно з яким методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства.

1	2	3
Програми виплат по закінченні трудової діяльності	угоди, за якими підприємство здійснює виплати працівникам по закінченні ними трудової діяльності офіційні або неофіційні угоди, згідно з якими суб'єкт господарювання здійснює виплати по закінченні трудової діяльності одному або кільком працівникам	п. 3 НП(С)БО 26 п. 8 МСБО 19
Програми з визначеним внеском	програми виплат по закінченні трудової діяльності, за якими підприємство сплачує визначені відрахування фонду і не матиме зобов'язання сплачувати подальші внески, якщо фонд не матиме достатньо активів для сплати всіх виплат працівникам, пов'язаних з виконанням ними робіт у звітному та попередніх періодах	п. 3 НП(С)БО 26, п. 8 МСБО 19
Програми з визначеною виплатою	усі програми виплат по закінченні трудової діяльності, крім програм з визначеним внеском	п. 3 НП(С)БО 26, п. 8 МСБО 19
Програми з визначеними виплатами	програми пенсійного забезпечення, згідно з якими суми, що належать виплаті у вигляді пенсійного забезпечення, визначаються за допомогою формули, за основу якої береться сума заробітку працівника чи його робочий стаж або те й інше	МСБО 26
Продаж (реалізація) товарів	будь-які операції, що здійснюються згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на такі товари за плату або компенсацію незалежно від строків її надання, а також операції з безоплатного надання товарів. Не вважаються продажем товарів операції з надання товарів у межах договорів комісії (консигнації), поруки, схову (відповідального зберігання), доручення, довірчого управління, оперативного лізингу (оренди), інших цивільно-правових договорів, які не передбачають передачі прав власності на такі товари	пп. 14.1.202 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Продаж результатів робіт (послуг)	будь-які операції господарського, цивільно-правового характеру з виконання робіт, надання послуг, надання права на користування або розпоряджання товарами, у тому числі нематеріальними активами та іншими об'єктами власності, що не є товарами, за умови компенсації їх вартості, а також операції з безоплатного надання результатів робіт (послуг). Продаж результатів робіт (послуг) включає, зокрема, надання права на користування товарами за договорами оперативного лізингу (оренди), продажу, передачі права відповідно до авторських або ліцензійних договорів, а також інші способи передачі об'єктів авторського права, патентів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної, у тому числі промислової власності	пп. 14.1.203 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Проміжні рахунки	рахунки за виконані роботи за будівельним контрактом, передані замовнику для оплати	п. 2 НП(С)БО 18

1	2	3
Проценти	<p>плата за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, що заборговані підприємству</p> <p>дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна.</p> <p><i>До процентів включаються:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) платіж за використання коштів або товарів (робіт, послуг), отриманих у кредит; 2) платіж за використання коштів, залучених у депозит; в) платіж за придбання товарів у розстрочку; 3) платіж за володіння та користування майном згідно з договорами фінансового лізингу (фінансової оренди) (без урахування частини лізингового платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу); 4) винагорода (дохід) орендодавця як частина орендного платежу за договором оренди житла з викупом, сплачена фізичною особою платнику податку, на користь якого відступлено право на отримання таких платежів. <p><i>Проценти нараховуються у вигляді відсотків на основну суму заборгованості чи вартості майна або у вигляді фіксованих сум. У разі якщо залучення коштів здійснюється шляхом продажу облігацій, казначейських зобов'язань чи ощадних (депозитних) сертифікатів, емітованих позичальником, або шляхом врахування векселів та здійснення операцій з придбання цінних паперів із зворотним викупом, сума процентів визначається шляхом нарахування їх на номінал такого цінного паперу, виплати фіксованої премії чи виграшу або шляхом визначення різниці між ціною розміщення (продажу) та ціною погашення (зворотного викупу) такого цінного паперу</i></p> 	<p>п. 4 НП(С)БО 15</p> <p>пп. 14.1.206 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Прямі витрати	<p>витрати, що можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 16</p>
Прямі інвестиції	<p>господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при їх розміщенні такою особою (див. визначення <i>корпоративні права</i>)</p>	<p>пп. 14.1.81 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Публічне акціонерне товариство	<p>акціонерне товариство, щодо акцій якого здійснено публічну пропозицію та/або акції якого допущені до торгів на організованому ринку капіталу (див. визначення <i>акціонерне товариство</i>)</p>	<p>ст. 2 Закону № 2465-ІХ</p>
Реалізація підакцизних товарів (продукції)	<p>будь-які операції на митній території України, що передбачають відвантаження підакцизних товарів (продукції) згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами з передачею прав власності або без такої, за плату (компенсацію) або без такої, незалежно від строків її надання, а також безоплатного відвантаження товарів, у тому числі з давальницької сировини, реалізація суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів (див. визначення <i>акцизний податок</i>)</p>	<p>пп. 14.1.212 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

1	2	3
Реєстр керівників платників податків - боржників	реєстр відомостей про керівників юридичних осіб або постійних представництв нерезидентів, стосовно яких згідно з рішенням суду застосовано тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України у зв'язку з наявністю у таких юридичних осіб або постійних представництв нерезидентів непогашеного податкового боргу у сумі та у строки, визначені Податковим кодексом. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, веде та оприлюднює такий Реєстр у відкритому доступі на своєму офіційному веб-порталі	пп. 14.1.213 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Резерв сумнівних боргів	Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів: 1) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості – величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів; 2) застосування коефіцієнта сумнівності – величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності. Залишок резерву сумнівних боргів на дату балансу не може бути більшим, ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату.	п. 8 НП(С)БО 10
Резиденти	це: 1) юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами; 2) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; 3) фізична особа - резидент – фізична особа, яка має місце проживання в Україні	пп. 14.1.213 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Резидент Дія Сіті	юридична особа, яка відповідно до цього Закону набула статусу резидента Дія Сіті та згідно з інформацією, що міститься у реєстрі Дія Сіті, перебуває у зазначеному статусі. Спеціалісти резидента Дія Сіті – гіг-спеціалісти, що виконують роботу (надають послуги) на замовлення та на користь (в інтересах) резидента Дія Сіті на підставі гіг-контракту, укладеного в порядку, передбаченому Законом України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», та/або особи, які перебувають із резидентом Дія Сіті у трудових відносинах. Гіг-спеціаліст – фізична особа, яка за гіг-контрактом є підрядником та/або виконавцем. Гіг-контракт – цивільно-правовий договір, за яким гіг-спеціаліст зобов'язується виконувати роботи та/або надавати послуги відповідно до завдань резидента Дія Сіті як замовника, а резидент Дія Сіті зобов'язується оплачувати виконані роботи та/або надані послуги і забезпечувати гіг-спеціалісту належні умови для виконання робіт та/або надання послуг, а також соціальні гарантії, передбачені Законом України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»	п. 11 ст. 1 Закону № 1667-IX

1	2	3
Резидент Дія Сіті - платник податку, що сплачує податок на прибуток підприємств на особливих умовах	резидент Дія Сіті, який у порядку, передбаченому п. 141.10 ст. 141 ПКУ, обрав або перейшов на відповідний режим оподаткування ⁸⁶ . Резиденти Дія Сіті, які не обрали (не перейшли) на відповідний режим оподаткування ⁸⁷ , сплачують податок на прибуток підприємств на загальних підставах та вважаються резидентами Дія Сіті, що не є платниками податку на особливих умовах	пп. 14.1.282 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Реінвестиції	господарські операції, що передбачають здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок прибутку, отриманого від інвестиційних операцій	пп. 14.1.81 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
РЕНТНА ПЛАТА	загальнодержавний податок, який справляється за: 1) користування надрами для видобування корисних копалин; 2) користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; 3) користування радіочастотним ресурсом України; 4) спеціальне використання води; 5) спеціальне використання лісових ресурсів; 6) транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України. <i>До об'єкта оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин не належать:</i> – для забезпечення власних потреб домогосподарств: 1) не включені до державного балансу запасів корисних копалин корисні копалини місцевого значення і торф, видобуті землевласниками або землекористувачами у межах своїх земельних ділянок; – якщо їх використання не передбачає отримання економічної вигоди з передачею чи без передачі права власності на них: 2) видобуті (зібрані) мінералогічні, палеонтологічні та інші геологічні колекційні зразки; 3) корисні копалини, видобуті з надр під час створення, використання, реконструкції геологічних об'єктів природно-заповідного фонду; – використання яких не передбачає отримання економічної вигоди з передачею чи без передачі права власності на них:	пп. 14.1.217 п. 14.1 ст. 14 ПКУ п. 252.4 ст. 252 ПКУ

⁸⁶ Ставка податку на прибуток резидента Дія Сіті – 9%, замість 18%. Ставка ПДФО – 5% замість 18%. ЄСВ – 22% від мінімального розміру зарплати, а не від всієї фактичної суми зарплати. Резиденти Дія Сіті - платники податку на особливих умовах звільняються від обов'язку сплати авансових внесків з податку на прибуток у разі виплати дивідендів (пп. 57.1¹.8 ПКУ)

⁸⁷ Правовий режим Дія Сіті – запроваджується в Україні на підставі Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» на необмежений строк, але не менш як на 25 років (з дня внесення до реєстру Дія Сіті запису про першого резидента Дія Сіті), з метою стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні шляхом створення сприятливих умов для ведення інноваційного бізнесу, розбудови цифрової інфраструктури, залучення інвестицій, а також талановитих спеціалістів (ст. 6 Закону № 1667-IX [32]).

1	2	3
	<p>4) дренажні та супутньо-пластові підземні води, які не враховуються в державному балансі запасів корисних копалин, що видобуваються під час розробки родовищ корисних копалин або під час будівництва та експлуатації підземних споруд;</p> <p>– інші:</p> <p>5) видобуті корисні копалини, які без набуття та/або збереження платником права власності на такі корисні копалини відповідно до затвердженого в установленому законодавством порядку технологічного проекту розробки запасів корисних копалин відповідної ділянки надр спрямовуються на формування запасів корисних копалин техногенного родовища;</p> <p>6) обсяг природного газу, визнаного рециркулюючим відповідно до вимог цього Кодексу, який визначається платником рентної плати за показниками вимірювальних пристроїв, що зазначені у журналі обліку видобутих корисних копалин із дотриманням самостійно затверджених ним відповідно до вимог ліцензійних умов схем руху видобутої вуглеводневої сировини на виробничих дільницях та місцях зберігання з урахуванням складу вихідної сировини, умов конкретного виробництва, особливостей технологічного процесу;</p> <p>7) обсяги мінеральних вод, що видобуті державними дитячими спеціалізованими санаторно-курортними закладами, в частині обсягів, що використовуються для лікування на їх території;</p> <p>8) обсяг газу (метану) дегазації вугільних родовищ, який затвердженими кондиціями на мінеральну сировину ділянки надр визначений таким, що не відповідає або не може бути приведеним до вимог документів із стандартизації щодо якості природного газу, призначеного для транспортування, промислового або комунально-побутового споживання;</p> <p>9) урановмісні корисні копалини, видобуті на стадії геологічного вивчення на підставі спеціальних дозволів, отриманих після 1 січня 2018 року.</p> <p><i>Платник рентної плати</i> – платник рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, платник рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, платник рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України, платник рентної плати за спеціальне використання води, платник рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, платник рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.</p>	<p>пп. 14.1.149 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>Оподаткування рентною платою нарахування та податкові зобов'язання сплати рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, за користування радіочастотним ресурсом України, за спеціальне використання води, за спеціальне використання лісових ресурсів, за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України</p> <p><i>Базою оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин є</i> вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин (мінеральної сировини), яка окремо обчислюється для кожного виду корисної копалини (мінеральної сировини) для кожної ділянки надр на базових умовах поставки (склад готової продукції гірничого підприємства).</p> <p><i>Ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за видобуті корисні копалини (мінеральну сировину), види товарної продукції гірничого підприємства якої затверджені кондиціями на мінеральну сировину об'єкта (ділянки) надр, установлюються у відсотках від вартості товарної продукції гірничого підприємства визначені у розмірах згідно з п. 252.20 ст. 252 Податкового кодексу.</i></p> <p><i>Термін подання декларації та строки сплати податку.</i> Базовий податковий (звітний) період для рентної плати дорівнює календарному кварталу, а для рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за видобування нафти, конденсату, природного газу, у тому числі газу, розчиненого у нафті (нафтового (попутного) газу), етану, пропану, бутану, рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України, дорівнює календарному місяцю. Платник рентної плати до закінчення граничного строку подання податкових декларацій за податковий (звітний) період подає до відповідного контролюючого органу за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 Податкового кодексу, податкову декларацію, яка містить відповідні додатки, визначені пп. 257.3.1-6 ПКУ. Сума податкових зобов'язань з рентної плати, визначена у податковій декларації за податковий (звітний) період, сплачується платником до бюджету протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації</p>	<p>пп. 14.1.135 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p> <p>п. 252.6 ст. 252 ПКУ</p> <p>п. 252.20 ст. 252 ПКУ</p> <p>ст. 257 ПКУ</p> <p>п. 257.3 ст. 257 ПКУ</p> <p>п. 257.5 ст. 257 ПКУ</p>

1	2	3
Реструктуризація	Програма, яку планує та контролює управлінський персонал і яка суттєво змінює: а) обсяг діяльності, здійснюваної суб'єктом господарювання; або б) спосіб здійснення цієї діяльності	п. 10 МСБО 37
Ризик	ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи	пп. 14.1.221 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Ризик грошового потоку	імовірність зміни величини майбутнього грошового потоку, пов'язаного з монетарним фінансовим інструментом	п. 4 НП(С)БО 13
Ризик ліквідності	імовірність втрат внаслідок неспроможності виконати свої зобов'язання у зв'язку з неможливістю реалізувати фінансові активи за справедливою вартістю	п. 4 НП(С)БО 13
Ринкова вартість фінансової інвестиції	сума, яку можна отримати від продажу фінансової інвестиції на активному ринку	п. 3 НП(С)БО 12
Ринкова ціна	ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати на добровільній основі, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності – однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівняних економічних (комерційних) умовах	пп. 14.1.219 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Ринковий ризик	імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін ринкових цін незалежно від того, чи спричинені ці зміни факторами, які притаманні конкретному типу цінних паперів чи їх емітенту, або факторами, які впливають на вартість всіх цінних паперів в обігу на ринку	п. 4 НП(С)БО 13
	ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: 1) валютний ризик, 2) відсотковий ризик та 3) інший ціновий ризик	МСФЗ 7
Ринок товарів (робіт, послуг)	сфера обігу товарів (робіт, послуг), що визначається виходячи з можливості покупця (продавця) без значних додаткових витрат придбати (реалізувати) товар (роботи, послуги) на найближчій для покупця (продавця) території	пп. 14.1.218 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Робота, виконана працівником	виконання обов'язків працівником відповідно до угоди з підприємством	п. 3 НП(С)БО 26

1	2	3
Роботодавець	юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ чи її представництво) або самозайнята особа, яка використовує найману працю фізичних осіб на підставі укладених трудових договорів (контрактів) та несе обов'язки із сплати їм заробітної плати, а також нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету, нарахувань на фонд оплати праці, інші обов'язки, передбачені законами	пп. 14.1.222 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
	це: а) власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган незалежно від форм власності, виду діяльності та господарювання; б) фізична особа, яка використовує працю найманих працівників (у тому числі іноземців, які на законних підставах працюють за наймом в Україні); в) власник розташованого в Україні іноземного підприємства, установи, організації (у тому числі міжнародної), філії та представництва, який використовує працю найманих працівників, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України	ст.1 Закону № 1058-IV
Розбавляюча потенційна проста акція	фінансовий інструмент або інша угода, конвертація яких у прості акції призведе до зменшення чистого прибутку (збільшення чистого збитку) на одну просту акцію від звичайної діяльності у майбутньому	п. 3 НП(С)БО 24
Розкриття	надання інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності	п. 3 НП(С)БО 1
Розробка	застосування підприємством результатів досліджень та інших знань для планування і проектування нових або значно вдосконалених матеріалів, приладів, продуктів, процесів, систем або послуг до початку їхнього серійного виробництва чи використання	п. 4 НП(С)БО 8, п. 8 МСБО 38
Роялті	будь-який платіж, отриманий як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським та суміжним правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, будь-яким патентом, зареєстрованим знаком на товари і послуги чи торговельною маркою, дизайном, секретним кресленням, моделлю, формулою, процесом, правом на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау)	п. 4 НП(С)БО 15
	будь-який платіж, в тому числі платіж, що сплачується користувачем об'єктів авторського права і (або) суміжних прав на користь організацій колективного	пп. 14.1.225 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
	<p>управління, відповідно до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав», отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а саме на будь-які літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, передачі (програми) організацій мовлення, інші аудіовізуальні твори, будь-які права, які охороняються патентом, будь-які зареєстровані торговельні марки (знаки на товари і послуги), права інтелектуальної власності на дизайн, секретне креслення, модель, формулу, процес, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау)</p>	
Рух грошових коштів	надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів	п. 3 НП(С)БО 1
Самозайнята особа	платник податку, який є фізичною особою - підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності (див. визначення <i>незалежна професійна діяльність</i>)	пп. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Своп	цивільно-правова угода про здійснення обміну потоками платежів (готівкових або безготівкових) чи іншими активами, розрахованими на підставі ціни (котирування) базового активу, в тому числі процентних ставок, в межах суми, визначеної договором на конкретну дату платежів (дату проведення розрахунків) протягом дії контракту (див. визначення <i>дериватив</i>)	пп. 14.1.45.1 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Середній відсоток транспортно-заготівельних витрат	визначається діленням суми залишків транспортно-заготівельних витрат на початок звітного місяця і транспортно-заготівельних витрат за звітний місяць на суму залишку запасів на початок місяця і запасів, що надійшли за звітний місяць	п. 9 НП(С)БО 9
Середнє підприємство	<p>підприємства, які не відповідають критеріям для малих підприємств (див. визначення <i>мале підприємство</i>) та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) балансова вартість активів – до 20 мільйонів євро включно; 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 40 мільйонів євро включно; 3) середня кількість працівників – до 250 осіб включно 	п. 2 ст. 2 Закону № 996-XIV

1	2	3
Середньооблікова кількість працівників	кількість працівників у юридичних осіб, визначена за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики, з урахуванням усіх найманих працівників і осіб, що працюють за цивільно-правовими договорами та за сумісництвом більш як один календарний місяць, а також найманих працівників представництв, філій, відділень та інших відокремлених підрозділів в еквіваленті повної зайнятості, крім найманих працівників, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами та у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством віку	пп. 14.1.227 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Середньорічна кількість простих акцій	середньозважена кількість простих акцій, які перебували в обігу протягом звітного року	п. 3 НП(С)БО 24
Система обліку даних реєстраторів розрахункових операцій (СОД РРО)	інформаційна система, призначена для збору, зберігання, використання даних реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій (у тому числі електронних копій розрахункових документів та фіскальних звітних чеків, створених реєстраторами розрахункових операцій та програмними реєстраторами розрахункових операцій), перевірки справжності та достовірності розрахункових документів	пп. 14.1.278 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Система пенсійного забезпечення в Україні	це законодавчо встановлені принципи та структура системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування і коло осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню, а також види пенсійних виплат та умови набуття права та порядок визначення розмірів пенсійних виплат. <i>Структура системи пенсійного забезпечення в Україні складається з трьох рівнів:</i> 1-ий рівень – солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, передбачених Законом № 1058-IV; 2-гий рівень – накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді або у відповідних недержавних пенсійних фондах – суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат на умовах та в порядку, передбачених Законом № 1058-IV; 3-тій рівень - система недержавного пенсійного забезпечення, що базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення	ст. 2 Закону № 1058-IV

1	2	3
Сільсько-господарська діяльність	процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів	п. 4 НП(С)БО 30
	управління суб'єктом господарювання біологічною трансформацією та збір врожаю біологічних активів для продажу чи для переробки в сільськогосподарську продукцію або в додаткові біологічні активи	МСБО 41
Сільсько-господарська продукція	актив, одержаний в результаті збирання врожаю, призначений для продажу, безоплатної передачі, переробки або внутрішньогосподарського споживання	п. 4 НП(С)БО 30
	зібраний урожай біологічних активів суб'єкта господарювання	п. 5 МСБО 41
	продукція/товари, що підпадають під визначення груп 1-24 УКТ ЗЕД, якщо при цьому такі товари (продукція) вирощуються, відгодовуються, виловлюються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були придбані або вироблені на власних або орендованих потужностях (площах) для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання	пп. 14.1.234 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Сільсько-господарський товаровиробник	юридична особа незалежно від організаційно-правової форми або фізична особа - підприємець, яка займається виробництвом сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням та виловом риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках та водосховищах) та її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власновиробленої сировини на давальницьких умовах, та здійснює операції з її постачання	пп. 14.1.235 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Складний фінансовий інструмент	фінансовий інструмент, що містить компонент фінансового зобов'язання і компонент інструмента власного капіталу	п. 4 НП(С)БО 13
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	середньорічна кількість простих акцій в обігу, скоригована на кількість потенційних простих акцій	п. 3 НП(С)БО 24
Скоригований чистий прибуток (збиток)	чистий прибуток (збиток) після врахування дивідендів на привілейовані акції, скоригований на вплив розбавляючих простих акцій	п. 3 НП(С)БО 24
Скорочення програми з визначеною виплатою	дія підприємства, що призводить до суттєвого скорочення кількості працівників, охоплених програмою, або до змін умов програми з визначеною виплатою, унаслідок яких виконання робіт теперішніми працівниками в майбутньому не враховуватиметься під час визначення виплат або враховуватиметься лише при визначенні зменшення таких виплат	п. 3 НП(С)БО 26

1	2	3
Собівартість	сума сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або справедлива вартість іншої форми компенсації, наданої для отримання активу на час його придбання чи створення, або (якщо прийнятно) сума, яку розподіляють на цей актив при первісному визнанні згідно з конкретними вимогами інших МСФЗ	МСБО 16, МСБО 38, МСБО 40
Собівартість (первісна вартість) запасів	<p>Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.</p> <p>Первісною вартістю запасів, що придбані за плату, є собівартість запасів, яка складається з таких фактичних витрат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків; 2) суми ввізного мита; 3) суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству; 4) транспортно-заготівельні витрати – ТЗВ, (затрати на заготівлю запасів, оплата тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів)⁸⁸; 5) інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях. До таких витрат, зокрема, належать прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати підприємства на доопрацювання і підвищення якісно технічних характеристик запасів. <p>У разі, якщо на момент оприбуткування запасів неможливо достовірно визначити їх первісну вартість, такі запаси можуть оцінюватися та відображатися за справедливою вартістю з наступним коригуванням до первісної вартості.</p> <p>Первісною вартістю запасів, що виготовляються власними силами підприємства, визнається їхня виробнича собівартість, яка визначається за НП(С)БО 16 «Витрати».</p> <p>Первісною вартістю запасів, що внесені до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених п. 9 НП(С)БО 9.</p>	<p>п. 8 НП(С)БО 9</p> <p>п. 9 НП(С)БО 9</p> <p>п. 10 НП(С)БО 9</p> <p>п. 11 НП(С)БО 9</p>

⁸⁸ Сума транспортно-заготівельних витрат (далі – ТЗВ), що узагальнюється на окремому субрахунку рахунків обліку запасів, щомісячно розподіляється між сумою залишку запасів на кінець звітного місяця і сумою запасів, що вибули (використані, реалізовані, безоплатно передані тощо) за звітний місяць. Сума ТЗВ, яка відноситься до запасів, що вибули, визначається як добуток середнього відсотка ТЗВ і вартості запасів, що вибули, з відображенням її на тих самих рахунках обліку, у кореспонденції з якими відображено вибуття цих запасів (див. визначення *середній відсоток транспортно-заготівельних витрат*). Приклади розподілу транспортно-заготівельних витрат наведені в додатку до НП(С)БО 9.

1	2	3
	<p>Первісною вартістю запасів, одержаних підприємством безоплатно, визнається їх справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених п. 9 НП(С)БО 9.</p> <p>Первісна вартість одиниці запасів, придбаних у результаті обміну на подібні запаси, дорівнює балансовій вартості переданих запасів. Первісною вартістю запасів, що придбані в обмін на неподібні запаси, визнається справедлива вартість отриманих запасів.</p>	<p>п. 12 НП(С)БО 9</p> <p>п. 13 НП(С)БО 9</p>
<p>Собівартість нематеріальних активів (див. визначення <i>первісна вартість</i>)</p>	<p>Первісна вартість придбаного нематеріального активу складається з:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ціни (вартості) придбання (крім отриманих торговельних знижок); 2) мита, непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню; 3) інших витрат, безпосередньо пов'язаних з його придбанням та доведенням до стану, у якому він придатний для використання за призначенням. <p>Фінансові витрати не включаються до первісної вартості нематеріальних активів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до НП(С)БО 31 «Фінансові витрати»).</p> <p>Первісна вартість нематеріального активу, придбаного в результаті обміну на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого нематеріального активу. Первісна вартість нематеріального активу, придбаного в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив, дорівнює справедливій вартості переданого нематеріального активу, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну.</p> <p>Первісною вартістю безоплатно отриманих нематеріальних активів є їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених п. 11 НП(С)БО 8.</p> <p>Первісною вартістю нематеріальних активів, що внесені до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених п. 11 НП(С)БО 8.</p>	<p>п. 11 НП(С)БО 8</p> <p>п. 12 НП(С)БО 8</p> <p>п. 13 НП(С)БО 8</p> <p>п. 14 НП(С)БО 8</p>
<p>Собівартість основних засобів (див. визначення <i>первісна вартість</i>)</p>	<p>Первісна вартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків); 2) реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів; 3) суми ввізного мита; 	<p>п. 8 НП(С)БО 7</p>

1	2	3
	<p>4) суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємству);</p> <p>5) витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;</p> <p>6) витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів;</p> <p>7) інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.</p> <p>Фінансові витрати не включаються до первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до НП(С)БО 31 «Фінансові витрати».</p> <p>Первісна вартість безоплатно отриманих основних засобів дорівнює їх справедливій вартості на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених п. 8 НП(С)БО 7.</p> <p>Первісною вартістю основних засобів, що внесені до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених п. 8 НП(С)БО 7.</p> <p>Первісна вартість об'єкта основних засобів, отриманого в обмін на подібний об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів.</p> <p>Первісна вартість об'єкта основних засобів, придбаного в обмін (або частковий обмін) на неподібний актив, дорівнює справедливій вартості переданого немонетарного активу, збільшеній (зменшеній) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну.</p> <p>Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта (див. визначення <i>капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи</i>).</p>	<p>абз. 1 п. 10 НП(С)БО 7</p> <p>абз. 2 п. 10 НП(С)БО 7</p> <p>п. 12 НП(С)БО 7</p> <p>п. 13 НП(С)БО 7</p> <p>п. 14 НП(С)БО 7</p>
<p>Собівартість фінансової інвестиції</p>	<p>фінансові інвестиції первісно оцінюються та відображаються у бухгалтерському обліку за собівартістю. Яка складається з:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ціни її придбання; 2) комісійних винагород; 3) мита, податків, борів, обов'язкових платежів та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням фінансової інвестиції 	<p>п. 4 НП(С)БО</p>
<p>Собівартість кваліфікаційного активу</p>	<p>витрати на придбання, будівництво, створення, виготовлення, виробництво, вирощування і доведення кваліфікаційного активу до стану, у якому він придатний для використання із запланованою метою або продажу</p>	<p>п. 3 НП(С)БО 31</p>

1	2	3
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)	це: 1) виробнича собівартість продукції (робіт, послуг), яка була реалізована протягом звітного періоду. До виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) включаються ⁸⁹ : прями матеріальні витрати; прями витрати на оплату праці; інші прями витрати; змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати; 2) нерозподілені постійних загальновиробничих витрати; 3) наднормативних виробничих витрат	п. 11 НП(С)БО 16
Спеціальний податковий режим	система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів. Спеціальний податковий режим може передбачати особливий порядок визначення елементів податку та збору, звільнення від сплати окремих податків та зборів	ст. 11 ПКУ
Спільна діяльність	господарська діяльність зі створенням або без створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними (див. визначення <i>оператор спільної діяльності</i>)	п. 3 НП(С)БО 12 п. 3 МСБО 28
Спільне підприємство	це спільна діяльність, при якій сторони, які мають спільний контроль над діяльністю, мають право на частку в чистих активах підприємства	п. 3 МСБО 28
Спільний контроль	розподіл контролю за господарською діяльністю відповідно до угоди про ведення спільної діяльності	п. 3 НП(С)БО 12
Справедлива вартість	сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату	п. 4 НП(С)БО 19
	це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки	МСФЗ 1, 3, 13, МСБО 2, 19, МСБО 20, 21, МСБО 32, 38, 40
	сума, за якою можна обміняти актив, погасити заборгованість або надати інструмент капіталу в операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами	МСФЗ 2, МСФЗ 9, 15,16
СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, обліку та звітності	особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених цією главою, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності. <i>Вибір спрощеної системи оподаткування</i> Юридична особа чи фізична особа - підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим главою 1 розділу XIV ПКУ.	п. 291.2 ст. 291 ПКУ п. 291.3 ст. 291 ПКУ

⁸⁹ Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) згідно з НП(С)БО 16 при необхідності може бути розширено згідно з інформаційними потребами управління підприємства (п.11).

1	2	3
	<p><i>Групи платників, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності:</i></p> <p>1) перша група – фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;</p> <p>2) друга група – фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв: не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 834 розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року⁹⁰;</p> <p>3) третя група – фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;</p> <p>4) четверта група – сільськогосподарські товаровиробники:</p> <p>4.1) юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків;</p> <p>4.2) фізичні особи - підприємці, які провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону України «Про фермерське господарство», за умови виконання сукупності таких вимог: здійснюють виключно вирощування, відгодовування сільськогосподарської продукції, збирання, вилов, переробку такої власновирощеної або відгодованої продукції та її продаж; провадять господарську діяльність (крім</p>	<p>п. 291.4 ст. 291 ПКУ</p>

⁹⁰ Дія цього підпункту не поширюється на фізичних осіб - підприємців, які надають посередницькі послуги з купівлі, продажу, оренди та оцінювання нерухомого майна (група 70.31 КВЕД ДК 009:2005), послуги з надання доступу до мережі Інтернет, а також здійснюють діяльність з виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння. Такі фізичні особи - підприємці належать виключно до третьої групи платників єдиного податку, якщо відповідають вимогам, встановленим для такої групи.

1	2	3
	<p>постачання) за місцем податкової адреси; не використовують працю найманих осіб; членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї у визначенні част. 2 ст. 3 Сімейного кодексу України; площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить не менше 0,5 гектара, але не більше 20 гектарів сукупно.</p> <p><i>Ставки єдиного податку⁹¹</i> (див. визначення <i>єдиний податок</i>) Ставки єдиного податку для платників встановлюються залежно від виду господарської діяльності, з розрахунку на календарний місяць сільськими, селищними, міськими радами для кожної групи у відсотках (фіксовані ставки – для 1 і 2 груп, відсоткові ставки – для 3 групи) до розміру:</p> <p>для першої групи – не більше 10 відсотків⁹² прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі у цій главі – прожитковий мінімум);</p> <p>для другої групи – не більше 20 відсотків⁹³ розміру (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;</p> <p>для третьої групи – 3 відсотки до доходу; 5 відсотків доходу⁹⁴ – у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку; 2 відсотки (спеціальна ставка) – для неплатників ПДВ на час дії воєнного стану.</p> <p>Для четвертої групи – єдиний податок встановлюють розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування⁹⁵ та становить (у відсотках бази оподаткування): - для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту) – 0,95; - для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,57; - для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) – 0,57; - для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,19; - для земель водного фонду – 2,43; - для сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту, – 6,33.</p>	ст. 293 ПКУ

⁹¹ З 01 квітня 2022 р. до припинення або скасування воєнного стану на території України, згідно з абз. 1 пп. 9.1 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, платники-«єдинники» 1 та 2 груп мають право не сплачувати єдиний податок.

⁹² Максимальна ставка єдиного податку 1 група ФОП з 01.01.2023 р. – 268,4 грн., тобто 10 % від прожиткового мінімуму.

⁹³ Максимальна ставка єдиного податку 2 група ФОП з 01.01.2023 р. – 1 340 грн., тобто 20 % від прожиткового мінімуму.

⁹⁴ Ставка єдиного податку для платників єдиного податку першої - третьої групи (фізичні особи - підприємці) у деяких випадках встановлюється у розмірі 15 відсотків (п. 293.4. ПКУ) або у подвійному розмірі ставок (п. 293.5 ПКУ).

⁹⁵ Перелік гірських зон та поліських територій визначається Кабінетом Міністрів України. 293.9 ПКУ.

1	2	3
	<p>Обмеження щодо застосування спрощеної системи оподаткування визначені п. 291.5 ст. 291 ПКУ.</p> <p>Не можуть бути платниками ЄП 3 групи за ставкою 2% (на період воєнного стану) суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи – підприємці), які згідно з пп. 9.3 п. 9 підрозд. 8 розд. XX ПКУ здійснюють: обмін іноземної валюти; виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів, роздрібною торгівлі підакцизними товарами); видобуток, реалізацію корисних копалин (крім видобування підземних та поверхневих вод підприємствами, які надають послуги централізованого водопостачання та водовідведення); страхові (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів; представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку; фізичні та юридичні особи - нерезиденти.</p> <p>Термін декларації та порядок сплати податку</p> <p>Відповідно до ст. 296 ПКУ платники єдиного податку подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строк, встановлений для річного податкового (звітного) періоду, в якій відображаються обсяг отриманого доходу, щомісячні авансові внески, визначені ст. 295 ПКУ, а також відомості про суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, нарахованого, обчисленого і сплаченого в порядку, визначеному законом для даної категорії платників.</p> <p>Відтак, ФОП 1-2 групи сплачують ЄП щомісячно, авансовим платежем не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця. ФОП 3 групи здійснюють сплату ЄП щоквартально, протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал⁹⁶. Крім того, платники ЄП можуть здійснити сплату ЄП авансовим внеском за весь податковий (звітний) період (квартал, рік), але не більш як до кінця поточного звітного року. ФОП 4 групи сплачують податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах: у I кварталі – 10%; у II кварталі – 10%; у III кварталі – 50%; у IV кварталі – 30%</p>	<p>ст. 296 ПКУ</p> <p>абз.2 пп. 295.1 п. 295.1 ст. 295 ПКУ</p> <p>пп. 295.9.2 п. 295.9 ст. 295 ПКУ</p>

⁹⁶ У разі коли останній день сплати припадає на вихідний день або святковий день, строк сплати переноситься на операційний (банківський) день, що настає за вихідним або святковим днем (останній абз. п. 57.1 ПКУ).

1	2	3
Ставка відсотка на можливі позики орендаря	ставка відсотка, яку мав би сплачувати орендар за подібну оренду або (якщо цей показник визначити неможливо) ставка відсотка за позиками для придбання подібного активу (на той самий термін та з подібною гарантією) на початку строку оренди	п. 4 НП(С)БО 14
Ставка податку	визнається як розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування	п. 25.1 ст. 25 ПКУ
Стаття	елемент фінансового звіту, який відповідає критеріям, установленим НП(С)БО 1	п. 3 НП(С)БО 1
Страховий стаж⁹⁷	<p>період (строк), протягом якого особа підлягає соціальному страхуванню відповідно до видів соціального страхування. <i>Страховий стаж обчислюється за даними реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування</i>, у тому числі за даними про трудову діяльність працівників, внесеними відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», а за періоди, за які не внесені дані до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, – у порядку та на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше.</p> <p>Оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, здійснюється за рахунок коштів роботодавця у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.</p> <p>Відповідно до страхового стажу розраховується коефіцієнт страхового стажу – величина, що визначається відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» для обрахування страхового стажу при обчисленні розміру допомоги по тимчасовій непрацездатності (лікарняних) в таких розмірах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 50 відсотків середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж до трьох років; 2) 60 відсотків середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж від трьох до п'яти років; 3) 70 відсотків середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж від п'яти до восьми років; 4) 100 відсотків⁹⁸ середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж понад вісім років 	<p>ст.1 Закону № 1105-XIV</p> <p>п. 2 ст. 21 Закону № 1105</p> <p>п. 2 ст. 22 Закону № 1105</p> <p>ст. 24 Закону № 1105</p>

⁹⁷ З 28.02.2001 р. термін «трудоий стаж» замінило поняття «страховий стаж». Періоди, що включають до страхового стажу, визначено статтею 21 Закону № 1105 [21]. До страхового стажу відносять страхові виплати за час роботи на умовах трудового договору, перебування на виборних посадах, однак служба в армії й навчання у професійно-технічних училищах до страхового стажу вже не враховують.

⁹⁸ Допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується у розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу): застрахованим особам, віднесеним до 1-3 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одному з батьків або особі, що їх замінює та доглядає хвору дитину віком до 14 років, яка потерпіла

1	2	3
Страховальники	роботодавці та інші особи, які відповідно до закону сплачують єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та/або є платниками відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»	ст.1 Закону № 1058-IV
Строк корисного використання (експлуатації)	очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг)	п. 4 НП(С)БО 7
	а) період, протягом якого очікується, що актив буде придатний для використання суб'єктом господарювання; або б) кількість одиниць виробленої продукції чи подібних одиниць, що їх суб'єкт господарювання очікує отримати від активу	МСБО 16. МСБО 38
Строк оренди	період дії невідмовної орендної угоди, а також період продовження цієї угоди, обумовлений на початку строку оренди	п. 4 НП(С)БО 14
Строк сплати податку та збору	період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Податок чи збір, що не був сплачений у визначений строк, вважається не сплаченим своєчасно. Момент виникнення податкового обов'язку платника податків, у тому числі податкового агента, визначається календарною датою. Строк сплати податку та збору обчислюється роками, кварталами, місяцями, декадами, тижнями, днями або вказівкою на подію, що повинна настати або відбутися. Строк сплати податку та збору встановлюється відповідно до податкового законодавства для кожного податку окремо (див. визначення <i>податковий період, звітний (базовий) податковий період</i>)	ст. 31 ПКУ п. 31.1 ст. 31 ПКУ п. 31.2 ст. 31 ПКУ п. 31.3 ст. 31 ПКУ
Суборенда	угода про передачу орендарем орендованого ним об'єкта в оренду третій особі	п. 4 НП(С)БО 14
Сукупний дохід	зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками)	п. 3 НП(С)БО 1

від Чорнобильської катастрофи; ветеранам війни, постраждалим учасникам Революції Гідності та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членам сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України; особам, віднесеним до жертв нацистських переслідувань відповідно до Закону України «Про жертви нацистських переслідувань»; донорам, які мають право на пільгу, передбачену статтею 20 Закону України «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові»; особам, реабілітованим відповідно до Закону України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років», із числа тих, яких було піддано репресіям у формі (формах) позбавлення волі (ув'язнення) або обмеження волі чи примусового безпідставного поміщення здорової людини до психіатричного закладу за рішенням позасудового або іншого репресивного органу (п. 5 ст. 24 Закону № 1105 [21]).

1	2	3
Сума погашення	недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства	п. 4 НП(С)БО 11
Сума, що амортизується	собівартість активу або інша сума, що замінює собівартість, за вирахуванням його ліквідаційної вартості	МСБО 16, МСБО 38
Сума очікуваного відшкодування активу⁹⁹	найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації активу (див. визначення) або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від активу (див. визначення)	п. 4 НП(С)БО 28
Сума очікуваного відшкодування необоротного активу	найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість	п. 4 НП(С)БО 7
Сумнівний борг	поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником	п. 4 НП(С)БО 10
Суттєва інформація	інформація, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається відповідними НП(С)БО або МСФЗ та керівництвом підприємства	п. 3 НП(С)БО 1
Суттєвий вплив	повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової, господарської та комерційної політики об'єкта інвестування без здійснення контролю цієї політики Свідченням суттєвого впливу, зокрема, можуть бути: 1) володіння двадцятьма або більше відсотками акцій (статутного капіталу) підприємства; 2) представництво в раді директорів або аналогічному керівному органі підприємства; 3) участь у прийнятті рішень; 4) взаємообмін управлінським персоналом; 5) забезпечення підприємства необхідною техніко-економічною інформацією	п. 3 НП(С)БО 12
Таксономія фінансової звітності	склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю. Таксономія фінансової звітності за міжнародними стандартами видається Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку	ст. 1 Закону № 996-XIV
Твердий контракт	контракт у письмовій формі, що передбачає обмін визначеної кількості ресурсів за встановленою ціною на конкретну майбутню дату (дати), має визначений строк виконання, не містить відкладальних або скасувальних умов, не може бути розірваний і змінений в односторонньому порядку, та передбачає забезпечення виконання контракту	п. 4 НП(С)БО 13

⁹⁹ Приклад визначення суми очікуваного відшкодування активу та втрат від зменшення його корисності наведено в додатку 1 до НП(С)БО 28 «Зменшення корисності активів».

1	2	3
Теперішня вартість	дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства	п. 4 НП(С)БО 11
Теперішня вартість зобов'язання за програмою з визначеною виплатою	теперішня вартість (без вирахування активів програми) очікуваних майбутніх платежів, необхідних для погашення заборгованості, що виникає в результаті виконання робіт працівниками у звітному та попередніх періодах	п. 3 НП(С)БО 26
Теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від активу	визначається застосуванням відповідної ставки дисконту до майбутніх грошових потоків від безперервного використання активу та його продажу (списання) наприкінці строку корисного використання (експлуатації). Майбутні грошові потоки від активу визначаються виходячи з фінансових планів підприємства на період не більше п'яти років. Якщо в підприємства є досвід визначення суми очікуваного відшкодування активу і наявні розрахунки, що свідчать про достовірність оцінки майбутніх грошових потоків, то така оцінка може визначатися на підставі фінансових планів підприємства, які охоплюють період більше п'яти років.	п. 4 НП(С)БО 28
Технічна помилка	будь-яка помилка, вада або дефект у роботі складових частин електронного кабінету або кваліфікованого електронного підпису чи печатки, що призводить до невідповідності методології та/або алгоритмів роботи електронного кабінету та не є методологічною помилкою	пп. 14.1.182 ¹ п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Тимчасова податкова різниця	різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно	п. 3 НП(С)БО 17
Тимчасова різниця, що підлягає вирахуванню	тимчасова податкова різниця, що призводить до зменшення податкового прибутку (збільшення податкового збитку) у майбутніх періодах	п. 3 НП(С)БО 17
Тимчасова різниця, що підлягає оподаткуванню	тимчасова податкова різниця, що включається до податкового прибутку (збитку) у майбутніх періодах	п. 3 НП(С)БО 17
Товари	матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення	пп. 14.1.244 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Торгівля валютними цінностями	операції, пов'язані з переходом права власності на національну валюту України, іноземну валюту, платіжні документи та інші цінні папери, виражені у національній валюті України, в іноземній валюті або банківських металах, банківські метали	пп. 14.1.247 п. 14.1 ст. 14 ПКУ

1	2	3
Торгівля іноземною валютою	валютні операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами за умови, що такими валютними цінностями є національна валюта України, цінні папери та чеки, виражені у національній валюті України	пп. 14.1.248 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Торгівля у розстрочку	господарська операція, яка передбачає продаж резидентом або нерезидентом товарів фізичним чи юридичним особам на умовах розстрочення кінцевого розрахунку, на визначений строк та під процент	пп. 14.1.249 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК (для сплати податку на майно)	<p>це податок, який сплачують фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року¹⁰⁰</p> <p><i>Ставка транспортного податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування</i>¹⁰¹</p> <p>Попередній власник платить транспортний податок по місяць, у якому він цей автомобіль продав або подарував. Якщо авто передано у фінансовий лізинг (оренду), платником транспортного податку є орендодавець (юридична чи фізична особа – власник транспортного засобу).</p> <p><i>Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.</i></p> <p>Обчислення суми податку з об'єкта оподаткування фізичних осіб здійснюється контролюючим органом податковою адресою (місцем реєстрації) платника податку, зазначеною в реєстраційних документах на об'єкт оподаткування. Податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку разом з детальним розрахунком суми/сум податку та відповідні платіжні реквізити надсилаються платнику податку контролюючим органом у порядку, визначеному ст. 42 Податкового кодексу, до 1 липня року базового податкового (звітного) періоду (року)</p>	<p>ст. 267 ПКУ</p> <p>п. 267.4 ст. 267 ПКУ</p> <p>п. 267.3 ст. 267 ПКУ</p> <p>пп. 267.6.2 п. 267.6 ст. 267 ПКУ</p>

¹⁰⁰ В 2023 році граничний вік авто – це випуск авто 2018 року. На 1 січня 2023 р. мінімальна зарплата становить 6700 гривень, відтак, об'єктом оподаткування транспортним податком є вартісна межа авто у 375 її розмірів, тобто, 2 512 500 грн і більше. Міністерство економіки щорічно публікує список моделей авто, що підпадають під транспортний податок в Україні.

¹⁰¹ З 1 січня 2023 року змінено вартість першої реєстрації авто в Україні. Збір у пенсійний фонд під час першої реєстрації авто залежить від розміру прожиткового мінімуму. З 1 січня 2023 року він становить 2 684 грн, відповідно, суми платежів змінилися. Ставка пенсійного збору під час реєстрації авто становить від 3 до 5%, залежно від його вартості. Електромобілі звільнено від його сплати. **Розмір збору в Пенсійний фонд під час реєстрації авто у 2023 році:** 3% – для автомобілів вартістю до 165 прожиткових мінімумів (442 860 гривень); 4% – для автомобілів вартістю від 165 до 290 прожиткових мінімумів (442 860–778 360 гривень); 5% – для автомобілів вартістю понад 290 прожиткових мінімумів (778 360 гривень).

1	2	3
	<p>Платники податку - юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцем реєстрації об'єкта оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.</p> <p><i>Строки сплати транспортного податку:</i></p> <p>а) фізичними особами – протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;</p> <p>б) юридичними особами – авансовими внесками покварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації</p>	<p>пп. 267.6.4 п. 267.6 ст. 267 ПКУ</p> <p>п. 267.8 ст. 267 ПКУ</p>
<p>ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР</p>	<p>це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.</p> <p><i>Платниками збору є</i> громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які перебувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної, міської ради про встановлення туристичного збору, та тимчасово розміщуються у місцях проживання (ночівлі).</p> <p><i>Платниками збору не можуть бути особи, які:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено такий збір; 2) особи, які прибули у відрядження або тимчасово розміщуються у місцях проживання (ночівлі), що належать фізичним особам на праві власності або на праві користування за договором найму; 3) особи з інвалідністю, діти з інвалідністю та особи, що супроводжують осіб з інвалідністю I групи або дітей з інвалідністю (не більше одного супроводжуючого); 4) ветерани війни; 5) учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; 6) особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають відповідну ліцензію; 7) діти віком до 18 років; 8) дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади; 9) члени сім'ї фізичної особи першого та/або другого ступеня споріднення, які тимчасово розміщуються такою фізичною особою у місцях проживання (ночівлі), що належать їй на праві власності або на праві користування за договором найму; 10) взяті на облік як внутрішньо переміщені особи відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», які тимчасово 	<p>п. 268.1 ст. 268 ПКУ</p> <p>п. 268.2 ст. 268 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>розміщуються у місцях проживання (ночівлі), а інформація про адресу таких місць зазначена в довідці про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи як адреса фактичного місця їх проживання/перебування.</p> <p><i>Ставка збору</i> встановлюється за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради за кожну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі), визначених пп. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268, у відсотковому розмірі від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення:</p> <p>1) до 0,5 відсотка – для внутрішнього туризму ; 2) до 5 відсотків – для в'їзного туризму.¹⁰²</p> <p><i>Платники збору сплачують суму збору авансовим внеском перед тимчасовим розміщенням у місцях проживання (ночівлі) податковим агентам, які справляють збір за ставками, у місцях справляння збору та з дотриманням інших вимог, визначених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради.</i></p> <p><i>Податкові агенти сплачують збір за своїм місцезнаходженням щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк та відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, або авансовими внесками до 30 числа (включно) кожного місяця (у лютому – до 28 (29) включно) на підставі рішення відповідної сільської, селищної, міської ради.</i></p>	<p>пп. 268.3.1 п. 268.3 ст. 268 ПКУ</p> <p>пп. 268.6.1 п. 268.6 ст. 268 ПКУ</p> <p>пп. 268.7.1 п. 268.7 ст. 268 ПКУ</p>
Фактична перевірка	<p>це перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Така перевірка здійснюється контролюючим органом щодо дотримання норм законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, свідоцтв, у тому числі про виробництво та обіг підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами).</p> <p>Тривалість фактичної перевірки не повинна перевищувати 10 діб. Продовження строку таких перевірок здійснюється за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу не більш як на 5 діб.</p> <p>(див. визначення <i>види перевірок (податкових)</i>)</p>	<p>пп. 75.1.3 п. 75.1 ст.75 ПКУ</p>
Фінансова діяльність	<p>діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства</p>	<p>п. 3 НП(С)БО 1, п. 6 МСБО 7</p>

¹⁰² У 2023 році розмір ставки туристичного збору для внутрішнього туризму не буде перевищувати 33,50 грн (6700 x 0,005%), а максимальний розмір ставки відповідно буде становити – 335 грн.

1	2	3
Фінансова допомога	<p>фінансова допомога, надана на безповоротній або поворотній основі.</p> <p>Безповоротна фінансова допомога – це:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів; 2) сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитору позичальником після списання такої безнадійної заборгованості; 3) сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності; 4) основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних). <p>Поворотна фінансова допомога – сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення</p>	<p>пп. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>
Фінансова звітність ¹⁰³	<p>звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.</p> <p>Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.</p> <p>Фінансова звітність складається з:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) балансу (звіту про фінансовий стан) (див. визначення); 2) звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) (див. визначення); 3) звіту про рух грошових коштів (див. визначення); 4) звіту про власний капітал (див. визначення); 5) приміток до фінансової звітності (див. визначення). <p>Форма і склад статей фінансової звітності визначаються у додатках 1 і 2 до НП(С)БО 1</p>	<p>ст. 1 Закону № 996-XIV, п. 3 НП(С)БО 1</p> <p>Додатки 1,2 НП(С)БО 1</p>
Фінансова оренда	<p>оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом.</p> <p>Оренда вважається фінансовою за наявності хоча б однієї з наведених нижче ознак:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) орендар набуває права власності на орендований актив після закінчення строку оренди; 	<p>п. 4 НП(С)БО 14, МСФЗ 16</p>

¹⁰³ Для мікропідприємств, малих підприємств, які визнані такими відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», непадприємницьких товариств, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та підприємств, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства, встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати, форма і порядок складання яких визначаються НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність».

1	2	3
	<p>б) орендар має можливість та намір придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливу вартість на дату придбання;</p> <p>в) строк оренди становить більшу частину строку корисного використання (експлуатації) об'єкта оренди;</p> <p>г) теперішня вартість мінімальних орендних платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує справедливу вартість об'єкта оренди;</p> <p>ґ) орендований актив має особливий характер, що дає змогу лише орендареві використовувати його без витрат на його модернізацію, модифікацію, дообладнання;</p> <p>д) орендар може продовжити оренду активу за плату, значно нижчу за ринкову орендну плату;</p> <p>е) оренда може бути припинена орендарем, який відшкодовує орендодавцю його втрати від припинення оренди;</p> <p>є) доходи або втрати від змін справедливої вартості об'єкта оренди на кінець терміну оренди належать орендарю (див. визначення <i>фінансовий лізинг</i> та умови його визнання у Податковому кодексі (пп. 14.1.97 ПКУ))</p>	
Фінансове зобов'язання	<p>контрактне зобов'язання:</p> <p>а) передати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому підприємству;</p> <p>б) обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно не вигідних умовах</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 13, п. 11 МСБО 32</p>
Фінансове зобов'язання, призначене для перепродажу	<p>фінансове зобов'язання, що виникає внаслідок випуску фінансового інструмента з метою подальшого продажу для отримання прибутку від короткотермінових коливань його ціни та/або винагороди посередника</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 13</p>
Фінансовий актив, призначений для перепродажу	<p>фінансовий актив, придбаний з метою подальшого продажу для отримання прибутку від короткотермінових змін його ціни та/або винагороди посередника</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 13</p>
Фінансовий інструмент	<p>контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого</p>	<p>п. 4 НП(С)БО 13, п. 3 НП(С)БО 24, п. 11 МСБО 32</p>
Фінансовий лізинг	<p>господарська операція юридичної особи (лізингодавця), за якою лізингодавець передає лізингоодержувачу майно, яке є основним засобом і придбане або виготовлене лізингодавцем, а також усі ризики та винагороди, пов'язані з правом володіння та користування об'єктом фінансового лізингу (див. визначення <i>фінансова оренда</i>).</p> <p>Лізинг вважається фінансовим за наявності хоча б однієї з таких умов:</p> <p>а) об'єкт лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менш як 75 відсотків його первісної вартості, а лізингоодержувач зобов'язаний на підставі лізингового договору та протягом строку його дії придбати об'єкт лізингу з подальшим переходом права власності від лізингодавця до лізингоодержувача за ціною, визначеною у такому лізинговому договорі;</p>	<p>пп. 14.1.97 п. 14.1 ст. 14 ПКУ</p>

1	2	3
	<p>б) балансова (залишкова) вартість об'єкта лізингу на момент закінчення дії лізингового договору, передбаченого таким договором, становить не більш як 25 відсотків первісної вартості ціни такого об'єкта лізингу, що діє на початок строку дії лізингового договору;</p> <p>в) сума лізингових платежів, зазначених у договорі лізингу на момент укладення такого договору, дорівнює первісній вартості об'єкта лізингу або перевищує її; майно, що передається у лізинг, виготовлене за замовленням лізингоодержувача та після закінчення дії лізингового договору не може бути використаним іншими особами, крім лізингоодержувача, виходячи з його технологічних та якісних характеристик.</p> <p><i>Строк фінансового лізингу</i> – це передбачений лізинговим договором строк, який розпочинається з дати передання ризиків, пов'язаних із зберіганням або використанням майна, чи права на отримання будь-яких вигод чи винагород, пов'язаних з його використанням, або будь-яких інших прав, що слідують з прав на володіння, користування або розпоряджання таким майном, лізингоодержувачу та закінчується строком закінчення дії лізингового договору, включаючи будь-який період, протягом якого лізингоодержувач має право прийняти одноосібне рішення про продовження строку лізингу згідно з умовами договору.</p>	
Фінансовий ризик	ризик можливих майбутніх змін в одному або кількох параметрах із-поміж установленної ставки відсотка, ціни фінансового інструмента, ціни товару, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності, або іншої змінної величини, за умови, що, у випадку нефінансової змінної величини, ця змінна величина не є специфічною для сторони контракту	МСФЗ 17
Фінансові активи	це: а) грошові кошти та їх еквіваленти; б) контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства; в) контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно вигідних умовах; г) інструмент власного капіталу іншого підприємства.	п. 4 НП(С)БО 13
Фінансові витрати	витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями	п. 3 НП(С)БО 31
Фінансові інвестиції	господарські операції, що передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та/або інших фінансових інструментів. Фінансові інвестиції в Податковому кодексі поділяють на прямі і портфельні (див. визначення <i>прямі інвестиції, портфельні інвестиції</i>).	пп. 14.1.81 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
	активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора	п. 4 НП(С)БО 13

1	2	3
Форвардний контракт	цивільно-правовий договір, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установленій строк передати базовий актив у власність покупця на визначених умовах, а покупець зобов'язується прийняти в установленій строк базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену таким договором. Форвардний контракт виконується шляхом постачання базового активу та його оплати коштами або проведення між сторонами контракту грошових розрахунків без постачання базового активу (див. визначення <i>дериватив</i>)	пп. 14.1.45.3 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Фрахт	винагорода (компенсація), що сплачується за договорами перевезення, найму або піднайму судна або транспортного засобу (їх частин) для: - перевезення вантажів та пасажирів морськими або повітряними суднами; - перевезення вантажів залізничним або автомобільним транспортом;	пп. 14.1.260 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Функціональна валюта	валюта основного економічного середовища, у якому суб'єкт господарювання здійснює свою діяльність	п. 8 МСБО 21
Ф'ючерсний контракт (ф'ючерс)	стандартизований строковий контракт, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установленій строк (дата виконання зобов'язань за ф'ючерсним контрактом) передати базовий актив у власність покупця на визначених специфікацією умовах, а покупець зобов'язується прийняти базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену сторонами контракту на дату його укладення. Ф'ючерсний контракт виконується відповідно до його специфікації шляхом постачання базового активу та його оплати коштами або проведення між сторонами контракту грошових розрахунків без постачання базового активу. Виконання зобов'язань за ф'ючерсом забезпечується шляхом створення відповідних умов організатором торгівлі стандартизованими строковими контрактами (див. визначення <i>дериватив</i>)	пп. 14.1.45.4 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Хеджування	застосування одного чи декількох інструментів хеджування з метою повної чи часткової компенсації змін справедливої вартості об'єкта хеджування або пов'язаного з ним грошового потоку	п. 4 НП(С)БО 13
Хронометраж	процес спостереження за веденням господарської діяльності платника податків, який здійснюється під час проведення фактичних перевірок та застосовується контролюючими органами з метою встановлення реальних показників щодо діяльності платника податків, яка здійснюється на відповідному місці її провадження	пп. 14.1.264 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Ціновий ризик	імовірність цінових змін внаслідок валютного, відсоткового та ринкового ризиків	п. 4 НП(С)БО 13
Часовий зважений коефіцієнт	частка від ділення загальної кількості днів (місяців), протягом яких акції перебували в обігу, на загальну кількість днів (місяців) у звітному році	п. 3 НП(С)БО 24

1	2	3
Частка меншості	частина чистого прибутку (збитку) та чистих активів дочірнього підприємства, яка не належить материнському підприємству (прямо або через інші дочірні підприємства)	п. 4 НП(С)БО 19
Чиста вартість реалізації	оцінена ціна продажу у звичайному ході бізнесу мінус попередньо оцінені витрати на завершення та попередньо оцінені витрати, необхідні для здійснення продажу	п. 6 МСБО 2
Чиста вартість реалізації активу	справедлива вартість активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію	п. 4 НП(С)БО 28
Чиста вартість реалізації запасів	очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію	п. 4 НП(С)БО 9
Чиста вартість реалізації необоротного активу	справедлива вартість необоротного активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію	п. 4 НП(С)БО 7
Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості	сума поточної дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів ¹⁰⁴ (див. визначення <i>резерв сумнівних боргів</i>)	п. 4 НП(С)БО 10
Чисті активи	активи підприємства за вирахуванням його зобов'язань	п. 4 НП(С)БО 19
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів	ст. 1 Закону № 996-XIV п. 3 НП(С)БО 1, п. 7 НП(С)БО 15
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	ділення різниці між сумою чистого прибутку (збитку) і сумою дивідендів на привілейовані акції на середньорічну кількість простих акцій в обігу	п. 4 НП(С)БО 24
Штрафна санкція (фінансова санкція, штраф)	плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з осіб, що вчинили податкове правопорушення або порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності	пп. 14.1.265 п. 14.1 ст. 14 ПКУ
Юридичне зобов'язання	зобов'язання, яке виникає внаслідок: а) договору (внаслідок його явних чи неявних умов); б) законодавства або в) іншої норми права	п. 10 МСБО 37

¹⁰⁴ Створення резерву сумнівних боргів є обов'язковим згідно з п. 8 НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Проте, вимога п. 7 НП(С)БО 10 не поширюється на підприємства, які застосовують МСФЗ, перелік яких визначено ст. 121 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [9].

СПИСОК
використаних і рекомендованих
джерел нормативно-правового забезпечення
В СФЕРІ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

1. Бюджетний кодекс України : Кодекс від 08.07.2010 р. № 2456-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Господарський кодекс України : Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс від 07.12.1984 р. № 8073-X URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n1383>
4. Кримінальний кодекс України : Кодекс від 05.04.2001 р. № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
5. Митний кодекс України : Кодекс від 13.03.2012 р. № 4495-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
6. Податковий кодекс України : Кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
8. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
10. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
11. Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» : Закон України від 21.09.2022 р. № 2620-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2620-20#Text>
12. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень : Закон України від 30.11.2021 р. № 1914-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-20#Text>
13. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування діяльності з торгівлі валютними цінностями у готівковій формі : Закон України від 03.11.2022 р. № 2720-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2720-20#Text>
14. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2120-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>
15. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану : Закон України від 24.03.2022 р. № 2142-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>
16. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень : Закон України від 30.11.2021 р. № 1914 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-20#Text>

17. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування військовим збором грошового забезпечення військовослужбовців та інших осіб, які беруть безпосередню участь у бойових діях в умовах воєнного стану : Закон України від 19.06.2022 р. № 2308-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2308-20#Text>
18. Про Державний бюджет України на 2023 рік : Закон України від 03.11.2022 р. № 2710-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>
19. Про державні лотереї в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5204-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5204-17#Text>
20. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
21. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
22. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
23. Про затвердження Порядку надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій громадських організацій осіб з інвалідністю : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 08.08.2007 р. № 1010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2007-%D0%BF#n9>
24. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» : Закон України від 24.02.2022 р. № 2102-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>
25. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
26. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
27. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
28. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
29. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>
30. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
31. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
32. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#n17>
33. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю : Закон України від 19.06.2003 р. № 978-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-15#Text>
34. Цивільний кодекс України : Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n6094>

СЛЕНГОВИЙ ГЛОСАРІЙ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Професійний сленг (лексикон) допомагає швидкій комунікації між спеціалістами вузької сфери та сприяє більшому взаєморозумінню між працівниками, прискорюючи вербальне спілкування. Під сленгом слід розуміти використання неформальних слів і виразів у мовленні фахових працівників, які не вважаються стандартом у межах відповідного професійного спрямування. Разом з тим, використання сленгу означає приналежність до певного фаху, роду занять, а отже, до певної унікальної соціальної професійної групи. Відтак, знання професійного неофіційного лексикону дозволяє визначити «свій – не свій», тобто рівень професіоналізму, значний досвід за напрямком діяльності, а також рівень занурення в спеціальність. Філологи стверджують, що в будь-якій тривало існуючій професійній групі рано чи пізно формується професійний сленг, лексикон, і фінансисти, бухгалтери, податківці цьому не виключення. Однак, для дотримання високого кваліфікаційного рівня завжди потрібно розуміти доречність професійного сленгу, його вживання має більше акцентне, творче значення, – як мовна гра слів, що дозволяє проявити про себе у вузькій групі та виокремитись або ж злитись з вузькому колі, тоді як інтелектуальний і культурний рівень особистості визначає чиста державна мова і фахова термінологія, яка має формальне професійне призначення. Корпоративна мова має бути однозначно трактованою та зрозумілою для всіх слухачів чи користувачів інформації, тому коли рівень спілкування переходить в широке коло учасників, варто уникати «професійного» сленгу. Необхідно пам'ятати про цінність і гідність нашої української мови, про офіційні визначення в нормативно-правовій базі та навчально-методичній літературі, щоб підвищувати рівень і культуру професійного спілкування, адже мова – це наш код нації, найголовніша ознака народу, інтелектуальне надбання століть, тому професійний глосарій та офіційна термінологія має велике значення для освоєння фахових знань і навиків. З іншої сторони, сленговий словник визначає дві функції: *ознайомчу*, яка допомагає професійному розумінню дефініцій за конкретним напрямом діяльності, сприяє виразності, полегшує спілкування у вузькому професійному колі, позбавляє від довгих і детальних пояснень, а також *виховну*, яка зверне вашу увагу на те, що дані слова і вирази є специфічною лексикою, професійним сленгом, соціолектом, якого слід уникати для підвищення корпоративної культури, більш шанобливого ставлення до облікової та економічної науки, а також для досягнення чистоти української ділової мови, як зазначено у Законі України «Про засади державної мовної політики», державна українська мова є «мовою економічної і соціальної діяльності» (стаття 18), та визначається як «закріплена законодавством мова, вживання якої обов'язкове в органах державного управління та діловодства, установах та організаціях, на підприємствах, у державних закладах освіти, науки, культури, у сферах зв'язку та інформатики тощо» (стаття 1).

Поняття	Визначення
1	2
Аблакат	іносказання, що означає поганий адвокат – у вузькому значенні, натяк на недосвідченого клієнта, спотворення слів адвокатом, а в широкому – будь-який адвокат
Авіаносець	юридична особа, яка діє з метою приєднання (поглинання) юридичних осіб з інших регіонів
Адвокат положняковий	адвокат за призначенням, «як положено» за законом, для здійснення захисту, якщо немає можливості обрати адвоката особисто обвинуваченому або його довіреним особам
Адміністративний ресурс	можливість впливати на ситуацію за допомогою використання владних повноважень та державних ресурсів, особистих зв'язків тощо
«ажур» «Все в ажурі!»	вираз походить з професійної сфери бухгалтерів, а саме від французького слова <i>à jour</i> – «на цей день», «в актуальному стані», і означає стан бухгалтерського обліку, коли всі бухгалтерські записи роблять в день здійснення господарської операції. Слово і вираз набуло широкого розповсюдження і поза межами професійного бухгалтерського сленгу
Апеляшка	скорочення, що означає – апеляційна інстанція для відкриття апеляційних процесів щодо нових доказів, зокрема на спростування висновків податкового органу тощо
Баланс висить	є певна методологічна або арифметична бухгалтерська помилка, яка перешкоджає виведенню балансової рівності між сумами активів і пасивів на звітну дату
Банк	скорочення, що означає – наявність грошових коштів на рахунку в банку
Б'ється (підтягується) – «В мене все б'ється!»	означає співставність даних в різних бухгалтерських документах, реєстрах і фінансовій звітності
Брутто, gros	сума виплат працівнику за відпрацьований час до моменту відрахування з неї працедавцем усіх податків та зборів або зарплата до утримання податковим агентом податків (про те, що залишається після податків – див. нетто)
Бұхи	скорочення, що означає – працівники бухгалтерії
Бұхати «Платіж, який надійшов, ми вже пробұхали!»	зробити необхідні облікові записи в документах та на бухгалтерських рахунках за розрахунково-платіжною операцією

1	2
Бўхи, які сидять на материалах, на касі, на зарплаті тощо	напрям роботи спеціалістів в бухгалтерському відділі (бухгалтерії), який розподіляє обов'язки та відповідальність працівників за організацію обліку у певних облікових ділянках: облік товарно-матеріальних цінностей, облік касових та банківських операцій, облік заробітної плати та пов'язаних з нею розрахунків тощо
Валюта	скорочення, що означає – наявність грошей в іноземній валюті
Вася	Вищий арбітражний суд
Вишка	Верховний суд
Вилловлювати косяки в документах за сейлзі	процес виявлення невідповідності даних бухгалтерії в оформленні операцій продажу, збуту товарів, продукції, послуг та даних менеджерів з продажу (від англійського слова <i>sales</i> – продажі)
Вісне, висіть	проблема з бухгалтерським програмним забезпеченням, технічною помилкою в електронному кабінеті або слабкою технічною підтримкою, що призвело до втрати облікових даних, які не записались, не підтвердження відправки в податкову тощо
Відавівзувати	термін, що означає підтвердження виконання певної дії щодо платіжного доручення, рахунку і т.д. Він має походження від слова авізо, під яким розуміють документ офіційного характеру, який сповіщає про виконання операції, пов'язаної з перерахуванням грошей чи поставкою товарів (з італійської мови <i>avviso</i> – повідомлення)
Відгул	вихідний день з дозволу адміністрації без оплати за власним бажанням
Відкат	це форма підкупу шляхом переговорів, при якій особа отримує хабар (подяка, дарунок), або комісійні в обмін на надані послуги. Винагорода, що виникає в результаті усних домовленостей між однією зацікавленою стороною та іншою, яка приймає рішення, зважаючи на особисту вигоду
Вобли	Обласний суд
Воса	позачергові збори акціонерів
«Відмивання грошей», брудні гроші	терміни, що виникли у США в 30-ті роки ХХ ст. у зв'язку з прийняттям у країні закону, який забороняв вільний продаж алкогольних напоїв (походить від англійської мови <i>money laundering</i>). Одним із негативних наслідків «сухого закону» стала контрабанда алкоголю, доходи від якої вкладалися в розвиток мережі пралень, отримуючи таким чином легальний статус. Відтоді подібного роду операції отримали образну назву «відмивання грошей»

1	2
Вузьке місце	фразеологізм, який вживається для позначення проблемних ділянок в організації діяльності підприємства, які спричиняють ріст витрат, упущення економічних вигод та можливостей, а, як результат, – недоотримання прибутків
Гєна	скорочення, що означає – генеральний директор
Гешєфт	іншомовне слово, що означає витяг профіту, прибутку, спекулятивні дії при збуті продукції, що передбачають особисту вигоду (з німецької мови <i>Geschäft</i> – справа, діло, торг)
Глухàр	платіжний документ з незрозумілими чи неправильними реквізитами
«Давай прокричимо!»	ситуація, коли вголос між двома бухгалтерами робиться звірка цифр (сум) одного рахунка з іншими кореспондуючими рахунками (сумами)
Дебіторка	скорочення, що означає – дебіторська заборгованість
Дедлайн	англiцизм, який означає крайній термін виконання завдання, договору, платежу (походить від англійської мови <i>deadline</i> – мертва лінія)
Дей-офф	англiцизм, що значить відгул, вихідний (походить від англійської мови <i>day off</i> – вихідний)
Діджитал або диджитал	сучасне міжнародне науково-технічне поняття, яке може мати значення: дискретний, цифровий, електронний (походить від англійської мови <i>digital</i> — «пальцевий, цифровий»)
Довірка	скорочення, що означає – довіреність, письмове уповноваження, що видається однією особою іншій для представництва перед третіми особами
Док	скорочення, що означає – документ (походить від англійського слова <i>doc</i> – документ)
Забіти контрагента	завести дані в довідник контрагентів, тобто означає необхідність ввести всі необхідні реквізити бізнес-партнера (контрагента) в бухгалтерському програмному забезпеченні (1С: Бухгалтерія 8, BAS (1С)) для ведення наступних розрахунково-платіжних операцій
Закрити період	необхідне виконання регламентних операцій (бухгалтерських дій) щодо закриття періоду. Для бухгалтерського обліку основним звітним періодом є місяць, квартал, півріччя, рік
Занос (заноска), занести	власне хабар, неофіційна винагорода, заохочення в обмін на послугу, рішення

1	2
Зарплата в конвертах	усна домовленість між працедавцем та найманою особою, яка жодним чином не фіксується юридично, про те, що роботодавець офіційно сплачує певну суму, а неофіційно – передає «в конверті» додаткові виплати. Це проводиться з метою ухилення від сплати соціального страхування працівників та скорочення фонду витрат на оплату праці
Зарядити	проплатити певну суму грошей, поповнення грошового потоку в оборот компанії
Зводка і звірка	комплекс дій, що означає звірення фактичних даних з бухгалтерськими, а також перевірка стану залишків за розрахунками між двома партнерами
Злетіло (з бухгалтерської програми)	технічна помилка або слабка технічна підтримка бухгалтерського програмного забезпечення, що спричинило втрату облікових даних
Злити контору	зробити уявне злиття або продати частки в статутному капіталі або акції
Золотий парашут	договір з керівним співробітником, що передбачає виплату значної компенсації у разі припинення трудових відносин
Ікспенси	англiцизм, що означає витрати (походить від англійського слова <i>expenses</i> – витрати)
Ікспенсувати	означає – списувати витрати
Ін'єкція в протез	марне вливання грошей в оборот компанії
Їжачки	міноритарні акціонери, розмір пакету акцій якого не дозволяє йому безпосередньо брати участь в управлінні компанією, як правило, фізичні особи – працівники / колишні працівники підприємства
Їжачків пасти	1. викуп акцій дрібних акціонерів через підставні особи; 2. виступати перед міноритаріями на скупці акцій за символічним курсом (рейдерство)
Каса	скорочення, що означає – надходження готівки в касу, залишок грошей в касі на даний момент
Кеш	англiцизм, що означає – наявність готівкових грошей (походить від англійського слова <i>cash</i> – готівка)
Крїжити сальдовку, звітність	детально перевіряти, зіставляючи дані. Вираз стався від польського <i>krzy</i> – хрест, що означає ставити хрестики у вивірених рядках чи сумах
Крипта	скорочення, що означає – криптовалюта
Крокодил	пусте субконто в звітах
Лазівка	можливість для платників податків уникнути частини податкових зобов'язань (сум) при формуванні фінансової та податкової звітності, виконуючи певні управлінські дії, явно не порушуючи законодавства

1	2
Лікарняний, на лікарняному	період оплаченої тимчасової відсутності, пов'язаною з втратою непрацездатності
Літачок	схема рахунку, зручна форма відображення наявного залишку майна чи джерел його утворення на рахунку а також його руху протягом певного періоду (звітного періоду)
Малоцінка	скорочення, що означає – малоцінні предмети, тобто МНМА та МПП
Малювати баланс	складати баланс (звіт про фінансовий стан) за фактичними даними, формуючи балансову вартість за допомогою різних методів оцінки майна та зобов'язань для відповідної мети (отримання кредиту, збільшення інвестиційної привабливості тощо)
Мертва фірма, фірма-одноденка, фірма-метелик, фірма-прокладка	підставна фірма, яка не здає фінансову звітність, не платить податки. Її використовують для відмивання грошей та уникнення сплати податків. Вони існують лише на папері, а насправді не ведуть реальної діяльності
Мінусà	від'ємне сальдо за рахунками
Нал	скорочення, що означає – готівкові кошти
Нетто, «чиста» зарплата, зарплата на руки	сума виплат працівнику за відпрацьований час після відрахування з неї працедавцем усіх податків та зборів або зарплата після утримання податковим агентом податків (все те, що залишається після податків)
Нормативка, читати нормативку	ознайомлюватись з останніми законодавчими змінами, вивчати нормативно-правові акти, які регулюють певну облікову ділянку чи діяльність суб'єкта господарювання
Оперативка, щоденка	щоденні звіти з складу про поступлення і відвантаження товарів
Опердень, закрити опердень	скорочення, що означає – операційний день, закриття касиром каси шляхом виведення залишку і оформлення касової книги, звіту касира, повернути понад лімітні суми з каси в банк
Пенсійка	встановлений державою внесок (сума ЄСВ), який пов'язаний із загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням
Первинка	скорочення, що означає – первинні документи
Перекладка	скорочення, що означає – перехід на інший бухгалтерський стандарт
Перекурсівка	переоцінювання активів та операцій, які обліковуються в іноземній валюті, в залежності від зміни курсу на звітну дату для виведення курсових різниць

1	2
Підчистити хвости	виправити всі помилки та недоліки в системі обліку і звітності
Подвійна бухгалтерія, чорна бухгалтерія, «управлінська»	це фінансово-економічні процеси і спеціальні облікові заходи, які потай від держави реалізовані підприємством. Мета впровадження такої бухгалтерії – маскування джерела походження коштів і майна, приховування доходів від оподаткування тощо
Поставити на баланс	провести операцію на рахунках бухгалтерського обліку та взяти на облік
Потрібно на вчора	протерміновані записи, оплата, передача чи подача документів
Прикрашати вітрини, чистити вікна	робити певні бухгалтерські операції чи бухгалтерські маніпуляції з оцінкою майна, власного капіталу та зобов'язань з метою приведення балансу у відповідність з встановленими вимогами на дату представлення фінансової звітності регулюючим органам
Провести «в білу»	провести документ в бухгалтерському обліку
Провести «в чорну»	не проводити документ в бухгалтерському обліку, залишити його в управлінському
Проводка	бухгалтерський запис, бухгалтерське проведення (відображення господарської операції на рахунках бухгалтерського обліку)
Програма не йде	технічні збої в роботі або налаштуваннях бухгалтерського програмного забезпечення
Прокрутка	передача фінансових (грошових) ресурсів не безпосередньо виконавця робіт, а посередницькій (в окремих випадках – підставній) фірмі з метою отримання відкату або уникнення податків.
Рветься (головна книга, оборотна відомість)	ситуація в бухгалтерській роботі, коли облікові дані не сходяться
Рога	означає пусте субkonto
Сальдо свистить (висить)	отримані витрати переважають отримані доходи
Сальдовка	скорочення, що означає – відомість залишків
Соцстрах	скорочення, що означає – Фонди соціального страхування
Спрощенка	скорочення, що означає – вибір спрощеної системи оподаткування (сплати єдиного податку)
Тряпки	попереджуючі вікна в програмі 1С: Бухгалтерія
Фенька	наказ, правова вимога, НП(С)БО, закони
Фізики	скорочення, що означає – фізичні особи-підприємці (ФОП)

1	2
Чек резиновий	неоплачений банком чек у зв'язку з недостатньою сумою коштів на рахунку клієнта банку (власника чекової книги) для оплати
Червоне «Все червоне!»	на бухгалтерській мові «червоне» – означає помилку, від'ємне (мінусове) значення, яке свідчить про нестачі, мінусове число (у випадку сальдо), а також вказує на необхідність виправлення бухгалтерських записів методом «червоного сторно»
Юрики	скорочення, що означає – юридична особа
«Я в трансакції!»	рутинна і нервова робота бухгалтера
Ящик	сейф, місце зберігання готівки і грошових документів

**ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРИ
ЗА РІВНЯМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ТА ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ
ВІД СУЧАСНОСТІ ДО ПЕРШОДЖЕРЕЛ**

ЗАКОНОДАВЧИЙ РІВЕНЬ

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

- 1. БЮДЖЕТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ :**
Кодекс від 08.07.2010 р. № 2456-VI URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
 - 2. ГОСПОДАРСЬКИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ :**
Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
 - 3. КОДЕКС ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ :**
Кодекс від 10.12.1971 р. № 322-VIII URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
 - 4. КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ :**
Кодекс від 07.12.1984 р. № 8073-X URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n1383>
 - 5. КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ :**
Кодекс від 05.04.2001 р. № 2341-III URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
 - 6. МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ :**
Кодекс від 13.03.2012 р. № 4495-VI URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
 - 7. ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ :**
Кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
 - 8. ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ :**
Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n6094>
та ін.
- 9. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність :**
ЗАКОН УКРАЇНИ від 21.12.2017 р. № 2258-VIII URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
 - 10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні :**
ЗАКОН УКРАЇНИ від 16.07.1999 р. № 996-XIV URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
та ін.

НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНИЙ РІВЕНЬ

НАЦІОНАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ (СТАНДАРТИ)
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ –
НП(С)БО ДС

URL : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>

НАЦІОНАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ (СТАНДАРТИ)
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛКУ – НП(С)БО

URL : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>

1. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
2. НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»
3. НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»
4. НП(С)БО 7 «Основні засоби»
5. НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи»
6. НП(С)БО 9 «Запаси»
7. НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»
8. НП(С)БО 11 «Зобов'язання»
9. НП(С)БО 12 «Фінансові інвестиції»
10. НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти»
11. НП(С)БО 14 «Оренда»
12. НП(С)БО 15 «Дохід»
13. НП(С)БО 16 «Витрати»
14. НП(С)БО 17 «Податок на прибуток»
15. НП(С)БО 18 «Будівельні контракти»
16. НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств»
17. НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»
18. НП(С)БО 22 «Вплив інфляції»
19. НП(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»
20. НП(С)БО 24 «Прибуток на акцію»
21. НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»
22. НП(С)БО 26 «Виплати працівникам»
23. НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»
24. НП(С)БО 28 «Зменшення корисності активів»
25. НП(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»
26. НП(С)БО 30 «Біологічні активи»
27. НП(С)БО 31 «Фінансові витрати»
28. НП(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість»
29. НП(С)БО 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин»
30. НП(С)БО 34 «Платіж на основі акцій»

ПЛАНИ РАХУНКІВ

URL : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>

1. **ПЛАН РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ АКТИВІВ, КАПІТАЛУ, ЗОБОВ'ЯЗАНЬ І ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ** : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
2. **ІНСТРУКЦІЯ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ПЛАНУ РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій** :
Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
3. **СПРОЩЕНИЙ ПЛАН РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ АКТИВІВ, КАПІТАЛУ, ЗОБОВ'ЯЗАНЬ І ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ** : Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. № 186
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>
4. **ПЛАН РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ** : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 р. № 1203
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14>

ІНШІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ СФЕРІ

URL : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>

1. **Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства** :
Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru>
2. **Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності** :
Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0476201-13>
3. **Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів** :
Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03>
4. **Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів** :
Наказ Міністерства фінансів України від 16.11.2009 р. № 1327
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v1327201-09?lang=uk>
5. **Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів** :
Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 № 2
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07>
6. **Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань** :
Положення; Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>
7. **Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні** :
Постанова Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

МІЖНАРОДНИЙ РІВЕНЬ

КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

URL : <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>

ТЛУМАЧЕННЯ – КТФФЗ

URL

https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_2022_updated-576

МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

URL :

[https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS_for_SME_\(2015\)%20ukr_AH%20a](https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS_for_SME_(2015)%20ukr_AH%20a)

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ – МСФЗ

URL

https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards

1. МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності»
2. МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій»
3. МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»
4. МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»
5. МСФЗ 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин»
6. МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»
7. МСФЗ 8 «Операційні сегменти»
8. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»
9. МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність»
10. МСФЗ 11 «Спільна діяльність»
11. МСФЗ 12 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання»
12. МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»
13. МСФЗ 14 «Відстрочені рахунки тарифного регулювання»
14. МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»
15. МСФЗ 16 «Оренда»
16. МСФЗ 17 «Страхові контракти»

МЕЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ – МСБО

URL : https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_2022_updated-576

1. МСБО 1 «Подання фінансової звітності»
2. МСБО 2 «Запаси»
3. МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»
4. МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»
5. МСБО 10 «Події після звітного періоду»
6. МСБО 12 «Податки на прибуток»
7. МСБО 16 «Основні засоби»
8. МСБО 19 «Виплати працівникам»
9. МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу»
10. МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»
11. МСБО 23 «Витрати за позиками»
12. МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони»
13. МСБО 27 «Окрема фінансова звітність»
14. МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»
15. МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції»
16. МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»
17. МСБО 33 «Прибуток на акцію»
18. МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»
19. МСБО 38 «Нематеріальні активи»
20. МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»
21. МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»
22. МСБО 41 «Сільське господарство»

НАВЧАЛЬНИЙ РІВЕНЬ

1. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/8959>
2. Васільєва Л. М. Внесок Луки Пачолі в розвиток бухгалтерського обліку. Агросвіт. 2014. № 7. С. 13-16.
URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=1538&i=2>
3. Даньків Й. Я., Остап'юк М. Я., Долинський С. В. Лука Пачіолі (Пачіоло) – основоположник бухгалтерської науки (до 570-річчя з дня народження і 500-річчя з дня смерті). Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 7. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/9361>
4. Задорожний З.-М. В., Омецінська І. Я., Мельничук І. В., Фаріон В. Я. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 220 с.
5. Краус Н. М., Краус К. М., Марченко О. В. Чудернацькі податки в різних країнах світу: історичні традиції, тенденції і суперечності існування. Ефективна економіка. 2021. № 6.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8963>
6. Крисоватий А. І., Панасюк В. М., Мельничук І. В., Бурденюк Т. Г. Міжнародні стандарти обліку та звітності: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 580 с.
URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42590>
7. Панасюк В. М., Ковальчук Є. К., Мельничук І. В., Мужевич Н. В. Бухгалтерський облік: від знань до компетентностей: навчальний посібник для дистанційного навчання. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 363 с.
URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/37773>
8. Панасюк В. М., Мельничук І. В., Мужевич Н. В. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 330 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/37678>
9. Панасюк В. М., Мельничук І. В., Мужевич Н. В. Бухгалтерський облік і оподаткування : навчальний посібник – 2-ге вид., перероб. і доп. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 360 с.
10. Фінансовий облік : підручник; 2-ге вид., доп. та перероб. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, П. Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 482 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/41616/1/Finfns_Obl_ik-2020.pdf

НАКАЗ N _____ про облікову політику підприємства та про організацію бухгалтерського обліку

м. _____
від " ____ " _____ 20__ року

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Доручити забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві бухгалтерській службі на чолі з головним бухгалтером.

1.2. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.

1.3. Застосовувати форми журналів-ордерів та інших облікових реєстрів, розроблені фахівцями підприємства в минулому році й адаптовані бухгалтерією до нової системи обліку. Для повної та реальної картини здійснюваних господарських операцій та їх результатів дозволити головному бухгалтерові своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і реєстрів аналітичного обліку.

1.4. Бухгалтерам проставляти на первинних документах, що відображаються в обліку, відмітку про їх обробку у вигляді кореспонденції рахунків, дати, підпису.

1.5. Складати помісяця журнали-ордери та інші облікові реєстри. Роздруківки з комп'ютерної програми підписувати оператору-виконавцеві і бухгалтерові, який відповідає за складання облікового документа.

1.6. Дані журналів-ордерів, інших облікових реєстрів і додаткових довідок головному бухгалтеру відображати в оборотному балансі, що є підставою для складання Балансу (Звіту про фінансовий стан) підприємства. Після обробки журнали-ордери, облікові реєстри і довідки повинні бути підписані головним (старшим) бухгалтером із вказівкою дати підпису.

1.7. Фахівцям відділів: розрахунків за газ фізичних осіб, реалізації та обліку газу, господарському відділу, спеціалістам неухильно виконувати вимоги працівників бухгалтерії щодо дотримання порядку оформлення первинних документів і терміну подання їх до обліку. За порушення вимог бухгалтерів, несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображення в них даних притягати фахівців до дисциплінарної відповідальності.

У випадках якщо документ, підписаний таким фахівцем, складений з порушенням законодавчих і нормативних вимог, або взагалі не складений, або відсутність такого документа потягла за собою застосування фінансових санкцій до підприємства, то питання про відповідальність фахівця розглядати на засіданні правління (дирекції) товариства за участю представників трудового колективу.

1.8. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності проводити інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.14 р. № 879.

2. Про облікову політику підприємства

2.1. Дозволяю змінити облікову політику, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;

- нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.
- 2.2. При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 100 грн.
- 2.3. Основним засобом визнавати актив, якщо очікуваний термін його корисного використання (експлуатації), установлений засіданням виробничої комісії, більше року (або операційного циклу, якщо він більше року), а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 20 000 грн.
- 2.4. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 НП(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 20000 грн.
- 2.5. Застосовувати при нарахуванні амортизації основних засобів методи амортизації, строк корисного використання та ліквідаційну вартість, установлені і затвержені наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий необоротний актив введений в експлуатацію.
- 2.6. Установити такі методи нарахування амортизації для:
 - інших необоротних матеріальних активів - прямолінійний метод;
 - малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів - у розмірі 100% від їх вартості в першому місяці використання об'єкта.
- 2.7. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.
- 2.8. Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.
- 2.9. Установити такі методи оцінки вибуття запасів:
 - при відпуску запасів у реалізацію - метод ФІФО.
- 2.10. Установити норму добових на службові відрядження в розмірі 390 грн.
- 2.11. Суму резерву сумнівних боргів встановлювати на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги за термінами її непогашення.
- 2.12. Встановити наступну класифікацію дебіторської заборгованості.

Дебіторська заборгованість класифікується:

за об'єктами, щодо яких вона виникла:

- дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги;
- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом;
- дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами;
- інша дебіторська заборгованість.

за строками погашення:

- довгострокова (непоточна);
- короткострокову (поточна).

за своєчасністю та ступенем вірогідності погашення:

- дебіторська заборгованість, строк оплати якої не настав (*непрострочена* дебіторська заборгованість);
- дебіторська заборгованість не сплачена в строк (*прострочена*);
- В тому числі:
 - сумнівна дебіторська заборгованість;
 - безнадійна дебіторська заборгованість.

2.12.1. Первісне визнання дебіторської заборгованості

Дебіторська заборгованість визнається як актив, коли Компанія стає стороною контракту і, внаслідок цього, має юридичне право отримувати грошові кошти, інші активи, роботи, послуги. Для цілей цього розділу Компанія визнає дебіторами:

- Покупців (замовників), стосовно яких було здійснено відвантаження товарів або надавалися послуги до отримання оплати;

- Постачальників, стосовно товарів та послуг яких проводилася попередня оплата (аванси видані) або від яких були отримані векселі.

Облік операцій, в результаті яких виникає дебіторська заборгованість Компанії, ведеться за принципом нарахування, який передбачає, що всі завершені операції відображаються в обліку в тому ж періоді, в якому вони здійснені, незалежно від часу отримання або сплати грошей.

Компанія обліковує дебіторську заборгованість на кінець звітного періоду в залежності від термінів погашення:

- Короткострокова – з терміном погашення протягом наступних 12 календарних місяців після звітної дати у складі оборотних активів;
- Довгострокова – з терміном погашення більше ніж 12 календарних місяців після звітної дати у складі необоротних активів.

При первісному визнанні Компанія оцінює дебіторську заборгованість за справедливою вартістю, що дорівнює договірній, плюс витрати на операцію, які безпосередньо відносяться до неї, включаючи податок на додану вартість.

Компанія оцінює справедливу вартість дебіторської заборгованості користуючись припущеннями, якими користувалися б учасники ринку, складаючи ціну активу, та припускаючи, що учасники ринку діють у своїх економічних інтересах, і визначає справедливу вартість заборгованості виходячи з умов договору. При цьому різниця між номінальною та справедливою вартістю дебіторської заборгованості визнається в момент первісного визнання як фінансові витрати у складі Звіту про фінансові результати.

Аналітичний облік дебіторської заборгованості ведеться в розрізі дебіторів, валют, дати виникнення, договорів та з додатковим виділенням внутрішньогрупової заборгованості.

Дебіторська заборгованість, що не пов'язана з основною діяльністю, визнається як інша дебіторська заборгованість.

Отримані штрафи, пені, неустойки визнаються у складі іншої поточної дебіторської заборгованості в момент отримання на них права за умовами договору або після набуття чинності судового рішення з одночасним визнанням доходів.

2.12.2. Подальша оцінка дебіторської заборгованості

В подальшому довгострокова дебіторська заборгованість обліковується за амортизованою вартістю з застосуванням ефективної ставки відсотка, яка дорівнює середньозваженій ставці депозитів за місяць, що передує місяцю укладення договору. Ставка дисконтування не змінюється, а лишається такою, як при первісному визнанні цієї дисконтованої вартості. Розрахунок амортизованої вартості дебіторської заборгованості із зазначеним строком погашення проводиться за формулою:

$$PV_1 = FNn / (1+i)^n, \text{ де}$$

PV_1 – теперішня вартість;

FNn – майбутня вартість, тобто очікувані згідно графіку погашення протягом n періодів;

i – ефективна ставка відсотка (Джерело: середньозважена вартість депозитів для суб'єктів господарювання за даними статистичної звітності банків України за посиланням http://www.bank.gov.ua/files/Procentlastb_DEP.xls);

n – кількість періодів (років, кварталів, місяців, днів) від дати первісного визнання.

Амортизована вартість довгострокової дебіторської заборгованості із визначеним графіком погашення з однаковою періодичністю розраховується за формулою:

$$PV_2 = FN / (1+i/p)^1 + \dots + FN / (1+i/p)^n, \text{ де}$$

PV_2 – теперішня вартість;

FN – майбутня вартість, тобто очікувані згідно графіку погашення протягом n періодів;

i – ефективна ставка відсотка (Джерело: середньозважена вартість довгострокових депозитів для суб'єктів господарювання за даними статистичної звітності банків України за посиланням http://www.bank.gov.ua/files/Procentlastb_DEP.xls);

p – кількість термінів (кроків) погашення заборгованості за період (рік, квартал, місяць);

n – кількість періодів (років, кварталів, місяців, днів) від дати первісного визнання.

У випадку, коли заборгованість погашається згідно з графіком, але із різною періодичністю, при розрахунку амортизованої вартості кількість періодів перераховується до найменшого терміну (кроку) графіку.

Одночасно при визнанні дебіторської заборгованості за амортизованою вартістю з використанням ефективної відсоткової ставки Компанія визнає фінансові витрати, які розраховуються як різниця між номінальною вартістю виплат та теперішньою вартістю (PV) зобов'язання із відображенням витрат у Звіті про фінансові результати.

В подальшому на кожну звітну дату Компанія збільшує амортизовану вартість (теперішню вартість) дебіторської заборгованості на суму доходів на відсотки, яка розраховується шляхом множення ставки відсотка (скоригованої на кількість періодів погашення), за якою первісно розраховано амортизовану вартість заборгованості на теперішню вартість заборгованості та з урахуванням фактору часу за формулою:

$$\% = PV * i/p * TF, \text{ де}$$

PV – теперішня вартість;

i – ефективна ставка відсотка;

p – кількість термінів (кроків) погашення заборгованості за період (рік, квартал, місяць);

TF – фактор часу, який розраховується як кількість днів від первісного визнання (або попереднього звітного періоду) на кількість днів періоду.

Поточна дебіторська заборгованість в подальшому враховується за амортизованою вартістю, яка зазвичай дорівнює її номінальній вартості.

Якщо номінальна вартість суттєво відрізняється від амортизованої, Компанія проводить перерахунок з застосуванням ефективної ставки відсотку.

На кінець кожного звітного періоду Компанія перевіряє свою дебіторську заборгованість на предмет її можливого знецінення. Резерв на знецінення дебіторської заборгованості формується, коли існують показники того, що дебіторська заборгованість знецінилась, а саме, але не виключно:

- об'єктивні свідчення того, що Компанія не буде здатна повернути усі належні суми згідно із первісними умовами договору;

- істотні фінансові труднощі дебітора;
- висока вірогідність того, що дебітор може розпочати процедуру банкрутства;
- невиконання зобов'язань або прострочення платежів.

У результаті балансова вартість такої дебіторської заборгованості має бути зменшена внаслідок створення резерву сумнівних боргів за рахунок інших операційних витрат періоду. Подальше відшкодування сум, на які раніше було нараховано резерв, включається до складу інших операційних доходів.

Рішення про створення резерву сумнівних боргів приймає Комісія за результатом розгляду попередніх висновків про наявність дебіторської заборгованості з ознаками сумнівності, згідно наданих реєстрів в розрізі кожного дебітора по кожному окремому договору з датою виникнення такої заборгованості. Рішення фіксується протоколом засідання комісії та затверджується керівником Компанії та є підставою для відображення в обліку.

Резерв сумнівних боргів розраховується лише для тієї частини дебіторської заборгованості, щодо якої виконуються одночасно такі умови:

- заборгованість є активом, тобто виникла внаслідок звичайної господарської діяльності (до цієї категорії не входять набута заборгованість, заборгованість за розрахунками з бюджетом і заборгованість, призначена для продажу). Резерв сумнівних боргів на дебіторську заборгованість за внутрішньогруповими розрахунками нараховується тільки на підставі окремого рішення Компанії;
- заборгованість є поточною дебіторською заборгованістю. Для заборгованості, термін погашення якої не настав, резерв не розраховується;
- заборгованість не віднесена до безнадійної.

На заборгованість дебіторів, що знаходяться у стані процедури банкрутства або ліквідації, нараховується резерв незалежно від виду (поточна або довгострокова) та періоду виникнення такої заборгованості, так як ризик її непогашення є значним.

У випадку, якщо дебіторська заборгованість обліковується за амортизованою вартістю, то на момент нарахування резерву сумнівних боргів Компанія сторнує фінансові витрати щодо первісного визнання цієї дебіторської заборгованості за амортизованою вартістю та фінансові доходи щодо амортизації її дисконту. Резерв сумнівних боргів щодо такої дебіторської заборгованості нараховується у розмірі 100% від її номінальної вартості.

Компанія також може розглядати дебіторську заборгованість на предмет знецінення у окремих виняткових випадках (форс-мажорах), якщо існують ознаки того, що дебіторська заборгованість не може бути контрольована, наприклад у випадках, коли контрагенти знаходяться у зонах військових дій чи на непідконтрольних територіях.

Резерв сумнівних боргів визначається в розрізі індивідуального резерву (використовуючи ідентифікований метод). Відповідно до ідентифікованого методу, величину резерву сумнівних боргів визначають в абсолютній сумі сумнівної заборгованості на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів в розрізі договорів і поставок.

У випадку якщо дебіторська заборгованість прострочена на термін більше 8 місяців Компанія нараховує резерв сумнівних боргів у розмірі 100% суми заборгованості.

3. УСТАНОВИТИ ПЕРЕЛІК І СКЛАД ВИРОБНИЧОЇ СОБІВАРТОСТІ

- 3.1. Матеріальні витрати (матеріали, паливо електроенергія, витрати на ремонт (без заробітної плати);
- 3.2. Витрати на оплату праці;
- 3.3. Витрати на соціальні заходи;

3.4. Амортизація;

3.5. Інші витрати:

а) послуги банків (інкасація, комісія за прийняті платежі від населення);

б) послуги по доставці рахунків;

в) інформаційні при отриманні платежів від банківських установ у розрізі особових рахунків у вигляді dbf-файлів;

г) інші витрати які безпосередньо відносяться до виробничої собівартості.

4. УСТАНОВИТИ ПЕРЕЛІК І СКЛАД АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

1. Витрати :

а) оплата праці : керівного складу, адміністрації, бухгалтерії, господарського відділу, відділу збуту, включаючи премії, матеріальну допомогу;

б) відрахування на соціальні заходи і медичне страхування перелічених вище працівників;

в) витрати на оплату службових відряджень;

г) інші витрати:

вартість поштово-телеграфних послуг;

вартість послуг зв'язку;

вартість канцелярського приладдя;

вартість послуг з участі в семінарах;

винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські) тощо;

витрати на придбання періодичних видань і спеціальної літератури виробничої тематики тощо.

2. Амортизація основних засобів , інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання.

3. Витрати на утримання та експлуатацію основних засобів загальногосподарського призначення:

а) вартість палива;

б) мастильних, обтиральних матеріалів та інших допоміжних матеріалів, необхідних для догляду за основними засобами і підтриманням їх у працездатному стані;

в) вартість послуг сторонніх організацій, пов'язаних з утриманням та експлуатацією основних засобів;

г) вартість витраченого інструменту і пристосувань;

ж) витрати на операційну оренду основних засобів тощо;

з) опалення, освітлення та водопостачання приміщення.

4. Витрати, пов'язані з утриманням пожежної та сторожової охорони:

а) послуги сторонніх організацій з охорони.

5. Витрати на ремонт основних засобів загальногосподарського призначення:

а) витрати на ремонт будівель і споруд;

б) витрати на ремонт виробничого обладнання, інструментів і транспортних засобів;

в) вартість запасних частин та інших матеріалів, витрачених при ремонті виробничого обладнання, транспортних засобів та інструментів;

г) вартість послуг з ремонтних робіт, виконаних сторонніми організаціями.

6. Витрати на охорону праці й техніку безпеки:

а) витрати на установлення сигналізації, необхідної з метою безпеки для швидкого зупинення механізмів;

б) вартість матеріалів, використаних на улаштування та утримання засобів охорони праці;

в) вартість послуг сторонніх організацій, пов'язаних із проведенням попереднього (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими або небезпечними умовами праці, або де необхідно провадити професійний добір (обов'язковий первинний та періодичний профілактичний наркологічний огляди), а також щорічний обов'язковий медичний огляд осіб віком до 21 року;

в) інші витрати на цілі, пов'язані з охороною праці (витрати на улаштування освітлення, що відповідає санітарним нормам і правилам (у тому числі місцевого освітлення робочих місць).

7. Податки, збори та інші передбачені законодавством платежі.

8. Плата за розрахунково касове обслуговування.

Інформацію про суму адміністративних витрат розкривати у Звіті про фінансові результати окремою статтею.

5. УСТАНОВИТИ ПЕРЕЛІК І СКЛАД ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ВИТРАТ

5.1. Витрати на придбання квітів (вітання працівників та партнерів підприємства).

5.2. Витрати на придбання напоїв та частування партнерів підприємства.

6. Гармонізація бухгалтерського та податкового обліку

- 6.1. Для цілей бухгалтерського обліку, використовувати національні стандарти бухгалтерського обліку, що введені в дію згідно з чинним законодавством.
- 6.2. Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу.
- 6.3. Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду, у якому такі витрати понесені.
- 6.4. Нарахування амортизації здійснювати з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством.
- 6.6. У випадку придбання одного об'єкту основних засобів, що складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин визнавати в бухгалтерському обліку як окремі об'єкт основних засобів.

Директор _____

З наказом ознайомлений:

Головний бухгалтер _____

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

		КОДИ		
		2021	1	1
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «***»	Дата (рр. місяць, число) за ЄДРПОУ		
Територія	***	за КОАТУУ за КОПФГ		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КВЕД		
Вид економічної діяльності	***	240		
Середня кількість працівників ¹	***	64.19		
Адреса, телефон	***			

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

1

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2022

А К Т И В	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	21049	0
первісна вартість	1001	21049	
накопичена амортизація	1002	0	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	
Основні засоби:	1010	708	344
первісна вартість	1011	1611	1296
Знос	1012	903	952
Інвестиційна нерухомість	1015	0	
первісна вартість	1016	0	
Знос	1017	0	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	
первісна вартість	1021	0	
накопичена амортизація	1022	0	
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	
інші фінансові інвестиції	1035	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	
Гудвил	1050	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	
Інші необоротні активи	1090	0	
Усього за розділом I	1095	21757	344
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	0	
Виробничі запаси	1101	0	
Незавершене виробництво	1102	0	
Готова продукція	1103	0	
Товари	1104	0	
Поточні біологічні активи	1110	0	
Депозити перестрашування	1115	0	
Векселі одержані	1120	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11	485
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0	
з бюджетом	1135	102	302
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	
з нарахованих доходів	1140	0	
із внутрішніх розрахунків	1145	0	

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	65	823
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	103382	103447
Готівка	1166	103004	102624
Рахунки в банках	1167	378	823
Витрати майбутніх періодів	1170	0	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	
резервах незароблених премій	1183	0	
інших страхових резервах	1184	0	
Інші оборотні активи	1190	0	
Усього за розділом II	1195	103560	105057
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	125317	105401

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	93000	93000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	
Додатковий капітал	1410	0	
Емсійний дохід	1411	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	
Резервний капітал	1415	0	515
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10306	6136
Неоплачений капітал	1425	(1043)	0
Вилучений капітал	1430	(0)	0
Інші резерви	1435	0	
Усього за розділом I	1495	102263	99651
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	
Довгострокові кредити банків	1510	0	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	21067	
Довгострокові забезпечення	1520	1371	4421
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	
Цільове фінансування	1525	0	
Благодійна допомога	1526	0	
Страхові резерви	1530	0	
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	
резерв незароблених премій	1533	0	
інші страхові резерви	1534	0	
Інвестиційні контракти	1535	0	
Призовий фонд	1540	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	
Усього за розділом II	1595	22438	4421
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	
Векселі видані	1605	0	
	1610	0	
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	0	
розрахунками з бюджетом	1620	82	13
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	
розрахунками зі страхування	1625	0	
розрахунками з оплати праці	1630	533	1274
за одержаними авансами	1635	0	
за розрахунками з учасниками	1640	0	
із внутрішніх розрахунків	1645	0	
за страховою діяльністю	1650	0	
Налогові зобов'язання	1660	0	
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	1	42

Усього за розділом III	1695	616	1329
Усього за розділом III	1695	616	1329
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	
Баланс	1900	125317	105401
Усього за розділом III	1695	616	1329

Керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю «***»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ

2021 1 1

(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за рік 2022 р.

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1093384	233412
Повернення податків і зборів	3005		0
у тому числі податку на додану вартість	3006		0
Цільового фінансування	3010		0
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		0
Надходження від повернення авансів	3020		0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		0
Надходження від операційної оренди	3040		0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0
Надходження від страхових премій	3050		0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	1306	2721
Інші надходження	3095		
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(33396)	(26013)
Праці	3105	(49276)	(45519)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(13560)	(9683)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(12910)	(9894)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(1418)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	0	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	0	(0)
Витрачання на оплату авансів	3135	0	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	0	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	0	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(2096)	(2543)
Інші витрачання	3190	(973085)	(135066)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	10367	7415
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0
необоротних активів	3205		492
Надходження від отриманих: відсотків	3215		99
Дивідендів	3220		0
Надходження від деривативів	3225		0
Надходження від погашення позик	3230		0
	3235		0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці			0
Інші надходження	3250		0
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	0	(0)
необоротних активів	3260	()	(0)

Виплати за деривативами	3270	0	(0)
Витрачення на надання позик	3275	0	(0)
Витрачення на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	0	(0)
Інші платежі	3290	0	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0	-591

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		18049
Отримання позик	3305		0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0
Інші надходження	3340		0
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	0	(0)
Погашення позик	3350		0
Сплату дивідендів	3355	(9791)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(511)	(0)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	0	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	0	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	0	(0)
Інші платежі	3390	0	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-10302	18049
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	65	26055
Залишок коштів на початок року	3405	103382	77327
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		0
Залишок коштів на кінець року	3415	103447	103382

Керівник

(підпис)

Польова А. В.

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Ситнікова І. С.

(ініціали, прізвище)

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «***»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ

2021 1 1

(найменування)

**Звіт про власний капітал
за рік 2022 р.**

Форма № 4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	реєстрова ні (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додаткови й капітал	Резервний капітал	Нерозподі- лений прибуток (непокритий збиток)	Неопла- чений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	93000	0	0	0	10306	-1043	0	102263
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005								0
Виправлення помилок	4010								0
Інші зміни	4090								0
Скоригований залишок на початок року	4095	93000	0	0	0	10306	-1043	0	102263
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100					6136			6136
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								0
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111								0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112								0
Накопичені курсові різниці	4113								0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114								0
Інший сукупний дохід	4116								0
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200					-9791			-9791
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								0
Відрахування до резервного капіталу	4210				515	-515			0
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215								0
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220								0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4 2 2 5								0
Внески учасників: Внески до капіталу	4 2 4 0						1 0 4 3		1 0 4 3
Погашення заборгованості капіталу	4 2 4 5								0
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4 2 6 0								0
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4 2 6 5								0
Анулювання викуплених акцій (часток)	4 2 7 0								0
Вилучення частки в капіталі	4 2 7 5								0
Зменшення номінальної вартості акцій	4 2 8 0								0
Інші зміни в капіталі	4 2 9 0								0
Придбання(продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4 2 9 1								0
Разом змін у капіталі	4295	0	0	0	515	-4170	1043	0	-2612
Залишок на кінець року	4300	93000	0	0	515	6136	0	0	99651

Керівник

(підпис)

Польова А. В.

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Ситнікова І. С.

(ініціали, прізвище)

**ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА 2022 РІК СТАНОМ НА 31.12.2022 РОКУ
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ**

«***»
(код ЄДРПОУ - ***)

**1. Інформація про компанію та основа підготовки фінансової звітності за
12 місяців 2022 року**

Повна назва: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «***».

Скорочена назва: ТОВ «***».

Місцезнаходження Товариства: ***.

Дата державної реєстрації: дата 17.07.2014 р. номер запису про включення до відомостей про юридичну особу до Єдиного державного реєстру ***

Організаційно-правова форма: Товариство з обмеженою відповідальністю.

Країна реєстрації: Україна.

Офіційна сторінка в Інтернеті: ***

Адреса електронної пошти: ***

Телефон: ***

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «*»** (надалі по тексту – Товариство, Компанія), код ЄДРПОУ ***, створено відповідно до чинного законодавства з метою здійснення фінансових послуг.

Основною метою ТОВ «***» є отримання прибутку від надання фінансових послуг.

ТОВ «***» має ліцензію, видану Національним банком України – Ліцензія на здійснення валютних операцій №11 від 04.04.2019 р.

Код КВЕД:

- 64.19 – інші види грошового посередництва.

Кількість працівників станом на 31 грудня 2022 р. – 1243 (одна тисяча двісті сорок три) особи.

Станом на 31.12.2022р. єдиним засновником Товариства є фізична особа *** (адреса: ***), розмір внеску якої до статутного капіталу становить ***.

2. Загальна основа формування фінансової звітності

2.1. Достовірне подання та відповідність МСФЗ

Фінансова звітність Товариства є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірного подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Товариства для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою фінансової звітності Товариства за період з 01 січня 2022 р. по 31 грудня 2022 року є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), що офіційно оприлюдненні на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Підготовлена Товариством фінансова звітність чітко та без будь-яких застережень відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з врахуванням змін, внесених РМСБО, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації у фінансовій звітності, а саме, доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації.

При формуванні фінансової звітності Товариство керувалося також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не протирічать вимогам МСФЗ.

2.2. МСФЗ, які прийняті, але ще не набули чинності

При підготовці фінансової звітності за 12 місяців 2022 року, Компанія застосувала всі нові та переглянуті стандарти та інтерпретації, які мають відношення до своїх операцій та є обов'язковими для застосування при складанні фінансової звітності.

2.3. Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня, складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч, без десяткових знаків.

2.4. Припущення про безперервність діяльності

Фінансова звітність підготовлена виходячи з припущення про її функціонування в майбутньому, яке передбачає реалізацію активів і виконання зобов'язань в ході звичайної діяльності.

Таким чином, фінансова звітність не містить будь-яких коригувань відображених сум активів, які були б необхідні, якби Компанія була неспроможна продовжувати свою діяльність в майбутньому.

2.5. Умови функціонування, ризики та економічна ситуація в Україні

Компанія функціонує в нестабільному економічному середовищі. Поточна ситуація пов'язана з наростанням політичної кризи, зростанням курсу валют, зменшенням обсягів інвестицій, низьким рівнем платоспроможності та доходів населення.

Проте, керівництво вважає, що воно вживає усіх необхідних заходів для підтримки економічної стабільності Компанії в умовах, що склалися.

2.6. Звітний період фінансової звітності

Звітним періодом, за який формується фінансова звітність, вважається період з 01 січня 2022 р. по 31 грудня 2022 року.

3. Суттєві положення облікової політики

Облікова політика Товариства – це сукупність методів, принципів, засобів організації бухгалтерського обліку та конкретні принципи, основи та правила, які застосовує Товариство при складанні та поданні фінансової звітності. Облікова політика базується на чинному законодавстві України, нормативних документах Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Міжнародних стандартах фінансової звітності та рішеннях керівництва Товариства.

3.1. Основа (або основи) оцінки, застосована при складанні фінансової звітності

Під час складання фінансової звітності за 12 місяців 2022 року визнані наступні міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та звітності як найбільш суттєві для складання звітності за МСФЗ:

- МСБО (IAS) 1: Подання фінансової звітності
- МСБО (IAS) 8: Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки
- МСБО (IAS) 12: Податки на прибуток
- МСБО (IAS) 24: Розкриття інформації про зв'язані сторони
- МСБО (IAS) 32: Фінансові інструменти: подання

- МСБО (IAS) 39: Фінансові інструменти: визнання та оцінка.
- МСФЗ (IFRS) 9: Фінансові інструменти
- МСФЗ (IFRS) 15: Дохід від договорів з клієнтами
- МСФЗ (IFRS) 13: Оцінка справедливої вартості.
- МСФЗ (IFRS) 15: Дохід від договорів з клієнтами
- МСБО (IAS) 37: Забезпечення, умовні зобов'язання і умовні активи.

Ця фінансова звітність підготовлена на основі оцінки за справедливою вартістю. Оцінка за справедливою вартістю окремих фінансових інструментів відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» здійснена з використанням методів оцінки фінансових інструментів, дозволених МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості». Такі методи оцінки включають використання біржових котирувань або даних про поточну ринкову вартість іншого аналогічного за характером інструменту, аналіз дисконтованих грошових потоків або інші моделі визначення справедливої вартості. Передбачувана справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначається з використанням наявної інформації про ринок і відповідних методів оцінки.

3.2. Загальні положення щодо облікових політик

3.2.1. Основа формування облікових політик

Облікові політики - конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності. МСФЗ наводить облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються. Такі політики не слід застосовувати, якщо вплив їх застосування є несуттєвим.

Облікова політика Товариства розроблена та затверджена керівництвом Товариства відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ, зокрема, МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», який застосовується Товариством раніше дати набуття чинності (наказ від 29.07.2017 № 18-од).

3.2.2. Інформація про зміни в облікових політиках

Товариство обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними.

Протягом 12 місяців 2022 року облікова політика не змінювалась та застосовувалась послідовно для подібних операцій, інших подій.

3.2.3. Форма та назви фінансових звітів

Перелік та назви форм фінансової звітності Товариства відповідають вимогам, встановленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Фінансова звітність включає:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) станом на 31.12.2022 р.;
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за період з 01.01.2022 р. по 31.12.2022 р.;
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за період з 01.01.2022 р. по 31.12.2022р.;
- Звіт про власний капітал за період з 01.01.2022 р. по 31.12.2022 р.;
- Примітки до фінансової звітності.

3.2.4. Методи подання інформації у фінансових звітах

Для подання у балансі здійснено розмежування активів та зобов'язань на поточні (оборотні/короткострокові) та непоточні (необоротні/довгострокові).

Згідно МСБО 1 (з урахуванням) НП(С)БО 1 в Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) інформація про витрати для потреб аналізу витрат подається за методом «функції витрат» на підприємстві, коли витрати класифікуються відповідно до їх функцій.

Представлення грошових потоків від операційної діяльності у Звіті про рух грошових коштів здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи надходжень грошових коштів чи виплат грошових коштів. Інформація про основні види грошових надходжень та грошових виплат формується на підставі облікових записів Товариства. Звіт про рух грошових коштів за період з 01.01.2022р. по 31.12.2022 р. складено за вимогами МСБО 7 за прямим методом, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових витрат грошових коштів на нетто-основі. У звіті відображений рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності Товариства.

При складанні фінансової звітності згідно концептуальної основи за МСФЗ за період з 01.01.2022 р. по 31.12.2022 р. Товариство дотримувалося принципів складання фінансової звітності, викладених у МСФЗ, обліковій політиці та основних принципів, передбачених ст. 4 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», а саме:

методу нарахування (результати операцій та інших подій визнаються, коли вони здійснюються, а не коли отримані або сплачені грошові кошти, і відображаються в фінансовій звітності того періоду, до якого вони відносяться);

безперервності діяльності (фінансова звітність складається на основі припущення, що підприємство є безперервно діючим та залишається діючим в осяжному майбутньому); зрозумілості;

доречності (суттєвості);

достовірності (правдивість подання, превалювання сутності над формою, нейтральність, повнота);

зіставності;

можливості перевірки тощо.

Додатково:

- Консолідована фінансова звітність не складається.
- Припинень (ліквідації) окремих видів діяльності не було.
- Обмежень щодо володіння активами немає.
- Участі у спільних підприємствах товариство не бере.
- Переоцінки статей фінансових звітів не було.

3.3. Облікові політики щодо фінансових інструментів

Фінансові інструменти обліковуються відповідно до МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» і МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».

Згідно п. 11 МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» фінансовий інструмент – це будь-який контракт (договір), результатом якого є виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання у іншого суб'єкта господарювання.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання первісно визнаються за їх справедливою вартістю плюс (для фінансових активів) мінус (для фінансових зобов'язань) витрати на операцію, що прямо відносяться на придбання фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

3.3.1. Визнання та оцінка фінансових інструментів

Товариство визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у балансі, коли і тільки коли воно стає стороною контрактних положень щодо фінансового інструмента. Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку.

Згідно п. 11 МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» фінансовий інструмент –це будь-який контракт (договір), результатом якого є виникнення фінансового активу у одного суб'єкта

господарювання та фінансового зобов'язання у іншого суб'єкта господарювання. Фінансові активи та фінансові зобов'язання первісно визнаються за їх справедливою вартістю плюс (для фінансових активів) мінус (для фінансових зобов'язань) витрати на операцію, що прямо відносяться на придбання фінансового активу чи фінансового зобов'язання. Облікова політика щодо подальшої оцінки фінансових інструментів розкривається нижче у відповідних розділах облікової політики.

3.3.2. Грошові кошти та їхні еквіваленти

Грошові кошти складаються з коштів на поточних і депозитних (вкладних) рахунках у банках. Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Інвестиція визначається зазвичай як еквівалент грошових коштів тільки в разі короткого строку погашення, наприклад, протягом не більше ніж три місяці з дати придбання. Грошові кошти та їх еквіваленти можуть утримуватися, а операції з ними проводитися в національній валюті та в іноземній валюті.

Грошові кошти та їх еквіваленти визнаються за умови відповідності критеріям визнання активами.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості.

У разі обмеження права використання коштів на поточних рахунках в у банках (наприклад, у випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації) ці активи можуть бути класифіковані у складі непоточних активів. У випадку прийняття НБУ рішення про ліквідацію банківської установи та відсутності ймовірності повернення грошових коштів, визнання їх як активу припиняється і їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду.

3.3.3. Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість – це фінансовий актив, який являє собою контрактне право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання. Дебіторська заборгованість поділяється на поточну (строк погашення протягом 12 місяців з дати фінансової звітності) та довгострокову (строк погашення більше 12 місяців з дати фінансової звітності).

Дебіторська заборгованість визнається у Звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Товариство стає стороною контрактних відношень щодо цього інструменту. Справедливою вартістю дебіторської заборгованості як фінансового інструменту при первісному визнанні є ціна операції (тобто справедлива вартість наданої або отриманої компенсації).

Подальша оцінка поточної дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.

У разі змін справедливої вартості дебіторської заборгованості, що мають місце на звітну дату, такі зміни визнаються у прибутку (збитку) звітного періоду.

3.3.4. Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку

Фінансові активи Товариства складаються з:
дебіторської заборгованості;
грошових коштів.

Віднесення фінансових активів до тієї чи іншої категорії залежить від їх особливостей, а також мети їх придбання та відбувається у час прийняття їх до обліку.

До фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, відносяться фінансові активи, утримувані для торгівлі

(продажу).

Після первісного визнання Товариство оцінює їх за справедливою вартістю.

3.3.5. Зобов'язання

Поточні зобов'язання – це зобов'язання, які відповідають одній або декільком із нижченаведених ознак:

Товариство сподівається погасити зобов'язання або зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;

Товариство не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом щонайменше дванадцяти місяців після звітного періоду.

Поточні зобов'язання визнаються за умови відповідності визначенню і критеріям визнання зобов'язань.

Поточні зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення.

3.3.6. Згортання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи та зобов'язання згортаються, якщо Товариство має юридичне право здійснювати залік визнаних у балансі сум і має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та виконати зобов'язання одночасно.

3.4. Облікові політики щодо основних засобів та нематеріальних активів

3.4.1. Визнання та оцінка основних засобів

Товариство визнає матеріальний об'єкт основним засобом, якщо він утримується з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року та вартість яких більше 20 000 грн.

Первісно Товариство оцінює основні засоби за собівартістю. У подальшому основні засоби оцінюються за їх собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності. Сума накопиченої амортизації на дату переоцінки виключається з валової балансової вартості активу та чистої суми, перерахованої до переоціненої суми активу. Дооцінка, яка входить до складу власного капіталу, переноситься до нерозподіленого прибутку, коли припиняється визнання відповідного активу.

3.4.2. Подальші витрати.

Товариство не визнає в балансовій вартості об'єкта основних засобів витрати на щоденне обслуговування, ремонт та технічне обслуговування об'єкта. Ці витрати визнаються в прибутку чи збитку, коли вони понесені. В балансовій вартості об'єкта основних засобів визнаються такі подальші витрати, які задовольняють критеріям визнання активу.

3.4.3. Амортизація основних засобів.

Амортизація основних засобів Товариства проводиться прямолінійним методом з використанням затверджених норм протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта. Зазначений строк визначається під час первісного визнання необоротного активу.

3.4.4. Нематеріальні активи

Нематеріальний актив (придбаний або створений) визнається активом, якщо є імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, і його вартість може бути достовірно визначена.

Нематеріальні активи оцінюються за первісною вартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Амортизація вартості нематеріальних активів, відповідно до облікової політики Товариства, здійснюється із застосуванням прямолінійного методу за нормами, визначеними згідно зі строками корисного використання активів. Нематеріальні активи, які виникають у результаті договірних або інших юридичних прав, амортизуються протягом терміну чинності цих прав.

3.4.5. Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів

На кожну звітну дату Товариство оцінює, чи є якась ознака того, що корисність активу може зменшитися. Товариство зменшує балансову вартість активу до суми його очікуваного відшкодування, якщо і тільки якщо сума очікуваного відшкодування активу менша від його балансової вартості. Таке зменшення негайно визнається в прибутках чи збитках, якщо актив не обліковують за переоціненою вартістю згідно з МСБО 16. Збиток від зменшення корисності, визнаний для активу (за винятком гудвілу) в попередніх періодах, Товариство сторнує, якщо і тільки якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення суми очікуваного відшкодування. Після визнання збитку від зменшення корисності амортизація основних засобів коригується в майбутніх періодах з метою розподілення переглянутої балансової вартості необоротного активу на систематичній основі протягом строку корисного використання.

3.5. Облікові політики щодо оренди

ТОВ укладено договори операційної оренди приміщень відділень з орендодавцями. Оренда активів, за якою ризики та винагороди, пов'язані з правом власності на актив, фактично залишаються в орендодавця, класифікується як операційна оренда. Орендні платежі за угодою про операційну оренду визнаються як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.

3.6. Облікові політики щодо податку на прибуток

Витрати з податку на прибуток являють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків. Поточний податок визначається як сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (збитку) за звітний період. Поточні витрати Товариства за податками розраховуються з використанням податкових ставок, чинних (або в основному чинних) на дату балансу.

Відстрочений податок розраховується за балансовим методом обліку зобов'язань та являє собою податкові активи або зобов'язання, що виникають у результаті тимчасових різниць між балансовою вартістю активу чи зобов'язання в балансі та їх податковою базою.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються, як правило, щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню. Відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням імовірності наявності в майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути використані тимчасові різниці, що підлягають вирахуванню. Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну дату й зменшується в тій мірі, у якій більше не існує ймовірності того, що буде отриманий оподаткований прибуток, достатній, щоб дозволити використати вигоду від відстроченого податкового активу повністю або частково.

Відстрочений податок розраховується за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися в періоді реалізації відповідних активів або зобов'язань. Товариство визнає поточні та відстрочені податки як витрати або дохід і включає в прибуток або збиток за звітний період, окрім випадків, коли податки виникають від операцій або подій, які визнаються прямо у власному капіталі або від об'єднання бізнесу.

Товариство визнає поточні та відстрочені податки у капіталі, якщо податок належить до статей, які відображено безпосередньо у власному капіталі в тому самому чи в іншому періоді.

3.7. Облікові політики щодо інших активів та зобов'язань

3.7.1. Забезпечення

Забезпечення обліковуються згідно МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання і умовні активи».

Забезпечення визнаються, коли Товариство має теперішню заборгованість (юридичну або конструктивну) внаслідок минулої події, існує ймовірність (тобто більше можливо, ніж неможливо), що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, і можна достовірно оцінити суму зобов'язання.

3.7.2. Виплати працівникам

Товариство визнає короткострокові виплати працівникам як витрати та як зобов'язання після вирахування будь-якої вже сплаченої суми. Товариство визнає очікувану вартість короткострокових виплат працівникам за відсутність як забезпечення відпусток - під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні виплати відпускних.

3.7.3. Пенсійні зобов'язання

Відповідно до українського законодавства, Товариство проводить нарахування на фонд оплати праці працівників до Пенсійного фонду. Поточні внески розраховуються як процентні нарахування на поточні нарахування заробітної платні, такі витрати відображаються у періоді, в якому були нараховані.

3.8. Інші застосовувані облікові політики, що є доречними для розуміння фінансової звітності

3.8.1. Доходи та витрати

Доходи та витрати визнаються за методом нарахування.

Дохід – це збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення чистих активів, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників.

Дохід визнається у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначенню та критеріям визнання. Визнання доходу відбувається одночасно з визнанням збільшення активів або зменшення зобов'язань.

Дохід від продажу фінансових інструментів, інвестиційної нерухомості або інших активів визнається у прибутку або збитку в разі задоволення всіх наведених далі умов:

Товариство передало покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на фінансовий інструмент, інвестиційну нерухомість або інші активи;

за Товариством не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка зазвичай пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими фінансовими інструментами, інвестиційною нерухомістю або іншими активами;

суму доходу можна достовірно оцінити;

ймовірно, що до Товариства надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією;

витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

Дохід від надання послуг відображається в момент виникнення незалежно від дати надходження коштів і визначається, виходячи із ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу.

Дивіденди визнаються доходом, коли встановлено право на отримання коштів.

Витрати – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення чистих активів, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначенню та

одночасно з визнанням збільшення зобов'язань або зменшення активів.

Витрати негайно визнаються у звіті про прибутки та збитки, коли видатки не надають майбутніх економічних вигід або тоді та тією мірою, якою майбутні економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати визнанню як активу у звіті про фінансовий стан.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки також у тих випадках, коли виникають зобов'язання без визнання активу.

Витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи.

3.8.2. Умовні зобов'язання та активи.

Товариство не визнає умовні зобов'язання в звіті про фінансовий стан Товариства. Інформація про умовне зобов'язання розкривається, якщо можливість вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, не є віддаленою. Товариство не визнає умовні активи. Стисла інформація про умовний актив розкривається, коли надходження економічних вигід є ймовірним.

4. Основні припущення, оцінки та судження

При підготовці фінансової звітності ТОВ «***» здійснює оцінки та припущення, які мають вплив на елементи фінансової звітності, ґрунтуючись на МСФЗ, МСБО та тлумаченнях, розроблених Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності. Оцінки та судження базуються на попередньому досвіді та інших факторах, що за існуючих обставин вважаються обґрунтованими і за результатами яких приймаються судження щодо балансової вартості активів та зобов'язань. Хоча ці розрахунки базуються на наявній у керівництва інформації про поточні події, фактичні результати можуть зрештою відрізнятись від цих розрахунків. Області, де такі судження є особливо важливими, області, що характеризуються високим рівнем складності, та області, в яких припущення й розрахунки мають велике значення для підготовки фінансової звітності за МСФЗ, наведені нижче. Підготовка фінансової звітності вимагає від керівництва оцінок і припущень, які впливають на відображення в звітності сум активів і зобов'язань і на розкриття інформації про потенційні активи і зобов'язання на дату складання бухгалтерського балансу. Ці оцінки періодично переглядаються, і у разі потреби коригувань, такі зміни відображуються у складі фінансових результатів за період, коли про них стає відомо.

4.1. Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ

Операції, що не регламентовані МСФЗ, відсутні.

4.2. Судження щодо справедливої вартості активів

Оцінка справедливої вартості активів (крім тих, що активно обертаються на організованих фінансових ринках) ґрунтується на судженнях щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам, та інших факторів з врахуванням вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

4.3. Судження щодо змін справедливої вартості фінансових активів

Керівництво Товариства вважає, що облікові оцінки та припущення, які мають стосунок до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що:

вони з високим ступенем ймовірності зазнають змін з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо відсоткових ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань під час оцінки інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи (витрати) може бути значним.

Використання різних маркетингових припущень та/або методів оцінки також може мати значний вплив на передбачувану справедливу вартість.

4.4. Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів

Керівництво Товариства застосовує професійне судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу фінансових активів. Професійне судження за цим питанням ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших факторах.

4.5. Судження щодо виявлення ознак знецінення активів

На кожен звітний день Товариство проводить аналіз дебіторської заборгованості, іншої дебіторської заборгованості та інших фінансових активів на предмет наявності ознак їх знецінення. Збиток від знецінення визнається виходячи з власного професійного судження керівництва за наявності об'єктивних даних, що свідчать про зменшення передбачуваних майбутніх грошових потоків за даним активом у результаті однієї або кількох подій, що відбулися після визнання фінансового активу.

5. Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості

5.1. Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Товариство здійснює виключно безперервні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСФЗ 9 та МСФЗ 13 у Звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду.

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	Методики оцінювання	Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)	Вхідні дані
Грошові кошти та їх еквіваленти	Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості	Ринковий	Офіційні курси НБУ
Дебіторська заборгованість	Первісна та подальша оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.	Дохідний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вхідні грошові потоки
Поточні зобов'язання	Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань здійснюється за вартістю погашення	Витратний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вихідні грошові потоки

6. Розкриття інформації, що підтверджує статті, подані у фінансових звітах.

Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 12 місяців 2022 р. в тис.грн.

Показники	Примітки	РІК	
		2022	2021
1	2	3	4
Дохід від реалізації продукції (робіт, послуг)	6.2.	-	-
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)	6.2.	-	-
Валовий прибуток	6.2.	-	-
Інші операційні доходи	6.2.	1 093 179	233 313
Інші фінансові доходи	6.2.	205	99
Витрати на збут		-	-
Адміністративні витрати	6.2.	(112 654)	(81 618)
Інші операційні витрати	6.2.	(973 176)	(144 748)
Інші доходи		-	1
Прибуток до оподаткування	6.2.	7 554	7 047
Витрати з податку на прибуток	6.2.	(1 418)	(1 262)
ПРИБУТОК ЗА РІК		6 136	5 785
УСЬОГО: СУКУПНИЙ ПРИБУТОК ЗА РІК	6.2.	6 136	5 785

Звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2022 року

	Примітки	31.12.2022	31.12.2021
1	2	3	4
АКТИВИ			
Непоточні активи			
Нематеріальні активи		-	21 049
Основні засоби	6.1.1.	344	708
Поточні активи			
Запаси		-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	6.1.4.	518	11
Дебіторська заборгованість з бюджетом	6.1.4.	302	102
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів			-
Інша поточна заборгованість	6.1.4.	790	65
Грошові кошти на рахунках	6.1.5.	823	378
Грошові кошти у касі	6.1.5.	102 624	103 004
Гроші всього	6.1.5.	103 447	103 382
Усього активи		105 401	125 317
Власний капітал та зобов'язання			

Власний капітал			
Зареєстрований капітал	6.1.6.	93 000	93 000
Резервний капітал		515	-
Нерозподілені прибутки	6.1.6.	6 136	10 306
Неоплачений капітал	6.1.6.	(-)	(1 043)
Усього капітал		99 651	102 263
Непоточні зобов'язання			
Інші довгострокові зобов'язання			21 067
Довстрокові забезпечення	6.1.7.	4 421	1 371
Усього довгострокові зобов'язання і забезпечення		4 421	22 438
Поточні зобов'язання			
Поточна кредиторська заборгованість бюджету	6.1.7.	13	82
Розрахунки зі страхування			
Розрахунки з оплати праці	6.1.7.	1 274	533
Інші поточні зобов'язання	6.1.7.	42	1
Всього зобов'язань	6.1.7.	1 329	616
Разом власний капітал та зобов'язання		105 401	125 317

Звіт про зміни в капіталі за 12 місяців 2022 року (пр. 6.1.7)

	Вкладений акціонерний капітал	Резервний капітал	Резерв переоцінки основних засобів	Неоплачений капітал	Нерозподілений прибуток	Усього власний капітал
Залишок на 31 грудня 2022 року	93 000		-	(1 043)	10 306	102 263
Усього сукупний прибуток за 12 місяців 2022 р					6 136	6 136
Виплати власникам (дивіденди)					(9 791)	(9 791)
Відрахування до резервного капіталу		515			(515)	
Внески учасників до капіталу				1 043		1 043
Погашення заборгованості з капіталу				-		-
Залишок на 31 грудня 2022 року	93 000	515	-		6 136	99 651

Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року (пр.8)

Показники	Примітки	За рік	
		2022	2021
1	2	3	4
I. Операційна діяльність			
Надходження від реалізації товарів, послуг	8.	1 093 384	233 412
Надходження авансів від покупців			
Надходження ФУ від повернення позик	8.	1 306	2 721
Витрачання на оплату:			
товарів (робіт, послуг)	8.	(33 396)	(26 013)
Праці	8.	(49 276)	(45 519)
Відрахувань на соціальні заходи	8.	(13 560)	(9 683)
Зобов'язань з податків і зборів	8.	(12 910)	(9 894)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	8.	(1 418)	-
Витрачання на оплату авансів		(-)	(-)
Витрачання ФУ на надання позик	8.	(2 096)	(2 543)
Інші витрачання	8.	(973 085)	(135 066)
Чистий рух від операційної діяльності	8.	10 367	7 415
II. Інвестиційна діяльність			
Надходження від реалізації необоротних активів	8.		492
Надходження від отриманих відсотків	8.		99
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	8.	-	591
III. Фінансова діяльність			
Сплата дивідендів	8.	(9 791)	
Надходження від Власного капіталу	8.		18 049
Витрачання на сплату відсотків	8.	(511)	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	8.	-10 302	18 049
Чистий рух грошових коштів за звітний період	8.	65	26 055
Залишок коштів на початок періоду	8.	103 382	77 327
Залишок коштів на кінець періоду	8.	103 447	103 382

Аналіз статей фінансової звітності

Справедлива вартість – сума, за якою можна обміняти актив або погасити зобов'язання в операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.

Суттєвість – пропуск або викривлення статей є суттєвим, якщо вони можуть (окремо чи в сукупності) впливати на економічні рішення, які приймають користувачі на основі фінансової звітності. Суттєвість залежить від розміру та характеру пропуску чи викривлення, що оцінюється за конкретних обставин. Визначальним може бути як розмір або характер статті, так і поєднання статей.

Активи, зобов'язання та власний капітал – це елементи, які безпосередньо пов'язані з оцінкою фінансового стану.

Активи – ресурси контрольовані підприємством у результаті минулих подій, від якого очікуються надходження майбутніх економічних вигід до компанії.

Зобов'язання – теперішня заборгованість підприємства, яка виникає внаслідок подій і погашення якої, за очікуванням, спричинить вибуття ресурсів із підприємства, котрі втілюють у собі майбутні економічні вигоди.

Власний капітал – це залишкова частка в активах підприємства після вирахування всіх його зобов'язань.

Облікова політика в компанії регламентується Законодавством України, МСФЗ та Наказом по підприємству «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку» від 29.07.2017 року №18-од.

До форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», протягом року коригування та зміни не вносились.

Відомості викладені у розрізі оборотних активів.

Оцінку балансової вартості активів та зобов'язань здійснено за справедливою собівартістю.

Для подання у балансі здійснено розмежування активів та зобов'язань на поточні (оборотні/короткострокові) та непоточні (необоротні/довгострокові) відповідно до вимог МСБО 1 «Подання фінансових звітів». До поточних активів та зобов'язань віднесено суми, що очікуються до відшкодування або погашення протягом 12 місяців від дати балансу.

6.1. Статті Балансу (Звіту про фінансовий стан)

6.1.1. Непоточні активи

Станом на 31.12.2022 р. первинна вартість основних засобів становить 1 296 тис. грн., що включає комп'ютерне обладнання, оргтехніку, РРО і т.і. Амортизація за звітний період з 01.01.2022 р. по 31.12.2022 р. нарахована в сумі 200 тис. грн.

Станом на 31.12.2022 р. залишкова вартість основних засобів становить 344 тис. грн.

6.1.2. Фінансові інвестиції

Фінансові інвестиції первісно оцінюються за собівартістю. Фінансові інвестиції Компанії, придбані з метою подальшої реалізації, оцінюються і відображаються в фінансовій звітності за справедливою вартістю. Станом на 31.12.2022 р. фінансові інвестиції відсутні.

6.1.3. Запаси

Запаси оцінюються за меншою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації товарів, що будуть продані окремо. Витрати на придбання запасів складаються з ціни придбання, ввізного мита та інших податків а також з витрат на транспортування, навантаження і розвантаження та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням готової продукції, матеріалів та послуг.

Оцінка вибуття запасів здійснюється: за методом ідентифікованої собівартості, - для запасів, де можлива ідентифікація запасів; за методом ФІФО, - для тих запасів, де неможлива ідентифікація.

Станом на 31.12.2022 р. запаси відсутні.

6.1.4. Дебіторська заборгованість

Дебіторську заборгованість визнають активом, якщо існує ймовірність отримання компанією майбутніх економічних вигід та може бути достовірно визначена її сума. Дебіторська заборгованість оцінюється за справедливою вартістю. Компанія переглядає дебіторську заборгованість на зменшення корисності на кожну звітну дату. Якщо існує свідчення зменшення корисності, вартість дебіторської заборгованості зменшується на суми резерву на покриття збитків від зменшення корисності. Визначення суми резерву відбувається на основі аналізу дебіторів та відображає суму, яка на думку керівництва, достатня для покриття

понесених збитків. У разі зміни справедливої вартості дебіторської заборгованості, що має місце на звітну дату, так зміни визнаються у складі прибутку (збитку). Дебіторська заборгованість відображена в сумі очікуваного отримання.

Дебіторська заборгованість складається з:

- дебіторської заборгованості за надані позики позичальникам становить на 31.12.2022р. 790 тис. грн.;
- інша поточна дебіторська заборгованість (судовий збір) - 33 тис. грн.;
- дебіторська заборгованість за платежами фіз. осіб (банк Фамільний) – 35 тис. грн.;
- дебіторська заборгованість за наданні послуги (фінансова допомога) – 450 тис. грн.

6.1.5. Грошові кошти

Грошові кошти складаються з грошових коштів в банках та грошових коштів в касі.

Станом на 31.12.2022 р. сума грошових коштів на поточному банківському рахунку складає 823 тис. грн.

Станом на 31.12.2022 р. сума грошових коштів у касі складає 102 624 тис. грн.

Всього грошових коштів 103 447 тис. грн.

6.1.6. Власний капітал

Статутний капітал Компанії сформовано внесками Учасників Товариства виключно у грошовій формі. Розмір статутного капіталу зафіксовано в Статуті Компанії в сумі 93 000 тис. грн. Статутний капітал може збільшуватися за рахунок прибутку від господарської діяльності Товариства, а також за рахунок додаткових внесків його учасників.

Резервний капітал формується за рахунок нерозподіленого прибутку за рішенням Загальних зборів засновників (Учасників) та відповідно до Статуту Компанії.

Резервний капітал Компанії створюється у розмірі не менше 25% статутного капіталу Компанії і призначається для покриття витрат, пов'язаних з відшкодуванням збитків, та запланованих витрат. Резервний капітал фонд формується шляхом щорічних відрахувань у розмірі не менше 5% суми щорічного прибутку Компанії до досягнення визначеного розміру. Станом на 31.12.2022 р резервний капітал складає 515 тис. грн.

Статутний капітал – 93 000 тис. грн. Станом на 31.12.2022 року Статутний капітал сформовано в повном обсязі.

Нерозподілений прибуток – 6 136 тис. грн.

Загальна сума власного капіталу Товариства на 31.12.2022 р. становить 99 651 тис. грн.

6.1.7. Зобов'язання, кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість відображується за собівартістю, яка є справедливою вартістю компенсації, яка має бути передана в майбутньому за отримані товари, роботи, послуги.

Довгострокові забезпечення станом на 31.12.2022 р.- 4 421 тис. грн.

Поточна кредиторська заборгованість станом на 31.12.2022 р. складається з заборгованості по розрахункам з бюджетом в сумі 13 тис. грн. та із заборгованості по виплатах персоналу заробітної плати в сумі 1 274 тис. грн., інші поточні зобов'язання - 42 тис. грн. (розрахунки за нарахованими відсотками).

6.2. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Всі статті доходів і витрат, визнані у звітних періодах включено до складу Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

Витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів або збільшення зобов'язань, що приводить до зменшення власного капіталу компанії, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Витратами визнаються витрати певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.

За умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена, дохід у Звіті про фінансові результати відображається в момент надходження активу або погашення зобов'язання, які призводять до збільшення власного капіталу підприємства.

За умови, що оцінка витрат може бути достовірно визначена, витрати відображаються у Звіті про фінансові результати в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання.

Доходи і витрати зазвичай враховуються за принципом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, яка оцінюється як співвідношення фактично наданого обсягу послуг і загального обсягу послуг, які мають бути надані.

Компанія отримує доходи у вигляді нарахованих процентів та комісій за надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту. Дохід Товариства від надання грошових коштів у позику, в тому числі на умовах фінансового кредиту визнається щоденно, виходячи з розміру винагороди, обумовленої договором. При цьому, день видачі зараховується у строк нарахування, а день погашення – не зараховується

7. Податок на прибуток

Податок на прибуток представлений сумою поточного податку на прибуток до сплати. Податок на прибуток обчислено відповідно до законів, які в даний час діють в Україні. Сума поточного податку до сплати розрахована від суми оподаткованого прибутку за рік. Зобов'язання Компанії за поточним податком розраховується з використанням ставок податку, які є чинними або набули чинності на звітну дату.

8. Звіт про рух грошових коштів

Звіт грошових коштів за 12 місяців 2022 рік складено за вимогами МСБО 7 за прямим методом, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів на нетто-основі. У звіті відображений рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності Компанії.

Грошові потоки Компанії від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності в обліку за П(С)БО не відрізнялися від МСФЗ.

8.1. Рух коштів у результаті операційної діяльності

Операційна діяльність полягає в отриманні прибутку від звичайної діяльності.

Чистий рух коштів від операційної діяльності – 10 367 тис. грн.

8.2. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Інвестиційна діяльність – це цілеспрямовано здійснюваний процес формування необхідних інвестиційних ресурсів, збалансований відповідно до обраних параметрів інвестиційної програми (інвестиційного портфеля) на основі вибору ефективних об'єктів інвестування та забезпечення їх реалізації.

Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності – 0,00 грн.

8.3. Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Фінансова діяльність – це надходження чи використання коштів, що мали місце в результаті поповнення власного капіталу, емісії цінних паперів, викупу власних акцій, виплата дивідендів, погашення зобов'язань за борговими цінними паперами.

Чистий рух коштів від фінансової діяльності складає -10 302 тис. грн.

Чистий рух грошових коштів за звітний період – 65 тис. грн.

9. Звіт про власний капітал

Статутний капітал зареєстровано в сумі 93 000 тис. грн., сформовано грошовими коштами в повном обсязі.

Облік нерозподіленого прибутку здійснюється відповідно до чинного законодавства. Нерозподілений прибуток станом на 31.12.2022 р. становить 6 136 тис. грн.

Резервний капітал складає 515 тис. грн.

Загальна сума власного капіталу Компанії на 31.12.2022 р. складає 99 651 тис. грн. Управління капіталом Компанії спрямовано на досягнення наступних цілей: дотримання вимог до капіталу, встановлених регулятором, і забезпечення здатності Компанії функціонувати в якості безперервно діючого підприємства. Компанія вважає, що загальна сума капіталу, управління яким здійснюється, дорівнює сумі капіталу, відображеного в балансі.

10. Дотримання вимог МСБО 29 "Фінансова звітність в умовах гіперінфляції"

Монетарні статті (дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти) – на будь-яку окремо взяту дату відображають свою поточну покупну вартість на цю дату, тому немає необхідності в коригуванні величини наявних монетарних статей на дату закінчення звітного періоду.

З огляду на короткостроковість більшості фінансових інструментів Компанії, нею згідно застереження другого речення п. 3 МСБО 29 ("Необхідність перераховувати фінансові звіти згідно з цим Стандартом є питанням судження") прийнято рішення утриматися від індексації.

11. Інформація за сегментами

Компанія не розкриває інформацію за сегментами, оскільки вона не відповідає вимогам визначеним МСФЗ 8 «Операційні сегменти», що мають розкривати таку інформацію.

12. Операції з пов'язаними сторонами

Операції з пов'язаними сторонами визначаються і відображаються у фінансовій звітності Товариства відповідно до МСБО 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони», а також відповідно до норм податкового законодавства України.

Пов'язані сторони включають:

- товариства, які перебувають під контролем чи знаходяться під впливом власників;
- учасників (засновників) Товариства. Станом на 31.12.2022р. єдиним учасником Товариства є фізична особа Бродовська Оксана Григорівна (адреса: 03179, м. Київ, вул. Прилужна, буд. 4/15, кв. 53), розмір внеску якої до статутного капіталу становить 93 000 тис. грн.
- керівництво Товариства – директор Польова Аліна Василівна.

Операції з товариствами, які перебувають під контролем чи знаходяться під впливом власників, не проводились.

За період з 01.01.2022 р. по 31.12.2022 р. не проводились операції з пов'язаними сторонами.

Заробітна плата директору виплачувалась згідно затвердженого штатним розписом посадового окладу.

Товариство приймає політику взаємовідносин із пов'язаними особами без спеціального ціноутворення. Операції із пов'язаними особами відображаються виключно за принципом «справедливої вартості» на підставі договорів з врахуванням інтересів обох сторін. Рішення про те, які сторони являються пов'язаними, приймаються не тільки на основі їх юридичної форми, але і виходячи із характеру стосунків між пов'язаними сторонами.

13. Цілі та політики управління фінансовими ризиками

Керівництво Товариства визнає, що діяльність ТОВ «***» пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних чинників та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо. До таких ризиків віднесено кредитний, ринковий, операційний, юридичний, стратегічний ризики, ризик репутації та ризик ліквідності.

Ринковий ризик включає валютний ризик, відсотковий ризик та інший ціновий ризик. Управління ризиками керівництвом Товариства здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

Операційний ризик контролюється через вдосконалення процедур стягнення дебіторської заборгованості.

Юридичний ризик контролюється шляхом застосування типових форм угод з клієнтами Товариства з метою формалізації та уникнення ситуацій, які можуть погіршити позицію Товариства у відносинах з клієнтами.

Стратегічний ризик мінімізується шляхом щорічного перегляду та коригування стратегічного плану Товариства з урахуванням макроекономічної ситуації в країні.

Ризик репутації контролюється в процесі постійного моніторингу ЗМІ, оцінки їх впливу на поведінку клієнтів Товариства та своєчасних повідомлень позиції Товариства до клієнтів. Крім того, проводиться моніторинг ринкової позиції Товариства щодо портфелів заборгованості фізичних та юридичних осіб, рейтингу простроченої заборгованості.

Ризик ліквідності виникає при неузгодженості термінів повернення розміщених ресурсів та виконання зобов'язань Товариства перед кредиторами. Ринок ліквідності контролюється шляхом укладення довгострокових угод для залучення коштів і збільшення строків повернення позикового капіталу.

Станом на 31 грудня 2022 року, враховуючи склад активів та зобов'язань, для Компанії кредитний ризик є найбільш суттєвим.

Кредитний ризик – ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Кредитний ризик притаманний таким фінансовим інструментам, як поточні та депозитні рахунки в банках, облігації та дебіторська заборгованість.

Основним методом оцінки кредитних ризиків керівництвом Товариства є оцінка кредитоспроможності контрагентів, для чого використовуються кредитні рейтинги та будь-яка інша доступна інформація щодо їх спроможності виконувати боргові зобов'язання.

Основними методами управління кредитними ризиками Компанії є:

- попередня оцінка фінансового стану сторони майбутнього контракту;
- експертна оцінка фінансових інструментів.

14. Позовна діяльність

Станом на 31.12.2022р. ТОВ «***» виступає позивачем по 21 судових справах та відповідачем по 2 справах. Загальна сума позовів складає 74 189,78 грн.

15. Події після звітної дати

Відповідно до засад, визначених МСБО 10 «Події після звітного періоду»: в період між звітною датою та датою затвердження фінансової звітності не відбувались події, які б мали вплив на фінансовий стан Товариства та потребували б коригування та розкриття у фінансовій звітності ТОВ «***».

16. Затвердження фінансової звітності

Фінансова звітність Товариства затверджена до випуску (з метою оприлюднення) керівником Товариства 25.02.2022 року. Ні учасники Товариства, ні інші особи не мають права вносити зміни до цієї фінансової звітності після її затвердження до випуску.

Ця фінансова звітність підписана від імені керівництва ТОВ «***» наступними посадовими особами:

Директор

Головний бухгалтер

Мультфільм про облік та податки

Західноукраїнський національний університет

Факультет фінансів та обліку

Основи обліку та оподаткування

Підручник

е-видання

Комп'ютерна верстка: Володимир Босий

Оцифрування матеріалу та дизайн: Вадим Шухманн

Умов. друк. арк. 69,38. Облік. -вид. арк. 67,73

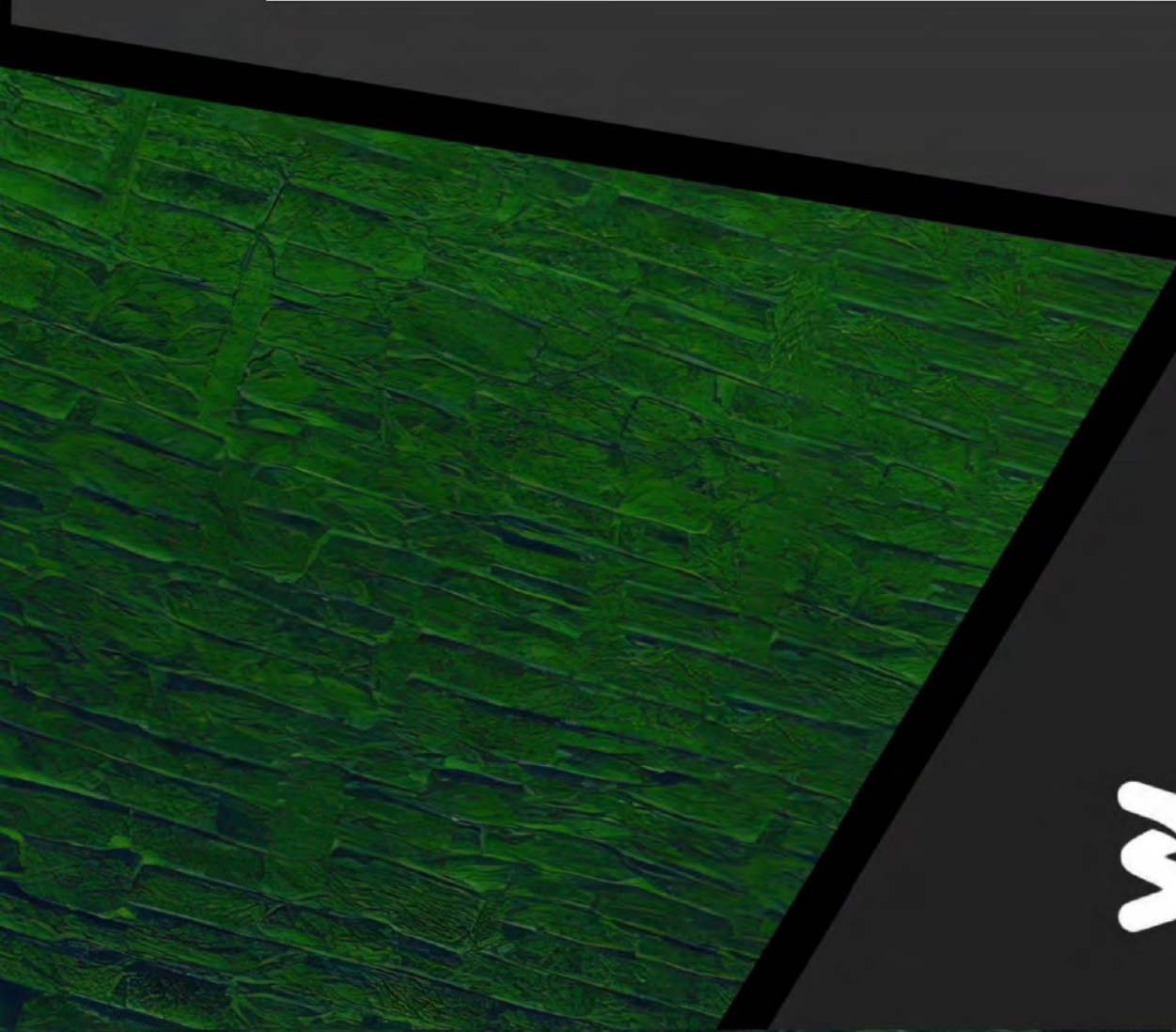
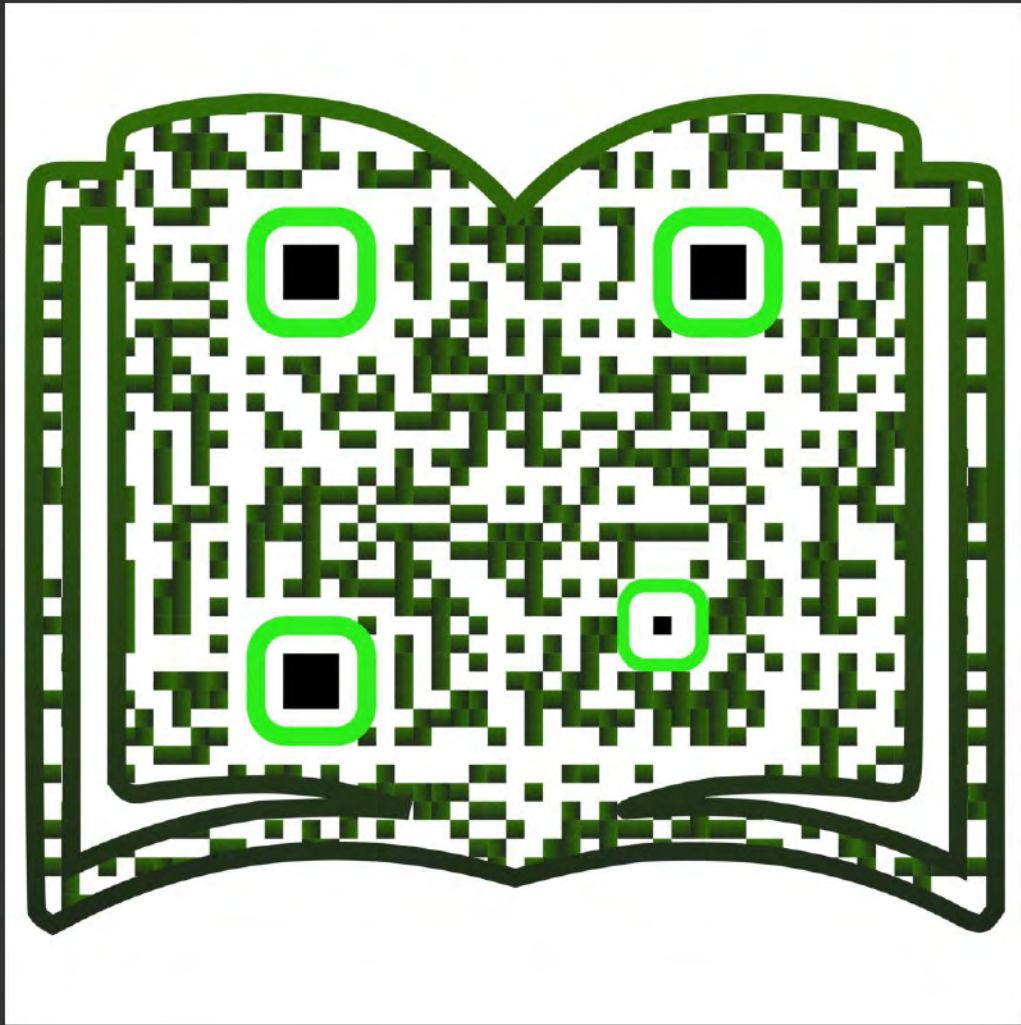
Видавець

Західноукраїнський національний університет

вул. Львівська, 11, м. Тернопіль 46004

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців ДК № 3467 від 23.04.2009р.*

UIM